

א וַיְדַבֵּר יְיָ אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר, שְׁלַח לָךְ אַנְשִׁים וַיְתוּרוּ אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן וּגְוִ'. רַבִּי חֵיִיא פִתַּח, אֲהַמְיִמְךָ צְוִיָּת בְּקֹר יַדְעָתָּהּ הַשְּׁחַר מְקוּמוֹ. שְׁחַר פְּתִיב, ה"א אֲתַרְחֵקָא מְשַׁחַר. מ"ט. אֶלָּא א"ר חֵיִיא, בְּשַׁעְתָּא דְנָטִי עָרְב, אֶלָּא וְשִׁמְשָׁא נָטִי לְמִיעֵל, כְּדִין אֲתַחְלֵשׁ תּוּקְפִיָּה, כְּדִין שְׁלֵטָא שְׁמָלָא, וּמְשַׁתְּכַח דִּינָא בְּעֵלְמָא, וְאֲתַפְּשֵׁט. וְכִדִּין בְּעֵי ב"נ ד' לְצַלָּאָה, וּלְכַוְנָא רְעוּתָא קַמִּי מְאָרִיָּה.

ב דְּאָמַר רַבִּי יִיסָא, כִּד נָטִי שְׁמָשָׁא, וְאֲתַחְלֵשׁ, כְּדִין אֲתַפְּתַח חַד פְּתִיחוֹ בְּשִׁמְשָׁא, וְאֲתַכְנִישׁ חִילִּיָּה, וְשִׁמְאֵלָא שְׁלִיט. וַיִּצְחַק אֲבִי רַבִּי בִּירָא תַחֲתִיָּה.

ג כִּיּוֹן דְּעָאֵל לִילְיָא, פִּתְקָא דְקוּטְפָא ז' בְּאַחְמַתִּיָּה שְׁכִיחַ. וְכַמְה חַבִּילִין וְטְרִיקָן וְאֲתַפְּשֵׁטוּ בְּעֵלְמָא, וְכִלְהוּ שְׁטָאן בְּעָרְבּוּבִיָּא, וְאֶזְלִי וְחִיָּכָאן בְּנַפְשָׁן וְדְרִשִׁיעִיָּא, וּמוּדְעִין לֹון מְלִין, מְנַהֹון כְּדִיבָן, וּמְנַהֹון קְשׁוּט, וּמֵאֵן דְּאֲשַׁתְּכַח בְּיַנְיָהוּ, אֲתִיָּהִיב לֹון רְשׁוֹ לְחַבְלָא, וְכִלְהוּ בְּנִי עֵלְמָא נְיִימִין, וְטַעְמִין טַעְמָא דְמוּתָא, וְהָא אֲוִקִימָנָא.

מסורת הזהר
א) להלן טו צ"ל. ב) (אויב לח).
א אחתלש כדן שלטא ול"ג מן נטי עד כדן שלטא.
ב ואשתכח; ואשתכחו. ג מוסיף ואתפשט לעילא. ד לכונא ול"ג לצלאה; לצלאה דישכח רעותא. ה באמתיה; דאחמתיה. ו ל"ג טריקן. ז אודריקן. ח דבני נשא. ט מוסיף ואתכנסו וטעמין.

דרך אמת א) שהשמש נעשית חלושה להאיר בתוקפא כמו ביום ממש. ב) חופר באר. ג) פתק וכתב הכריתה והכליון בתוקף הדין. ד) ר"ל באמה של הגבורה עליונה שכיח ומצוי והיינו מסוד עטרת ולמטה שנקראת אמ"ה בעולם הבריאה כמ"ש בעל הפרדס בשער אבי"ע ע"ש.

מאמר
א) וידבר וגו' שלח לך אנשים וגו': רבי חייא פתח, המימך צוית בקר ידעת השחר מקומו. שחר כתוב, בלי ה' הידיעה, ה' נתרחה משחר, מהו הטעם. אלא אמר ר' חייא בשעה שינטו צללי ערב, והשמש שהוא ז"א, נוטה לבא, דהיינו אחר חצות היום, אז נחלש תוקפו של השמש, שהוא ז"א, אז שולט השמאל ונמצא הדין בעולם ומתפשט, ואז צריך האדם להתפלל, ולכוון רצונו, לפני אדונו.

מאמר שני דש"טא מפלגו ליליא ואיך
ב) דאמר רבי ייסא וכו': דאר"י, כשנוטה השמש, שהוא ז"א, לבא, ונחלש, דהיינו אחר חצות היום, אז נפתח פתח אחד בהשמש, דהיינו הפתח של שליטת השמאל, ונאסף כחו (דפרי" דף קנ"ו ע"ב)

הפולם
של השמש, שהוא ז"א, וקו האמצעי. והשמאל שולט. ויצחק, שהוא קו השמאל, כורה באר תחתיו, שהיא המלכות שיניקתה משמאל. ואז הוא מיסד אותה.

ג) כיון דעאל ליליא וכו': כיון שנכנס הלילה, כתבי הגזירות שכיחים בכיס שלהם. וכמה גדודי חבלה מתפשטים בעולם, וכולם משוטטים בערבוביָא, והולכים ומצחקים בנפשות הרשעים, ומודיעים להם דברים, מהם שקרים ומהם אמיתים. ומי שימצא ביניהם מבני אדם, ניתנה להם רשות לחבל. וכל בני העולם ישנים וטועמים טעם מות. וכבר העמדנו. פתקא פירושו כתב. קוטפא, פירושו גזירה

ש"ח ט"ז

ב

(ד) ת"ח, כד אתער רוח צפון, כדן אתקבלא כנסת ישראל בשמאלא, ואתחברו פחדא ושקלא כדוועא באתרהא. וקב"ה אתי לאשתעשעא עם צדיקיא דבגנתא דעדן, וכדן כל מאן דיתער למלעי באורייתא ביההוא שעטא. הא אשתתף בהדה, בגין דהיא וכל אכלוסין דילה, משבחן למלכא עלאה, וכל אינון דאשתתחו בתושבתא דאורייתא, בלהו כתיבין בכני היכלא, ואקרון בשמהון, ואלין רשימין ביממא.

(ה) ת"ח שמא חדא קדישא אית בגלופי אתון, דהוא שלטא מפלגו ליליא ואליה, ונאיון אתון וכל"ך סעפ"ה יאעוצ"ה פ"ס דמנצפ"ך פליל לון, ס אוקמוה, ל סרבה המשרה. נ' הנה אסתים להאי ולהאי, כדן כתרין פלילין הוא קו' דשמא קדישא אתקין ליה. וסתים מבועהא. כתר דאולידת, פתיחא הות ו כחד גישא דפתחא.

חלופי גרסאות

י ל"ג ואתחברו כחדא. כ ל"ג בההוא שעטא. ל דהיא יתבת וכל אכלוסין דילה ומשבחן. ח דאשתתפו בהדה. ו ל"ג כל"ך סעפ"ה יאעוצ"ה. ס שעפ"ה; סעפא. ט יאעצה. פ מנצפ"ך ול"ג מינ; מ. צ ל"ג הוה; מ. ק י. ר בחרישא; ביה רישא.

מסורת הוהר

(ג) (ישעיה ט) ב"א שיש צ"א.

דרך אמת ה' כל"ך סעפ"ה יאעוצ"ה (אמ"ן אני קבלתי שעפ"ה יאעוצ"ה ויוצא מפי כמלונה וכבר עליה פשעה וכו') והאתרון מפי יפקוד ה' על צבא המרוס).

שמה דשלמא מפלגו ליליא

לבינה בעת שליטת השמאל שהאורות שתומים בה. נ' היתה סותמת לון ולון, היינו הנ' כפופה בסוד נפלה ולא תוסיף, סתמה הבינה והמלכות. כי אז הספירות היו כלולות, דהיינו שהמלכות והבינה נכללו זו בזו, והיתה גם הבינה בנפילה כמו המלכות, הו' של השם הקדוש התקין את המלכות שה"ס נ' והמשיך לה קו השמאל בצורת ו', שאז קמה מנפילתה, אבל וסתם המבועים שלה. כי ע"י שליטת השמאל נסתמו האורות ונקפאו. (כנ"ל ב"א דף ר"צ ד"ה כתיב) ועד"ז היתה הבינה נסתמת בשליטת קו שמאל. שע"כ נקדאת הבינה אז מ' סתומה. ואחר שהולידה הבינה את הו' דהויה שהוא ז"א, שה"ס קו האמצעי או המלכות הולידה את הנשמה, אז נעשתה פתוחה בראש פתח אחד, דהיינו שה"ס סתומה נפתחה מלמטה ונעשתה למ' פתוחה. פירוש, שהוהר מדבר כאן מבינה ומלכות בבת אחת, כי מטעם עלית המלכות לבינה נתכללו זה בזה, כמו שמביא הוהר עצמו. נ' הוה אסתים להאי ולהאי, כדן כתרין כליין הוא. וע"כ ה' סתומה הרומזת על בינה בעת שהיא בשליטת השמאל, מפרשה הוהר גם על המלכות. ולא עוד, אלא אפילו הצורה של מ' (דפו"י דף קניו ע"ב)

הסולם

מאמר

גזירה, מלשון וקטפת מלילות (דברים כ"ג) שפירושו כריתה וגזירה. אחמתא פירושו כיס, כמו והשתכח באחמתא (עזרא ו' ב') שפירושו חמת וכיס.

(ד) ת"ח כד אתער וכו': בוא וראה, כשמתעורר רוח צפון, אז מתקבלת כנסת ישראל, שהיא המלכות, כשמאל של ז"א, ומתחברים יחד, ושורה בורוע שמאל במקומה. והקב"ה בא להשתעשע עם הצדיקים שבגן עדן (כמ"ס ויקהל אות ט"ו ע"ט) ואז כל מי שיתעורר לעסוק בתורה בשעה ההיא, הוא משתתף עם המלכות, משום שהיא וכל המוגיה משבחים למלך העליון, שהוא ז"א. וכל אלו הנמצאים אז בתשבתה של התורה, כולם כתובים בין בני היכל, ונקראים שם בשמותיהם. ואלו רשומים ביום, דהיינו שרשומים לקבל חסדים, שהוא מדת היום, שהוא ז"א.

(ה) ת"ח שמא חדא וכו': בוא וראה, שם אחד קדוש יש באותיות חקוקות השולט מחצות לילה והלאה, והם האותיות כ"ך סעפ"ה יאעוצ"ה, דם"ן דמנצפ"ך כולל אותם. מ' העמידוהו, בסו"ה, לברכה המשרה, שם סתומה כתובה באמצע המלה, שהיא רומזת (דפו"י דף קניו ע"ב)

שלח דף

ג

ו) כַּד אֶתְחַרֵּב בֵּי מִקְדָּשָׁא, אֶסְתִּימוּ מִבּוֹעֵין מִכָּל סְטָרִין. וְאֶכְלִיל אֶתְוֹן אֶתְרִן, וְאֵינּוֹן שְׁבַעָה. תֵּלֶת מֵהָאֵי סְטָרָא, וְאַרְבַּע מֵהָאֵי סְטָרָא. כִּלְיָךְ יִפְהָ. וְסִימָן כִּלְיָךְ יִפְהָ רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵין בְּךָ, וְ דָכֵר וְנוֹקְבָא פְּלִיל כַּחְדָּא, דָּא פְּלִיל תֵּלֶת מִכָּאן וְתֵלֶת מִכָּאן וְאֵינּוֹן שִׁית. וְאוֹקִימָנָא בְּאַלִּין תְּרִין אֶתְוֹן א' ס' ו' אֶתְפְּלְלוּ ב' תְּלִיסָר אֶתְוֹן סְלִיק מִנְיָהּוּ תְּרִי. חַד לָאֶת חַד, וְחַד לָאֶת חַד.

ז) כִּלְיָךְ סַעֲפָה דִּיאַעוּצָה, הִּהְכִי אֶתְגְּלִיפוּ אֶתְוֹן, וְרָנָא דָּא בְּכִי תַצָּא לַמְּלַחְמָה, קָרָא וְדַכְתִּיב, כִּי יִהְיֶה נַעֲרָה בְּתוּלָה. נַעֲרָ כְּתִיב, בְּתַר דָּאֶסְתַּלַּק לִילְיָא,

הַלּוּפֵי גִרְסָאוֹת

ו) [את] דא כליל אתוון; דאכליל. ת כ"ג הסלם; ל"ג יפה. א ס. ב תריסר. ג לאתר חד וחד לאתר. ד ואעוצ"ה. ה הכא. ו כתיב.

מסורת הזהר

ד) (שיר ד) צו יוד צ"מ ז"ח יד ט"א ש"ג ט"ג ש"ג שליב לא ט"ג שמ"ד תק"ה קה ט"ג ש"ט. ה) (דברים כב) ב"ב קנה צ"א.

שְׁמָא דְשִׁלְמָא מִפְּלִגוּ לִילְיָא

אחת, שחיא ב', ואחת באות אחת שחיא ו'.

ז) כִּלְיָךְ סַעֲפָה וְכוּ': כִּלְיָךְ סַעֲפָה יַאֲעוּצָה, כִּךְ נַחֲקִיקוּ הָאוֹתִיּוֹת. וְזֶה סוּד בְּפִרְשַׁת כִּי תַצָּא לַמְּלַחְמָה בְּהַמְקָרָא שְׁכָתוּב, כִּי יִהְיֶה נַעֲרָה בְּתוּלָה, שְׁכָתוּב נַעֲרָ, בְּלִי ה'. וְאַחַר שְׁנִסְתַּלַּק הַלֵּילָה וְהַבּוֹקֵר מֵאִיר, אִז עוֹלָה הַחַ' וְנִכְלַלַת בְּאוֹר הַעֲלִיּוֹן. וְאוֹ נִאֲמַר, יִדְעַת הַשָּׁחַר מִקּוּמוֹ שְׁשַׁחַר, שְׁהוּא ז"א יִדַע מִקּוּמוֹ שֶׁל הַחַ', וְהִיא נִכְלַלַת בְּתוֹכּוֹ.

פירוש המאמר, כי ב' בחינות הם בלילה, האחת היא, חצי לילה הראשון, שאז המלכות בלי זווג עם ז"א וה"ס ב' סתומה, שכל אורותיה נקפאים. וז"ש (באות ג') כִּיּוֹן דַּעֲאָל לִילְיָא וכו'. ובחינה השניה היא חצי לילה השני דהיינו מחצות לילה ואילך, שאז יש זווג זר"ן בסוד שמאלו תחת לראשי. ובסוד הקב"ה, שהוא ז"א נכנס בגן עדן, שהוא המלכות, ונכללו דכר ונוקבא יחד שע"ז רומזת ו'.

והצרופים היוצאים מן השם בן י"ג אותיות, כִּלְיָךְ סַעֲפָה יַאֲעוּצָה, השולט בחצות לילה, הם סַעֲוֹ אַעֲצָה כִּלְיָךְ יִפְהָ. והיינו בדרך זה, כִּלְיָךְ סַעֲפָה יַאֲעוּצָה. והפירוש הוא ע"ד שהיה ביציאת מצרים, שהיתה הנוקבא בסוד ב' סתומה, וישראל נמצאו בצרה גדולה, אז יעץ לו הקב"ה למשה דבר אל בני ישראל ויסַעֲוּ, דהיינו שע"י נסיעתם למטה יעוררו למעלה סוד הנסיעה בג' קוין והמלכות תתיחד עם קו אמצעי, שמוזה נפתחה המלכות מסתמתה, ונעשה להם נס של קריעת ים

הסולם

מאמר

ב' סתומה מפרשה בצורת ג' כפופה שחיא המלכות, עם ו', שה"ס זרוע השמאל של הו', המתחברת עם צורת הג' וסתומתה, ועושיה אותה לצורה מרובעת כמו ב' סתומה. ואח"כ חוזר לבניה, שנאמר בתקונים, כי אחר שהבינה הולידה את הו' שה"ס ז"א נפתחה ה"ס סתומה ונעשתה למ' פתוחה, שהיא ג"כ צורת ג' בחבור עם ו', אלא שיש לה פתח מלמטה. הרומז שנפתחה מסתמתה ומשפעת אורותיה לתחתונים. ואח"כ חוזר ומדבר ממלכות, שאומר בדבור שלאחר מכאן, כַּד אֶתְחַרֵּב בֵּי מִקְדָּשָׁא וכו' שחזר שוב לדבר מ"ב סתומה שבמלכות.

ו) כַּד אֶתְחַרֵּב בֵּי וְכוּ': כשנחרב בית המקדש, דהיינו בעת שאין זווג ז"א ומלכות שאז נחרב בית המקדש, שהיא המלכות. נסתמו המבועים של המלכות מכל הצדדים. דהיינו שנעשתה ל"ב סתומה שנקפאו כל אורותיה (כנ"ל ב"א דף צ' ד"ה כתיב) וה"ב סתומה כוללת אותיות אחרות, והם שבע אותיות, משם הקדוש הנ"ל, ג' מצד זה, שהן סַעֲוֹ וְאַרְבַּע מצד זה, שהן אַעֲצָה. כלך יפה, הנשארות מהשם הקדוש, והסימן, כלך יפה רעיתי ומום אין בך, ה"ס ו' הרומזת על דכר ונוקבא שהם זו"ו, כלולים יחד. ון' זו כלולה ג' אותיות מכאן, שהן כִּלְיָךְ, וג' מכאן, שהן יִפְהָ. והם שש אותיות. והעמדנו שבאלו ב' אותיות ב' ו', נכללות י"ג אותיות השם הקדוש, כִּלְיָךְ סַעֲפָה יַאֲעוּצָה. כי עולה מן שתי בחינות, בחינה אחת באות (דפויי דף קניו ע"ב)

ש"לח דף

וְצַפְרָא נְהִיר, כְּדִין ה' סְלָקָא וְאִתְפְּלִילַת בְּנֵהוּרָא וְעֲלָאָה. וְכַדִּין יַדְעָתָּהּ הַשְּׁחַר
מְקוֹמוֹ, "דְּיַדְע שְׁחַר מְקוֹמוֹ דְּה"א, וְאִתְפְּלִילַת בְּגוּיָהּ.

(ח) ת"ח, מְשָׁה תְּוָה שְׁמִשָּׂא, וּבְעָא לְאֲעֲלָאָה לְאַרְעָא. א"ל קב"ה, מְשָׁה, כְּד
אֲתִי בְּנֵהוּרָא דְשְׁמִשָּׂא, אִתְפְּלִיל סִיחָרָא בְּגוּיָהּ, הַשְּׁתָּא דְאַנְתָּ שְׁמִשָּׂא, הִיךְ יְקוֹמוֹן
כְּחָדָא שְׁמִשָּׂא וְסִיחָרָא, לָא נְהִיר סִיחָרָא אֶלָּא בְּשַׁעְתָּא דְאַתְכְּנִישׁ שְׁמִשָּׂא, אֶבְל
הַשְּׁתָּא לִית אַנְתָּ יְכִיל. אִי תְבַעֵי לְמַנְדַּע מְנָה שְׁלַח לָךְ אַנְשִׁים, לְגַרְמָךְ, בְּגִין
לְמַנְדַּע.

חלופי גרסאות

ז ל"ג עלאה, ח דוראי, ט נהרא וליג דשמשא, י כה, כ ל"ג אלא, ל מוסיף לך לגרמך.

הסולם

שמוא מפלגו ליליא

מאמר

ונמצא שהם כוללת ב' צירופים מן השם
שהם ז' אותיות, והן כוללת ב' צירופים מן
השם, שהם שש אותיות. וז"ש, בארץ תרין
אתוון ב' ו' אתכילי תליסר אתוון. דהיינו
כל השם הקדוש. וז"ש סליק מנייהו תרו
דהיינו ב' בחינות שכלילה, חד לאת חד,
בחינת חצי לילה הראשונה לאות ב'. וחד
לאת חד, ובחינת מחצות לילה ואילך, היא
לאות ו'. כנ"ל.

ועכ"ז הווג דחצות אינו מספיק להשלים
המלכות, וכל השלמתה הוא בווג הבקר שאז
מקבלת החסדים. וז"ש (באות ז') ורזא דא
וכו' כי יהיה נערה בתולה נער כתיב,
כי בלילה נקראת המלכות נער בלי ה', כי
ה' יורה שהיא מלאה בחסדים. וז"ש, בתר
דאסתלק ליליא וצפרא נהיר כדין ה'
סלקא ואתכילילת בנהורא עלאה, דהיינו
שנכללת בחסדים דו"א ואז נקרא נערה עם
ה'. וז"ש, דידע שהר מקומו דה' ואתכילילת
בגויה, שזה תירוץ על מה ששואל (באות א')
שהר כתיב, ה' אתרחקא משחר מאי
מעמא. ובהאמור מתורץ זה, כי בלילה
שנקראת נער בלי ה', אז ה' אתרחקא משחר,
שהוא ז"א. וכיום שנקראת נערה כה', אז
קוראים, השחר עם ה', משום דידע שהר
מקומו דה'. כמבואר.

מאמר לא נהיר סיהרא אלא כאתכניש שמשא

(ח) ת"ח משה הוה וכו': בוא וראה,
משה היה בחינת השמש, שהוא ז"א, ורצה
להכנס לארץ. אמר לו הקב"ה, משה, כשבא
אור השמש, הרי נכללה הלבנה, שהיא מלכות,
בתוכו, ובחינתה אינה נראה. עתה שאתה הוא
השמש, ותכנס לארץ שה"ס הלבנה, דהיינו
המלכות, איך יעמדו יחד השמש והלבנה, הרי
הלבנה

יס סוף. וגם כאן בחצות לילה שהם תוומה
שולטת שה"ס שמאל בלי ימין, וצריכים
להעביר הדינים מן המלכות, שולט השם סעו
אעצה, שפירושו, שהקב"ה מיעץ לנסוע
ולהמשיך ג' קוין בסוד הווג עם הנוקבא,
המרומז בן דמנצפ"ך, ואז, אתער רוח צפון
(באות ד') שה"ס שמאלו תחת לראשי, וז"ש
כדין אתקבלא כנסת ישראל בשמאלא
ואתהברו כהדא. דהיינו בסוד ו' דמנצפ"ך.
ואז יוצא הצירוף כ"ץ יפ"ה. שפירושו,
בסו"ה כ"ץ יפה רעיתי ומום אין כך. ומום
רומז על ב' סתומה שע"י הווג עם ז"א נעברה
הב' סתומה, ואינה עוד בה.

וז"ש (באות ה') שמוא חדא וכו' ש"מא
מפלגו ליליא וכו' כ"ץ סעפ"ה יאעוצ"ה
דב' ו' דמנצפ"ך כ"ץ לון, כי הב' סתומה
כוללת הצירוף של ז' אותיות סע"ו אעצ"ה,
כי מחמת שליטת הדינים שבה, נגלה שם
הזה, המיעץ לעורר סוד הנסיעה. וז"ש
(באות ו') ואכילי אתוון אחרן ואינון
שבעה, תלת מהאי סטרא וארבע מהאי
סטרא, דהיינו כזה. סעו ב' אעצה, שזה יורה,
שבסבת הב' סתומה נתעוררו ב' צירופים אלו
בני ז' אותיות. והן כוללת הווג שנעשה מסוד
הנסיעה, שעל ידיהם מתגלים ב' הצירופים
כ"ץ יפ"ה, והב' סתומה נעברה. וז"ש, ו'
דבר ונוקבא כ"ץ כהדא, דהיינו שרומז על
הווג דחצות שנעשה בסבת הנסיעה, דא
כ"ץ תלת מכתאן ותלת מכתאן, דהיינו כזה.
כ"ץ ו' יפ"ה. שהוא רומז שהן שה"ס הווג
של ז"ו, גילה זה השם במלכות שיורה
שכולה יפה, ואין עוד בה הדינים דב'. וז"ש
(באות ז') כ"ץ יפה, וסימן, כ"ץ יפה רעיתי
ומום אין כך, דהיינו כמבואר. והמלה מום
מורה על מם סתומה, שעברה ממנה ואין בה.

(דפויי דף קניו ע"ב *) דף קניו ע"א

ה
ש"ח לך
(ט) ת"ח, משה, אי תימא דהוא לא ידע דלא ייעול לארעא בזמנא דא. לאו הכי, אלא ידע, והנה בעי למנדע מנה, עד לא יסתלק, ושלח לאלין מאללי, פיון דלא אטיבו מלה פדקא יאות, לא שלח זמנא אחרא, עד דקב"ה אחזי ליה, דכתיב ע"ה אל הר העברים הנה וראה את הארץ. וכתיב ויראהו יי את כל הארץ. ולא דא בלחודוי, אלא כל אינון דזמינין למיקם בכל דרא ודרא, פלהו אחזי ליה למשה. ואתמר, ואוקמוה חבריאי.

(י) פיון דשאר משה למשלח, מה אמר לון. ה"ש בה עץ. וכי מה הוא דקאמר, ואי תימא דלא ידע. אלא והכי אמר משה, אם יש בה עץ, הא ידענא דאנא איעול לתמן. מאי עץ. דא אילנא דחיי. ותמן לא הנה אלא בג"ע דארעא. אמר אם יש בה עץ דא, אנא איעול לתמן. ואי לא, לאו אנא יכיל למיעל.

(יא) אמר רבי חייא, פתיב וימצאו איש מקושש עצים ביום השבת. מאן עצים הקא. ומאן הוא דא. אלא דא צלפחד, והנה דייק על אלין אילנין, הי מנייהו רב על אחרא, ולא חשש ליקרא דמאריה, ואחלה שבת לשבת. הה"ד,

מסורת הזהר
(1) (דברים לב) ח"ב בהשמטות רעב. ח"ג רפ. ז) (שם
לד) ויחי קטן צ"א. (11) (במדבר טו).
ח מלאכי. ו ל"ג הכי: לקמן יימא מלה אבל הכא. ס דהא.

חלופי גרסאות

הסולם

מאמר
צלפחד מקושש עצים היה
הם העצים שבכאן ומי הוא זה האיש. ומשיב, אלא זה צלפחד, שהיה מדייק לדעת באלו האילנות, שהם ז"א ומלכות, איה מהם גדול מן האחר, ולא חשש לכבוד אדונו והחליף בין שבת לשבת. הה"ד כי בחטאו מת, שפירושו בחטא ו' שהוא פגם בו"א שנקרא ו' דהויה, הוא מת. ומשום זה היה דינו סתום ולא נתפרש דינו, כדינים אחרים. כי כתוב מקושש עצים סתם. משום שדבר זה צריך להיות בחשאי, וצריך להיות סתום ולא גלוי. וע"כ לא נאמר בגלוי, והקב"ה עשה כבוד לכבודו. פירוש. כי יש בנוקבא ב' מצבים, מצב א' כשהוא גדולה כמו ז"א, כלומר ששניהם במדרגה אחת, שז"א מלביש קו ימין דבינה והנוקבא מלבשת קו שמאל דבינה, ואז אינה בווג עם ז"א, כי מקבלת הכל מבינה, ואינה צריכה לז"א. ומצב ב', אחר המיעוט, שחזרה לבחינת נקודה תחת היסוד דז"א, ונבנית משם לפרצוף שלם פכ"פ עם ז"א, אמנם נחשבת כבר למדרגה תחתונה מז"א, ששורשה בנקודת החזה דז"א (כמ"ש ב"א מאות ק"י עד אות קט"ו ע"ש). ובמצב א' הנוקבא בפרודא מז"א והיא באתורים ומלאה דינים. ובמצב הב' היא מלאה בכל השלמות. וביום השבת היא בווג עם ז"א פנים בפנים ומלבישים לאו"א עלאיין. והחטא של צלפחד היה, שביום השבת שז"א ונוקבא הם בתכלית קומתם פנים בפנים היה הוא

הלבנה אינה מאירה אלא בשעה שנסאף השמש. אבל עתה אינך יכול להכנס לארץ. ואם תרצה לדעת ממנה, שלח לך אנשים, לך, היינו לצעמך, כדי שתדע.
(ט) ת"ח משה אי וכו': בוא וראה, משה, אם תאמר שהוא לא היה יודע, שלא יכנס לארץ, בעת הזאת. אינו כן, אלא ידע, והיה רוצה לדעת ממנה בטרם שישתלק, ושלח אלו המרגלים. כיון שלא השיבו לו דבר כראוי, לא שלח עוד בזמן אחר, עד שהקב"ה הראה אותה לו. שכתוב, עלה אל הר העברים הזה וראה את הארץ. וכתוב, ויראהו ה' את כל הארץ. ולא זה בלבד הראה לו, אלא כל אלו המנהיגים העתידים לקום בכל דור ודור, הראה אותם כולם למשה. ולמדנו. וכבר העמידהו החברים.
(י) פיון דשאר משה וכו': כיון שהתחיל משה לשלות. מה אמר להם. היש בה עץ. וכי מה הוא שאמר זה, וכי תאמר שלא ידע אם יש בה עץ. אלא כך אמר משה, אם יש בה עץ אני יודע שאכנס שמה. מהו עץ. זהו עץ החיים. והוא לא היה שם אלא בגן עדן הארץ. אמר משה, אם יש בה עץ הזה, אני אכנס שמה, ואם לא, איני יכול לכנס.

מאמר צלפחד מקושש עצים היה

(יא) אמר ר' חייא וכו': אר"ת, כתוב וימצאו איש מקושש עצים ביום השבת. מה (דפו"י דף קנ"ז ע"א)

ש"ח ע"ד

ו כי בחטאו מת, בחטאו ו' מת. "בגין כך, הנה דיניה סתים, ולא אתפרש דיניה. פדינין אתרנין. בגין דמלה דא בעי פחשאי וסתים ולא גלייא. וע"ד לא אתמר באתגלייא, וקב"ה עבד יקר ליקריה.

יב) רבי יוסי אמר, שאר עצים פהדי שבת הנה מקושש, וקביל עונשא לפום שעטא, ואתכפר חוביה. וע"ד אתקשי משה פדינא דכנתא, דלא ידע אי אתכפר למתוי לכנתיה חולק ואחסנא אי לאו. פינן דכר פ' שמייה קב"ה, דדכתיב פן בנות צלפחד דוכרות, אתידע דהא אתכפר חוביה.

יג) ת"ח, ב' אילנין אינון, חד לעילא, וחד לתפא, פדא חיינן, וקדא מותא. מאן דאחלף לון, גרים ליה מותא פהאי עלמא, ולית ליה חולקא פההוא עלמא. וע"ד אמר שלמה, דבש מצאת אכול דייך וגו'.

חלופי גרמאות

ט מוסף ורוא דכלא וראי מקושש עצים בג"כ. פ מוסף שמה דצלפחד. צ ל"ג דכתיב כן בנות צלפחד ודורות. ק אלץ.

מסורת הזהר

ט (שם כז) ח"ג רה: ת"ז תכ"א נט: תק"ח קי ט"א ש"ח. י' (משלי כה) תק"ח קב ט"ד ש"כ.

הסולם

צ'פחד מקושש עצים היה

לגלות ההקפדה והחטא על מי שמחשיב הנוקבא ביותר. שזה אינו לכבוד הנוקבא. וסוד החטא הזה מרומז בשמו שנקרא צ'פחד, שהוא אותיות צ"פ פחד. כי מאחר שז"א ממעט הג"ר דשמאל ומשאר רק הו"ק דג"ר (כנ"ל ב"א דף ס' ז"ה מחלוקת) נכתן שעושה צל על הג"ר דשמאל. אמנם על צל הזה נאמר, שהנוקבא אמרה, בצ"ו חמדתי וישבת, כי מקודם לכן במצב הא', אע"פ שלא היה לה אז צל על הג"ר, עכ"ז היתה סתומה ולא עשתה פירות. אבל עתה כשקבלה הצל מז"א, ופריו מתוק לחיב, כי עתה יש לה פירות ממנו. אמנם צלפחד, פחד מן הצ"ל הזה, והיה רוצה לבחור מצב הא', שאז לא היה שום צל על הנוקבא. וכשביל זה מת.

יב) רבי יוסי אמר וכו': רי"א, שאר עצים, שהם ע' שרים החיצונים, עם שבת היה מקושש שהיה מקיש ומשוה מעלת ע' שרים למעלת יום השבת, וקבל עונשו בשעתו, ונתכפר עוננו. וע"כ נתקשה משה בדין בנותיו, שלא היה יודע אם נתכפר עוננו, ויהיה לבנותיו חלק ונחלה בארץ, או לא. כיון שהקב"ה הזכיר שמו, שכתוב, כן בנות צ'פחד דוכרות. נודע שנתכפר עוננו.

מאמר

הוא מקושש עצים, עצים, פירושו ב' העצים, שהם עץ החיים שהוא ז"א, ועץ הדעת שהוא הנוקבא. מקושש, פירושו שהיה מקיש ומשוה העצים. שהם ז"א ונוקבא שיהיו שוים זה לזה, כמו שהיתה הנוקבא במצב הא'. ונמצא כזה שהפריד הנוקבא מזווג פכ"פ עם ז"א שביום השבת, והחזירה לפירוד ואחורים כמו שהיתה במצב הא'. ולא עוד אלא שהחשיב מצב הא' של הנוקבא על בחינת הזווג דפנים בפנים שביום השבת, כי דחה זווג הזה דפכ"פ, והחזיר הנוקבא לפירוד ואחורים, ובזה עשה פגם גדול במדרגת ז"א, ובכל מדרגת השבת, כי החשיב האחורים דנוקבא יותר מפכ"פ של ז"א. וז"ש, והזה דייק על אילין אילנין הי מנייהו רב על אהרא, שהיה רוצה להחזיר הנוקבא למצב הא', והתכוון לדעת אם מצב הא' והפרודא של הנוקבא אינה חשובה יותר מפכ"פ של ז"א. ולא השש ליקרא דמאריה, ולא איכפת לו שמכזה בזה כבוד ז"א, ואחלף שבת לשבת, כלומר שהחליף חשיבות הגדול של זווג פכ"פ ביום השבת, על בחינת שבת של חול (וע"י פרשת קרח אות נ"ח) שהיא הג"ר דאחורים של הנוקבא שבמצב הא', שה"ס עצה"ד טוב ורע.

יג) ת"ח ב' אילנין וכו': בוא וראה, ב' עצים הם, אחד למעלה, שהוא עץ החיים, ז"א. ואחד למטה, שהוא עץ הדעת, הנוקבא. בזה חיים, ובזה מות. מי שמחליף אותם, דהיינו שמחשיב הנוקבא כשהיא בפרודא, יותר מז"א, שהוא עץ החיים, גורם לעצמו מות בעולם הזה

וז"ש בגין כך הנה דיניה סתים וכו' בגין דמלה דא בעי בהשאי וכו': כי ענין חטא הזה שהיה מחשיב מדרגת הנוקבא על ז"א, אינו לכבוד לנוקבא, וקב"ה עבד יקר ליקריה, שז"א עשה כבוד לכבודו. דהיינו שעשה כבוד למלכות הנקרא כבוד, שלא (דפוי"ד דף קנ"ז ע"א)

ש"ח ע"ד

ז

(ד) אַרֹן וְתוֹרָה בְּחַד קַיְמִי. תוֹרָה עֲקָרָא, אַרֹן בֵּיתָא. וע"ד, אַרְן חֶסֶד בְּלֹא
וְאִי בְּכָל אֶתְר, אַרְן הַבְּרִית, אַרְן הָעֵדוּת. בְּכָל אֶתְר יֵאָהָרן דְּרוּעָא יְמִינָא, בַּר
בְּחַד, דְּכַתִּיב ׀ כָּל פְּקוּדֵי הַלּוּיִם אֲשֶׁר פָּקַד מֹשֶׁה וְאֶהָרן, נִקּוּד לְעִילָא.

(טו) א"ר יִצְחָק, מֹשֶׁה אֵילָנָא דְחַיִּי נִקְט, וע"ד בְּעָא לְמַנְדַע, אֵי הוּה שְׂכִית
בְּאַרְעָא, אֵי לָאו, וּבְג"כ ׀ אָמַר, הִיש בְּה עֵץ אִם אֵין וְהִתְחַזְקְתָם וּלְקַחְתָם מִפְּרֵי
הָאָרֶץ. דְּהָא אֵילָנָא דְחַיִּי אֶתְחַמַּד לְכֹלָא. וְאֵינוּן לָא אֵיִתִיאוּ אֱלָא עֲנָבִים וְרַמּוֹנִים
וְתַאנִּים, בְּאֵילָנָא אֶתְרָא תְלִינ וְאַחִידָן.

(טז) ת"ח, ׀ שְׁלַח לָךְ אֲנָשִׁים: בְּגִינָךְ. רַבִּי יְהוּדָה פִּתַח, ׀ כְּצַנַּת שְׁלֵג בְּיוֹם
קָצִיר צִיר נֶאֱמַן לְשׁוֹלְחֵיו וְנִפְּשׁ אֲדוֹנָיו יִשִּׁיב. כְּצַנַּת שְׁלֵג בְּיוֹם קָצִיר, דְּאַהֲנִי
לְגוּפָא וְלִנְפֶשׁא. צִיר נֶאֱמַן לְשׁוֹלְחֵיו, אֵלוּ כֻלָּב וּפְנַחֶס דְּהוּוּ שְׁלִיחֵי מְהִימְנֵי לְגַבֵּי
יְהוּשַׁע. וְנִפְּשׁ אֲדוֹנָיו יִשִּׁיב, דְּאַהֲדְרוּ שְׂכִינְתָא לְדִירָא בְּהוּ בִישְׂרָאֵל, וְלֹא אֶסְתַּלְקָא
מִבְּיַהּוּ.

(יז) וְאֵלֶיךָ דְשָׁדֵר מֹשֶׁה, גְּרִימוּ בְכִיָּה לְדַרְיִן בְּתַרְאִין, וְגְרִימוּ לְאֶסְתַּלְקָא
מִישְׂרָאֵל כְּמָה אֶלְף וְרַבְבָּן. וְגְרִימוּ לְסַלְקָא שְׂכִינְתָא מֵאַרְעָא מִבְּיַהּוּ דִישְׂרָאֵל.
אֵינוּן דְשָׁדֵר יְהוּשַׁע, וְנִפְּשׁ אֲדוֹנָיו יִשִּׁיב.

מסורת הזהר (במדבר ג). 7. לעיל אות א צ"א. 10. (משלי כה).
ד ארן. 11. ל"ג מן אמר עד והתחזקתם. חלופי גרסאות

<p>מאמר זהו, ואין לו חלק לעולם הבא. וע"ז אמר שלמה, דבש מצאת אכול דייך וגו'. פירושו. אע"פ שמצב הא' של הנוקבא היא בחינת פרוד ואחורים (כנ"ל באות י"א) עכ"ז לולא מצב הא' לא היתה הנוקבא יכולה לקבל חכמה בעת שהיא במצב הב', כי הכלים של מצב הא' נשארים בה במצב הב' שבהם היא מקבלת החכמה (כנ"ל ויקהל אות נ"ג ע"ש) ולפיכך אחר שאדם זכה לקבל ממצב הא' דנוקבא, מחויב להעלות מ"ן לצורך מצב הב' דנוקבא ואז יהיה לו כל השלמות חכמה וחסדים יחדיו. אבל אם אינו עושה כן אלא בוחר במצב הא' דפרודא. עונשו מיתה. וו"ש, דבש מצאת, שה"ס מצב הא' דנוקבא, אכיל דייך. ואח"כ תמשיך את מצב הב', שאל"כ, פן תשבֵענו והקאתנו. דהיינו שישתלקו ממנו אורות החיים.</p>	<p>הסולם ואהרן, שהוא מנוקד למעלה. להורות שאינו כאן זרוע ימין שהוא חסד. אלא הוא בחינת מלכות שנוקדאת ארן, כנ"ל. (טו) אמר ר' יצחק וכו': משה היה אחוז בעץ החיים, וע"כ רצה לדעת אם הוא נמצא בארץ או לא. ומשום זה אמר היש בה עץ אם אין והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ. כי עץ החיים נחמד לכל. והם לא הביאו אלא ענבים ורמונים ותאנים שהם תלוים ואחוזים בעץ האחר, דהיינו בנוקבא, ולא בוא"ה שהוא עץ החיים. (טז) ת"ח, ש"ח ע"ד: בוא וראה שלח לך אנשים, לך, פירושו בשבילך. ר' יהודה פתח, כצנת שלג ביום קציר ציר נאמן לשולחיו ונפש אדונו ישיב. כצנת שלג ביום קציר. שאו הצנה מועילה לגוף ונפש. ציר נאמן לשולחיו, אלו הם כלב ופנחס, שהיו שליחים נאמנים אל יהושע. בעת ששלחם לרגל את ירחו. ונפש אדונו ישיב, שהחזירו השכינה שתשכון בישראל, ולא נסתלקה מהם. (יז) ואלין דשדר משה וכו': ואלו המדגלים ששלח משה, גרמו בכיה לדורות האחרונים כי ביום הזה נחרבו בית המקדש הראשון והשני, וגרמו להסתלק מישראל כמה אלפים ורבבות, וגרמו לסלק השכינה מן הארץ מבין ישראל</p>
--	--

(דפויי דף קי"ז ע"א)

ח

ש"ח זך

(ח) רבי חזקיה בר' ייסא הו' אולי בארשא, אמר רבי ייסא לר' חזקיה. חמינא באפך דההנהרא אית בגוה. אמר ליה, הא ודאי האי קרא אסתפלנא ביה, פינן דאמר שלמה, פי מקרה בני האדם ומקרה הבהמה ומקרה אחד להם וגו'. ותנינן, דכל מלוי דשלמה מלכא, פלהו סתימין מדגין דחכמתא. אי הכי, האי קרא אית ביה לאסתכלא, דהא פתחא לאינון דלאו בני מהימנותא אשתבח ביה.

(ט) א"ל ודאי הכי הוא, ואית ביה למנדע ולאסתכלא. אדהכי חמו חד ב"נ דהוה אתי, שאל לון מייא, דהוה צחי, ויהוה לאי בתוקפא דשמשא. אמרו ליה, מאן את. אמר לון יודאי אנא, ואנא לאי וצחינא. אמרו לעית באורייתא, אמר לון, עד דאנא עמכון במלין, אסלק להאי טורא, ותמן אסב מייא ואשתי.

(כ) אפיק רבי ייסא חד זפירא מלי מין, ויהב ליה. פתח דשתה, אמר נסלק עמך למייא. סליקו לטורא, ואשתכחו חד חוטא דמייא דקיק, ומלי קטפורא חד. יתבו. אמר לון ההוא ב"נ, השתא שאילו, דהא אנא אשתדלנא באורייתא, על ידי דחד ברי, דאנא עיילית ליה לבי רב, ובגיניה רוחתא באורייתא. אמר רבי חזקיה אי על דא דברך, טב הוא. אכל מלה דאנן ביה, אנא חמינא דלאתר אתרא בעי לאסתלקא. אמר ההוא ב"נ, אימא מלך, דלזמנין באפרקסתא דענייא תשכח מרגייתא.

מסורת הוהר

(1) (קהלת ג) ב"ב מט צ"א.

חלופי גרסאות

(2) אמר נסלק עמך למיא שתי בתר דשתה. א ואשכחו.

דרך אמת (3) נאר של מים ובלשון ערבי ספירא שמוליכין בו מים בדרך. קטפורא חד כלי אחד כמו קדירה.

מאמר

ישראל. אלו ששלח יהושע, נאמד בהם ונפש אדוניו ישיב.

הסולם

מקרה בני האדם ומקרה הבהמה עוסק עמכם בדיבורים, אעלה להר הזה, ושם אקח מים ואשתה.

(ח) ר' חזקיה בר' ייסא וכו': ר"ח ור"י היו הולכים בדרך, אמר ר' ייסא לר' חזקיה אני רואה בפניך שיש בך הרהור. אמר ליה הרי ודאי. מקרא זה הסתכלתי בו, כיון שאמר שלמה כי מקרה בני האדם ומקרה הבהמה ומקרה אחד להם וגו'. ולמדנו, שכל דבריו של שלמה המלך כולם סתומים ממדרגות החכמה. א"כ, מקרא זה יש להסתכל בו, כי נמצא כאן פתח לאלו שאינם בני אמונה.

א"ל

(ט) א"ל ודאי הכי וכו': א"ל, ודאי כך הוא, שיש בזה פתח לבלתי מאמינים. ויש לדעת ולהסתכל בו. בתוך כך ראו אדם אחד שהיה בא, ובקש מהם מים, כי היה צמא, והיה עיף מתוקף השמש. אמרו לו מי אתה. אמר להם, יהודי אני ואני עיף וצמא. אמרו לו אתה עוסק בתורה. אמר להם, עד שאני

שלח דף

ט

כא א"ל האי קרא דאמר שלמה, סח ליה. אמר ליה, וכי במה אתון פרישן משאר בני נשא דלא ידעי. אמרו ליה ובמה. אמר לון, על דא אמר שלמה האי קרא, ולא אמר האי מגרמיה, כשאר אינון מלין. אלא אהדר אינון מלין דטפשאיי עלמא דאמרי פה, ומאי אמרי. פי מקרה האדם ומקרה הבהמה וגו', טפשאיי דלא ידעי ולא מסתכלן בתקמתא אמרי דהאי עלמא אזיל במקרה, וקב"ה לא אשגח עליהו, אלא מקרה האדם ומקרה הבהמה ומקרה אחד וגו'.

כב וכד שלמה אסתפל באלין טפשאין דקאמרי דא קרא לון בהמה, דאינון עבדין גרמיהו בהמה ממש, בגין דאמרי מלין אלין. ומגלן. קרא דעליה אוכח, דכתיב אמתאי אני בלבי על דברת בני האדם לברם האלהים ולראות שהם בהמה המה להם. אמרתי אני בלבי וחשיבנא בהאי לאסתכלא על מה, על דברת בני האדם. על ההוא מלה דטפשוותא, דאינון אמרי לברם האלהים בלחודייהו, ולא יתחברון בהדי בני נשא ואתרנין דאית לון מהימנותא, ולראות שהם בהמה המה להם. ולראות בהו אינון בני מהימנותא, שהם בהמה ממש, ונדעתייהו כבעירא. המה להם בלחודייהו, ולא לאעלאה לבני מהימנותא בדעתא דטפשוותא דא, וע"ד המה להם, ולא לאתרנין. ומה דעתא דלהון. פי מקרה בני האדם ומקרה הבהמה ומקרה אחד לכלם וגו'. תיפת רוחיהון דאינון בעירי. אינון טפשאיי. אינון מתוסרי מהימנותא. ווי לון ווי לנפשיהו. טוב להו דלא ייתון לעלמא. **כג** ומה אתיב לון שלמה על דא. קרא אבתריה, ואמר, ומי יודע רוח בני האדם העולה היא למעלה ורוח הבהמה היורדת היא למטה לארץ. מי יודע

חלופי גרסאות
ב כמה ג אחרי ד לאחר.

מסורת הזהר
(ס קהלת ג).

הסולם

מקרה בני האדם ומקרה הבהמה
ולראות שהם בהמה המה להם. אמרתי אני בלבי, וחשבתי להסתכל על מה. היינו ע"ד דברת בני האדם, על הדבור ההוא של טפשות שהם אומרים, שהעולם מתנהג במקרה, לברם האלקים, היינו, שבוד אותם אלקים שיהיו לברם, ולא יתחברו עם בני אדם אחרים שיש להם אמונה, ולראות שהם בהמה המה להם, ולראות היינו שאלו בני האמונה יראו בהם שהם בהמה ממש, ודעתם כבהמות. המה להם, היינו שהם בפני עצמם, שלא יביאו דעה טפשית הזו לבני האמונה, וע"כ, המה להם, ולא לאחרים. ומהו הדעה שלהם, על זה מטיים הכתוב, כי מקרה בני האדם ומקרה הבהמה ומקרה אחד לכלם וגו'. תיפת רוחם של אלו הבהמות, אלו הטפשים, אלו מתוסרי האמונה. אוי להם ואוי לנפשם, טוב להם, שלא היו באים לעולם.
כג ומה אתיב לון וכו': ומה השיב להם שלמה, על זה בא המקרא שלאחריו ואמר, ומי

מאמר
כא א"ל האי קרא וכו': אמר לו, מקרא זה שאמר שלמה, ושח לו כל השאלה. אמר לו, וכי במה נשתניתם משאר בני אדם שאינם יודעים. אמרו לו, ובמה, אתה מעמיד המקרא. אמר להם, על זה אמר שלמה מקרא הזה, ולא אמר זה ממחשבתו עצמו כשאר הדברים שאנו, אלא שחזר על אלו הדברים שטפשי עולם אומרים. ומה אומרים, היינו, כי מקרה האדם ומקרה הבהמה וגו'. הטפשים שאינם יודעים ואינם מסתכלים בחכמה, אומרים שהעולם הזה הולך במקרה, ואין הקב"ה משגיח עליהם, אלא מקרה האדם ומקרה הבהמה ומקרה אחד וגו'.
כב וכד שלמה אסתכל וכו': וכששלמה הסתכל בטפשים אלו, שאומרים זה, קרא אותם בהמה, שהם עושים את עצמם בהמה ממש, במה שאומרים דברים אלו. ומאין לנו זה, הפסוק שלפניו מוכיח, שכתוב, אמרתי אני בלבי על דברת בני האדם לברם האלקים (דפו"י דף קנ"ז ע"ב)

שלח דף

באינון טפשא, דלא נדעי ביקרא דמלכא עלאה, ולא מסתכלי באורייתא, רוח בני האדם העולה, היא למעלה, לאתר עלאה, לאתר יקר, לאתר קדישא, לאתונא מנהירו עלאה, מנהירו דמלכא קדישא, למנהי צורא בצורא דחיי, ואשתכחת קמי מלכא קדישא עולה תמימה ונדא הוא העולה היא למעלה.

כד ורוח הבהמה היורדת היא למטה לארץ, ואלאו להווא אתר דתהו " כל ב"נ, דכתיב ביה " בצלם אלהים עשה את האדם, וכתיב " נר יי נשמת אדם. היך אמרי אינון טפשא דלאו מבני מהימנותא, ורוח אחד לכל, תיפח רוחיהון, עליהו כתיב, " יהיו כמוץ לפני רוח ומלאך יי דוחה. אלין ישתארון בגיהנם, לאינון ברגין תפאין, ולא יסתלקון לדרי דרין. עליהו כתיב " תמו חטאים מן הארץ ורשעים עוד אינם ברכי נפשי את יי הללויה. אתו רבי חזקיה ורבי ייסא, ונשקו רישיה, אמרו ומה כל כף הוה עמך ולא ידענא, ונפאה האי שעתא דאערענא בך.

כה תו אמר, וכי על דא בלחודוי תהו שלמה, והא באתר אתרא אמר כגוונא דא, פתח ואמר, " זה רע בכל אשר נעשה תחת השמש. זה רע ודאי. מאי זה רע . דא הוא מאן דאושיד ורעא בריקניא, ותכיל אורחוי, בגין דהאי לאו מדוריה בקב"ה, ולא יתא ליה חולקא בעלמא דאתי. הה"ד, " כי לא אל חפץ רשע אתה לא יגורך רע. על דא אמר, זה רע, דלא יתא ליה מדורא לעילא. פי מקרא אחד לכל וגם לב בני האדם מלא רע ונהוללות בלבכם. בחייהם שטותא תקיע בלביהו, ואינון מתוסרי מהימנותא, ולית לון חולקא בקב"ה,

חלופי גרסאות

ה וודאי ו מוסיף העולה, העולה, ז ליג ולאן ח אבל.
ט הוה, י ליג מן דא עד בגין, כ מוסיף בגייד והוללות.

מסורת הזהר

U (בראשית ט) שמות קיד צ"ז. P (משלי כ) צו יח
צ"ס. X (תהלים לה). Q (שם קד) ב"ב ריא צ"א.
R (קהלת ט). W (תהלים ה) ב"א רוח צ"ב.

הסולם

מקרה בני האדם ומקרה הבהמה

כתוב, יהיו כמוץ לפני רוח ומלאך ה' דוחה. אלו ישארו בגיהנם באלו מדרגות התחתונות, ולא יעלו משם לדורי דורות. עליהם כתוב, יתמו חטאים מן הארץ ורשעים עוד אינם ברכי נפשי את ה' הללויה. באו ר' חזקיה ור' ייסא ונשקו ראשו. אמרו, ומה כל כך היה עמך ולא ידענו. אשרי שעה זו שפגשנו בך.

כה תו אמר וכי וכו': עוד אמר, וכי על זה בלבד תמה שלמה, והרי במקום אחר אמר כעין זה, פתח ואמר, זה רע בכל אשר נעשה תחת השמש. זה רע ודאי. מהו זה רע זהו מי ששופך זרע בחנם ומשחית דרכו. כי זה אין מדורו עם הקב"ה, ולא יהיה לו חלק לעולם הבא. זה שכתוב, כי לא אל חפץ רשע אתה לא יגורך רע. על זה אמר זה רע, שלא יהיה לו מדור למעלה. כי מקרה אחד לב"ה

וגם

מאמר

ומי יודע רוח בני האדם העולה היא למעלה ורוח הבהמה היורדת היא למטה לארץ. מי יודע, את אלו הטפשים, שאינם יודעים כבוד המלך העליון, ואינם מסתכלים בתורה, רוח בני האדם העולה, היא למעלה, היינו למקום עליון, למקום יקר, למקום קדוש, להזון מאור העליון, מאור המלך הקדוש, להיות צרור בצרור החיים, ולהיות נמצאת לפני המלך הקדוש עולה תמימה. וזה הוא העולה היא למעלה.

כד ורוח הבהמה היורדת וגו': ורוח בהמה היורדת היא למטה לארץ. ואינו לאותו מקום שהוא לכל בני האדם. שכתוב בו, בצלם אלקים עשה את האדם. וכתוב, נר ה' נשמת אדם. ואיך אומרים אלו הטפשים שאינם מבני האמונה, ורוח אחד לב"ה, תפח רוחם, עליהם

(דפווי דף קניז ע"ב * דף קניז ע"א)

יא

שליח דף

ובאינון בני מהימנותא, לאו בעלמא דין, ולא בעלמא דאתי, הה"ד ואתריו אל המתים.

כו ת"ח, קב"ה אזהר לכני עלמא ואמר, וכתרת בחיים למען תתיה, וחיין דההוא עלמא ניהו. אינון תיבין מחוסרי מהימנותא מאי קא אמרי. כי מי אשר יבחר וגו'. אע"ג דבבחר בר נש ביההוא עלמא כמה דאמר, לאו הוא כלום, דהא מסיקא דא בידנא, אל כל החיים יש בטחון, ומסיקא דא בידיהו, כי לכלב חי הוא טוב מן האריה המת. היך יהא לן חיין ביההוא עלמא. וע"ד זה רע ודאי, דלא ידורון במלפא עלאה, ולא יהא לון חולקא ביה. ואע"ג דכל הגני קראי תשפח סמיכין לחבריאי במלין אתרנין, אבל ודאי שלמה קא אתא לגלאה על אינון תיבין מחוסרי מהימנותא, דלית לון חולקא בקב"ה בעלמא דין ובעלמא דאתי.

כז א"ל, תבעי דנתחבר בהדף ותזיל בהדן. אפר י להו, אי עבידנא הכי, אורייתא יקרי עלי כסיל, ולא עוד אלא דאתתיבנא בנפשאי. אמרו ליה למה. אמר לון דהא שליחא אנא, ושדרו לי בשליחותא, ושלמה מלפא אמר, מקצה רגלים חמס שותה שולח דברים ביד כסיל. ת"ח, מרגלים על דלא אשתכחו בני מהימנותא ושלוחי מהימנותא, אתתיבו בנפשייהו בעלמא דין ובעלמא דאתי. נשק לון, ואזל ליה.

כח אלו רבי חנקיה ור' ייסא, עד דהוו אלו פגעו באינון בני נשא. שאילו

מסורת הזהר
7 מוסף תחיה בהאי עלמא ובעלמא דאתי. מ בהאי 1 ל"ג להו.
(ת קהלת ט.) א (דברים ל) לעיל ח"א בהשמטות ונז: רנט: ח"ג פו. ב (קהלת ט.) ג (שם.) ד (שם.) ה (משלי כ.)

הסולם
מאמר
וגם לב בני האדם מ"א רע והוללות בלבבם. כי בחייהם שטות תקועה בלבם, והם מחוסרי אמונה, ואין להם חלק בהקב"ה, ובאלו בני האמונה לא בעולם הזה ולא בעולם הבא. ז"ש, ואחריו אל המתים.
כו ת"ח קב"ה אזהר וכי: בוא וראה הקב"ה מזהיר לבני העולם ואמר, ובהרת בחיים למען תחיה, והיינו החיים של עולם ההוא. ואלו הרשעים מחוסרי אמונה מה אומרים, כי מי אשר יבחר אל כל החיים יש בטחון. שאע"פ שיבחר האדם בעולם ההוא, כמו שאומר, אינו כלום, כי מסורת זה בדיינו, אל כל החיים יש בטחון, דהיינו החיים בעולם הזה. ומסורת זה בידיהם, כי לבבם חי הוא טוב מן האריה המת, ואיך יהיה לנו חיים בעולם ההוא. וע"כ זה רע ודאי, שלא ידורו במלך העליון, ולא יהיה להם חלק (דפריי דף קניית ע"א)

מקרה בני האדם ומקרה הבהמה
כו. ואע"פ שכל אלו המקראות תמצא סמוכות, דהיינו דרשות, לחברים, בדברים אחרים. אבל ודאי שלמה בא לגלות על אלו הרשעים מחוסרי אמונה, שאין להם חלק בהקב"ה בעולם הזה ובעולם הבא.
כו א"ל תבעי דנתחבר וכי: אמרו לו, תרצה שנתחבר עמך ותלך עמנו. אמר להם, אם אעשה כך, יקרא עלי התורה, כסיל. ולא עוד אלא שאהיה מתחייב בנפשי אמרו לו למה. אמר להם, כי שליח אני ששלחו אותי בשליחות, ושלמה המלך אמר, מקצה רגלים חמס שותה שולח דברים ביד כסיל. בוא וראה, המרגלים, על שלא נמצאו בני אמונה, ושליחים נאמנים, נתחייבו בנפשם בעולם הזה ובעולם הבא. נשק להם והלך לו.
כח אלו רבי חזקיה וכי: הלכו ר"ח ור' ייסא. בעוד שהיו הולכים פגשו בני אדם. שאלו

שלח דף

יב

ר' תזקנה ורבי ייסא עליה, אמרו מה שמייה דההוא ב"נ. אמרו, ר' חגי הוא, ותברא דבין חברייה הוא, ושדרו ליה חברייה דכבל, למנדע מלין מר' שמעון בן יוחאי ושאר חברייה. א"ר ייסא, ודאי דא הוא ר' חגי, דכל יומי לא בעא לאתזאה גרמיה במה דנדע, ועל דא אמר לן דהא בריה זכה ליה באורייתא, בגין דאמר קרא, "ראית איש חכם בעיניו תקנה לכסיל ממנו. ודאי שליחא מהימנא" איהו, וזכאה " איהו מאן דשדר מלוי בידא דשליחא מהימנא.

כט ת"ח, אליעזר עבד אברהם מבני פנען תוה, כד"א, " פנען בידו מאזני מרמה. וכנען פתיב עליה, " ארוה פנען עבד עבדים יהיה לאחיו. ובגין דתוה שליחא מהימנא, מה פתיב ביה. " בא ברוך יי'. ברוך יי' ממש. ועל דא אכתיב הכי באורייתא, בגין דנפק מההיא קללה, ואתברך. ולא די ליה דנפיק מנה, אלא דאתברך בשמיה דקב"ה. ואוליפנא דאתא מלאך, ואעיל מלה דא " בפומיה דלכן.

ל וישלח אותם משה וגו', פלם אנשים. פלהו זכאין תו, ורישי דישראל תו. אבל אינון דברו לגרמיהו עיטא בישא. אמאי נטלי עיטא דא. אלא אמרו, אי ייעלון ישראל לארעא, נתעבר אנן מלמיהו רישין, וימני משה רישין אתרנין, דהא אנן זכינן במדברא למיהו רישין, אבל בארעא לא נזכי. ועל דנטלי עיטא בישא לגרמיהו, מיתו אינון, וכל אינון דנטלן מלייהו.

לא אלה שמות האנשים אשר שלח משה וגו', אמר רבי יצחק, משה אסתפל ונדע דלא יצלחון בארתייהו, פדין צלי עליה דיהושע. פדין פלב תוה

חלופי גרסאות

מסורת הזהר

(1) (שם. ז) (הושע יב) אמור צח צ"ר. ח) (בראשית ט) ט מוסיף איהו וזכאה הוא שליחא מהימנא. ע ל"ג איהו. נה קו צ"א. ט) (שם כד). אמור צח צ"ש. כ) ויהי קסג צ"ב.

דרך אמת ז) בא ברוך אלו שתי תיבות בא ברוך היה מניח הקב"ה בתוך פיו של לבן וזהו ה' וזהו בא ברוך ה'.

יהושע וכלב

הסולם

כאמר

ברוך ה' ממש. וע"כ נכתב כך בתורה, משום שיצא מקללה הזו של כנען, ונתברך. ולא די לו שיצא מקללה, אלא שנתברך בשמו של הקב"ה. ולמדתי שבא מלאך והכניס דבר זה, דהיינו שיקראו ברוך ה', בפיו של לבן.
ל וישלח אותם משה וגו' כ"ב אנשים: היינו שכולם היו צדיקים וראשי ישראל היו, אבל הם נטלו לעצמם עצה רעה. למה נטלו עצה זו. אלא שאמרו, אם יכנסו ישראל לארץ יעברו אותנו מלהיות ראשים, ומשה ימנה ראשים אחרים, כי אנו זכינו להיות ראשים. רק במדבר, אבל בארץ לא נזכה להיות ראשים. ועל שנטלו עצה רעה לעצמם, מתו, הם, וכל אלו שקבלו דבריהם.
לא אלה שמות האנשים וגו': אמר ר' יצחק, משה הסתכל וידע שלא יצלחו המדגלים

שאלו ר' תזקנה ור' ייסא עליו, אמרו מה שמו של אדם ההוא. אמרו, ר' חגי הוא, וחבר שבין החברים הוא. ושלחו אותו החברים מבבל, לדעת דברים מר' שמעון בן יוחאי ושאר החברים. א"ר ייסא, ודאי זהו ר' חגי שכל ימיו לא רצה להראות את עצמו במה שיודע, וע"כ אמר לנו שבנו זיכה אותו בתורה. משום שאמר הכתוב, ראית איש חכם בעיניו תקנה לכסיל ממנו. ודאי שליח נאמן הוא. ואשרי הוא מי ששולח דבריו ביד שליח נאמן.
כט ת"ח אליעזר עבד וכו': בוא וראה, אליעזר עבד אברהם, מבני כנען היה, כש"א, כנען בידו מאזני מרמה. וכנען, כתוב עליו, ארוה כנען עבד עבדים יהיה לאחיו. ומשום שהיה שליח נאמן, מה כתוב בו, בא ברוך ה'.

(דפו"י דף קנ"ח ע"א * דף קנ"ח ע"ב) * ע"י ברכת שלום עה"ת מאמר קפו בדרום

יג **ש"ח ע"ד**
 בְּדוֹחֶקָא, אָמַר, מַה אֶעֱבִיד, הָא יְהוֹשֻׁעַ אָזִיל בְּסִייעָתָא עֲלָאָה 9 דְּמִשָּׁה, דְּשָׁדַר
 בֵּיה נְהִירוֹ דְּסִייעָרָא, וְהוּא אֲנָהִיר עֲלֵיהּ בְּצִלוֹתֶיהּ, בְּגִין דְּאִיהוּ שְׁמִשָּׂא. מַה עֲבַד
 כְּלַב. אֲשֶׁתְּמִיט מְנִיחֵהוּ, וְאֲתִי לְגַבֵּי קַבְרֵיָא דְאַבְהֶן, וְצִלֵי תַמְן צִלוֹתֶיהּ.
ל"ב א"ר יְהוּדָה, אֲרַח אֲתֵרָא נְטִיל, וְעֵקִים שְׁבִילִין, וּמָטָא עַל קַבְרֵי דְאַבְהֶן,
 וְאֲסִתְּפֵן בְּגַרְמִיָּה, דְּהָא כְּתִיב וְשֵׁם אַחִימֵן שְׁשִׁי וְתַלְמִי יְלִידֵי הָעֶנְק. אֲכַל מֵאֵן
 דְּאִיהוּ בְּדוֹחֶקָא, לֹא אֲסִתְּפַל מְדִי. כִּף כְּלַב, בְּגִין דְּתַנּוּהּ בְּדוֹחֶקָא, לֹא אֲסִתְּפַל מְדִי,
 וְאֲתָא לְצִלָּאָה עַל קַבְרֵי אַבְהֶן, לְאֲשִׁתְּוֹבָא מְעִיטָא דָּא.
ל"ג וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לְהוֹשֻׁעַ בֶּן נוּן יְהוֹשֻׁעַ. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, וְכִי הוֹשֻׁעַ קָרְאֵיהּ
 קָרָא, וְהָא כְּתִיב וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל יְהוֹשֻׁעַ. וַיְהִי הוֹשֻׁעַ בֶּן נוּן נֶעַר. וַיִּחְלוֹשׁ
 יְהוֹשֻׁעַ. אֲלָא א"ל מֹשֶׁה, יְהִי יוֹשִׁיעַךָ מְנִיחֵהוּ.
ל"ד רַבִּי אַבָּא אָמַר, בִּין דְּשַׁדְרֵיהּ לְמִיעַל לְתַמְן, אֲצִטְרִיף לְמַהוּי שְׁלִים.
 וּבְכַמָּה. בְּשְׁכִינְתָּא. דְּעַד דְּהִיא שְׁעָתָא נֶעַר אַקְרִי, כְּמָה דְּאוּקִימְנָא. וּבְכַהֲיָא שְׁעָתָא
 קָשִׁיר לִיה מֹשֶׁה בְּהַדָּה, וְאֵע"ג דְּאֲשַׁכְּחֵן יְהוֹשֻׁעַ בְּקַדְמִיתָא, קָרָא קְרִינָה חֲכִי עַל
 תְּהוּא דְּזַמִּין לְמַקְרִינָה. אָמַר מֹשֶׁה, וְדַאי לֹא אֲצִטְרִיף דָּא לְמִיעַל תַּמְן, אֲלָא
 בְּשְׁכִינְתָּא, וְהֲכִי אֲתַחֲזִי.

ל"ה וַיִּשַׁע בָּה עֵץ אִם אֵין וְגו', רַבִּי חֲזִיָּא אָמַר, וְכִי לֹא הָוּה יָדַע מֹשֶׁה דְּאִית
 בָּה כְּמָה אֵילָנִין מְשַׁנְיִין דָּא מִן דָּא, וְהָא הוּא שְׁבַח לָהּ לְיִשְׂרָאֵל בְּכַמָּה זַמְנִין, וְהוּא

ה'לופי גרסאות
 9 מהו. צ לא אצטריך דא ודאי.

מסורת הוהר
 (7) (במברר יג). (8) (שמנת יז) הקסח"ז פו צ"ג. (9) (שם
 לג) בשלה קכו צ"י. (10) (שם יז) בשלה קכט אות תסט.
 (11) ח"ג להלן אות נה, ח"ג רלח.

מאמר **הפוס'ם** **יהושע וכלב**
 בדרכס, או התפלל על יהושע. היה אז כלב
 בצרה, אמר מה אעשה, הרי יהושע הולך בעזרה
 עליונה של משה, ששלח בו אור הלכנה, שהיא
 המלכות, והוא האיר עליו בתפלתו, משום
 שהוא בחינת השמש. שהוא ז"א. מה עשה כלב,
 נשמט מהם, מן המדגלים, ובא לקברי האבות
 והתפלל שם תפלתו.
ל"ב א"ר יְהוּדָה אָרַח וכו': אר"י, דרך
 אחר לקח כלב, והעקים שבילים, כלומר שהלך
 דרך שבילים עקומים, והגיע על קברי האבות,
 ונסתכן בנפשו, שהרי כתוב, ושם אחימן ששי
 ותלמי ילידי הענק. אבל מי שהוא בצרה אינו
 מסתכל כלום. כך כלב, משום שהיה בצרה
 לא הסתכל כלום ובא להתפלל על קברי אבות,
 להנצל מעצה זו של המדגלים.
ל"ג וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לְהוֹשֻׁעַ בֶּן נוּן יְהוֹשֻׁעַ:
 רַבִּי יִצְחָק אָמַר, וְכִי קָרָא הַכְּתוּב הוֹשֻׁעַ, וְהָרִי
 כְּתוּב, וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל יְהוֹשֻׁעַ. וַיְהוֹשֻׁעַ בֶּן נוּן
 נֶעַר. וַיִּחְלוֹשׁ יְהוֹשֻׁעַ. וּמְשִׁיב, אֲלָא אָמַר לוֹ מֹשֶׁה
 (דפו"י דף קי"ח ע"ב)

ש"ח דף

יד

אסתפק בדא. והא קב"ה קאמר ליה למשה בקדמיתא, דהיא ארץ זבת חלב ודבש. אמר רבי יוסי, הא אתערו חבריאי, דכתיב * איש היה בארץ עוץ איוב שמו. (ל) אמר רבי שמעון, רמז להם רמזא דחכמתא, על מה דשאלו בקדמיתא. דכתיב * ה'יש יי' בקרבנו אם אין. אמר, תמן, תחמון, אי היא אתחנאי להאי, או להאי. אמר לון, אי תחמון דאיבא דארעא כשאר ארעי דעלמא, יש בה עץ * אילנא דחיי, ולא מאתר עלאה יתיר. ואי תחמון דאיבא דארעא יתיר ומשנייא מפל אתר דעלמא, תנדעון, דהא מעתיקא קדישא קא נגיד ואתמשך תהוא שנויאי עלאה, מפל אתרי דעלמא. ובדא תנדעון, ה'יש בה עץ, אם אין, ודא י בעיתון בקדמיתא למנדע דא, דכתיב * ה'יש יי' בקרבנו. בקרבנו דייקא, או אם אין. וע"ד והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ, למנדע שנויאי דיליה.

(ז) והימים ימי בכורי ענבים. והימים, מאי קא מיירי, דהא ואז בכורי ענבים סגי ליה. אלא והימים, אינון דאשתמודען, פלהו הוו מתחברן ביהוא זמנא ביהוא אילנא דחטא ביה אדם הראשון. כמה דתנינן ענבים היו, ועל דא, והימים: אינון דאשתמודען, ימי בכורי * ענבים דייקא.

(ח) * ויעלו בנגב ויבא עד חברון. ויבאו מבעי ליה. אלא אמר רבי יוסי, פלב הוא דאתא לצלאה על קברי אבהתא. אמר פלב, יהושע הא ברכיה משה

חלופי גרסאות

ק ל"ג אילנא דחיי. ר בעי [יתיר] מקדמיתא דבמעיון בעיתון. ש ל"ג ענבים.

מסורת הזהר

(פ) (איוב א) תצוה יח צ"צ. צ) (שמות יז) בשלח ככ אות תלד ח"ג כט. רנא: בהשמטות ת"ז ת"ד קמא. ז"ח מג ט"ג שב. ק) שמת צ צ"ק.

יהושע וכלב

לדעת, שכתוב, היש ה' בקרבנו, בקרבנו הוא בדיוק, ששאלו אם ז"א שוכן בקרבם, או אין, שהוא א"א, וע"כ והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ. לדעת השינוי שבהם. כלומר לדעת אם יש שינוי בהם או לא.

(ל) והימים ימי בכורי ענבים: שואל, והימים, מה זה אומר, שהרי, ואז בכורי ענבים, היה די שיכתוב. ומשיב, אלא והימים, הם אלו שנודעו, דהיינו ששת הימים שהם חג"ת נה"י דז"א, כולם היו מתחברים בעת ההוא באילן שחטא בו אדם הראשון, שהוא מלכות, כמו שלמדנו ענבים היה. הרי שענבים הוא מלכות. וע"כ הימים האלו שנודעו, שהם ו"ק דז"א, ימי בכורי ענבים, בדיוק, שהיא מלכות. דהיינו שו"ק דז"א נתחברו אז במלכות.

(ח) ויעלו בנגב ויבא עד חברון: שואל ויבאו היה צריך לומר. ומשיב, אלא אמר ר' יוסי, כלב היה, שבא להתפלל על קברי אבות בחברון. אמר כלב, יהושע, הרי ברכו משה בעזרה עליונה קדושה, ויכול להנצל מהם, ואני

הסולם

מאמר

יוסי כבר העירו החברים, שכתוב איש היה בארץ עוץ איוב שמו. דהיינו שהיה שואל מהם שיראו, אם יש שם איוב. שיגין עליהם, ועץ, הוא כמו עוץ.

(ל) אמר ר' שמעון וכו': אר"ש רמז להם רמז החכמה, על מה ששאלו תחילה. שכתוב, היש ה' בקרבנו אם אין. שפירושו, אם ז"א שוכן בקרבם שנקרא הויה, או א"א שוכן בקרבם, שנקרא אין (כנ"ל באדרא רבא אות ל"ב) אמר, שם, בארץ, תראו אם הוא ראוי לזה, לז"א שנקרא עין, או לזה, לא"א שנקרא אין. אמר להם אם תראו שפירות הארץ הם כבשאר ארצות שבעולם, הרי יש בה עין, שהוא עץ החיים, דהיינו ז"א, ולא ממקום עליון יותר. ואם תראו שפירות הארץ משונים יותר מבכל המקומות שבעולם, תדעו שמן עתיקא קדישא הוא נוזל ונמשך אותו שינוי העלין, שיש בה מכל המקומות שבעולם. ובוה תדעו אם יש בה עין, שהוא ז"א, אם אין, שהוא עתיקא קדישא, דהיינו א"א. וזה רציתם מתחילה (דפ"י דף קי"ח ע"ב)

טו

שלח לך

בסיועא עלאה קדישא, ויכיל לאשתוקא מנייהו, ונאנא מה אעביד. אימלק, למבעי בעותא על קברי אבהתא, בגין דישתזיב "מעייטא בישא דשאר" (מאללין).

ל"ט) רבי יצחק אמר, מאן דתהו רשים מפלהו דא עאל בגווייה דביה תליא פלא. ות"ח, מאן הוא משאר אחר דיכול לאעלא תמן, דהא פתיב ושם אחימן ששי ותלמי, ומדחילו דלהון מאן יכיל לאעלאה * במערפתא. אלא שכינתא עאלת תמן * בכלב, לבשרא לאכהן, דהא מטא זמנא לאעלא בנייהו לארעא, דאומי לון קב"ה, ודא הוא ויבא עד תכרון.

מ) תאנא, אחימן ששי ותלמי, ממאן נפקו. ורעא הו מאינון נפילין, (דאפיל לון קב"ה בארעא, ואולירו מבנת ארעא, ומנייהו נפקו גברי עלמא, כמה דכתיב, ומהם הגבורים אשר מעולם אנשי השם. * אשר מעולם, * מדאתברי עלמא משתפחי. אנשי השם אחימן ששי ותלמי.

מא) (ויבאו עד נחל אשכול וגו', רבי יהודה פתח, * כה אמר האל יי' בורא השמים ונוטיהם וגו'. כמה אית להו לבני נשא לאסתפלא בפולחנא דקב"ה, כמה אית להו לאסתפלא במלי דאורייתא, דכל מאן דאשתדל באורייתא, כאילו מקרב כל קורבנין דעלמא לקמי קב"ה. ולא עוד אלא דקב"ה מכפר ליה על כל חובוי, ומתקנין ליה כמה כורסיין לעלמא דאתי. *

מב) ר' יהודה תה אזיל בארמא בהדי ר' אבא, שאל ליה, אמר מלה חד

חלופי גרסאות

ת מרוחן, א ביהושע. ב ל"ג אשר מעולם. ג דשמי. ד ברפויי כתבו חסר.

מסורת הוהר

(ו) (בראשית ו) ב"א שמא צ"ב. (ז) להלן אות סט צ"ס, ח"ג רלו. רעד: רעה: (ח) (ישעיה מב) תרומה רג צ"ת ז"ת יז ט"ב שכ"ג ט"ג שמד שמ"ז.

דרך אמת (ח) מרגלים. ט) עיין לעיל פרי בראשית. דף כה: (דפו").

יהושע וכלב

הסולם

מאמר

אחימן ששי ותלמי ממי יצאו. הם היו זרעם של אלו הנפילים, שהפילם הקב"ה מן השמים לארץ, והולירו מבנות הארץ. ומהם יצאו גבורי העולם, כמ"ש, כמה הגבורים אשר מעולם אנשי השם. אשר מעולם, פירושו, שנמצאים מעת שנברא העולם. אנשי השם, אחימן ששי ותלמי, כלומר ששמו נודע בעולם.

מא) ויבאו עד נחל אשכול וגו': ר' יהודה פתח, כה אמר האל ה' בורא השמים ונוטיהם וגו'. כמה יש להם לבני אדם להסתכל בעבודת הקב"ה, כמה יש להם להסתכל בדברי תורה, שכל מי שעוסק בתורה, כאלו מקריב כל הקרבנות שבעולם לפני הקב"ה. ולא עוד, אלא שהקב"ה מכפר לו על כל עונותיו, ומתקנים לו כמה כסאות לעולם הבא.

מב) ר' יהודה הוה וכו': ר' יהודה היה הולך בדרך עם ר' אבא. שאל אותו, אמר, דבר

ואני מה אעשה. לקח עצה, להתפלל תפלה על קברי האבות, כדי שינצל מעצה הרעה של שאר המרגלים.

לט) רבי יצחק אמר וכו': ר"א, ויבא, פירושו, מי שהוא חשוב יותר מכולם זה נכנס בתוכו, דהיינו השכינה נכנסה ונתלבשה בתוך כלב, שבו, בהשכינה, תלוי הכל. וכוא וראה, מי הוא בעל היתרון מהם, שיוכל לבא שמה לחברון, שהרי כתוב, ושם אחימן ששי ותלמי, ומפחדם, מי יוכל לבא ואפילו להסתתרו במערה, אלא שהשכינה נתלבשה שם בכלב, לבשר אל האבות, שהגיע הזמן שיבואו בניהם לארץ אשר נשבע להם הקב"ה, וזה הוא ויבא עד חברון. שלא נאמר ויבואו, כי טוב על השכינה, משאר פירושו בעל יתרון, מלשון, ושארית גברא חייבא מן בעירא (קחלת רבה ג' י"ט).

מ) תאנא אחימן ששי וכו': למדנו,

(דפו"י דף קני"ח ע"ב *) דף קני"ח ע"א

ש"ח זך

ז"ז

בְּעֵינָא לְשַׁאֲלָא, בִּיּוֹן דְּנִדַע קב"ה דְּזִמִּין ב"ג לְמַחְטֵי קַמְיָה, וְלַמְגִזֵּר עַלְיָה מִיְתָה, אֲמַאי בְּרָא לִיה. דְּהָא אֲוֵרִייתָא הָוָה תְּרֵי אֲלָפִין שְׁנִין עַד לָא אִיבְרִי עֲלָמָא. וְכַתִּיב בָּהּ בְּאֲוֵרִייתָא, אָדָם פִּי יְמוֹת בְּאֵהָל. אִישׁ פִּי יְמוֹת. וְיָמֹת. וְיָחִי פְלוֹנִי וְיָמֹת. מַאי קִבְעֵי קב"ה לְב"ג בְּהַאי עֲלָמָא, דְּאֶפִּילוּ אִי אֲשַׁתְּדַל בְּאֲוֵרִייתָא יִמְמָא וְלִילֵיָא יְמוֹת, וְאִי לָא אֲשַׁתְּדַל בְּאֲוֵרִייתָא יְמוֹת, כְּלָא בְּחַד אֲרַחָא, בְּרִ פְרִישׁוּתָא דְּהָהוּא עֲלָמָא, כְּד"א אִי פְטוּב פְּחוּטָא.

מג א"ל, אֲוֵרְחוּי דְּמֵאֲרָךְ, וְגִנְרֵי דְּמֵאֲרָךְ, מַה לָּךְ לְמַטְרַח בְּהוּ. מַה דְּאִית לָךְ רְשׁוּ לְמַנְדַע וְלֹאֲסַתְפְּלָא שְׁאִיל, וְדָלִית לָךְ רְשׁוּ לְמַנְדַע, פְּתִיב אֵל תַּתֵּן אֶת פִּיךָ לְחַטֵּיא אֶת בְּשַׂרְךָ, דְּאֲוֵרְחוּי דְּקב"ה וְסַתְרִין, גְּנִיזִין עֲלֵאִין, דְּהוּא סְתִים וְגִנְיִ לִית לָן לְשַׁאֲלָא. א"ל, אִי הָכִי, הָא אֲוֵרִייתָא כְּלָא סְתִים וְגִנְיִ, דְּהָא הִיא שְׁמָא קַדִּישָׁא עֲלָאָה הָוִי, וּמַאן דְּמַתְעַסֵּק בְּאֲוֵרִייתָא כְּאֵלוּ אַתְעַסֵּק בְּשְׁמִיה קַדִּישָׁא, וְאִי הָכִי, לִית לָן לְשַׁאֲלָא וְלֹאֲסַתְפְּלָא.

מד א"ל אֲוֵרִייתָא כְּלָא סְתִים וְגִנְיִיא, וְשְׁמִיה קַדִּישָׁא סְתִים וְגִנְיִיא, וְכַתִּיב הַנְּסַתְרוּת לַה' אֱלֹהֵינוּ וְהַנְּגִלוּת לְנוּ וְלִבְנֵינוּ, הַנְּגִלוּת לְנוּ, וְדָאִית רְשׁוּ לְשַׁאֲלָא, וְלַעֲיִנָּא וְלֹאֲסַתְפְּלָא בְּהוּ וְלְמַנְדַע בְּהוּ. אֲבָל הַנְּסַתְרוּת לַיְי' אֱלֹהֵינוּ, דִּילִיָּה אִינוּן, וְלִיָּה אַתְחַזְיִין, דְּמַאן יְכִיל לְמַנְדַע וְלֹאֲתַדְבְּקָא דַעֲתוּי סְתִימָא, וְכ"ש לְמַשְׁאֵל.

מזה ת"ח, לִית רְשׁוּ לְבְנֵי עֲלָמָא לְמִימַר מְלִין סְתִימִין וְלְפָרְשָׁא לֹון, בְּרִ בּוֹצִינָא קַדִּישָׁא ר"ש, דְּהָא קב"ה אֲסַתְפֵּם עַל יְדוּי. וְכַגִּין דְּדָרָא דִּילִיָּה רְשִׁימָא

ח'צוֹפִי גְרַסְאוֹת

ה כי טוב ול"ג כחוטא. ו מוסף דאית לך.

מסורת הזוהר

(א) במדבר (ט) שמות (י"ב צ"פ. ב) (שם כז). ג) (קהלת ט. ד) (קהלת ה) יתרו קט צ"ח. ה) (דברים כט) ח"ג רמה. ת"ז תכ"ב סג: תק"ח קא ט"ב שמי"ג קכא ט"ג שלי"ג.

הסולם

עד דלא אברי עלמא איך כתוב וימת

שהוא סתם וגנו, אין לנו לשאול. אמר לו, א"כ הרי התורה כולה סתומה וגנוזה, כי היא שם הקדוש העליון, ומי שעוסק בתורה כאלו עוסק בשמו הקדוש, וא"כ אין לנו לשאול ולהסתכל בתורה.

מד א"ל אֲוֵרִייתָא כְּלָא וְכ"ו: אֲמַר לוּ הַתּוֹרָה כּוֹלָה סְתוּמָה וְגִלוּיָה, וְשִׁמּוּ הַקְּדוּשׁ סְתוּם וְגִלוּי, וְכַתּוּב, הַנְּסַתְרוּת לַה' אֱלֹהֵינוּ וְהַנְּגִלוּת לְנוּ וְלִבְנֵינוּ. הַנְּגִלוּת לְנוּ, הֵינְנוּ שִׁישׁ רְשׁוֹת לְשֹׂאֵל וְלֹאֲתַבְּנִין וְלֹאֲסַתְכֵּל בְּהֵם וְלַדַעַת בְּהֵם. אֲבָל הַנְּסַתְרוּת לַה' אֱלֹהֵינוּ, שְׁלוּ הֵם. וְלוּ הֵם רְאוּיִם, כִּי מִי יְכוֹל לַדַעַת וְלַהֲשִׁיג דַעֲתוֹ הַסְתוּם, וְכֹל שְׂכֵן לְשֹׂאֵל.

מה ת"ח לִית רְשׁוּ וְכ"ו: בּוּא וּרְאָה, אִין רְשׁוֹת לְבְנֵי הָעוֹלָם, לוֹמַר דְּבָרִים סְתוּמִים וְלַפְרֵשֵׁם. חוץ מן המאור הקדוש ר' שמעון, כי הקב"ה הסכים על ידו. ומשום שהדור שלו מצוין

מאמר

דבר אחד אני רוצה לשאול, כיון שידע הקב"ה שאדם עתיד לחטוא לפניו ושיגזור עליו מיתה, למה בראו. והרי התורה היתה ב' אלפים שנה קודם שנברא העולם, דהיינו לפני חטאו של אדם הראשון, וכתוב בה בתורה, אדם כי ימות באהל. איש כי ימות. וימת. ויחי פלוני וימת. מה רצה הקב"ה מן האדם בעולם הזה, שאפילו אם עוסק בתורה יומם ולילה ימות, ואם אינו עוסק בתורה ימות, ודרך אחד לכולם, חוץ ממה שהחוטא נפרש מעולם ההוא. אבל בעולם הזה כולם שוים, כש"א כטוב כחוטא.

מג א"ל אֲוֵרְחוּי דְּמֵאֲרָךְ וְכ"ו: אֲמַר לוּ, דְּרַכִּיּוּ שֶׁל אֲדוּנָךְ, וְגוֹרוֹת שֶׁל אֲדוּנָךְ, מַה לָּךְ לְהַתִּיגַע בְּהֵם. מַה שִׁישׁ לָךְ רְשׁוֹת לַדַעַת וְלֹאֲסַתְכֵּל, שֹׂאֵל, וְמַה שֹׂאִין לָךְ רְשׁוֹת לַדַעַת, כְּתוּב, אֵל תַּתֵּן אֶת פִּיךָ לְחַטֵּיא אֶת בְּשַׂרְךָ. כִּי דְרַכִּיּוּ שֶׁל הַקְּב"ה וְנַסְתְּרִיו, סַתְרֵי עֲלִיוֹנִים,

(דפויי דף קניט ע"א)

יז **שלח לך**
הוא לעילא ותתא, וע"ד מלין אתמרו באתגלייא על דוי, ולא יתא דרא פדרא
דא דאיהו שארי בגויה, עד דיתיי מלכא משיחא.
מז אכל ת"ח, פתיב ויברא אלהים את האדם בצלמו בצלם אלהים ברא
אותו ירזא דמלה, תלת עלמין אית ליה לקב"ה, דאיהו גניז בגווייהו. עלמא
קדמאה, תהוא עלאה טמינא דכלא, דלא אסתכל ביה, ולא אתידע ביה, בר
איהו, דאיהו גניז בגווייהו.

מז עלמא תנינא, דאיהו קשיר בההוא דלעילא, ודא הוא דקב"ה אשתמודע
מניה, כמה דכתיב פתחו לי שערי צדק, זה השער לי. ודא הוא עלמא
תנינא.

מח עלמא תליתאה, תהוא עלמא תתאה מנייהו, דאשתכח ביה פרודא,
ודא הוא עלמא, דמלאכי עלאי שריין בגווייה, וקודשא בריה הוא אשתכח ביה,
ולא אשתכח. אשתכח ביה השתא, פד בעאן לאסתכלא ולמנדע ליה, אסתלק
מנייהו, ולא אתחזי, עד דכלהו שאלי איה מקום כבודו. ברוך כבוד יי
ממקומו. והאי הוא עלמא דלא אשתכח ביה תדינא.

מט פגוונא דא, בצלם אלהים עשה את האדם. פדין אית ליה תלת
עלמין. עלמא קדמאה: האי עלמא דאקרי עלמא דפירודא, וב"נ אשתכח ביה
ולא אשתכח. פד בעאן לאסתכלא ביה, אסתלק מנייהו ולא אתחזי.

נ עלמא תנינא, עלמא דאיהו קשיר בההוא עלמא עלאה, ודא הוא ג"ע

חלופי גרסאות

ז מוסיף ובכלא הוא כעין דוגמא דלעילא ת"ח רוא.
ח בגוין.

מסורת הוהר

(1) (בראשית א) הקשה"ו קפא צ"א. ז) (תהלים קיח) ב"א
שלט צ"ג. ח) (יחזקאל ג) ב"א קצר צ"ב. ט) (בראשית
ט) שמות קיר צ"מ.

תלת עלמין להקב"ה

דהיינו ב"ע, שעליהם נאמר ומשם יפרד וגו',
וזה הוא עולם שמלאכים עליונים שורים בתוכו,
והקב"ה נמצא בו ואינו נמצא בו, נמצא בו
עתה, וכשרוצים להסתכל ולדעת אותו, מסתלק
מהם ואינו נראה, עד שכולם שואלים איה
מקום כבודו. ברוך כבוד ה' ממקומו. וזה הוא
עולם שאינו נמצא שם תמיד.

מט כגוונא דא בצלם: כעין זה, בצלם
אלקים עשה את האדם, ואז יש לו שלשה
עולמות. עולם הראשון, הוא אותו עולם הנקרא
עולם הפירוד, דהיינו עולם הזה. והאדם נמצא
בו ואינו נמצא, כי כשרוצים להסתכל בו הוא
מסתלק מהם, ואינו נראה. פירוש מטרם
שחבריו מספיקים להסתכל בו הוא נפטר מן
העולם ואינו. כמ"ש, התעף עיניך בו ואיננו.

נ עלמא תנינא וכו': עולם השני הוא
עולם הקשור בעולם העליון. וזה הוא גן עדן
הארץ

הסולם

מאמר

מצוין למעלה ולמטה, וע"כ נאמרים הדברים
על ידו בגלוי, ולא יהיה דור כדור הזה שהוא
שוכן בתוכו עד שיבא מלך המשיח.

מו אב"ה ת"ח כתיב וכו': אבל בוא
וראה, כתוב, ויברא אלקים את האדם בצלמו
בצלם אלקים ברא אותו. סוד הדבר הוא, שלשה
עולמות יש לו להקב"ה שהוא נסתר בתוכם.
עולם הראשון, הוא עולם העליון הנסתר מכל,
שלא נסתכל בו ולא נודע בו חוץ מאותו
שהוא גנוז בתוכו. והוא עולם ז"א דאצילות.

מז עלמא תנינא דאיהו וכו': עולם
השני, הקשור באותו עולם שלמעלה, זה הוא
שהקב"ה נודע ממנו. כמו שכתוב, פתחו לי
שערי צדק, זה השער לה'. והוא עולם המלכות
דאצילות. שהיא שער לז"א. וזה הוא עולם
השני.

מח עלמא תליתאה וכו': עולם השלישי
הוא עולם התחתון מהם, שנמצא בו פירוד,
(דפו"י דף קי"ט ע"א * דף קי"ט ע"ב)

שלה דף

יה

די בארעא, דדא הוא קשיר בעלמא אחרא עלאה, ומהאי אתידע ואשתמודע עלמא אחרא.

נא עלמא תליתאה, עלמא עלאה טמירא, גניז וסתים, דלית מאן דידע ליה, פמה דכתיב עין לא ראתה אלהים וזולתך יעשה למחפה לו. וכלא פגוונא עלאה, דכתיב בצלם אלהים עשה את האדם.

נב על דא פתיב, פנים אתם ליי אלהיכם וגו', פמה דאוקמוה. ואלין אינון בצלם אלהים, ואלין נתיין ירותא עלאה פגוונא דיליה. ועד יאזהר באורייתא, לא תתגודדו ולא תשימו קרחה. דהא לא אתאביד, והא שכית בעלמין טבין עלאין וקירין, להוון יתדן פד אסתלק צדיקא מהאי עלמא.

נג ות"ת, אלמלי לא חב אדם, לא יטעם טעמא דמותא בהאי עלמא,

חלופי גרסאות

ט מוסיף עלאה קדמאה דאמינא ובקשוט. י מוסיף ת"ח [ות"ח] ודאי ע"ה. כ לאב עלאה ירותא. ל אזהר, מ ל"ג טבין. נ חרוון; חראן. ס יסתלק. ע ל"ג צדיקא.

מסורת הזהר

(י) (ישעיה סד) הקס"ז ס צ"א. כ) (בראשית ט) לעיל אות מט צ"ט ז) (דברים יד) לקנן צ"ב. מ) (שם) שם.

תלת עלמין אהקב"ה

הסולם

מאמר

ועולם הב' הוא כנגד עולם הב' העליון שה"ס מלכות דאצילות שבה יש השגה, להיותה בחינת ו"ק. וז"ש (באות נ') **עלמא תנינא** וכו' ומהאי אתיידע ואשתמודע **עלמא אחרא**. דהיינו ג"ע הארץ, שמשם משיגים עולם הב' העליון שה"ס המלכות. ועולם הג' של האדם. ה"ס השגת הג"ר הנעלמים. הבא אחר גן העדן. וז"ש **עלמא תליתאה** וכו' גניז וסתים דלית מן דידע ליה וכו'. והוא כנגד ז"א דאצילות, שה"ס ג"ר כנ"ל, שלעתיד לבא, יעלה ז"א לבחינת חכמה. ואז יהיה השגה בג"ר. וז"ש, יעשה למחכה לו. ונמצא אז שישג את ז"א ונוקבא דאצילות, וע"ז כתוב **בצלם אלקים עשה את האדם**. כי השגת ז"א מכונה צלם, והשגת המלכות מכונה דמות.

הארץ, שזה הוא קשור בעולם אחר עליון, ומעולם זה נודע ומושג עולם אחר. **נא עלמא תליתאה** וכו': עולם השלישי הוא עולם עליון נסתר גנוז וסתום, שאין מי שידע אותו, כמו שכתוב עין לא ראתה אלקים וזולתך, יעשה למחכה לו. והכל כעין העליון. דהיינו כמו שיש ג' עולמות למעלה כנ"ל, שכתוב כי בצלם אלקים עשה את האדם.

פירוש המאמר. ג' עולמות הם למעלה. א) הוא ז"א דאצילות שהוא בחינת ג"ר, דהיינו בסוד מחזה ולמעלה, והוא בחסדים מכוסים והחכמה אינה מגולה בו. וז"ש (באות מ"ו) **עלמא קדמאה** וכו' דאיהו גניז בגויה. דהיינו שאין בו השגה, משום שהחכמה נעלמת ומכוסה בו. ב) הוא המלכות דאצילות, שהארתה הוא בבחינת ו"ק, וע"כ החכמה מגולה בה, וז"ש **עלמא תנינא** וכו' דקב"ה אשתמודע מניה וכו'. וחוץ ממנה אין גילוי חכמה (כנ"ל ב"א דף רע"ו ד"ה ועוד כמה). ג) הוא למטה ממלכות שעליה נאמר ומשם יפרד, כי העולמות בי"ע שלמטה ממלכות הם דפרודא. ועד"ז נבחן ג"כ כלפי האדם ג' עולמות, שבהיותם בהם, הוא מקבל מג' העליונים, וחושב ממה למעלה, שתחילה חושב עולם הזה, שהוא עולם דפרודא. שהוא ברומה לעולם ג' העליון. שהוא בי"ע. שבעוה"ז, הוא מקבל גר"ן מבי"ע דפרודא. וז"ש (באות מ"ט) **עלמא קדמאה האי עלמא דאקרי עלמא דפרודא**, דהיינו בעולם הזה, שהוא כנגד בי"ע דפרודא.

נב על דא כתיב וכו': ע"ז משום שזוכים בג' עולמות, כתוב בנים אתם לה' אלקיכם. וגו' כמו שהעמידוהו. ואלו הם בצלם אלקים, ואלו יורשים ירושה עליונה כעין שלו, דהיינו ג' עולמות, וע"כ הזהיר בתורה, לא תתגודדו ולא תשימו קרחה למת, כי אינו נאבד לאחר מותו, והוא נמצא בעולמות טובים עליונים ויקרים, ויהיו בשמחה כשמסתלק צדיק מעולם הזה.

נג ות"ת אלמלי וכו': וכו' וראה, אם לא היה חוטא אדם, לא היה טועם טעם המות בעולם הזה, בשעה שנכנס לעולמות האחרים. אבל משום שחטא, הוא טועם טעם המות מטרם

(דפו"י דף קני"ט ע"ב)

יב **שלח דף**
 בזמנא דעײל לעלמין אהנין. אַבל בגין דחב, טעם טעמא דמותא, עד לא ייעול
 לאינון עלמין, ואתפשט רוחא מהאי גופא, ואשאר ליה בהאי עלמא, ורוחא
 ״ אסתחיא ״ בנהר דינור לקבלא עונשא. ולבתר עיילא לג״ע דבארעא, ואזדמנא
 ליה מאנא אחרא דנהורא, כהאי פרצופא דגופא דהאי עלמא ממש. ואתלבש
 ואתפקן ביה. ותמן הוא מדורא דיליה תדיר. ואתקשר בריש גרתי ושבתי
 בנשמתא. וסליק ואתעטר לעילא ״ לעילא, הה״ד ״ וקהי מדי חדש בחדשו וגו׳.

נד **מדי חדש בחדשו אמאי.** אלא רזא דמלה, בגין חדותתי דסיחרא,
 ודאתעטרא לאנהרא מן שמשא בההוא זמנא. ״ וכן מדי שבת בשבתו, מדי
 שבת דא סיהרא. בשבתו דא שמשא. דנהורא אתיא לה מן תמן. ועל דא פלא
 חד מלה. ודא הוא ברירא דמלה, בר לחייבא דכתיב בהו מיתה לכלהו עלמין,
 כרת מפלהו עלמין. ואשתצין מפלא, פד לא עיילי בתשובה. אמר רבי יהודה,
 בריר רחמנא, דשאילנא ורווחנא מלין אלין, וקאימנא עליהו.

נה **אמר ר' שמעון, מפרשתא דא אולפנא רזא דחכמתא,** ״ ואשתמעו
 מנה רזין עלאין ונקירין. ת״ת, קב״ה משבת באורייתא, ואמר אזילו באורחי,
 אשתדלו בפולחני, והא אנא מעייל לכוז לעלמין טבין, לעלמין עלאין. בני
 נשא דלא ידעי, לא מהימני, ולא מסתפלי. קב״ה אמר, אזילו אלילו ההוא עלמא

מסורת הזהר (ישעיה סו) ב״ב לה צ״א ז״ח יח ל״ב. 9 ואתחסי. צ ל״ג בנהר דינור. ק ל״ג לעילא. ד מסיף
 דאתעטרא עטרוי. 10 וכדיק. ת ואשתמודעו.

מאמר **הסולם** **תלת עלמין להקב״ה**
 מטרים שיכנס באלו העולמות, והרוח מתפשט
 מגוף הזה ומשאירו בעולם הזה, והרוח מתרחץ
 בנהר דינור לקבל עונשו, ואח״כ נכנס לגן
 עדן הארץ ומוכן לו כלי אחר של אור הדומה
 ממש לפרצוף הגוף שהיה לו בעולם הזה,
 והוא מתלבש ומתתקן בו, ושם, בג״ע, הוא
 מדורו תמיד. ובראשי חדשים ושבתות הרוח
 מתקשר בנשמה ועולה ומתעטר למעלה למעלה,
 בג״ע העליון, ז״ש והיה מדי חדש בחדשו
 וגו׳.
 ומיושב בזה הקושיא שהקשה, על התורה
 שקדמה לחטא עצה״ד, וכתוב בה אדם כי
 ימות באהל. כי ההולך מעולם לעולם קוראים
 בו מיתה. אבל אם לא היה חטא בעצה״ד,
 לא היה לו גוף מזוהם, אלא שהיה לו גוף
 הראשון שבגן עדן, שהיה יכול ללכת עמו
 מעולם לעולם כמו עם הרוח של היום, וע״כ
 לא היה סובל צער מיתה ועונשים. ועתה
 שחטא, מחויב להשאיר גוף המזוהם בעוה״ז,
 והרוח מקבל עונש וטהרה בעולם ההוא, כנ״ל,
 שכ״ז בא מחמת חטא עצה״ד.
נד **מדי חדש בחדשו אמאי וכו׳:** שואל,
 (דפו״י דף קיט ע״ב)

ש"ח דף

ב

טבא, שהוא עלמא * עלאה דכסופא. אינון אמרי, איך ניכול לאללא ליה, ולמנדע כל האי.

נו) מה פתיב. עלו זה בנגב, אשתדלו באורייתא, ותחמון דהא היא קיימא קמייכו, ומנה תנדעון ליה. * וראיתם את הארץ מה היא וגו'. תחמון מנה שהוא עלמא, דהא ירותא דאחסנא, דאנא עייל לכו בה. ואת העם היושב עליה, אינון צדיקייא דבגנתא דעדן, דקיימן שורין שורין ביקרא עלאה, בדרגין עלאין.

נז) החזק הוא הרפה, בה תחמו אי זכו לכל דהאי פד אתקפו על יצריהון, ותברו ליה, אי לא. * או פד אתקפו באורייתא, למלעי בה ימא ולילא. או אי ארפו ידיהו מנה. וזכו לכל האי. המעט הוא אם רב, אי סגיין אינון דאשתדלו בפולחני, ואתקפו באורייתא, בגין דזכו לכל האי אי לא.

נח) ומה הארץ השמנה הוא אם רזה. מדאורייתא תנדעון מה הארץ. * ומה שהוא עלמא אי אסגי טיבו עלאה ליתבהא, או אי אועיר מנה פלום. היש בה עץ אם אין, האית בה אילנא דחיי, לעלם ולעלמי עלמין, או אי צרורא דחיי אשתכת בגוה, אם לא.

נט) * ויעלו בנגב ויבא עד חברון. ויעלו בנגב, בני נשא סלקין בגוה בנגב, בלבא עצלא, * כמאן דאשתדל במגנא, בנגיבו, דחשיב דלית בה אגר, תמי דהא עותרא דהאי עלמא אביד בגינה, חשיב דכלא הוא. בנגב: כד"א * תרבו המים, * ומתרגמינן נגיבו.

חלופי גרסאות

א דכסופא עלאה. ב ל"ג מן תחמון עד אינון. ג בהוא. ד ל"ג האי. ה וכו' ול"ג או. ו מוסף מה הוא. ז כמה. ח ל"ג ומתרגמינן.

מסורת הזהר

(ס) (במדבר יג). (ט) ח"ג רלו. (פ) לעיל אות לח צ"ק. (ז) (בראשית ח).

עלו זה בנגב

יומם ולילה, או שהרפו ידיהם ממנה, ועכו"ז זכו לכל זה. המעט הוא אם רב, אם רבים הם העוסקים בעבודתי ומתחזקים בתורה, וזכו לכל זה או לא.

נח) ומה הארץ השמנה הוא אם רזה: בתורה תדעו, מה הארץ. היינו מה הוא עולם ההוא, אם מרובה בה טוב העלין ליושביה, או אם יחסר בה כלום. היש בה עץ אם אין, היינו היש בה עץ החיים לעולם ולעולמי עולמים, שהוא ז"א, או אם נמצא בה צרור החיים, שהוא יסוד. אם לא.

נט) ויעלו בנגב ויבא עד חברון: ויעלו בנגב, פירושו, שבני אדם עוליים בתוכה, בתורה, בנגב, היינו בלב עצל, כמי שמשתדל בחנם ביבשות, שחושב שאין בה שכר. הוא רואה, שעושר עולם הזה אכזר בשבילה, הוא חושב

הסולם

מאמינים, ואינם מסתכלים. הקב"ה אומר להם, לכו ותרגלו עולם הטוב ההוא, עולם העלין הנחמד ההוא. הם עונים, איך נוכל לרגל אותו ולדעת כל זה.

נו) מה פתיב עלו וגו': מה כתוב שהקב"ה אומר להם, עלו זה בנגב, היינו השתדלו בתורה, ותראו שהיא עומדת לפניכם, וממנה תדעו אותו העולם. וראיתם את הארץ מה היא וגו', היינו שתראו ממנה אותו העולם, שהוא ירושה ונחלה שאני מביאכם בו. ואת העם היושב עליה, הם הצדיקים שבגן עדן, העומדים שורות שורות ביקר העלין במדרגות העליונות.

נז) החזק הוא הרפה וכו': היינו, בה תראו, אם זכו לכל זה משום שהתגברו על היצר שלהם בחזקה ושברו אותו, או ברפיון בלי גיעה. או אם נתחזקו בתורה לעסוק בה (דפו"י דף קי"ט ע"ב * דף ק"ס ע"א)

כא

שלה לך

(ס) לְכַתֵּר וַיָּבֵא עַד חֶבְרוֹן, עַד דְּאֵתִי לְאַתְחַבְּרָא בְּהָ, קְאָרִי וְשֹׁאנֵי בְּהָ.
וְשֵׁם אַחִימֵן שְׂשִׁי וְתַלְמִי, תַּמָּן חֲמֵי פְּלִיגָן סְגִיאִין, טְמָא וְטָהוֹר, אָסוּר וְמוֹתֵר,
עוֹנְשִׁין וְאֶגְרִין. אַלִּין אֵינּוֹן אֶרְחִי דְּאוּרִייתָא, דְּקְדוּקֵי אוּרִייתָא. יְלִידֵי הָעֵנְק,
דְּאֵתִילִידוּ מִסְטְרָא דְּגִבּוּרָה.

(סא) וְחֶבְרוֹן שְׁבַע שָׁנִים נִבְנְתָה, אַלִּין אֵינּוֹן שְׁבַעִין אֲנַפִּין, דְּאוּרִייתָא,
שְׁבַעִין פְּנִים אֵית לָהּ, לְכָל סְטְרָא עֲשָׂרָה. וְחֶבְרוֹן, דָּא אוּרִייתָא, מֵאן דְּאֶשְׁתַּדַּל
בְּהָ אֶקְרִי חֶבֶר. לְפָנֵי צוּעֵן מְצָרִים, תַּנְיֵנן אוּרִייתָא אֵית לְקַבֵּל אוּרִייתָא. וְהֵינּוּ
תוֹרָה שְׁבַכְתָּב, וְתוֹרָה שְׁבַעִ"פ. וְהֵאֵי חֶבְרוֹן. מִתּוֹרָה שְׁבַכְתָּב נִפְקַת. כּד"א
אָמּוֹר לְחַכְמָה אַחוּתֵי אָתָּ. וְהֵאֵי נִבְנְתָה שְׁבַע שָׁנִין, דְּבַג"כ אֶקְרִי בֵּת שְׁבַע.
לְפָנֵי צוּעֵן מְצָרִים, כּד"א וְתַרְבַּח חֲכָמַת שְׁלֵמָה מְחַכְמַת כָּל בְּנֵי קְדָם וּמְכָל
חֲכָמַת מְצָרִים.

(סב) וַיָּבֵאוּ עַד נַחַל אֶשְׁכּוֹל, אַלִּין אֵינּוֹן מְלֵי אַגְדָּה, הִרְשָׁה, דְּתַלְיִין
מִסְטְרָא דְּמַהִימְנוּתָא. וַיִּכְרְתוּ מִשָּׁם זְמוּרָה וְגו', אוּלְפִין מִתַּמָּן רְאֵשֵׁי פְּרָקִין,

חלופי גרסאות

ט מוסיף ומותר כשר ופסול. י ליג אית לה. כ ליג
ותורה. ל מוסיף והאי מלשון.

מסורת הזהר

ק לעיל אות לה צ"ק. (ד) (משלי ז) לך מו צ"א. (ו) (מ"א
ה) חיי שרה פג צ"א. (ז) לעיל אות לה צ"ק.

המרגלים

הסולם

מאמר

ז"א, ותורה שבעל פה שהיא מלכות. וחברון
זו, שהוא תורה שבעל פה, דהיינו מלכות,
יצאה מתורה שבכתב, מז"א. כש"א אמור
לחכמה אחותי את. וזו נבנתה שבע שנים,
דהיינו ז' ספירות חג"ת נהי"מ, שמשום זה
נקרא בת שבע. לפני צוען מצרים, כמש"א,
ותרב חכמת שלמה, שהיא מלכות, מחכמת כל
בני קדם ומכל חכמת מצרים.

פירוש. שמביא ראייה שהמלכות יצאה מז"א
מהכתוב אמור לחכמה אחותי את. כי חכמה
זו, היא מלכות, שנקראת חכמה תתאה, ולפי
שנשמות ישראל יצאו מז"א, וגם המלכות יצאה
מז"א, ע"כ אוה"כ, שתאמר לחכמה שהיא
אחותך. הרי שהמלכות יצאה מז"א. ומ"ש,
וחברון שבע שנים נבנתה לפני צוען מצרים.
הפירוש הוא, כי מצרים היא הלעומת של
החכמה, שהיא חכמה דקליפות. ואוה"כ
שחברון היא מלכות נבנתה בז"ס מז"א, כנגד
הלעומת שלה, שהיא צוען מצרים שנתרוקנה,
ואין לה בנין. כי כשקמה הקדושה נופלת הס"א.

(סב) ויבואו עד נחל אשכול: אלו הם
דברי אגדה ודרוש, התלויים מצד האמונה, שהיא
המלכות, כי דרשות ואגדות תלויים בתורה
ומסבבים אותה כמו ענבים באשכול. ויכרתו
משם

חושב, שהכל הוא אבוד. בנגב, היינו כש"א,
חרכו המים, ומתרגמין נגיבו.

(ס) לְכַתֵּר וַיָּבֵא עַד וכו': אח"כ, ויבא
עד חברון. היינו שבא להתחבר עם התורה,
והוא קורא ושונה בה. ושם אחימן ששי
ותלמי, היינו, הוא רואה שם הרבה חילוקים,
טמא וטהור, אסור ומותר, עונש ושכר, אלו
הם דרכי התורה, דקדוקי התורה. ילידי
הענק, היינו שגולדו מצד הגבורה. פירוש,
כי אחימן, הוא אותיות אחי מן, אה פירוש
ראייה, מן כמו מנין. שמדייק למצוא ראייה
על כל דבר, וזהו דקדוקי אורייתא. ששי
הוא לשון ששון, כמו שישו, והיינו שכר
התורה. ותלמי, הוא מלשון תלמי השדה,
דהיינו חילוקי התורה, טמא טהור וכו'. כמו
תלמים תלמים.

(סא) וחברון שבע שנים נבנתה: אלו
הם ע' פנים לתורה, שבעים פנים יש לה
לתורה, שה"ס ז"א שיש לו ששה קצוות חג"ת
נהי"י, ומלכות, שהם ז"ס, ולכל צד עשרה
היינו שכל אחת כלולה מע"ס, הם שבעים.
וחברון, זו התורה, משום שמי שמשתדל בה
נקרא חבר. לפני צוען מצרים, למדנו יש
תורה כנגד תורה, והיינו תורה שבכתב שהוא
(דפו"י דף ק"ט ע"א)

ש"ח דף

כב

ראשי מלין, אינון דבני מהימנותא, תדאן במלין, ומתברכן מלין בגוייהו, ומסתכלן שרשא חד ועקרא חד, ולא אשתכח בהו פרודא. אינון דלא משתכחי בני מהימנותא, ולא אולפי אורייתא לשמה, שוין ליה למהימנותא בפרודא, הה"ד וישאווהו במוט בשנים, בפרודא. מהו במוט. כד"א א אל יתן למוט רגלך. ומן הרמונים ומן התאנים, כלא שוין להני מילי לסטרא אחרא, לסטרא דמינאי, לסטרא דפרודא.

כג) והה"ד וישבו מתור הארץ. וישבו, תיבין לסטרא בישא, ותיבין מארתא דקשוט. אמרי, מאי אכפת לן. עד יומא לא חמינא טב לעלמא, אעמלנא בה, ביתא ריקם. יתיבנא בקלנא דעמא, ולהווא עלמא מאן זכי ומאן ייעול לגויה, טב לן דלא אטרחנא כולי האי. ויספרו לו ויאמרו וגו', הא אעמלנא ולאיןא, בגין למנדע חולקא דהווא עלמא. וגם זבת חלב ודבש היא, טב הוא ההוא עלמא עלאה, כמה דידענא באורייתא, אבל מאן יכיל למזפי ביה.

כד) אפס כי עז העם, תקיף הוא, דלא יחשיב כל עלמא כלל, בגין דיהא ליה עותרא סגיא לאשתדלא ביה, מאן הוא דיןפי כה. ודאי אפס כי עז העם היושב בארץ, מאן דבעי למזפי בה, בעי למחוי תקיף בעותרא, כד"א ונעשיר יענה עזות. והערים גדולות בצורות. בתין מליין כל טובא, דלא יחסרון מכלא. ועם כל דא וגם ילידי הענק ראינו שם, בעי גופא תקיף, גיבר כפארי. בגין דהיא מתשת חיליה דב"נ לאשתדלא בהווא איסור והתר, טמא וטהור, כשר ופסול. מאן ייכול לזכאה בה.

חלופי גרסאות

ח ל"ג להני מילי. ו ל"ג הה"ד. ס ביה. ע מוסיף כארי וישתכח תמן תירא.

מסורת הזהר

א (תהלים קכא.) ג להלן עז צ"ת. ד להלן אות פ ז"א. ה (משלי ח.)

הסולם

מאמר

המרגלים הכל מקרה הוא, ומפרידים השי"ת מן העולם. סג) הה"ד, וישבו מתור וכו': ז"ש וישבו מתור הארץ. וישבו, היינו שחזרו לצד הרע, וחזרו מדרך האמת, שאמרו, מה יצא לנו. עד היום לא ראינו טוב בעולם. עמלנו בתורה, והבית ריקם. וישבנו בין הירודים שבעם. ולעולם ההוא, מי יזכה, ומי יבא לתוכו, מוטב לנו שלא היינו יגעים כל כך. ויספרו לו ויאמרו וגו'. הרי עמלנו ולמדנו כדי לדעת חלק עולם ההוא, כמו שיעצת לנו (לעיל אות נ"ו) וגם זבת חלב ודבש הוא, טוב הוא עולם העלין ההוא, כמו שידענו בתורה, אבל מי יכול לזכות בה.

משם זמורה וגו', למדו משם ראשי פרקים ראשי דברים. אלו שהם בני אמונה שמחים בדברים, והדברים מתברכים בתוכם, ומסתכלים שהם שורש אחד ועיקר אחד ולא נמצא בהם פירוד. אלו שאינם נמצאים בני אמונה, ואינם לומדים תורה לשמה, עושים האמונה שהיא המלכות בפירוד מו"א, כי פוגמים בזוג ז"א ומלכות, שהם תושב"כ ותושבע"פ. משום שאינם מאמינים שהם עיקר אחד ושורש אחד. ז"ש, וישאווהו במוט בשנים, שעשו פירוד בין תושב"כ לתורה שבע"פ, וחושבים אותם ח"ו לשנים. מהו במוט. הוא כש"א אל יתן למוט רגלך. ומן הרמונים ומן התאנים, שמו אלו הדברים לגמרי לסטרא אחרא, לצד המינים ולצד הפירוד. כי רמונים, הוא מלשון מינים, ותאנים הוא מלשון וה' אינה לידו, דהיינו מקרה, שאינם מאמינים בהשגחה, ואומרים על (דפו"י דף ק"ס ע"א)

אפס

כג **שלח דף**
סה * ועוד, * עמלק יושב בארץ הנגב. אי יימא בר נש, דאפילו בכל
 דא יזפי. עמלק יושב בארץ הנגב, הא יצרא בישא, קטיגורא, מקטרגא דבר
 נש, דישתכח תדיר בגופא. והחתי והאמורי וגו', פמה מקטרגי משתפחי
 תמן. * דלא זכיל בר נש למיעל ביהוא עלמא פלל, מאן יזפי ליה, ומאן
 זיעול בגויה. במלין אלין, * וניאו את לב בני ישראל. בגין דאפיקו שום
 ביש * עלה, כד"א ויוציאו את דבת הארץ.

סו אינון בני מהימנותא מאי קא אמרי, אם חפץ בנו יי' ונתנה לנו. פיון
 דישתדל בר נש ברעותא דלפא לגבי קב"ה, לא בעי מנן אלא לפא, ויסתמרון
 ההוא רשימא קדישא, דכתיב * ועמך פלם צדיקים לעולם יירשו ארץ.

סז * אכל, * * אף ביי' אל תמרודו, בעי דלא ימרדון באורייתא, דאורייתא
 לא בעי עותרא, ולא מאני דכספא ודהבא. ואתם אל תיראו את עם הארץ,
 דהא גופא תבירא, * אי ישתדל באורייתא, ישפח אסותא בכלא. הה"ד, * רפאות
 תהי לשרך ושקוי לעצמותיך. וכתיב * ולכל בשרו מרפא. וכל אינון מקטרגי,
 אינון מברנאן ואמרי, פנו אתר לפלגניא עבדא דמלפא.

סח בגין פך אל תיראו, כי לחמנו הם, אינון בגרמייהו מזמןן מזוני

חלופי גרסאות

פ ל"ג ועוד. צ מוסיף בנין דלא. ק ל"ג עלה. ד ל"ג
 אבל. ש ל"ג אי.
 (שם ד) ח"ג קמח: ת"ז תכ"ב סז:

מסורת הזהר

(1) אמור צו צ"פ להלך אות פ. (2) (במדרב לב). (3) (ישעיה
 ס) ב"א רח צ"ד תק"ח צד ט"א שמי"א. (4) בהשמטות
 ח"א רנב: ת"ז תמ"ז (1) (משלי ג) קדושים יא צ"מ: קמח:
 ת"ז תיד ל: תס"ג צד: ת"ע קלח. (2) (שם ד) ח"ג קמח: ת"ז תכ"ב סז:

המרגלים

האמונה, מה אמרו. אם חפץ בנו ה' ונתנה
 לנו, דהיינו כיון שאדם משתדל ברצון הלב
 להקב"ה, יזכה בה, כי אינו רוצה ממנו אלא
 הלב, וישמרו אותו רושם הקדוש. שהוא ברית
 הקדש, שכתוב, ועמך כלם צדיקים לעולם
 יירשו ארץ. דהיינו שומרי הברית הנקראים
 צדיקים.

(סז) אבל, אך בה' א"ל תמרודו: אבל
 צריכים, שלא למרוד בתורה. כי התורה אינה
 צריכה עשירות, ולא כלי כסף וזהב. ואתם
 א"ל תיראו את עם הארץ, כי גוף שבור אם
 יעסוק בתורה ימצא רפואה בכל. ז"ש, רפאות
 תהי לשרך ושקוי לעצמותיך. וכתוב, ולכל
 בשרו מרפא. וכל המקטרגים שיש על האדם,
 מתהפכים לו לעוזרים, והם מכריזים, פנו מקום
 לפלוני עבד המלך. דהיינו שמי שהוא לא יעכבו
 מלבא אל המלך לשמשו.

סח) בגין כך א"ל וכו': משום זה, א"ל
 תיראו כי לחמנו הם, הם, המקטרגים בעצמם
 מזמינים מזון בכל יום לאלו שעוסקים בתורה.
 כש"א

מאמר

אפס כי עז העם היושב בארץ, מי שרוצה
 לזכות בה צריך שיהיה עז בעשירות. כש"א,
 ועשיר יענה עוות. וצריך שיהיה לו, והערים
 גדולות בצורות, דהיינו בתים מלאים כל טוב
 שלא יחסר בהם כלום. ועם כל זה, וגם ילידי
 הענק ראינו שם. דהיינו שצריכים גוף חזק
 גבור כארי, משום שהתורה מתשת כחו של
 אדם, בעסקו באיסור והתר, טמא וטהור, כשר
 ופסול, ההוא. מי יוכל לזכות בה.

סה) ועוד, עמלק יושב בארץ הנגב:
 שאם יאמר האדם שאפילו בכל זה, יזכה
 להתגבר, עמלק יושב בארץ הנגב, הרי יצר
 הרע הקטיגור, המקטרג על האדם, נמצא תמיד
 בגוף, והחתי והאמורי וגו', כמה מקטרגים
 נמצאים שמה, שלא יוכל אדם להכנס לעולם
 ההוא כלל. מי יזכה לו, ומי יכנוס בתוכו.
 בדברים אלו, וניאו את לב בני ישראל. משום
 שהוציאו שם רע עליה. כש"א, ויוציאו את
 דבת הארץ.

סו) אינון בני מהימנותא וכו': אלו בני
 (דפו"י דף ק"ס ע"א *) דף ק"ס ע"ב)

ש"ח דף

כד

בכל יומא לאינון דמשתדלי באורייתא. כד"א ואת העורבים צויתי לכלכלך. וכתוב וְהַעֲרִיבִים מְבִיאִים לוֹ לֶחֶם וּבֶשֶׂר. סר צלם מעליהם. מאן צלם. דא תוקפא דדינא קשיא. מאי טעמא אעדי. משום דיי' אתנו אל תיראום. פלא אעדיאו בגין אורייתא. זפאה חולקהון דאינון דמשתדלי באורייתא לשמה, דהא מתקשרי בקב"ה ממש. ואקרון אחים ורעים. הה"ד למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך.

סט ויבאו עד נחל אשכול וגו'. רבי אבא אמר, פרתו שהוא אשכול, אתו לסלקא ליה לא יכלו. אתו לנטלא ליה, לא יכלו. אתו פלב ויהושע, נטלו ליה, וסליקו ליה, ואנדקף על ידיהו. הה"ד וישאווהו כמוט בשנים. בשנים באינון שנים יחדן. זמורה מאי קא בעאן. אלא אשכול הוה תלייא ביה, וכעוד דהוה מתחבר באתריה, אקרי זמורה. לכתר קרייה מוט, דכתיב וישאווהו כמוט. ההוא דאשתמודע. ההוא דכרתו.

ע מפאן ידעו יהושע וכלב, דאינון אתחזיין למיעל לארעא, ולמחוי לון ביה חלק ואתסנא. עד דהוו אתיין אמלכו עלייהו פלהו, קאים פלב באיבא, אמר איבא איבא, אי בגינך אן מתקטלין, מה אן בחולקך. מיד קליל גרמיה. ויחבו לון.

עא ר' אלעזר אמר, לא יחבו לאתרי, דהא כתיב וישאווהו כמוט, וכתוב

חלופי גרמאות
ת באורייתא.

מסורת הזהר

(7) (מ"א יז) ויקהל כד צ"א. מ) (שס) ז"ח כב ט"ד
(1) (תהלים קכב) וישב טו צ"א. 0) לעיל אות מא
צ"ש, אות כב צ"ח ח"ג רלו. רעד: רעה.

המרגלים

הסולם

כאמר

אח"כ שכרתו אותו נקרא מוט. שכתוב, וישאווהו כמוט, שפירושו אותו הנודע, דהיינו אותו שכרתו מן העץ.

ע מפאן ידעו יהושע וכו': מכאן, שראו שהם יכלו לקחת האשכול והאחרים לא יכלו, ידעו יהושע וכלב, שהם ראויים להכנס לארץ, ושיחיה להם בה חלק ונחלה. בעוד שהיו הולכים המרגלים לקחו כולם עצה עליהם, על יהושע וכלב, שקנאו אותם על שיכלו לקחת האשכול. ולקחו עצה להרגם. קם כלב על הפרי, אמר פרי פרי, אם בשבילך אנו נהרגים, מה אנו בחלקך. מיד, האשכול הקל את עצמו, שיוכלו כולם לשאת אותו, ונתנו להם האשכול.

עא ר' אלעזר אמר וכו': רא"א, לא נתנו האשכול לאחרים, שהרי כתוב, וישאווהו כמוט, וכתוב, בשנים. שמשמע שנים המצוינים, ובכולם לא היו שנים כמוהם. ומכאן למד יהושע

כש"א, ואת העורבים צויתי לכלכלך. וכתוב והעורבים מביאים לו לחם ובשר. ואע"פ שהעורבים הם עופות טמאים מסטרא אחרא היו מכלכלים אותו. סר צלם מעליהם, מהו צלם. זהו תוקף דין הקשה שבהם, שטר ונתבטל. מהו הטעם שטר. משום שה' אתנו אל תיראום כל כחם נתבטל משום התורה. אשרי חלקם של אלו העוסקים בתורה לשמה, כי הם מתקשרים בהקב"ה ממש. ונקראים אחים ורעים. ז"ש למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך.

סט ויבאו עד נחל אשכול וגו': ר' אבא אמר, כרתו את האשכול, באו להעלות אותו עליהם ולא יכלו, באו להסיעו ממקומו ולא יכלו. באו יהושע וכלב, לקחו אותו והעלו אותו ונזדקף על ידיהם. ז"ש וישאווהו כמוט בשנים. בשנים, פירושו בשני היחידים, שלא חטאו, שהם יהושע וכלב. זמורה, מה נצרך להם. ומשיב, אלא האשכול היה תלוי עליו, ובעוד שהיה מחובר במקומו, נקרא זמורה.

(דפו"י דף ק"ס ע"ב)

כה

ש"ח לך

בשנים, ובכלהו לא הוו שנים פנותיהו. ומפאן אולף יהושע לבתר, דכתיב
וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹון מִן הַשָּׁטִים שָׁנִים אַנְשִׁים מְרַגְלִים. וְהִנֵּי שָׁנִים הָאֵל אֹקְמוּהָ
קְדָמָי. וְכֵד מָטוּ לְגַבְיֵיהוּ דִישְׂרָאֵל, יְהִבּוּ לֹון, וְאִינוּן אֲשַׁתְּאָרוּ, וְעַבְדּוּ
גְרַמְיֵיהוּ אֲשִׁירִים.

עב ר' יצחק אומר, פד הוו מטאן לגבייהו דאינון ענקים, הוו שוויין
ההוא חוטרא דמשה קמיהו, ואשתזיבו. ומגלן דההוא חוטרא יתיב לון. הה"ד,
ויאמר אליהם עלו זה בנגב. פתיב הכא עלו זה, וכתיב התם ואת המטה
הזה וגו', ובגיניה אשתזיבו. דאי תימא הני ענקיא שבקי לון. אלא אתו לנסבא
לון, ויהו שוויין לקמיהו ההוא חוטרא, ומשתזבי מקמיהו. רבי יהודה
אמר, מסורת שמא קדישא מסר לון משה, ובגיניה אשתזיבו מניהו.

עג רבי חייא אומר, תלת שמהן אקרון, נפילים. ענקים. רפאים. וכלהו
אורכי יומי. נפילין אקרון בקדמיתא, לבתר פד אתחברון בבנת בני נשא,
ואולידו מניהו, אקרון ענקים. לבתר דהוו אזלי ושטאן בהאי עלמא, ומתרפיין
מההוא דלעילא, אקרון רפאים.

עד אומר ר' יהודה, והא פתיב דהרפאים חוללו, רפאים יחשבו
אף הם בענקים. א"ל, הכי הוא, בגין דענקים אתו מהאי סטרא ומהאי סטרא,
ואתיאשו יתיר בארעא. כגוונא דא רפאים, ומניהו נפקי, ויהו אורכי יומי.
וכד מתחלשי אתחלש פלגות גופא, ופלגות קאים. פיוון דפלגות גופא הוה

חלופי גרמאות

מסורת הזהר

(ט) יהושע ב' ספרא דצניעותא כח צ"ל. (פ) שמות ד'. א שנים. ב ומשמטי. ג מניהו. ד ל"ג הרפאים יחוללו.
(ז) (איוב כו). (ח) (דברים ב) ב"א רא צ"ד.

המרגלים

הסולם

מאמר

אמר מסורת שם הקדוש מסר להם משה,
ובשבילו נצולו מהם.

עג רבי חייא אומר וכו': רח"א, ג' שמות
נקראו, נפילים, ענקים, רפאים. וכולם האריכו
ימים. נפילים נקראו תחילה בעת שהפילו
אותם משמים, ואחר שנתחברו בבנות האדם,
והולידו מהם נקראו הבנים ענקים. ואח"כ
שהיו הולכים ומשוטטים בעולם הזה, והרפו
עצמם מן העולם שלמעלה, נקראו רפאים.

עד אומר ר' יהודה וכו': אר"י והרי
כתוב הרפאים יחוללו. רפאים יחשבו אף הם
כענקים. ואתה אומר שרפאים הוא לשון רפיון.
אמר לו ר"ח, כך הוא. משום שענקים באו
מצד זה ומצד זה, דהיינו מצד המלאכים ומצד
בנות האדם. ונעשו מיואשים יותר להיות
בארץ. כעין זה הרפאים שיצאו ונולדו מן
הענקים, נתיאשו עוד יותר עד שהרפו את
עצמם

יהושע אחר כך לשלוח רק שנים מרגלים.
שכתוב, וישלח יהושע בן נון מן השטים
שנים אנשים מרגלים. ואלו שנים, כבר העמידו
הראשונים (לעיל ספרא דצניעותא אות נ"ד)
וכשהגיעו יהושע וכלב אל ישראל נתנו את
האשכול להם. והם נשאר, ולא אמרו בתחילה
לישראל כלום, כי רק המרגלים אמרו, וזה
פריה, כי עשו עצמם שירים.

עב ר' יצחק אומר וכו': ר' יצחק אומר,
כשהמרגלים הגיעו לאלו הענקים היו משימים
מטה של משה לפניהם, ונצולו. ומאין לנו שנתן
להם המטה. ז"ש, ויאמר אליהם עלו זה בנגב.
כתוב כאן עלו זה וכתוב שם ואת המטה הזה
וגו' ולמדים גזירה שוה, זה זה. ובשביל המטה
נצולו. כי אם תאמר שהענקים עזבו אותם,
לא כן, אלא באו לתפוש אותם, והיו שמים
לפניהם את המטה, ונצולו מהם. ר' יהודה
(דפו"י דף ק"ס ע"ב)

ש"ח זך

כו

מית, הוּו נִסְבֵּי עֲשָׂבָא מַעֲשָׂבֵי בְּרָא וְשִׁדְיִין לְפּוּמִיָּהוּ, וּמִיתוּ. וּבְגִין דְּאִינוּן
בְּעָאן לְקַטְלָא גְרַמִּיָּהוּ, אֶקְרוּן רְפָאִים. אָמַר ר' יִצְחָק, שִׁדְיִין גְרַמִּיָּהוּ בְּיָמָא
רַבָּא, וְטַבְעֵן וּמִתִּין. הַה"ד הִרְפָּאִים יְחַלְלוּ מִפְּתַח מַיִם וְשׁוֹכְנֵיהֶם.

ע"ה ר' שְׁמַעוֹן אָמַר, אֲלֵמָּלָא הוּו עֵיילִין יִשְׂרָאֵל לְאַרְעָא, הִ בְּסִימְנָא
דְּלִישְׁנָא בִישָׂא, לֹא תְהוּ קָאִים עֲלֵמָא רְגָעָא חַד. מֵאן אֲוִמְנָא דְלִישְׁנָא בִישָׂא, נְחָשׁ.
וְרָנָא דְמִלְהָ, מְדַאָתָא נְחָשׁ עַל תְּהוּ אֲטִיל בְּהַ זִוְהֵמָא. אָמַר ר' שְׁמַעוֹן, וְעַל כֵּלָא
מְחַל קַב"ה, בְּרַ מִן לִישְׁנָא בִישָׂא. בְּגִין דְּכְתִיב, אֲשֶׁר אָמְרוּ לְלִשְׁוֹנָנוּ נְגַבִּיר
שְׁפַתֵינוּ אֲתָנוּ מִי אָדוֹן לָנוּ.

ע"ו ת"ח, כְּמָה עֶבֶד הָהוּא לִישְׁנָא בִישָׂא, גָּזַר עַל אַבְהָתָנָא דְלֹא וַיִּיעוֹל
לְאַרְעָא וּמִיתוּ אִינוּן דְּאָמְרוּ. וְאֲתַגְזֹר בְּכִיָּה לְדַרְי הִ דְרִין. כְּכִיכּוֹל בִּינוּן דְּאֶפִיקוּ
עַל אַרְעָא קְדִישָׂא, כְּאִילוּ אֶפִיקוּ עֲלֵיהָ. בְּגִין כִּי קִנֵּי קַב"ה עַל דָּא, וְקָאִימוּ
יִשְׂרָאֵל כְּלָהוּ לְאַשְׁתַּצָּאָה מְעֲלָמָא, אֲלֵמָּלָא בְּעוֹתִיָּה דְמִשָּׁה.

ע"ז וַיִּסְפְּרוּ לוֹ וַיֹּאמְרוּ וְגו'. אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, מ"ש הֵכָא וַיִּסְפְּרוּ, וְלֹא
כְּתִיב וַיִּגִּידוּ, אוֹ וַיֹּאמְרוּ. אֲלֵא כֹל חַד אֲוִלִיף מִלְּהָ בְּלַחֲדוּדֵי. וַיִּגִּידוּ, בְּכָל אֲתָר
רְמִזוּ קָא רְמִזוּ בְּחֻכְמָתָא, וְהָא אֲתָמַר. וַיֹּאמְרוּ, אֲמִירָה בְּעֲלָמָא. וַיֹּאמְרוּ, הִרְהוּרָא
דְלָבָא. וַיֹּאמְרוּ, תְּפַקִּידָתָא. וְהָא אֲוִקִימְנָא בְּכַמָּה אֲתָר. וַיִּסְפְּרוּ, פְּרִישׁוּתָא דְמִלְּהָ
בְּכָל אֲתָר.

חלופי גרסאות

ה באומנא. ו ייעלון. ז מיתו אינון דאמרו אתגור. ח מוסף
דרין כ"ש הכא דאפיקו לישנא בישא על כלא. ט מוסף
דא, כלומר קני לשמיה.

מסורת הזהר

ד (איוב כו) לעיל צ"ג. ט (תהלים יב). ת לעיל טג
צ"ג.

המרגלים

החטאים של בני אדם באים מזהמא הזו, אמר
ר' שמעון, ועל כולם מחל הקב"ה, חוץ מלשון
הרע. כי כתוב, אשר אמרו ללשונונו נגביר
שפתינו אתנו מי אדון לנו.

עו) ת"ח כמה עבד וכו': בוא וראה, מה
עשה לשון הרע ההוא של המרגלים, שגזר על
אבותנו שלא יכנסו לארץ. ואלו שאמרו לשון
הרע מתו. ונגזר בכיה לדורי דורות, שבאותו
יום נחברו ב' המקדשים. כביכול, כיון שהוציאו
לשון הרע על ארץ הקדושה, הוא כאלו
הוציאו עליו, משום זה קנא הקב"ה על זה,
ועמדו ישראל להתכלות מן העולם, לולא תפלתו
של משה.

עז) ויספרו לו ויאמרו וכו': א"ר חייא
מה השינוי כאן, שכתוב, ויספרו, ולא כתוב,
ויגידו או ויאמרו. ומשיב, אלא כל אחד פירש
הדבר בפני עצמו. ויגידו. בכל מקום שכתוב
ויגידו, רמז מרמז בחכמה. וכבר למדנו.

ויאמר

הסולם

עצמם לגמדי מלמעלה. והיו מאריכים ימים.
וכשנחלשו, נחלש ומת מחצית גופם, וחצי הגוף
עמד חי, מחמת שהיו חצים ממלאכים שאינם
מותים וחצים מבני אדם שמתים. כיון שחצי
גופם היה מת, היו לוקחים עשבים מעשבי
השדה, דהיינו סם המות, ושמו לפיהם, ומתו.
ומשום שהם רוצים להרוג את עצמם, נקראים
רפאים. על שם שמרפאים את עצמם מן החיים.
א"ר יצחק היו משליכים עצמם בים הגדול
ונטבעו ומתו. ז"ש הרפאים יתוללו מתחת מים
ושוכניהם.

ע"ה) ר' שמעון אמר וכו': רש"א, אם
היו ישראל נכנסים לארץ תחת סימן לשון
הרע של המרגלים, לא היה עומד העולם אפילו
רגע אחד. מי הוא האומן של לשון הרע, דהיינו
השורש שלו, נחש. סוד הדבר הוא כשבא
נחש על חוה, דהיינו החטא של עץ הדעת,
הטיל בה זוהמא דהיינו הטומאה שלו, שכל

(דפ"י דף ק"ס ע"ב *) דף קס"א ע"א

כז

שלח דף

עח) באנו אל הארץ, הלכנו מבעי ליה. אלא באנו, עאלנא לתמן לההיא ארעא דהוית משבח בכל יומא, והוית אמרת דלית דכוותה. וגם זבת חלב ודבש היא. רבי יצחק אמר, מאן דבעי למימר פדיבא, יאמר מלה דקשוט בקדמיתא, בגין דיהמנו ליה פדבוי.

עט) רבי חייא אמר, י הכי אמרו, עאלנא לההיא ארעא דהוית משבח לה כל יומא ואמרת דלית דכוותה, יגם זבת חלב ודבש היא, וארימת שבחא על כלא. ולא חכי, דהא זה פרעה, אתפלא חד מאינון זעירין קטפו. אמרו, אי לדא אחסין קב"ה לישראל, וסבלו כל אינון עקתי וליאותין, הא בארעא דמצרים אית אתפלין ואיבין דארעא יתיר, על חד תרין.

פ) אפס פי עז העם, אורחיה דעלמא דאינון גברין מגיחי קרבא יתבין לבר, לאסתמרא ארחין. והכא אפילו אינון בני מתא, תקיפן גבורין. והערים בצורות, דאפילו כל מלכין דעלמא יתפנשו עליהו. לא יעבדון בהו פגימותא. א"ר יוסי, כל מה דאמרי, בלישנא בישא אמרו, וקשיא מקלהו, דכתיב עמלק יושב בארץ הנגב. לבר נש דנשכיה חו"א, פד בעאן לאגזמא ליה, אמרי הא חו"א הכא.

פא) ר' אבא אמר, ודאי דא קשיא מפל מה דאמרי, פלומר, ההוא דאגח

חלופי גרמאות

י ואמרת וליג והוית, כ לימא, ל אלא, ו את וליג מן צאלנא עד משבח, ו ליג גם זבת חלב ודבש היא, ו ליג אית, ו קשיא, ו מוסיף מתלא לביני.

מסורת הזהר

(א) לעיל אות סג צ"ד.

המרגלים

הסולם

מאמר

אמרו, אם ארץ זו מנחיל הקב"ה לישראל, וסבלו עליה כל אלו הצרות והיגיעות, הרי בארץ מצרים יש אשכולות ופירות הארץ החשובים מהם פי שנים.

פ) אפס כי עז העם: אמרו, כי מדרך העולם הוא שהגבורים עורכי מלחמה יושבים מחוץ לערים, לשמור הדרכים. וכאן אפילו יושבי העיר הם חזקים, גבורים. והערים בצורות, שאפילו כל מלכי העולם יתאספו עליהם, לא יוכלו לעשות בהם משהו קלוקל. א"ר יוסי, כל מה שאמרו בלשון הרע אמרו, והקשה מכולם הוא שכתוב, עמלק יושב בארץ הנגב. בדומה לאדם שנשכו נחש, כשרוצים לאיים עליו, אומרים לו, הרי נחש כאן.

פא) ר' אבא אמר וכו': ר"א, ודאי זה קשה מכל מה שאמרו. כלומר, שאמרו, אותו העורך מלחמה עם הכל, הנה נמצא כאן, ובאיזה

ויאמר, היינו אמירה בלבר. ויאמרו, פירושו הרהור הלב. ע"ד שכתוב ויאמר המן בלבו. ויאמרו פירושו נתינת פקודה. וכבר העמדנו בכמה מקומות. ויספרו, פירושו בכל מקום, פרשת הדברים. שכל אחד ואחד פירוש הדברים.

עח) באנו אל הארץ: שואל, הלכנו אל הארץ היה צריך לומר. ומשיב, אלא באנו, פירושו, נכנסנו שמה בארץ ההיא שהיית משבח בכל יום, והיית אומר שאין כמותה. וגם זבת חלב ודבש היא. ר' יצחק אמר מי שרוצה לומר שקר, אומר בתחילה דבר אמת, כדי שיאמינו לו כזביו. וע"כ אמרו תחילה, וגם זבת חלב ודבש היא.

עט) ר' חייא אמר וכו': רח"א, כך אמרו, באנו אל הארץ שהיית משבח בכל יום, ואמרת, שאין כמותה וגם זבת חלב ודבש היא, והרימות שבחה על כל הארצות. ואינו כן, כי זה פריה, כי אשכול אחד מן הקטנים כרתו, והראו להם.

(דפו"י דף קס"א ע"א)

ש"ח זך

כה

קרבא בכלא, הא הקא זמין. ובאן אתר. בארץ הנגב, דהא הוא אתר לאעלאה
" ביה. מיד ותשא כל העדה ויתנו את קולם. קביעו בכיה לדורות, לעלמין,
בההוא ליליא.

פב א"ר יוסי, עיטא נסיבו על כלא, לאפקא שום ביש. מאי על כלא. על
ארעא, ועל קב"ה. א"ר יצחק, על ארעא תינת. על קב"ה מנין. א"ל משמע
דכתיב, אפס פי עז קעם. מאן זכיל בהו. פי עז קעם דייקא. ויכתיב עמלק
יושב בארץ הנגב, בדין גרמו כל האי, כמה דאתמר. ובקעא קב"ה לשיצאה לון
מן עלמא, הה"ד ויאמר להשמידם לולי משה בחירו עמד בפרץ לפניו וגו'.

פג ועתה יגדל נא כח יי. ר' אחא ור' יוסי אמרי, ופאי אינון ישראל
מעמין עכו"ם דעלמא. דקב"ה אתרעי בהו, ואתקני בהו, ואתפאר בהו, דהא
עלמא לא אברי אלא בגיניהון דישאל, דישתדלון באורייתא, בגין דחד בחד
אתקשרן. וישאל לתפא בהאי עלמא, אינון קיומא דיליה, וקיומא דכל שאר
עמין, אימתי בזמן דעבדי רעותא דמאריהון.

פד ת"ח, כד ברא קב"ה בר נש בעלמא, אתקין ליה כגוונא א עלאה, ויהב
ליה חיליה ותוקפיה באמצעיתא דגופא, דתמן שריא לבא. דהוא בתוקפא דכל
גופא, ומתמן אתון כל גופא. והא לבא אחיד ואתקף באתר עלאה דלעילא.
דאיהו מותא דרישא, דשאר י לעילא, ודא אתקשר ברא.

חלופי גרסאות

צ ל"ג ביה. ק מוסיף העם דייקא. ר וכדין. ש מכל עמין.
ת ואתרבק. א מוסיף עלאה יקרא. ב מוסיף תוקפא ומזונא.
ג מוסיף כל גופא וכל אינון שייפי דגופא מתמן אתזנו.
ד מוסיף לעילא ואחיד ביה.

מסורת הוהר

(ב תהלים קו) וישב ה' צ"ב. ג (במדרב יד) ח"ג רכ.
רמה. רצה: ת"ז בהקדמה ד: טו: ז"ח מג ט"ד שכא.

כר נש בעלמא כגוונא עלאה

פג ועתה יגדל נא כח ה': ר' אחא
ור' יוסי אומרים, אשרי הם ישראל מכל
העמים שבעולם, שהקב"ה רצה בהם, וקרא
שמו בהם, והתפאר בהם, כי העולם לא נברא
אלא בשביל ישראל שיעסקו בתורה. משום
שאחד באחד מתקשר, דחינו ז"א ומלכות,
וישראל למטה בעולם הזה הם הקיום שלו,
שע"י מעשיהם הטובים מעלים מ"ן לזווגם.
והם קיום כל שאר העמים. דחינו שבשביל
ישראל מתקיימים. מתי זה. היינו בזמן שעושים
רצונו של ארונום.

פד ת"ח כד ברא וכו': בוא וראה כשברא
הקב"ה את האדם בעולם, תקן אותו כעין של
מעלה, ונתן כחו ותוקפו באמצע גופו, ששם
שורה הלב, שהוא תוקף כל הגוף, ומשם נזון
כל הגוף. והלב מתאחו ומתחזק במקום עליון
שלמעלה

הסולם

מאמר

ובאיוה מקום. בארץ הנגב, שהוא המקום,
שדרך שם נכנסים לארץ. מיד, ותשא כל העדה
ויתנו את קולם. שקבעו בכיה לדורות לעולם
באותו לילה, שהיה ליל תשעה באב, שבו
נחרבו ב' המקדשים.

פב א"ר יוסי עיטא וכו': אר"י, עצה
לקחו לעצמם, להוציא שם רע על הכל. מהו
על הכל. היינו על הארץ ועל הקב"ה. א"ר
יצחק, על הארץ, נכון הוא, על הקב"ה, מאין
לנו. אמר לו, זה משמע משכתוב, אפס כי
עז העם. שפירושו מי יכול להם. כי עז העם,
הוא בדיוק, כלומר, שאפילו הקב"ה לא יוכל
להם. והוציאו שם רע על הקב"ה. וכתוב עמלק
יושב בארץ הנגב. אז גרמו כל זה כמו שלמדנו,
ורצה הקב"ה לכלותם מן העולם. ז"ש, ויאמר
להשמידם לולי משה בחירו עמד בפרץ לפניו
וגו'.

(דפו"י דף קס"א ע"א * דף קס"א ע"ב)

כ"ט

ש"ח דף

פד וּבְגוּנָא דְדָא, אַתְקִין קב"ה יְעֲלָמָא. וְעַבְד יְלִיָּה מִד גּוּפָא, וְאַתְקִין שׁוּפִי דְגּוּפָא סַחְרָנְיָה דְלָבָא, וְלָבָא שְׂאֵרִי בְּאַמְצְעִיתָא דְכָל גּוּפָא. וְכָל אֵינּוֹן שׁוּפִין אַתְּנּוּ מֵהָהוּא לָבָא, דְהוּא תּוּקְפָא דְכָלָא, וְכֹלָא בֵּיה תְלִינ. וְהָהוּא לָבָא, אַתְקִשֵׁר וְאַתְאַחַד בְּמוֹחָא עֲלָאָה דְשְׂרָיָא לְעִילָא.

פו ת"ח, פד בְּרָא קב"ה יְעֲלָמָא, יְאֲשְׂרָא לִימָא דְאֹקִינוּס דְאַסְחַר פֶּל שׁוּבָא דְעֲלָמָא. וְיִשׁוּבָא דְכָל שְׁבַעִין אֹמִין פֶּלָא אַסְחַר לִירוּשָׁלַם. וִירוּשָׁלַם בְּאַמְצְעִיתָא דְכָל שׁוּבָא שְׂרָיָא. וְהִיא אַסְחַרָא לְהַר תְּבִיטָא. וְהַר תְּבִיטָא אַסְחַר לְעֲזָרוֹת דְיִשְׂרָאֵל. וְאֵינּוֹן עֲזָרוֹת סַחְרָן לְלִשְׁכַת הַגְזִית, דְתַמְן סַחְרָנְיָא גְדוּלָה יִתְבִּין. וְתַנְיֵן, לִית יְשִׁיבָה בְּעֲזָרָה, אֲלָא לְמַלְכֵי בֵּית דָּוִד בְּלַחְוֵיָהּ.

פז וְלִשְׁכַת הַגְזִית אַסְחַר יְלַמְזַבְתָּ. וְהַמְזַבְתָּ אַסְחַר לְבֵּית הָאוּלָם. וְהָאוּלָם לְהִיכָל. וְהִיכָל לְבֵּית קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים, דְתַמְן שְׂכִינָה יְשׁוּבָא, וְכַפְרָת וְכַרְוּבִים וְאַרְוֵן. וְהִקָּא הוּא לָבָא, דְכָל אַרְעָא וְעֲלָמָא. וּמִהִקָּא אַתְּנּוּ פֶּל אֵינּוֹן אַתְרֵי דִישׁוּבָא, דְאֵינּוֹן שׁוּפִי דְגּוּפָא. וְלָבָא דָּא אַתְּנּוּ מִמוֹחָא דְרִישָׁא, וְאַתְאַחַד דָּא בְּדָא, הַה"ד מְכוּן לְשִׁבְתָּד פְּעֻלָּתָא. בְּגוּנָא דָּא לְעִילָא לְעִילָא, וְאִיהוּ בְּרָזָא דְמִלְכָא עֲלָאָה, בְּרָזָא יְקִינָא סְתִימָאָה.

ח'לופי גרסאות

ה כגונא דא. ו ליג עלמא; עלמא קביה. ז ליג ליה. ח וכל. ט כך הוא. י אסרא; אסחר; אסר. כ ליג מן וישובא עד והיא. ל דארץ ישראל. מ בלבד. נ לבית האולם והאולם למזבח [ובית האולם] והמזבח אסחר להיכל וההיכל. ס ליג שריא.

מסורת הזהר

(T) (שמות טו) הקס"ו צ צ"ג.

עלמא דא כעין עלאין

דוד בלבד. ועכ"ז, הם מקיפים לשכת הגזית ששם מושב הסנהדרין. וחושב כאן ז' בחינות זו חשובה מזו, כנגד ז' ספירות.

הסולם

פז ולשכת הגזית אסחר וכו': ולשכת הגזית מקיף את המזבח. והמזבח מקיף לבית האולם. והאולם את ההיכל, וההיכל לבית קדש הקדשים, ששם שורה השכינה והכפורת והכרובים והארון. וכאן הוא הלב של כל הארץ והעולם. ומכאן נזונים כל מקומות הישוב, שהם אברים של הגוף הזה, דהיינו של העולם, ולב הזה שהיא השכינה וכו'. נזון ממות שבראש, שהוא מלכות דאצילות. ומתאחדים זה בזה. ז"ש, מכון לשבתך פעלת ה'. כעין זה הוא למעלה למעלה, בעולם האצילות והוא, הלב, הוא בסוד מלך העליון, שהוא ז"א. והמוח שלמעלה, הוא בסוד מוח היקר הסתום, דהיינו מוחא סתימא דא"א, אשר ז"א, שה"ס הלב, מקבל ממנו, דרך אר"א.

מאמר

שלמעלה, שהוא במות שבראש השורה למעלה, וזה נקשר בזה.

פה ובגוונא דדא אתקין וכו': ובאופן זה התקין הקב"ה את העולם. ועשהו גוף אחד, והתקין אברי הגוף מסביב הלב, והלב שורה באמצע כל הגוף, וכל האברים נזונים מלב ההוא, שהוא תוקפו של כולם, והכל תלוי בו, ולב ההוא מתקשר ומתאחד במות עליון השורה למעלה. כמ"ש לפנינו.

פו ת"ח כד ברא וכו': בוא וראה, כשברא הקב"ה את העולם, השרה את ים אוקינוס המקיף כל ישוב העולם. והישוב של כל ע' אומות מקיפים את ירושלים. וירושלים שורה באמצע כל הישוב. והיא מקפת את הר הבית. והר הבית מקיף את עזרות ישראל. והעזרות מקיפות את לשכת הגזית. כלומר מבחינת החשיבות, ששם יושבים סנהדרי גדולה. ולמדנו, אין ישיבה בעזרה אלא למלכי בית

(דפויי דף קס"א ע"ב)

פ

שלה דף

פח) ימא עלאה לקביל דא. פ דאית ימא לעילא מן ימא, וימא מן ימא. תא תזי, נהר דינור אסתר לכמה משרין. מקבליה שבועין סטרין, גליפין משבעה דליקין, ואינון סטרין, לאינון שמשוי דלגו מנייהו. ואינון סטרין לארבע רתיכין. ואינון סטרין לההיא קרתא דקדישא דרביעא עליהו.

פט) ותאנא, תמן עזרות לגו מעזרות. ולית ישיבה בעזרה דתמן, אלא למלפיהון דבית דוד בלחודייהו, ותמן משתכחי ונתבי. וסנהדרי גדולה, משתכחי תמן בלשפת הגזית. ויהווי בי דינא עליהו, דמשמש לאתר דמשמש. ודינא אתיחב מתמן, לקדישין עליונים, עד דמטא לאתר דאקרי קדש הקדשים, דביה פלא, ותמן הוא לבא שרייא, ודא אתון מן מוחא דלעילא, ואתאחיד דא בדא.

צ) כנוונא דא לעילא לעילא, ואיהו ברזא דמלכא עלאה, ברזא יקירא סתימאה. עד דאשתכח, דכלא אתון ממוחא עלאה, סתימאה דכלא. וכד יסתפלון מלי, כלא אתקשר דא בדא ודא בדא.

חלופי גרמאות

ע ל"ג מן ימא עד ת"ח. פ ואית ימא; ואי תימא. צ מתישבי. ק ל"ג בוזא יקרא סתימאה.

הסולם

מאמר

עלמא דא כעין עלאין

פח) ותאנא תמן עזרות וכ"ו: עתה מבאר, שהמלכות עצמה מתחלקת לכמה בחינות, ורק הפנימית שבה הוא הלב המקבל מן המוח שהוא ז"א. ואומר, למדנו, ששם, במלכות, יש עזרות לפנים מעזרות, שה"ס ז"ס תחתונות דמלכות, ואין ישיבה בעזרה אשר שם רק למלכי בית דוד בלבד, שנמצאים ויושבים שם. כלומר שמלכי בית דוד אחוים שם. וסנהדרי גדולה נמצאים שם בלשכת הגזית, שה"ס ו"ק דג"ד דמלכות, ואותו הבית דין שעליהם, שה"ס ג"ר דג"ר, המשמש למקום שמשמש, כלומר, שהם משמשים רק למלכות עצמה, ולא נמשך מהם לתחתונים, ודין נמשך משם לקדושים עליונים. כלומר, שהדינים שבהם הנתכים על ראש הרשעים, הם בלבדם מושגים לקדושים עליונים. בס"ה ויצאו וראו בפגרי האנשים וגו'. עד שמגיע למקום הנקרא קדש הקדשים, שהוא פנימי פנימיות המלכות, דהיינו יסוד דגדלות שלה, שבו הכל, ושם הלב שורה, וזה הוא הנונן מן מוח העליון, שהוא ז"א, ומתאחדים זה בזה.

צ) כנוונא דא לעילא וכ"ו: חזר על הדברים הנ"ל (באות פ"ז) ומפרשם ביותר. כעין זה למעלה למעלה באצילות, והוא, הלב, הוא בסוד מלך העליון, שהוא ז"א, והמוח, בסוד המוח היקר הסתום דא"א, שז"א מקבל ממנו

ימא עלאה לקביל וכ"ו: ים העליון, שהוא מלכות דאצילות, הוא כנגד זה, שיש לה ג"כ במרכבה שלה אותם ג' בחינות הנ"ל, שהם בחינת אברי הגוף, והלב שבאמצעם, שאברי הגוף מקבלים ממנו. ומוחא דרישא, שהלב מקבל ממנו. כי יש ים למעלה מן הים דעולם הזה, כלומר, כמו שיש בעוה"ז ים, כך יש למעלה באצילות ים, שהיא המלכות, וים מן ים, שעוד יש ים עליון למעלה מן הים העליון שהוא מלכות, כי גם הבינה נקראת ים. ועתה מפרש הזהר מרכבת המלכות בג' בחינות שלה, שבכל בחינה יש כמה בחינות, ואומר, בוא וראה, נהר דינור מקיף לכמה מחנות מלאכים, מכנגדו יוצאים ע' בחינות מלאכים חקוקות משבע משואות, שהם ז' ספירות חג"ת נהי"מ, של אש הגבורה, שכל אחת כלולה מעשר, שהם השומרים את השכינה. והם מקיפים לאלו המשמשים שלפנים מהם, והם מקיפים לארבע מרכבות, שה"ס ד' מלאכים מיכאל גבויאל אוויאל רפאל, שכל אחד כלול מג', כנ"ל בהעלותך (אות קי"א) שהם נושאים את המלכות. ועד כאן היא בחינת גוף וחינוניות המלכות. והם מקיפין לאותה עיר הקדושה הרוכצת עליהם, שהיא המלכות דאצילות. שה"ס הלב שבהם. אלא שגם היא מתחלקת לכמה בחינות, כמ"ש והולך.

(דפויי דף קס"א ע"ב)

לא

שלה דף

צא ת"ח, כד אנהיר עתיקא סתימא במוחא, ומוחא אנהיר ללבא, יבדרך נעם יי. וקא אוקימנא, ודא הוא פח יי. ההוא חילא דאתי מעתיקא קדישא. סתימא דכל סתימין. יגדל נא, דיתרבי ויסגי לעילא לעילא. ויתנגיד ויתמשך לתתא. פאשר דברת, כמה דאוקמוה. לאמר, למילף מהכא פל דרין בתראין, לעלם ולעלמי עלמין. לאמר, למימר לדא בשעתא דעקתא. למימר דא, בשעתא דרווחא. ומאי הוא. יי ארך אפים וגו', וקא אוקימנא מלי.

צב אמר ר' יצחק, אמת אמאי סליק מפאן. אמר רבי תייא, אינון גרמו ליה דאסתליק מפאן, דקא בשקרו דברו גרמניהו בההוא מדה דב"נ מודד בה, מודדין ליה. וכן שאר אטרי אסתלקו, דלא יכיל משה למימרינהו, בגין דאינון גרמו. סלחתי פדכריך, פדכריך ממש, וקא אתערו חכרייא, וקא אתמר.

צג דא עם דא, מה דלא הו זקלין למללא מקדמת דנא. נפקו מההיא פתחא, ויתבו בגנתא תחות אילנין. אמרו דא לדא, פין דאנן קכא, וקמינן פל דא, אי נמות קכא, ודאי ניעול לעלמא דאתי. יתבו. שינתא נפלת עליהו. ודמכו. אדקכי, קא ההוא ממנא אתא, ואתער לון, אמר לון, קומו פוקו לגו פדדס

חלופי גרמאות

ד כרך. ש ל"ג כדברין ממש. א בדפויי כתבו אמר המגיה כן מצאתי בהעתקות אשר לפני ומתוך הלשון נראה שחסר התחלת המאמר וגם במקומות אחרים ממנו חסר ועכ"ז לא רציתי להשמיטו מן הספר להגדיל תורה ולהאדירה; ובד"ז כתב שייך בלק אות שלי.

רב מתיבתא	הסולם	מאמר
<p>כל דורות האחרונים לעולם ולעולמי עולמים לאמר, היינו, לומר זה בעת צרה, ולומר זה בשעת הרוחה. ומה הוא. היינו ה' ארך אפים וגו'. וכבר העמדנו הדברים.</p>		<p>חמנו דרך אר"א. עד שנמצא שהכל נזון ממות העליון דא"א הסתום מכל. וכשמסתכלים בדברים רואים שהכל נקשר זה בזה וזה בזה. פירוש, כי הלב שבעולם הזה, שהוא קדש הקדשים מקבל ממלכות העליונה דאצילות (כנ"ל אות פ"ו) והמרכבה של מלכות דאצילות מקבלת מקדש הקדשים שבמלכות עצמה, וקדש הקדשים שבמלכות מקבלת מו"א (כנ"ל אות פ"ט) וז"א מקבל דרך אר"א ממוחא סתימא דא"א. הרי שהכל מקבלים ממוחא סתימא דא"א. וכולם נקשרים זב"ז.</p>
<p>צב אמר ר' יצחק וכו': אר"י, אמת למה חסר מכאן, שאינו נאמר כאן ורב חסד ואמת כח"ש ביי"ג מדות דפרשת כי תשא. אמר ר' חייא, הם, המרגלים, גרמו לו שישתלק מכאן, השם ואמת, משום שנהגו את עצמם בשקר, וכאותו מדה שאדם מודד מודדים לו מלמעלה, וכן שאר המדות נסתלקו, שמשה לא יכול לאומרם, כי אין כאן אלא ט' מדות הרחמים ולא י"ג, משום שהם, המרגלים, גרמו. סלחתי כדברין, היינו כדברין ממש (ע"ו ברכות ל"ב). וכבר העירו החכמים, ולמדנו.</p>		<p>צא ת"ח כד אנהיר וכו': בוא וראה, כשמאיר עתיקא הסתום שהוא מוחא סתימא דא"א, במוח, שהוא אבא, והמות מאיר ללב, שהוא ז"א. בדרך נעם ה', דהיינו דרך הבינה הנקראת נעם, והעמדנו, שזה הוא כח ה'. דהיינו כח ההוא הבא מעתיקא קדישא הסתום מכל הסתומים. יגדל נא, פירוש, שיתגדל ויתרבה למעלה למעלה, ויזל, ויהי נמשך למטה. כאשר דברת, הוא כמו שהעמידוהו. שהוא ארך אפים בין לצדיקים ובין לרשעים (עידובין כ"ב) לאמר, היינו שילמדו מכאן (דפויי דף קס"א ע"ב * דף קס"ב ע"א)</p>
<p>צג דא עם דא וכו': חסר כאן תחלת המאמר. והיו מדברים זה עם זה מה שלא יכלו לדבר מקודם לכן. יצאו מפתח ההוא, וישבו בגן תחת האילנות. אמרו זה לזה, כיון שאנו כאן, וראינו כל זה, אם נמות כאן, ודאי נבא לעולם הבא. ישבו. נפל עליהם שינה וישנו. בתוך כך בא ממונה ההוא והעירם. אמר</p>		

ש"ח ע"ד

ע"ב

ב דאברא. נפקו, תמו לאלין מארי מקרא, דתנו אמרי בההוא קרא, ^ט במדבר הנה תמו, הא באתר אתרא לא. וישם ימותו, הא באתר אתרא לא, ודא בגופין, אבל בנשמתי לא, בגוונא דבני גנתא.

צד) אמר לון ההוא ממנא, פוקו. נפקו בהדיה, אמר לון, שמעתון מדי לגו ההוא דרגא. אמרו, שמענא דהא חד קלא הנה אמר, מאן דפסק, יתפסק. מאן דקצר, יתקצר. מאן דקצר, יתארך. אמר לון, ידעתון מאי האי. אמרו לא. אמר לון, תמיתון ^י ההוא נשרא רברבא, וההוא ינוקא דקא מלקט עשבין, ר' אילאי דנציבין הנה הוא ובריה, ומטא הכא, ותמא הוא וינוקא בריה מערתא דא, פיון דעאלו לגו תשוף, לא יכילו למסבל, ומיתו.

צה) וההוא ינוקא בריה, קיימא בכל יומא וקמיה דבצלאל, בשעתא דנחית ממתיבתא עלאה, ואמר קמיה תלת מלין, עד לא יפתח ויבצלאל ברזין ^י סתימין דתחמתא, דכל מלוי רזין סתימין אינון, ^י דעין לא ראתה אלהים זולתך. ^י האי דאמר, מאן דפסק יתפסק. מאן דפסק מלין דאורייתא, על מלין בטלין, יתפסקון חיוהי מהאי עלמא, ודיניה קיימא בההוא עלמא. מאן דקצר יתקצר, מאן דקצר אמן, ולא מאריך ביה גו נייחא, יתקצר ימתיין דהאי עלמא. מאן דקצר יתארך, מאן דאמר אחד, אצטריך לתטפא אלף, וילקצרא יקריאה דילה, ולא יעכב בהאי את כלל. ומאן דעביד דא, יתארכון חיו.

חלופי גרסאות

ב דאברא. ג ל"ג מן ושם עד ורא. ד מן; ל"ג מאן דקצר יתקצר. ה האי. ו ל"ג קמיה דבצלאל. ז ל"ג בצלאל; הוא למפתח. ח דחכמתא סתימין. ט מוסף האי מאן. י מהאי חיון דעלמא. כ קרא.

מסורת הזהר

(ח) (במדבר יד) (ו) (ישעיה סד) הקשה"ז ס צ"א.

דרך אמת ין ע"ל סוף פרשת חיי שרה.

הסולם

מאמר

רב מתיבתא
שמלקט עשבים. ר' אילאי מנציבין היה, הוא ובנו, והגיעו כאן וראו הוא ואותו הילד בנו את מערה ההיא. כיון שנכנסו לתוך החשך לא יכלו לסבול, ומתו.

צה) וההוא ינוקא בריה וכו': ואותו הילד בנו, עומד בכל יום לפני בצלאל בשעה שיורד משיבה העליונה, ואמר לפניו שלשה דברים, מטרם שפותח בצלאל בסודות סתומים של החכמה, כי כל דבריו סודות סתומים הם דעין לא ראתה אלקים זולתך, וזהו שאמר, מי שפוסק יתפסק, היינו, מי שפוסק דברי תורה בשביל לדבר דברים בטלים יהיו נפסקים חיו מעולם הזה, ודינו עומד לעולם ההוא. מאן דקצר יתקצר, היינו מי שמקצר באמן, ואינו מאריך בו במנוחה, אלא שאומד אמן חטופה, יתקצר מחיים של עולם הזה.

מאן

(דפו"י דף קס"ב ע"א)

לג

שלה לך

צו יאמר ליה, תו אָמר, תָּרִין אֵינִין, וְחָדָא אֲשֶׁתַּתֵּף בְּהוּ, וְאֵינִין תְּלַתָּא. וכד הוּוּ תְּלַתָּא, אֵינִין חַד. אָמר לֹן, אֵלִין תְּרִין שְׂמָהִין דְּשָׁמַע יִשְׂרָאֵל, דְּאֵינִין יי' יי'. אֲלֵהִינוּ אֲשֶׁתַּתֵּף בְּהוּ, וְאִיהוּ חוֹתְמָא דְּגוֹשְׁפִּנְקָא, אָמֵת. וכד מִתְחַבְרֵן פְּתָדָא אֵינִין חַד בְּיַחְדָּא תְּדָא.

צו תו אָמר, תָּרִין אֵינִין וְחַד אֲתַתְּדֵר. פִּד שְׁלִיט. טָאס על גַּדְפֵי רוּחָא, וְשָׂאט בְּמֵאתָן אֲלֵף, וְאֲתַטְמֵר. אָמר לֹן, אֵלִין תְּרִין פְּרוּבִים, דְּתָהוּ רְכִיב בְּהוּ קב"ה. וּמִן יוֹמָא דְּאֵגְנִיז יוֹסֵף מֵאַחֵיו, אֵגְנִיז חַד, וְאֲשֶׁתַּאֲר חַד לְגַבֵּי בְּנִימִין, הַחַד

חלופי גרסאות

ל ל"ג אמרו ליה. מ כתפי. נ איהו.

רב מתיבתא

הסולם

מאמר

הם, וחזר לאחד. כששולט הוא מעופף על כנפי רוח, ומשוטט במאמים אלף ומסתתר. אמר להם אלו ב' כרובים שהיה רוכב עליהם הקב"ה, ומיום שנגנו יוסף מאחיו נגנו אחד, ונשאר אחד אצל בנימין. ז"ש וירכב על כרוב ויעף וידא על כנפי רוח. ומה שאמר, ונגנו במאתן אלף ונסתתר, היינו מי שרוכב עליו, הוא נסתתר במאמים אלף, שאלו מאמים אלף גנוזים הם שלו, ברוך הוא.

פירוש. ב' כרובים הם מטטרון וסנדלפון, שהם מרכבה לזווג זו"ן דאצילות. ועל זה נאמר יושב הכרובים, שיורה שיש זווג זו"ן ואז ה"ס יושב הכרובים. אמנם אם אין זווג זו"ן, אינו רוכב על ב' הכרובים מטטרון וסנדלפון, שהם דכר ונוקבא, אלא על סנדלפון בלבד, ואז נאמר וירכב על כרוב. דהיינו רק על אחד. כמ"ש לעיל (תדומה אות תתקכ"ב ע"ש) וז"ש, אֵלִין תְּרִין כְּרוּבִים דְּהוּהוּ רְכִיב בְּהוּ קב"ה דְּהֵינִין בְּסוּד יוֹשֵׁב הכרובים, שהוא בזמן שז"א הוא בזווג עם המלכות. ומן יומא דאֵגְנִיז יוֹסֵף מֵאַחֵיו, כלומר בשעה שאין זווג למעלה כי היסוד שנקרא יוסף נגנו מאחיו, ואינו משפיע אליהם. וְאֲשֶׁתַּאֲר חַד לְגַבֵּי בְּנִימִין, דהיינו סנדלפון. כי יוסף הוא בחינת יסוד דכורא, ובנימין הוא בחינת הנוקביות שביסוד. שמבחינת הכרובים הוא סנדלפון. ואז ז"א חסר ג"ר. אבל בשעה שיש זווג בז"א ומלכות ומתלבש ויושב על ב' הכרובים, אז יש לו ג"ר. וז"ש וְאֵגְנִיז בְּמֵאתָן אֲלֵף עַלְמִין וְאֲתַטְמֵר הוּוּ דְּרְכִיב עֲלֵיהּ, כי בעת שז"א רוכב על כרוב אחד הוא נגנו בחכמה ובינה, שה"ס מאמים אלף, כי מצד הבינה הם מאמים, ומצד החכמה הם אלף. וז"א נגנו בהם, כלומר שהם נעלמים בו ואין לו ג"ר. כי אין לו ג"ר

מאן דקצר יתארך, היינו, מי שאמר אחד, צריך למהר באלף דאחד, ולקצר הקריאה שלה, ולא יתעכב באות הוּוּ כלל. ומי שעושה כך, יתארכו חייו.

צו אמרו ליה וכו': אמרו לו, עוד אמר, שנים הם, ואחד נשתתף בהם, והם שלשה, וכשהם שלשה הם אחד. אמר להם, אלו הם שני שמות, הויה הויה, שבשמע ישראל, אֲלֵקִינוּ, נשתתף בהם, והוא חותם הטבעת, אמת. וכשמתחברים יחד, הם אחד ביחוד אחד. פירוש. ג' שמות שבשמע ישראל הם

חב"ד, כמ"ש הזהר בכמה מקומות. הויה אלקינו הם חכמה ובינה. והויה שלאחריהם הוא דעת. ונודע שז"א שה"ס הדעת, מקבל חסדים מאבא, שהוא חכמה, כנ"ל (באות צא), וכל עוד שאמא שה"ס נעם ה', אינו משתתף עם אבא, יהיו החסדים שמקבל מאבא בבחינת ו"ק חסר ראש. אלא אם אמא משתתף עם אבא ומשפעת המוחין לז"א הם ג"ר. וז"ש אֵלִין תְּרִין שְׂמָהִין דְּשָׁמַע יִשְׂרָאֵל דְּאֵינִין הויה הויה, שהם אבא שהוא חכמה, וז"א שה"ס הדעת. אשר ז"א מקבל אור החסדים מאבא. אֲלֵקִינוּ אֲשֶׁתַּתֵּף בְּהוּ, אמא משתתף עם אבא ועם ז"א, אז נעשו החסדים בבחינת ג"ר, וְאִיהוּ חוֹתְמָא דְּגוֹשְׁפִּנְקָא, אמת. שז"א מקבל חתימת הטבעת מאמא, שה"ס אמת, דהיינו המוחין דג"ר מאמא, מכונים אמת, בסוד תתן אמת ליעקב. וה"ס חותם הטבעת מאמא. ולפני השתתפות אמא אין המוחין שלו נקראים אמת. ע"ד הנ"ל (באות צ"ב). וז"ש וכד מִתְחַבְרֵן כְּהָדָא אֵינִין חַד בְּיַחְדָּא חַד. כי הם מתחברין בסוד ג' קוין, שאבא ואמא הם ימין ושמאל, והדעת מכריע ביניהם, ואז הם אחד. כי הדעת מיחדם.

צו תו אָמר תְּרִין וכו': עוד אמר, שנים

(דפו"י דף קס"ב ע"א)

ש"ח דף

דף

וַיִּרְכַּב עַל כְּרוֹב וַיַּעַף וַיֵּרָא עַל בְּנֵי רֹחַ. וְאַגְנִיזוּ בְּמֵאֵתָן אֶלֶף עֲלָמִין וַאֲתַטְמַר, הַהוּא דְרָכִיב עֲלֵיהּ, דְּאִינוּן מֵאֵתָן אֶלֶף גְּנִיזִין, אִינוּן דִּילֵיהּ, בְּרִיךְ הוּא. **צח** פּוֹקוּ מִהֶכָּא, וּפְאִין אַתּוּן, נִפְקוּ, יִהֵב לֹון הַהוּא מְמַנָּא וּוּרְדָא וַוּרְדָא וְנִפְקוּ. פִּד נִפְקוּ אֶסְתִּים פּוּם מְעַרְתָּא, וְלֹא אַתְתּוּי פְּלִל. פִּתְמוּ הַהוּא נִשְׂרָא, דְּתוּה נַחִית מִהַהוּא אֵילְנָא, וְעָאֵל גּוּ מְעַרְתָּא אַתְרָא. אַרְחוּ אִינוּן בְּהַהוּא וּוּרְדָא, וְעָאֵלוּ תַמָּן, אֲשַׁכְחוּ הַהוּא נִשְׂרָא אַפּוּם מְעַרְתָּא, אֲמַר לֹון עוֹלוּ וּפְאִי קָשׁוּט תְּכַרִּין, דְּהָא לֹא תְמִינָא תְּדוּה דְתְּכַרוּתָא, מִן יוֹמָא דְאַנָּא הֶכָּא, אֶלָּא בְּכוּ. **צט** עָאֵלוּ מֵאֵטוּ לְפַרְדֵּס אַתְרָא, וְהַהוּא נִשְׂרָא בְּהַדִּייהוּ, פִּד מְטוּ לְגַבִּי אִינוּן מְאָרִיהוּן דְמִשְׁנָה, אַתְתְּדֵר הַהוּא נִשְׂרָא בְּדִיּוֹקְנָא דְאַדָּם, בְּלְבוּשׁ יֶקֶר, מְנַהֲרָא פְּוֹתִייהוּ, וְיִתִּיב עִמְהוּן פְּתָדָא, אֲמַר לְאִינוּן דִּיִּתְבִּי, הִבּוּ יֶקֶר לְמְאָרִי מִתְנִיתָא דְאַתּוּ הֶכָּא, דְּהָא מְאָרִיהוּן אַתְמִי לֹון פְּלִיאָן וּבְרַבְרָן הֶכָּא. אֲמַר חַד מִנֵּיהוּ, אֵית בְּכוּ סִימְנָא. אֲמַרוּ הִין. אֲפִיקוּ תְרִין וַוּרְדִין, וְאַרְחוּ בְּהוּ. אֲמַרוּ, תִּיבּוּ מְאָרִי מְתִיבְתָּא, תִּיבּוּ וּפְאִי קָשׁוּט, אַחִידוּ בְּהוּ, וְיִתְבּוּ. בְּהַהוּא שְׁעַתָּא, אֹלְפּוּ תַמָּן תְּלַתִּין הֶלְכוּת, דְּלֹא הִוּוּ נְדַעִי מְקַדְמַת דְנָא, וְרִזִּין אַתְרֵנִין דְּאוּרִייתָא. **ק** אַהֲדַרוּ לְגַבִּי אִינוּן מְאָרִי מְקַרָּא, אֲשַׁכְחוּ דְהוּוּ אֲמַרִי, אֲנִי אֲמַרְתִּי אֱלֹהִים אַתֶּם וּבְנֵי עֲלִיּוֹן פְּלִכֶם. אֲנִי אֲמַרְתִּי, בְּשַׁעַתָּא דְאַקְדִּימְתוּן עֲשִׂיהָ לְשִׁמְעֵהָ. דְּהָא אֱלֹהִים אַתֶּם וְגוֹ'. פִּינֹן דְאַמְשַׁכְתּוּן בְּתַר יֶצֶר תְּרַע, אַכְּן פְּאַדָּם תְּמוּתוּן

ח'זופי גרסאות

ז (תהלים יח) ב"א רצג צ"ה. ח (שם פב) ויחי קכ צ"א. ט ל"ג ואתטמר; ואתטמר. ט אחרא. פ קמו. צ עלייכו. דרך אמת כן שושנים. ל) צדיקי אמת.

מסורת הזהר

הסולם

מאמר

לפרדס אחר, דהיינו למדרגה אחרת, ונשר ההוא עמהם, שה"ס פני נשר, כשהגיעו לאלו בעלי המשנה, חזר נשר ההוא לצורת אדם, דהיינו לסוד פני אדם, בלבוש יקר המאיר, כמוהם, וישב עמהם יחד. אמר לאלו בעלי המשנה היושבים, תנו כבוד לבעלי המשנה, שבאו כאן, כי אדונם מראה להם כאן נפלאות גדולות. אמר להם אחד מהם, יש לכם סימן, שאתם ראויים לכאן, אמרו כן. הוציאו ב' שושנים והריחו. שרמזו בזה על מלכות ובינה הכלולות יחד, בסוד ב' שושנים. אמרו, שבו ראשי הישיבה, שבו צדיקי אמת. אחזו בהם וישבו. באותה שעה, למדו מהם שלשים הלכות, שלא ידעו מקודם לכן, וסודות אחרים בתורה.

ק) אהדרו לגבי אינון וכו': חזרו לאלו בעלי המקרא, מצאו אותם שהיו אומרים, אני אמרתי אלקים אתם ובני עלין כולכם. היינו אני אמרתי בשעה שהקדמתם נעשה לנשמע, שאלקים

ג"ר אלא כשוכב על שניהם. וז"ש, דאינון מאתן אלף גניזין אינון דיליה. דהיינו בזמן הזווג. וז"ש, ושאת במאתן אלף ואתטמר, שבעת הזווג שאט במאתן אלף, דהיינו שיש לו ג"ר. וכשארין זווג, אז ואתטמר. שהג"ר נעלמים.

צח) פוקו מהכא זכאין וכו': אמר להם הממונה, צאו מכאן, צדיקים אתם וראוים אתם למדרגה יותר גבוהה. יצאו. נתן להם אותו הממונה שושנה אחת, שה"ס המלכות בבחי' חכמה תתאה, ויצאו. כשיצאו נסתם פי המערה ולא היה נראה כלל. ראו אותו נשר, שה"ס פני נשר, שהיה יורד מאילן ונכנס תוך מערה אחרת, הם הריחו באותה שושנה. שהארת החכמה נקראת רוח. ונכנסו שם. מצאו את הנשר על פי המערה, אמר להם הכנסו חברים צדיקי אמת, כי עוד לא ראיתי שמתה של התחברות מיום שאני כאן, אלא בכס.

צט) עאלו מאטו לפרדס וכו': נכנסו (דפו"י דף קס"ב ע"א)

לה

ש"ח זך

וגו'. מה מיתתו של אדם * אחית ליה לעפרא, בגין דיתמחי ההוא יצר הרע די בגויה, ויהוא יצר הרע ו איהו דמית, ואתעפל בגויה.

קא * אמר ההוא סבא דעלייהו, אוף הקא פתיב, ופגריכם אתם יפלו במדבר הזה. מאי פגריכם. דא יצר הרע, פליל דכר ונוקבא. תסרונין דאית בכו, דיצר הרע נחית תדיר לחסרונא, ולא סליק. בקדש מעלין ולא מורדין, במסאבו מורדין תדיר, ולא * מעלין. וע"ד אקרון פגריכם, תסרונין דלכון. כד"א * אשר פגרו מעבור את הנחל וגו', סופא דקרא אוכח, דכתיב יפלו, * ולא תפלו. וע"ד, במדבר הזה יתמו אינון פגרים ושם ימותו, בגין דרעותא דקב"ה לשיצאה להני פגרים מעלמא, לעלם.

קב אמר * להו רבי אילאי, ופאי קשוט, עולו ותחמו, דהא רשו אתמסר לכו, למיעל עד ההוא אתר דפרוכתא פריסא. ופאה חולקכון. קמו ועאלו גו דוכתא תדא, ויהו תמן מאריהון דאגדה, ואנפיהון מנהרן פנהירו דשמשא. אמרו מאן אלין. אמר להון, אלין מאריהון דאגדה. ותמאן בכל יומא נהירו דאורייתא פדקא גאות. * קיימו, ושמעו פמה מלין תדתין באורייתא, ולא אתיהיב לון רשו למיעל לגויהו.

קג א"ל ר' אילאי, עולו לדוכתא אתרא ותחמו. עאלו לגו גנתא אתרא, ותמו אוף הכי פנאן קברין, ומיד מתין. ומתהדרין חיינ בגופין מנהרן קדישין.

חזופי גרסאות
ק אחיד. ר הוא. * עוליק, ת מוסיף ולא כתיב. א ההוא.
ב ליג קיימו; קיימן.

מסורת הזהר
(ש"א ל).

רב מתיבתא

הסולם

מאמר

ושם ימותו, משום שרצון הקב"ה לכלות אלו הפגרים מן העולם, לתמיד.

קב אמר להו ר' אילאי וכו': א"ל ר' אילאי, צדיקי אמת הכנסו ותראו, כי רשות נמסר לכם ללכת עד מקום ההוא שהפרכת פרושה. אשרי חלקכם. קמו ונכנסו במקום אחד, והיו שם בעלי אגדה, ופניהם מאירים כאור השמש. אמרו, מי הם. אמר להם, הם בעלי אגדה, ורואים בכל יום אור התורה כראוי. עמדו ושמעו כמה דברים חדשים בתורה, ולא ניתנה להם רשות לכנס להם.

קג א"ל ר' אילאי וכו': אמר להם ר"א, הכנסו למקום אחר ותראו. באו לתוך גן אחר, וראו גם כן דהיינו חוק מדברים אחרים שדאו, שתופרים קברים, ומיד מתים ואח"כ חוזרים חיים בגופים קדושים מאירים. שהם היו חתי מדבר (כמ"ש לחלו אות קי"א). אמרו לו מה זה. א"ל הם עושים זה בכל יום, וכשמתיים מיד נרקב זוהמא הרעה שקבלו בתחילה ועומדים

שאלקים אתם וגו', כיון שנמשכתם אחר יצר הרע, **אכן כאדם תמותון** וגו'. מה מיתתו של אדם מורידו לעפר, כדי שימחה היצר הרע שבגוף, ואותו יצר הרע הוא שמת, ונרקב בתוכו.

קא אמר ההוא סבא וכו': אמר הזקן שעליהם, אף כאן כתוב, ופגריכם אתם יפלו במדבר הזה ואם רק היצה"ד נות, מהו פגריכם, לשון רבים. הלא יצר הרע אחד הוא לכולם. ומשיב. יצר הרע הזה כלול זכר ונקבה. ופגריכם, פירושו, החסרונים שיש בכם, כי היצר הרע נקרא חסרון, משום שיורד תמיד למקום החסרון שבאדם, ואינו עולה. בקדש מעלים ולא מורידים. בטומאה מורידים תמיד ולא מעלים. וע"כ נקרא יצה"ד **פגריכם**, דהיינו החסרונים שבכם. כש"א אשר פגרו מעבור את הנחל וגו'. וסוף הפסוק מוכיח שסובב על יצה"ד, שכתוב יפלו, ולא כתוב תפלו. וע"כ במדבר הזה יתמו אלו הפגרים, דהיינו יצה"ד, (דפו"י דף קס"ב ע"א * דף קס"ב ע"ב)

ש"ח ע"ד

ע"ד

אמרי ליה, מאי האי. א"ל, דא עבדי בכל יומא, ומיד דשכבי מתעבלא ההוא זיהמא בישא דקבילו בקדמיתא, וקנימין מיד בגופין תדתינ מנהרין, באינון גופין קדישין דקנימי על טורא דסיני, פגוונא דאתון חמאן, קנימו פלהו על טורא דסיני, בגופין בלא לכלוכא כלל, פיון דאמשיכו עליהו יצה"ר, אתהדרו בגופין אתרנין, דגופין קדמאין, גופין נוכראין, הה"ד ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חורב.

קד) קלא אתער, זילו אתפנשו, הא אהליאב קאים על קיומיה, וכל אינון קתדראין קמיה. לשעתא פרחו פלהו, ולא חמו מדי, אשתארו בלחודיהו תחות אילנין דגנתא. חמו פתחא אתרא, עאלו תמן, חמו היכלא תדא, עאלו ויתיבו תמן. תרין עולימין הוו תמן. וקפו עיינין, וחמו חד משפנא מרקמא בכל זיני ציורין וגוונין דעלמא, ועליה פריס פריסא דנהורא מנצצא, דלא יכלין עיינין לאסתכלא, ומתמן ולהלאה ולא חמו פלום.

קה) ארפינו אודנין, ושמעו חד קלא דהוה אמר, בצלאל רביעא איהו לנהורין עלאין. יוסף רביעא איהו גו נהורין דאדם קדמא. סליקו דלעילא, חביבא דכלא. עליה כתיב, ונסכו רביעית תהין בקדש וגו'. מאן דיסתפל וחמי, יסמון עיניה. מאן דלא יסתפל, חמי ואתפתח. אילנא דתמני סרי, כד פפיף, יזקוף ויתקיים. אי לא פפיף, חוץ בישא אכיל ליה. מאן דעאל תרין כרובין לגו, רעותיה אתעביד. מאן דמעין, רחיק מרעותיה. קרבנא דרבנא, שלים לאתקבלא. פסק ההוא קלא.

מסורת הוהר

(שמות לג) נח לג צ"ב. (במדרב כח) נח פד צ"א. ג וקמין מיד (וקיימין). ד בגוונין. ה אליאב. ו מסיף וכפוס תרין מלין חמו גו ההוא משכנא עד אתר פרוכתא [דפרוכתא] פריסא ולא חמו מתמן. ז ליג לא חמן; מועיל. ח נהורא. ט לעילא. י מסיף לאתקרבא ולאחקבלא.

מאמר

הסולם

רב מתיבתא

ועומדים מיד בגופים חדשים מאירים. באלו גופים הקדושים, שהיה להם בעמדם על הר סיני, כמו שאתם רואים אותם. כי עמדו כולם על הר סיני בגופים בלי לכלוך כלל, כיון שהמשיכו עליהם היצר הרע, חזרו בגופים אחרים כגופים שהיו להם מקודם לכן, גופים זרים, דהיינו שחזרו בהם זוהמת הנחש. ז"ש ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חורב. (וע"י להלן אות קכ"ז).

קה) ארכינו אודנין ושמעו וכו': הטו אזנים ושמעו קול אחד שהיה אומר, בצלאל הוא רביעי לאורות עליונים. יוסף רביעי הוא באורות של אדם הראשון. הוא עליה שלמעלה, החביב מכל. עליו כתוב, ונסכו רביעית תהין בקדש וגו'. מי שמסתכל ורואה יתעוררו עיניו. מי שאינו מסתכל, יהיה נפקח ויראה. אילן של שמונה עשר כשכופף עצמו יהיה זקוף ויתקיים. אם אינו כופף עצמו, נחש הרע יאכל אותו. מי שנכנס ב' כרובים לפניו, רצונו נעשה. מי שמעיין, הוא רחוק מרצונו. קרבנו של נער הוא

קד) קלא אתער זילו וכו': קול התעורר ואמר, לכו התאספו, הנה אהליאב עומד על מעמדו, וכל אלו הכסאות לפניו. כרגע פרחו כולם ולא ראו כלום. נשאר לבדם תחת אילנות הגן. ראו פתח אחר. נכנסו שם. ראו היכל אחד. נכנסו וישבו שם. שני עלמים היו שמה. נשאו

(דפו"י דף קס"ב ע"ב)

לז

שלח לך

קו) אמרו אינון תרין עולימיין, סימנא אית בגוייכו. אמרו הין. אפיקו אינון תרין ורדיין, ארחו בהו, אמרו תיבו, עד דתשמעון תרין מליין, ברזין עתיקין, מגו מארי מתיבתא, ויהון תדיר ברזא בגוייכו. אמרו הן.

קי) אמר רבי שמעון, כל הגי מליין, וכל מה דחמו, פתבו. וכד מטו הקא, תהו פתיב * אשמרה דרכי * מחטוא בלשוני. ואנא שאילנא לאבי אבא, כמה הוו אינון תרין מליין, ואמר לי חייך ברי, אינון תרין מליין, באנו עלמין, וחריבו עלמין, מאן דאשתמש בהו.

קח) ביון דשמעו אלין תרין מילין, אמרו אינון ינוקי, פוקו פוקו, לית לכו רשותא יתיר למשמע. אפיק חד מנייהו, תפוח אחד, ויהב לון. ואמר, ארחו ברא, ארחו ביה, ונפקו, ומפל דחמו לא אנשו כלום. נפקו.

קט) הא ממנא אחרא, אתא אמר לון, תברייא, ר' אילאי שדרני לכו, תורכו ליה הקא אפום מערתא, והוא ייתי וידע לכו מליין עלאין דלא ידעתון. דאיהו תבע מגו * מתיבתא, דיהא * ליה רשו לגלאה לכו מליין. נפקו בהדיה * ואורכו אפום מערתא, והוו מהדרין מלי דא לרא, מכל מה דחמו ואולפו תמן.

קי) ואדחכי, הא ר' אילאי אתא, נהיר פשמשא. א"ל אורייתא חדתא שמעתא. אמר לון ודאי, ורשו יהבו לי למימר לכו מלי. אתתברא פחדא אפום מערתא, ויתבו. * אמר לון ופאין אתון, דאתמי לכון מאריכון כגוונא דעלמא

חלופי גרסאות

כ ל"ג מחטוא בלשוני, ל ל"ג ליה, ח ואתו, ו אדהכא, ט אמרו.

מסורת זוהר

(7) (תהלים לט) יתרו עט צ"ע.

רב מתיבתא

הסולם

מאמר

אלו שני דברים, אמרו אלו העלמים, צאו צאו, אין לכם רשות לשמוע יותר. הוציא אחד מהם תפוח אחד, ונתן להם, ואמר הריחו בזה. הריחו בן, ויצאו. ומכל מה שראו לא שכתו כלום. יצאו.

קט) הא ממנא אחרא וכו': והנה בא ממנונה אחר, אמר להם, חברים, ר' אילאי שלח אותי לכם, תמתינו לו כאן על פי המערה, והוא יבא ויודיע לכם דברים עליונים שלא ידעתם. שבקש מן הישיבה, שתהיה לו רשות לגלות לכם הדברים. יצאו עמו והמתינו על פי המערה והיו חוזרים על הדברים זה לזה, מכל מה שראו ולמדו שם.

קי) אדהכי הא ר' אילאי וכו': בתוך כך בא ר' אילאי, והיה מאיר כשמש. אמרו לו תורה חדשה שמעת. אמר להם ודאי, ויש לי רשות לומר לכם הדברים. נתחברו יחד על פי המערה וישבו. אמר להם, אשרי לכם שהראה לכם

הוא שלם להתקבל. ונפסק אותו הקול. (כל דברים אלו מתבארים בזהר עצמו להלאה, (מאות קכ"ז עד אות ול"ב).

קו) אמרו אינון תרין וכו': אמרו אלו שני עלמים, יש סימן בכם. אמרו כן. הוציאו אלו ב' שושנים והריחו בהם. אמרו שבו, עד שתשמעו שני דברים בסודות עתיקים, מראש הישיבה, ויהיו אצלכם בסוד תמיד. אמרו כן.

קז) אמר ר' שמעון וכו': אר"ש, כל אלו הדברים, וכל מה שראו כתבו, וכשהגיעו כאן, שאמרו להם שהדברים יהיו שמורים אצלם בסוד, היה כתוב, כלומר שכתבו עליהם, אשמרה דרכי מחטוא בלשוני. ואני שאלתי לאבי, אבי, כמה היו אלו ב' דברים. ואמר לי, חייך בני, שאלו ב' דברים, בנו עולמות וחריבו עולמות, למי שהשתמש בהם.

קח) ביון דשמעו אלין וכו': כיון ששמעו (דפו"י דף קס"ב ע"ב *) דף קס"ג ע"א)

ש"ח ע"ד

ע"ה

"דאָתני, וְהָא לית לכו דחילו וְאָמְתָנוּ, אָמְרוּ וְדאי הָא אַתְנָשִׁי מִנְּךָ אַרְחָא דְכְנִי נָשָׂא, וְתוּנְהָא אִיהוּ עַל כָּל מַה דְחַמִּינְךָ בְּהָאִי טוּרָא.

קיא אָמַר לוֹן, חַמִּיתוֹן אֵלֶיךָ טוּרָא, כְּלָהוּ רָאשֵׁי מְתִיבְתִי לְעַמָּא דָא דְכַמְדְּבָרָא. וְזָכוּ הַשְּׁתָא, מַה דְלָא זָכוּ פְּדֵי הוּוּ בְּחִינְךָ. וְאֵלֶיךָ רִישֵׁי מְתִיבְתִי, כְּלָהוּ בְּרִישׁ נְרָחֵי וְשַׁבְתִּי וּמוֹעֲדֵינָא, מִתְכַּנְשֵׁי לְגַבֵּי טוּרָא דְאַהֲרֹן פְּהֶנָּא, וּמִתְעַרְי לְגַבֵּיהּ, וְעָאֵלֶיךָ גוּ מְתִיבְתָא דִּילֵיהּ, וּמִתְחַדְשֵׁן תַּפְּזֵן, בְּדַכְיֵי דְטַלָּא קְדִישָׁא דְנַחֲתִית עַל רִישֵׁיהּ, וּמִשַׁח רַבּוּ דְנָגִיד עָלֵיהּ, וְעַמִּיהּ מִתְחַדְשֵׁן כְּלָהוּ בְּחִדּוּשֵׁין דְרַחֲמִינְךָ דְמִלְפָּא קְדִישָׁא, עַד דְאַקְרִי הֵכָא מְתִיבְתָא דְרַחֲמִימוּתָא.

קיב וְאִיהוּ נָטִיל בְּכָל מְתִיבְתָא, בְּטַמִּירוּ דְקִיק מִתְעַפְפֵּן כְּנִשְׁרִין גוּ מְתִיבְתָא דְנַהֲרָא, וְאִיהִי מְתִיבְתָא דְמִשָּׁה, יוֹכְלָהוּ קְרִימֵי לְבַר, וְלָא עָאֵלֶיךָ לְגוּ, בְּרֵי אַהֲרֹן בְּלַחֲדוּי וּכְפּוּם שַׁעְתָּא אַקְרוּן בְּשָׂמָא.

קיד וְלִית מֵאֵן דְחַמִּי לִיהּ לְמִשָּׁה, דְהָא פְּהֶנָּא מְסוּהָ דְאַנְפוּי, פְּרִיס קְמִיהּ. וְשָׁבַע עֲנִי יְקַר סַחְרִינֵיהּ. אַהֲרֹן קָאִים גוּ פְּרָגוּדָא דְלִתְתָא מִן מִשָּׁה. וּפְרָגוּדָא פְּסִיק, וְלָא פְּסִיק בְּגוּיֵיהּ. וְכָל רִישֵׁי מְתִיבְתִי, לְבַר מְפּוּרְכָתָא דְפְּרָגוּדָא דָא. וְכָל שְׂאָר, לְבַר מֵאִינוֹן עֲנִינְךָ. וּכְפּוּם חִדּוּשֵׁי דְנַהֲרָא דְאִתְנַהֲרָא, הֵכִי מִנְהֲרֵן אִינוֹן עֲנִינְךָ.

קיד וְאַתְקְלִישׁוּ בְּדַקִּיקוּ דְנַהֲרָא, עַד דְאַתְתְּחוּי הֵהוּא מְסוּהָ, וּמִגּוּ הֵהוּא מְסוּהָ, חֲמָאן נַהֲרָא דְנַהֲרָא יִתִּיר מִכָּל נַהֲרִין דְעָלְמָא. וְאִינוֹן אֲנַפֵּי מִשָּׁה. אֲנַפֵּי

ח'לופי גרמאות

ע ו' דלעילא. פ ל"ג כד הוון. צ מתיבתא. ק מוסיף כהנא תמן. ד וכלא. ו איהו. ת מנהרא.

מאמר	הסולם	רב מתיבתא
לכם ארוניכם, מעין עולם הבא, ואין עליכם פחד ואימה. אמרו לו, ודאי כבר נשכח ממנו דרך בני אדם, ופליאה היא על כל מה שראינו בהר הזה.	של משה. כולם עומדים בחוץ ואינם נכנסים חוץ מאהרן בלבד, אלא שנקראים בשם כפי השעה, דהיינו בשבת וחדש.	רב מתיבתא
קיא אָמַר לוֹן חַמִּיתוֹן וְכוּ': אָמַר לְהֵם, רֵאיתֶם אֱלוֹ הַהַרִים, כּוֹלֵם הֵם רֵאשֵׁי יְשִׁיבוֹת לְעַם הַזֶּה שֶׁל מִתִּי מְדַבֵּר, וְזָכוּ עִתָּהּ, מַה שֶׁלֹּא זָכוּ כִשְׁהִיוּ בְּחַיִּים, וְאֱלוֹ רֵאשֵׁי הַיְשִׁיבוֹת מִתְאַסְפִּים כּוֹלֵם, בְּרִ"ח וְשַׁבְתוֹת וּמוֹעֲדִים, אֵל הָהָר שֶׁל אַהֲרֹן הַכֹּהֵן, וּמִתְעוֹרְרִים אֵלָיו, וְנִכְנָסִים לַיְשִׁיבָה שְׁלוֹ, וְהֵם מִתְחַדְּשִׁים שֵׁם בְּטַהֲרַת הַטַּל הַקְּדוֹשׁ שִׁיורֵד עַל רֵאשׁוֹ שֶׁל אַהֲרֹן, וְשִׁמֵּן הַמִּשְׁחָה הַיּוֹרֵד עָלָיו, וְעַמּוֹ מִתְחַדְּשִׁים כּוֹלֵם בְּחִדּוּשֵׁים שֶׁל אַהֲבַת הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ, עַד שֶׁנִּקְרָא כַּאֲן יְשִׁיבָה שֶׁל אַהֲבָה.	קיא) אָמַר לוֹן חַמִּיתוֹן וְכוּ': אָמַר לְהֵם, רֵאיתֶם אֱלוֹ הַהַרִים, כּוֹלֵם הֵם רֵאשֵׁי יְשִׁיבוֹת לְעַם הַזֶּה שֶׁל מִתִּי מְדַבֵּר, וְזָכוּ עִתָּהּ, מַה שֶׁלֹּא זָכוּ כִשְׁהִיוּ בְּחַיִּים, וְאֱלוֹ רֵאשֵׁי הַיְשִׁיבוֹת מִתְאַסְפִּים כּוֹלֵם, בְּרִ"ח וְשַׁבְתוֹת וּמוֹעֲדִים, אֵל הָהָר שֶׁל אַהֲרֹן הַכֹּהֵן, וּמִתְעוֹרְרִים אֵלָיו, וְנִכְנָסִים לַיְשִׁיבָה שְׁלוֹ, וְהֵם מִתְחַדְּשִׁים שֵׁם בְּטַהֲרַת הַטַּל הַקְּדוֹשׁ שִׁיורֵד עַל רֵאשׁוֹ שֶׁל אַהֲרֹן, וְשִׁמֵּן הַמִּשְׁחָה הַיּוֹרֵד עָלָיו, וְעַמּוֹ מִתְחַדְּשִׁים כּוֹלֵם בְּחִדּוּשֵׁים שֶׁל אַהֲבַת הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ, עַד שֶׁנִּקְרָא כַּאֲן יְשִׁיבָה שֶׁל אַהֲבָה.	קיא) אָמַר לוֹן חַמִּיתוֹן וְכוּ': אָמַר לְהֵם, רֵאיתֶם אֱלוֹ הַהַרִים, כּוֹלֵם הֵם רֵאשֵׁי יְשִׁיבוֹת לְעַם הַזֶּה שֶׁל מִתִּי מְדַבֵּר, וְזָכוּ עִתָּהּ, מַה שֶׁלֹּא זָכוּ כִשְׁהִיוּ בְּחַיִּים, וְאֱלוֹ רֵאשֵׁי הַיְשִׁיבוֹת מִתְאַסְפִּים כּוֹלֵם, בְּרִ"ח וְשַׁבְתוֹת וּמוֹעֲדִים, אֵל הָהָר שֶׁל אַהֲרֹן הַכֹּהֵן, וּמִתְעוֹרְרִים אֵלָיו, וְנִכְנָסִים לַיְשִׁיבָה שְׁלוֹ, וְהֵם מִתְחַדְּשִׁים שֵׁם בְּטַהֲרַת הַטַּל הַקְּדוֹשׁ שִׁיורֵד עַל רֵאשׁוֹ שֶׁל אַהֲרֹן, וְשִׁמֵּן הַמִּשְׁחָה הַיּוֹרֵד עָלָיו, וְעַמּוֹ מִתְחַדְּשִׁים כּוֹלֵם בְּחִדּוּשֵׁים שֶׁל אַהֲבַת הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ, עַד שֶׁנִּקְרָא כַּאֲן יְשִׁיבָה שֶׁל אַהֲבָה.
קיב וְאִיהוּ נָטִיל בְּכָל מְתִיבְתָא, וּבְסַתֵּר וּדְקוּתָא מִתְעוּפּוּפִים כְּנִשְׁרִים אֵל הַיְשִׁיבָה שֶׁל הָאוֹר, וְהִיא הַיְשִׁיבָה (דפוי" דף קס"ג ע"א)	קיד) וְאַתְקְלִישׁוּ בְּדַקִּיקוּ דְנַהֲרָא, עַד דְאַתְתְּחוּי הֵהוּא מְסוּהָ, וּמִגּוּ הֵהוּא מְסוּהָ, חֲמָאן נַהֲרָא יִתִּיר מִכָּל נַהֲרִין דְעָלְמָא. וְאִינוֹן אֲנַפֵּי מִשָּׁה. אֲנַפֵּי	קיד) וְאַתְקְלִישׁוּ בְּדַקִּיקוּ דְנַהֲרָא, עַד דְאַתְתְּחוּי הֵהוּא מְסוּהָ, וּמִגּוּ הֵהוּא מְסוּהָ, חֲמָאן נַהֲרָא יִתִּיר מִכָּל נַהֲרִין דְעָלְמָא. וְאִינוֹן אֲנַפֵּי מִשָּׁה. אֲנַפֵּי

ל"ט

ש"ח א"ך

לא אתחזון כָּלֵל, וְלִית מֵאֵן דְּחָמֵי לֹזֵן, בַּר תְּהוּא נְהִירוּ דְנַפְיָא מִגּוּ תְהוּא מְסֻנָּה, בְּתַר כָּל אֵינוּן עֲנִינֵן.

קמ"ו) מִשֶּׁה אָמַר מְלָא סִתָּם לְאַהֲרֹן, וְאַהֲרֹן פְּרִישׁ לְרַבְרָבֵי מְתִיבְתֵי. בְּמַה פְּרִישׁ. בְּכָל אֵינוּן מְבוּעֵין דְאַסְתִּימוּ מִנְיָה, כַּד מְטָא זְמַנְיָה דִּיהוּשָׁע. וְהַשְׁתָּא אִיהוּ מְהַדְרֵר לֹזֵן. בְּכַמְהָ פְּלִיאָן, וּמְקוּרִין וּמְבוּעֵין וּנְחָלִין דְנַבְכַּעִין מְכָל מְלָא וּמְלָה.

קמ"ז) כָּל נָשִׁין וְנָקִיין דְהָאֵי דְרָא, אֶתְאֵן לְמַרְגָּם אוּף הֶכָא בְּהִנֵּי זְמַנֵּין. וְכַדִּין סִלְקִין כְּלָהוּ, כְּתַמְרוֹת עֲשָׂן גּוּ מְדַבְרָא דָא. וְתְהוּא יוֹמָא, אֶקְרִי יוֹמָא דְהַלּוּלָא. נָשִׁין בְּלִילֵי שַׁבְּתוֹת וּבְלִילֵי יוֹמֵין טְבִין, כְּלָהוּ אֶתְאֵן לְגַבֵּי מַרְגָּם, וְנִדְעִין אֶשְׁתַּדְלוּתָא בִּידִיעָה דְמֵאֲרֵי עֲלָמָא. וּכְפָאָה דְרָא דָא, מְכָל דְרִין דְעֲלָמָא. נַפְקֵי מִמְתִּיבְתָא דְמִשֶּׁה, וּפְרַחֵי לְגַבֵּי מְתִיבְתָא דְרַקִּיעָא, וְאֵינוּן דְאַתְחִזוֹן פְּרַחֵי לְגַבֵּי מְתִיבְתָא עֲלָאָה. עַל תְּהוּא דְרָא פְתִיב, ^ו אֶשְׁרֵי הָעַם שְׂפָכָה לֹו אֶשְׁרֵי הָעַם שְׂיֵי אֱלֹהֵיו.

ק"ז) פְּתַח ר' אֵילָאֵי וְאָמַר, ^ו תְּמִים תְּהִיָּה עִם יְיָ אֱלֹהֶיךָ. מַה בֵּין תָּם לְתַמִּים. בְּאֶבְרָהָם פְּתִיב, ^ו הִתְחַלַּף לְפָנַי וְהָיָה תְמִים. יַעֲקֹב דְאַשְׁתָּלִים יְתִיר, פְּתִיב בֵּיה, ^ו וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם. אָמַאי אֶקְרִי אִישׁ תָּם. בְּגִין דְלָא אֶשְׁתָּאֵר בֵּיה פְּסוּלַת כְּלָל, דְהָא פְרִיעָה תְנָה בֵּיה.

ק"ח) ^א בְּמַה אֶתְפְּרַע, וְאַתְדַּכֵּי מִתְהוּא פְּסוּלַת בְּגִין דְתְהוּא אֶתְר דְאַתְקִיף

ח'לופי גרסאות

א דאתפרע וליג במה; כמה.

מסורת הזהר

(ו) (תהלים קמד) הקס"ז ס"ג צ"ד. (דברים יח) וישלח יב צ"ח ז"ח כו ט"ג ש"א. (ו) (בראשית יז) בשלח ק"ט צ"י. (ט) (שם כה) תולדות לד צ"ב.

מה בין תם לתמים

אשרי דור הזה, דהיינו דור המדבר, מכל הדורות שבעולם. יוצאים מן הישיבה של משה ופורחים אל הישיבה של הרקיע, שהוא ישיבת מסטרו. ואלו הראויים, פורחים אל הישיבה העליונה, שהוא הישיבה של הקב"ה. על דור ההוא כתוב, אשרי העם שככה לו אשרי העם שה' אלקיו.

ק"ז) פתח ר' אילאי וכר': פרא, ואמר, תמים תהיה עם ה' אלקיך. שואל, מה בין תם לתמים. ומשיב, באברהם כתוב, התהלך לפני והיה תמים. יעקב שנשלם יותר, כתוב בו ויעקב איש תם. למה נקרא איש תם, משום שלא נשאר בו פסולת כלום, כי היה בו פריעה.

ק"ח) במה אתפרע ואתדכי וכר': שואל, במה עשה פריעה, ונטהר מאותו פסולת. ומשיב, כי אותו מקום המתקיף את הפסולת שבפנים, הנמצאת במקום שהפריעה שורה, הוא שור, שהוא צורת השמאל של הכסא שלו, כי יש בהמרכבה של הכסא, פני אריה אל הימין ופני

הסולם

מאמר

הפנים של משה, כי פניו אינם נראים כלל, ואין מי שיראה אותם, חוץ מאותו האור היוצא מן המסוה, מאחורי כל אלו העננים.

קט"ו) משה אמר מ"ה וכר': משה אמר הדבר אל אהרן בסתם, שלא פירשו, ואהרן פירשו לראשי הישיבות. במה פירש הדברים. היינו בכל אלו המבועים, דהיינו המדוגות, שנסתמו מיהושע וכל ישראל, כשהגיע זמנו של יהושע לנהוג הדור, דהיינו שנסתמו לו ג' מאות הלכות וז' מאות ספקות (תמורה טו). ועתה, היה משה מחזיר אותם להם, בכמה פליאות ומקורות ומבועים ונחלים, הנובעים מכל דבר ודבר.

קט"ז) כ"ל נשין זכייין וכר': כל נשים הצדקניות של אותו הדור, דהיינו דור המדבר, באים גם כן למרים באלו הזמנים, ואז עולות כולן אליה כתמרות עשן מתוך המדבר הזה, ויום ההוא נקרא יום השמחה. בלילי שבתות וימים טובים באים הנשים כולן אל מרים, ועוסקות בהשתדלות בידיעת רבון העולם.

(דפו"י דף קס"ג ע"א)

ש"ח ע"ד

מ

לפסולת ב' דלגו אַתָּר דפריעה שארי, איהו שור, ג' דיוקנא דשמאלא דכרסאי דיליה. וְהוּא שור, אַקְרִי שור תָּם. דְּהָא רְתִיבָא דְכַרְסָיָא, רְשִׁימָא דְכַרְתִּית אִית

חלופי גרמאות

ב' לגו. ג' מוסף א"ל דיוקנא.

תם תמים

הממשיך משם נופל ברשות הקליפות דהיינו לשור המועד, אבל הממשיך ממלכות, שה"ס אור נקבה, נמצא ממשיך רק ממטה למעלה שהוא ו"ק דחכמה, וזה הוא חכמה דקדושה, וה"ס שור תם, וה"ס שור של המרכבה המאיר ממטה למעלה, שהוא כמו הארת המלכות, דהיינו ו"ק דחכמה. הרי, ששור המועד ה"ס המשכת החכמה ממעלה למטה, בבחינת אור זכר, הנמשך מגבורה עלאה, שהוא מחזה ולמעלה דו"א, והוא כללות הס"א, שכל תאוה להמשיך הג"ר דחכמה מגבורה עלאה דו"א. ושור תם, נמשך מגבורה תתאה, כלומר, המאיר בבחינת אור נקבה כמו המלכות שמחזה ולמטה דו"א, שהוא כללות המוחין דחכמה דשמאל דקדושה, הנקרא שור של המרכבה הקדושה.

ודע שב' שורים אלו נוגחים זה את זה תמיד. כי הזוכה וממשיך החכמה מבחינת שור דקדושה, דהיינו ממלכות, כנ"ל, שה"ס שור תם. הנה נודע שאין החכמה נגלית אלא עם דינים, שהדינים אלו נופלים על ראש הרשעים הממשיכים החכמה ממעלה למטה בבחינת שור המועד (כנ"ל אד"ר אות רי"ט) הרי ששור תם נוגח עם הדינים שלו את שור המועד, וממיתו, דהיינו שור המועד שמצד שורשו של אותו האדם שהמשיך את השור תם. וכן אם אינו זוכה ורוצה להמשיך החכמה מגבורה עלאה, דהיינו ממעלה למטה, שהיא המשכת שור המועד, הנה אז לפתח חטאת רובץ, ומתגלה המנעולא, והמוחין דשור תם מסתלקים. וע"כ נבחן זה ששור המועד נגח והמית את שור התם. הרי איך שב' שורים אלו נוגחים וממיתים זה את זה.

ובזה תבין פנימיות הכתובים. וכי יגוף שור איש את שור רעהו ומת. שכאן מדבר הכתוב בשור תם, נמצא ששור רעהו הוא שור המועד, שבעת ששור תם שהוא שור של המרכבה שולט, הרי הדינים שלו ממיתים את שור המועד. כנ"ל. ונודע שאפילו הממשיך מן המלכות שהוא ו"ק דחכמה, אי אפשר שיתגלו הו"ק בלי הג"ר, נמצא שגם בשור תם מתגלה

בו

מאמר

ופני שור מהשמאל. ושור ההוא נקרא שור תם, כי המרכבה של הכסא, יש בה רושם הברית, ומשום זה נקרא שור הזה שור תם. ויעקב אחוז בו בתוכו, ובשור הזה עשה פריעה, והעביר הזוהמא של הפסולת לגמרי.

פירוש בסיום פרצוף הקדושה, דהיינו ביסוד שהוא סיומא דגופא, דבוקים הקליפות. והם ד' קליפות, רוח סערה, וענן גדול, ואש מתלקחת, ונוגה. אשר ג' קליפות הראשונות הם טמאות לגמרי, והם נכללים בעור הא' הנקרא ערלה, הנחתך ונשלך לעפר. וקליפה הד' שהיא נגה, היא טמאה בעור שג' הקליפות דבוקים בה, ואחר שמסירים ממנה ג' הקליפות היא תוורת לקדושה. וה"ס עור הב' הנקרא עור הפריעה. שלאחר שתתכים ממנה הערלה, שה"ס ג' קליפות הטמאות היא תוורת לקדושה, דהיינו גוף הפרצוף. אמנם נשאר בו זוהמא ופסולת מזמן שהערלה היתה דבוקה בה. וכדי להסיר ממנו הזוהמא והפסולת צריכים לקרוע העור ולהשימו לצדדין, שבקריעה ופריעה זו מתבטל ממנו כל הפסולת. ועתה, הוא שלם בקדושה. וע"כ צריכים לבייח, שה"ס הרחקה הס"א כולה. ולפריעה, שה"ס נקוי הפסולת והזוהמא שנשארה בעור הפריעה. ואז מתגלים המוחין בשלמות. וז"ש, ויעקב איש תם, אמאי אקרי איש תם בגין דלא אשתאר ביה פסולת כלל, דהא פריעה הוה ביה, כי הפריעה מנקה ומסיר הפסולת הנשאר בעור הפריעה מזוהמת ג' קליפות הטמאות שנבלעה בה מטרם שחתכו אותן. ואז נקרא איש תם.

ויש להבין, כי כאן אומר ששור תם ה"ס שור דמרכבה הקדושה, ושור המועד הוא הס"א המתחברת עם החמור, (כדלקמן אות ק"כ) ולהלאה (פרשת חוקת אות י"ט) אומר ששור תם הוא גבורה תתאה, שהיא מלכות. ושור המועד הוא גבורה עלאה, דהיינו גבורה דו"א. אמנם הכל הולך אל מקום אחד. והענין הוא, כי מחזה ולמעלה דו"א שה"ס ג"ר, אסור להמשיך חכמה משמאל שה"ס גבורה עלאה, מפני שכל הנמשך משם הוא אור זכר המאיר ממעלה למטה, שה"ס ג"ר דחכמה שנגזזה. וכל

(דפו"י דף קס"ג ע"א)

מא

שלח לך

ביה. וע"ד, דהאי שור אקרי תם. ויעקב אחיד ביה בגווייה, וכהאי שור עביד פריעה, ואעבר זוהמא דפסולת בבלא.

קייט) במתנייתא דבצלאל כתיב, ויזכור אלהים את רחל. בשנה כתיב פקידה, וברחל כתיב זכירה, אמאי. בגין דזכור אתרשים ביעקב, דאיהו ברית שלים, כד יאתיילד יוסף. ובמה. כד נטל שור בהדיה, דלא יתקיף לסטרך אתרא. ובג"כ, אתקרי יוסף ב"כ ב"כ שור, בכור דההוא שור ב"כ דנטל יעקב בכור שורו, ודחי לההוא שור.

קכ) שור תם, ויעקב איש תם. רבון ושלטי, מאריה דביתא, דההוא שור תם שארי בגווייה. בגין דאית שור מועד בסטר ערלה פריעה. וכמה גרדיני

הלוכי גרמאות

ד הוי שור תם; ל"ג מן האי עד זוהמא. ה כלל; כלל כלל. ו אתעביד. ז ל"ג בכור שורה. ח ודאי. ט וההוא.

מסורת הזהר

(פ) שם (ל) וירא קיט צ"ג. (צ) שם (כא) ב"א שמ צ"ג (ק) (דברים לג) ויקרא עב צ"י.

תם תמים

הסולם

מאמר

המועד, שהוא ג' הקליפות הטמאות, הוא ממית ג"כ אותה הפסולת הנבלע בעור הפריעה, ומגלה בה המוחין דו"ק דחכמה שלו. וז"ש, וההוא שור אקרי שור תם, דהא רתיבא דכרסיא רשימא דברית אית ביה, כי בהכרח המרכבה דקדושה יש בו רושם הברית, דהיינו בחינת מילה ופריעה, מרחיק וממית ג' קליפות הטמאות שהם שור המועד. וע"כ הוא שור תם. ובהאי שור, עביד פריעה, שהוא הממית אותו הפסולת שבעור הפריעה, וז"ש, ואעבר זוהמא דפסולת בבלא. כמבואר.

קייט) במתנייתא דבצלאל כתיב וכי: בברייתא של בצלאל כתוב, ויזכור אלקים את רחל. שואל, בשרה כתוב פקידה, וה' פקד את שרה, וברחל כתוב זכירה, למה. ומשיב, משום שזכור, שה"ס היסוד, נרשם ביעקב, שהוא ברית שלם בשעה שנולד יוסף, ובמה נעשה ברית שלם. היינו כשלקח את השור עמו המתקיף לסטרא אחרא, שהוא מתקיף וממית זוהמא דפסולת של שור המועד שבתוך עור הפריעה, כנ"ל בדבור הסמוך. ומשום זה נקרא יוסף בכור שור, דהיינו בכור של אותו שור שלקח יעקב בכור שורו, ודחה לשור ההוא דס"א, שהוא שור מועד.

קכ) שור תם, ויעקב וכי: שור תם, היינו, ויעקב איש תם. שפירושו רבון ושלטי אדון הבית ששור תם שורה בתוכו, דהיינו המלכות שממנה נמשך שור תם. כנ"ל בסמוך, ולהלאה (חוקות אות י"ט) משום שיש שור מועד מצד

בו הג"ר עם המשכתו, אלא כיון שנמשך מן המלכות, או נוהג בו, ומכרו את השור החי, דהיינו שממעטים אותו בכח המסך דחירק דקו האמצעי (כנ"ל לך י"ג ד"ה ונתבאר) ואז עי"ז וחצו את כספו, אשר מחציתו העלין, שה"ס ג"ר דחכמה, נעלמים, ומחציתו התחתון, שה"ס ו"ק דחכמה, נשארים להמשיך אותו. (כנ"ל ב"א דף ס' ד"ה מחלוקת) וז"ס וגם את המת יהצון, כי אחר שנגלה תקון החלוקה ע"י קו האמצעי, נוהג זה גם בשור המועד המת, שגם ממנו לוקחים מחצית התחתון שלו וניתן להמשיך, שהוא טהור אבל בשור המועד, אוה"כ, שלם ישלם שור תחת השור, כי אותו הגורם ששור המועד יהרוג את שור התם, דהיינו משום שהמשיך החכמה מגבורה עלאה, כנ"ל, הוא מפסיד הכל, ואין לו תקנה אלא להשלים את שור התם, וז"ס, ודמת יהיה לו. דהיינו שור תם המת, יהיה לו, כדי שיתקן אותו.

וז"ש, במה אתפרע ואתדכי מההוא פסולת, דהיינו ששואל, מי הוא המטהר והמנקה את עור הפריעה שה"ס נוגה, מאותו הפסולת שבלע מג' הקליפות הטמאות מטרם שחתכו את עור הערלה ממנו. כנ"ל בתחילת הביאור. ומשיב, בגין דההוא אתר דאתקיף לפסולת, דלגו אתר דפריעה שארי, איהו שור וכי. כי נתבאר שהשורים דקדושה ורקליפה מנחמים וממיתים זה את זה, ונמצא ששליטת שור תם שנוגה וממית את שור (דפו"י דף קס"ג ע"א *) דף קס"ג ע"ב)

ש"ח דף

מב

נימוסין נפקין מניה, עד דרגא בתרייתא דאקרי שא"ה. ההוא דאפיל ביתין דעלמא, דלא דיירין בהו בני נשא. וכלהו נפקא מההוא שור מועד. ודא בחבורא דחמור בישא. ובג"כ לא תחרוש בשור ובחמור יחדיו. בגין דלא לאתערא להו. **קכא** ובההוא מתיבתא דבצלאל, וכן בתרין מתיבתא, ויעקב איש תם, בעלה דההוא תם. ומאן איהו א' רזא דר"ו. וכד הו קלל דכר ונוקבא פתדא, פדין נטיל פל אתון אלין אתם, ואיהו אמ"ת. שתן אמת ליעקב, פלל דכר ונוקבא פתדא, שלימו דכלא.

קכב אברהם לא אתפקד על פריעה, וכד עאל, עאל לתאי תם, ולגו דרגין דיליה, דאקרון פתדא ים. והיינו תמים. לכתר אסתלק אברהם, ועאל לגו, ואתקשר עם מינא עלאה.

מסורת הזהר

(ד) (דברים כב) בשלח קכב צ"ע. (ו) (מיכה ז) לך קמח צ"ב.

מאמר	הסולם	תם תמים
מצד ערלה ופריעה. דהיינו כל הערלה, וזוהמא דפסולת הנבלע בעור הפריעה, כנ"ל בסמוך. וכמה בעלי דין יוצאים ממנו עד מדרגה התחתונה הנקרא שא"ה, אותו המזיק המפיל בתי העולם הריקים מבני אדם. וכולם יוצאים מאותו שור המועד, והיינו בחבור חמור הרע, שה"ס דין הקשה דמנעולא, אשר המתחבר לשור המועד, נאמר עליו לפתח חטאת רובץ שמתגלה הדין של מנעולא שה"ס חמור. ונמצאים שור וחמור מתחברים להשמיד הכל (כנ"ל שמות דף כ"ה ד"ה פירוש). ומשום זה לא תחרוש בשור וחמור יחדיו, כדי שלא לעוררם.	לו משלו א' שה"ס חסדים, ומן המלכות יש לו תם, שה"ס הארת חכמה, שהם אותיות אמת. כי מוחין דג"ר נקראים אמת. וז"ס תתן אמת ליעקב. וכל זה הוא משום שנתחבר במלכות, שה"ס שור תם. ונעשה בעלה דההוא תם. כי אז נכלל מחכמה וחסדים יחדיו. שזהו כל השלמות.	לא נצטוה על פריעה. וכאשר נכנס, דהיינו כשמל את עצמו, נכנס לאותו תם, ולתוך המדרגות שלו שנקראים יחד ים, והיינו תמים, שהוא אותיות תם ים. אח"כ נתעלה אברהם ונכנס לפנימיות, ונקשר עם ימין העליון.

קכא ובההוא מתיבתא דבצלאל וכו': ובאותה הישיבה של בצלאל וכן בב' הישיבות, דהיינו בישיבה של מטטרון ובישיבה של הקב"ה, אמרו, ויעקב איש תם, פירוש, בעלה של תם ההוא, שהוא המלכות (כנ"ל באות קי"ח בחסולם). ומי הוא, בעלה דתם, הוא הא', שבסוד המילוי של ואו, שיעקב ה"ס א' והמלכות ה"ס תם, וכשהם כלל דכר ונוקבא כלולים יחדיו, אז לוקח יעקב כל אותיות אלו, א' ת"ם, שה"ס אתם, והוא אותיות אמת, וז"ש. תתן אמת ליעקב, כי אמת כולל דכר ונוקבא יחד שאז הם שלמות הכל.

פירוש, יעקב ה"ס ז"א שכולו חסדים מכוסים, והמלכות ה"ס שור תם, דהיינו הארת החכמה שבקו שמאל. וכשז"א ומלכות נתכללו ומזדווגים יחד, וז"א הוא בעלה דההוא תם, נמצא ז"א כולל מחסדים וחכמה יחד. ואז יש

(דפו"י דף קס"ג ע"ב)

תם

מג

שלה דף

קכג) תמים תהיה עם יי' אלהיך ודאי, כמה דאיהו תמים פללא תדא, אוף אנת תהא עמיה תמים, עמיה ודאי. כמה אתעביד בר נש תמים, דהא ת"ם ים. תם כמה דאתמר. י"ם כל אינון דרגין קדישין דיליה אקרונ י"ם, ולא אתפרשן מניה לעלמין. י אוף אנת פגוונא דא, לאעדא מנך דרגין נוקראין, ולא תקשרא בתמים, למיהוי בך דרגין קדישין, וזא דים, ודרגא קדישא, ת"ם. לקבלא א' וזא דיעקב. ב"נ אצטריך למיהוי בכל יומא, ת"ם י"ם. פגוונא דא ממש.

קכד/א) השתא פריש מאן דפריש, במתיבתא, דסיהרא קדישא שפירא, איהו בתוורו, וכל גוונין מנצצן ביה ומקמון, ואיהו פההוא שפירו ותוורו דשמשא ממש. ובההוא ימא דילה, גו שבועין שנין, נפקא נונא תדא, ואפיק מניה גוון תכלת, ואיהו נטלא גוון דא, ותקינת ליה, ואתחפייא לבר בהאי גוון.

חלופי גרמאות

י בדפוי"ו כתבו תרי נוסחי.

<p>מאמר</p> <p>תם, אשר חסדים אלו כלולים מתם, ואינם ממש שור תם, שהוא בחינת שמאל, וז"ש, וזגו דרגין דיליה דאקרונ כהדא ים, דהיינו מדרגות החסדים הכלולים ויוצאים מתם, והם נקראים ים. והיינו תמים, שפירושו, ים הכלול מתם, ולא תם ממש. והוא מטעם שלא עשה פריעה. ועוד נשאר פסולת בעור הנגה. וז"ש לבתר אסתלק אברהם ועאל לגו, דהיינו שעלה למעלה לז"א ואתקשר עם ימינא עילאה, שהוא חסד דז"א. והשאר תקן עור הפריעה ליעקב.</p>	<p>הסולם</p> <p>קכד/א) השתא פריש מאן וכי: עתה ביאר בהשיבה, מי שביאר, שהלכנה הקדושה שה"ס מלכות, הוא בצבע לבן, שה"ס אור החסד, וכל הצבעים נוצצים בה ונרקמים, דהיינו גם אור החכמה, והוא כאותו היופי והלבן של השמש ממש. שה"ס ז"א. ובים ההוא של המלכות, בתוך שבועים שנה יוצא דג אחד, ומוציאה ממנו צבע תכלת, והיא לוקחת צבע הזה ומתקנת אותו ומתכסה מבחוץ בצבע ההוא.</p>
--	---

קכג) תמים תהיה עם וגו': תמים תהיה עם ה' אלקיך ודאי. כמו שהוא תמים כלל אחד, שהים כלול מתם כנ"ל, אף אתה תהיה עמו תמים, עמו ודאי. כלומר עם ז"א שכולו חסדים מכוסים, והחכמה שבשמאל שה"ס תם אינו נגלה בו מטרם שנזדווג עם המלכות בסוד בעלה דתם, (כנ"ל באות קכ"א). כמה נעשה האדם תמים. דהיינו שיהיה תם ים בכלל אחד, תם, כמו שאמרנו, אשר ים, כל אלו מדרגות הקדושות של המלכות הנקראת תם, נקראות ים ואינן מתפרשות ממנה לעולם, אף אתה כעין זה, תסיר ממך כל המדרגות הנכריות, שה"ס ג' קליפות הטמאות, ותתקשר בתמים, שתהיה כך מדרגות הקדושות שהן סוד ים, ומדרגה הקדושה ת"ם, שתהיה ראויה לקבל אח"כ הא', שה"ס יעקב. ויעשה הצדוף אמת. כנ"ל. האדם צריך להיות בכל יום תם ים, כעין זה ממש.

(דפוי"ו דף קס"ג ע"ב)

לאו

מד

שלה דף

קכד/ב לאו דהאי גוון לבושא דילה, דהא יי שש וארגמן לבושא. אכל חופא דלבר האי גוון הוא. פגוונא דא הוה משפנא, דכוליה בשפירו מרקמא לגו, ולבתר ופרשו בגד פליל תכלת. מ"ט. בגין דתחות ים דא, אית מצולות ז"ם, פלל דבר ונוקבא, ואית לון עינא בישא לאסתפל, וכד מסתפלין, זמין לעיניהו גוון תכלא, ולא זכלא עיניהו לשלטאה, ואיהי אתתקנת לגו, בכל גוונין מרקמן פדקא יאות, מתתחמן לד' סטרין דעלמא.

קכה פגוונא דא ב"ג דלביש ציצית, אתעביד בכל יומא תמים. ת"ם, בד' כנפים מתקנן פדקא יאות. ז"ם, בההוא תכלת דנונא, דשבעין דרגין דימא, סטרא בישא פד אסתפל בהאי בר נש לא זכיל לאבאשא ליה בעינא בישא. וכדין איהו תם ז"ם, עם יי אלהיו ממש, בתקונא יחדא, איהי לעילא, ואיהו לתתא.

קכו לבתר אסתלקת איהי גו דרגין עלאין. אוף הכי בר נש, אסתלק איהו לבתר בתפלין, גו דרגין עלאין. וע"ד תמים תהיה עם יי אלהיה, עמיה ודאי. ודאי בשעתא חדא, ברגעא חדא, איהי אתקנת לעילא, וב"ג אתקן לתתא.

מסורת הזהר

ת) (משלי לא), א) (במדר ד).

חלופי גרסאות

כ מנא. ל דכלה. מ מתחממן. נ ל"ג חדא. ס ל"ג עמיה.

מאמר

הסולם

תם תמים

קכה פגוונא דא ב"ג וכו': כעין זה אדם הלובש ציצית, נעשה בכל יום תמים בחינת תם של המלכות מקבל בד' כנפים של הבגד המתתקנים כראוי, בחינת ים הוא מקבל מן המלכות, בתכלת ההוא של הציצית, שה"ס הרג של ע' מדרגות שבים, כנ"ל בסמוך, אשר צד הרע, כשמסתכל באדם הזה לא יוכל להזיק אותו בעין הרע, כלומר שלא יוכל להמשיכה לרשות שור המועד כנ"ל, כי התכלת מעכב עליהם, כנ"ל בדבור הסמוך, ואז הוא תם ים עם ה' אלקיו ממש בתקן אחד. כי גם המלכות מתתקנת ומתכסית בחוץ עם צבע התכלת כנ"ל. היא למעלה והוא למטה.

קכו לבתר אסתלק איהי וכו': אח"כ עולה המלכות למדרגות עליונות, דהיינו למדרגות דז"א, אף כן האדם, מתעלה אח"כ בתפלין אל מדרגות עליונות, דז"א. ועל זה נאמר, תמים תהיה עם ה' אלקיך, עמו ודאי. ודאי בשעה אחת וברגע אחת, המלכות מתתקנת למעלה, תחילה בתם ים, ואח"כ בזווג עם ז"א. כן האדם מתתקן למטה. תחילה מתתקן בציצית שהיא מדרגת תם ים, ואח"כ בתפלין, שהוא מדרגת ז"א.

א"ד

דפו"י דף קס"ג ע"ב)

מה

ש"ח ע"ד

קכו) א"ר אילאי, כל אלין דהקא, בגוונא דא מתקנן, למיהוי כל חד תמים עם יי'. ועל רזא דא, במדבר הנה יתמו. אי תימרון דכד אתמר לביש אתמר, הכי הוא ודאי, דהנה לון למיהוי כל חד תמים עם יי' בארעא קדישא, אתר דיני שארי תמן, למיהוי אפין באפין פחדא עמיה, והשתא כל חד תמי תמים במדברא דא לבר, אתר רחיק מתמן, דלא יסתפל אנפין באנפין בהדיה למיהוי עם יי' פדקא יאות. ושם ימותו, כמה דחמיתון דעבדין בכל יומא.

קכח) זכאה חולקכון חכרייא קדישין, דזכיתון לכל האי. הני תרי מערתי אתרנין דילכו, דלא תשכחו כל דא תמן, דאינון גו מתיבתא דמשה, יתבי מרחיק. וע"ד פתיב במשה, ענו מאד מכל * האדם. ונביאה עלאה, קביל לון למתיבתא דיליה, מיומא דשארי למחמי כל דא, עד ההיא שעתא שבעה יומין. והא לא הוו מסתפלין בהאי עלמא כלום.

קכט) אמר לון רבי אילאי, זכאין קדישין, אימא לכו מלין דשמעתון. ומלה קדמאה פד תנדעון מדידו דמשחתא, בשמא גליפא מפרש, תנדעון דבצלאל

חלופי גרסאות

ע ל"ג דבצלאל; מוסיף ואציג דבצלאל.

מסורת הזהר

(ב במדבר יב) תוריע לט צ"ט.

תם תמים

הסולם

מאמר

הזה כלום. כלומר שהיו מופשטים מכל גשמיות. קכט) אמר לון ר' אילאי וכו': א"ל ר"א, צדיקים קדושים, אומר לכם דברים ששמעתם אותם. דהיינו הדברים שלמעלה (באות ק"ה) ודבר ראשון מהדברים אשר שם. הוא, כשתדעו מדידה של המדה בשם החקוק המפורש, שהוא י"ה ו"ה, תדעו שבצלאל הוא רביעי לאורות העליונים, שכתוב, ואמלא אותו רוח אלקים בחכמה ובתבונה וברעות.

פירוש. כי ר' אילאי הולך כאן ומבאר כל המובא לעיל (באות ק"ה). נודע כי שיעורא דגופא הוא ד' בריתות, כמ"ש להלן (בלק אות שמ"ט) שהפירוש הוא כי כל מה שיש בגוף שה"ס ז"א כולל היסוד, וכיון שיש בגוף י"ב צירופי הויה, שה"ס חו"ב תו"מ שבכל אחד ג' קוין, נמצא שהיסוד כולל אותם חו"ב תו"מ דגוף, אשר ביסוד הם נקראים ד' בריתות, שכל ברית כולל ג' קוין, וז"ש ואמלא אותו רוח, ה"ס ת"ת, ו' דהויה, אלקים, ה"ס מלכות ה' דהויה. בחכמה ובתבונה וברעות, היינו י"ה דהויה. וכל אלו כולל בצלאל, כי היסוד כולל כל מה שיש בגוף, וע"כ כתוב ואמלא אותו ב"ה ו"ה שה"ס רוח אלקים בחכמה ובתבונה וברעות, שאצל בצלאל נקראים ד'

קכו) א"ר אילאי כל וכו': א"ר אילאי כל אלו שבכאן דהיינו דור המדבר, מתתקנים כעין זה להיות כל אחד תם ים עם ה'. ועל סוד הזה נאמר, במדבר הזה יתמו, דהיינו שיקבלו בחי' תם. ואם תאמרו כשנאמר זה, נאמר לרע, ולא לשבחם. כך הוא ודאי, שאינו לשבחם, כי היה להם להיות כל אחד תמים עם ה' בארץ הקדושה, במקום שהקב"ה שורה שם פנים בפנים ביהוד עם המלכות. ועתה הנה כל אחד תמים במדבר הזה בחוץ מקום רחוק משם, מארץ הקדושה, שאין המלכות מסתכלת פנים בפנים להיות עם ה' כראוי. ושם ימותו, היינו כמו שראיתם אותם עושים בכל יום (כנ"ל באות ק"ג), שמתים וחוזרים לתחיה.

קכח) זכאה חולקכון חכרייא וכו': אשרי חלקכם, חברים הקדושים, שזכיתם לכל זה. אלו ב' מערות אחרות שלכם, שלא תמצאו מי שהוא שמה, הוא משום שהם בשיבה של משה. הם יושבים מרחוק, וע"כ כתוב במשה ענו מאד מכל האדם, כי נביא העליון קבל אותם לשיבה שלו. הנה מיום שאותם הצדיקים התחילו לראות כל זה, עד אותה שעה, כבר עבר שבעה ימים, ולא היו מסתכלים בעולם

(דפו"י דף קס"ג ע"ב * דף קס"ד ע"א)

ש"ח דף

מו

רביעאה איהו, דנהורין עלאין. דקתיב, וְאֶמְלֵא אוֹתוֹ רוּחַ אֱלֹהִים בְּחֻמָּה
וּבְחִבּוּנָה וּבְדַעַת. מאן דלא אסתפל חמי ואתפתח.

ק"א) מאן דלא אסתפל, באינון תלת מלין טמירין, מה לעילא, מה לתתא
וכו'. ומין איהו לאתפתחא באורייתא, ולפקחא עינין בה. אילנא דתמני סרי,
שדרתו דב"נ, פד פפיף קמי מאריה, זקוף ויתקיים לתחיית מתיא. אי לא פפיף
במודים, אתעביד חוץ, ולית ליה תקומה להווא זמנא.

ק"ב) מאן דעאל בין תרין פרובים * לגו. מאן דעאל שיעור תרין פתחין, לגו
פי נשפתא, אתדבק במאריה, ורעותיה אתעביד. מאן דמעין בצלותיה, ואסתפל
בה, רחיק מרעותיה דשאל. קרבנא דרבנא, פד קרב ב"נ בריה לבי ספרא,
או למילה, דא קרבנא שלים לאתקבלא. מכאן ולהלאה רחימין, זילו.

ק"ג) * אלעזר ברי, שפיר קאמרת, פפום מה דאוליפת. אכל ח"ו, דאע"ג
דרחל תות עקרא ביהווא זמנא, יעקב חפים הנה. ואלמלא לא ידע יעקב, דלאה

חלופי גרסאות
פ וכו' ול"ג לגו. צ ברפוי"י יש סימן חסר.

מסורת הזהר
ג) (שמות לא) משפטים קלד צ"כ.

הסולם

מערת המכפלה

מאמר

שאינו מסתכל באלו ג' דברים נסתרים, מה
למעלה מה למטה מה לפנים ומה לאחור.
(נראה שמה לפנים ומה לאחור חושב לדבר
אחד) עתיד הוא להתפתח בתורה, ולפקוח
עיניו בה. דבר ג') אילן דתמני סרי כך כפיף
זקוף ויתקיים, פירוש, השרדה של האדם,
שיש בה י"ח חוליות, כשכופף אותה לפני
אדונו, דהיינו כשכורע במודים, יזקוף ויתקיים
לתחיית המתים. ואם אינו כופף במודים,
נעשה נחש, ואין לו תקומה לעתיד לבא. וז"ש
שם, וְאִי לֹא כְפִיף הוּיָא בִישָׁא אֲכִילָא יְהִי.

קלא) מאן דעאל בין וכו': דבר ד) מי
שנכנס בין ב' כרובים בפנים, פירוש, מי
שנכנס שיעור שני פתחים בפנים בבית הכנסת
(ברכות ח.). הוא מתדבק באדונו, ורצונו נעשה.
דבר ה') מאן דמעין רחיק מרעותיה, פי'
מי שמעין בתפלה ומסתכל בה. כלומר, שאומר
בלבו שתעשה בקשתו, לפי שמתפלל בכונה
(רש"י ברכות נה.). הוא רחוק מקיום רצונו
שבקש. דבר ו') קרבנא דרבנא שלים
לאתקבלא, פירוש, כשאדם מקרב את בנו
לבית הספר או למילה, זהו קרבן שלם להתקבל.
מכאן ולהלאה אהובים, לכו.

קלב) אלעזר ברי שפיר וכו': (חסר כאן
תחילת הדברים) אלעזר בני, יפה אתה אומר
כפי מה שלמדת, אבל ח"ו אע"ג דרחל היתה
עקרה באותו הזמן, יעקב היה חכם, ואם לא
היה

ד' בריתות. וה"ס רובע ישראל (כמ"ש להלן
בלק אות שמו"ט) כי הוא רובע הכולל ג' קוין
והוא רביעי לג' קוין דחכמה ורביעי לג' קוין
דבינה, ורביעי לג' קוין דת"ת ורביעי לג'
קוין דמלכות. וע"כ נק' רובע ישראל, כי
ישראל ה"ס ז"א שבו ד' אותיות הוי"ה, שבכל
אות ג' קוין, והיסוד הוא רובע אליהם, שכוללם.
ווי"ש, כד תנדרעון מדידו דמשחתא בשמא
גליפא מפרש, דהיינו המדידה די"ב גבולי
אלכסון שה"ס י"ב צירופים שבשם המפורש
י"ה וי"ה, אשר כל אות כלולה מג' קוין כנ"ל.
תנדרעון דבצלא"ה שהוא יסוד, רביעאה איהו
דנהורין עלאין שבכל אות מד' אותיות הויה,
הוא רביעי לג' קוין אשר שם, שהוא הכולל
שלם. ובוה מתבאר ג"כ מה שאומר לעיל
(באות ק"ה) יוסף רביעאה איהו גו נהורין
דאדם קדמאה, כי אדם קדמאה, הוא ז"א,
ויוסף הוא יסוד, שהוא אור רביעי לג' אורות
הכוללים בכל אחד מחו"ב תו"מ שלו כנ"ל.
ובהיותו כולל ד' בריתות אלו ע"כ היסוד
עולה עד החב"ד, להיותו אור רביעי לחב"ד,
ווי"ש שם, סליקו דלעילא הביבא מכלא,
שה"ס העליה של היסוד למעלה למוחין,
שעליה זו חביבה מכל, כי נוהגת בזמן הווג.

קל) מאן דלא אסתפל וכו': עתה מבאר דבר
חב' המובא לעיל (אות ק"ה) שאומר, מי שאינו
מסתכל רואה ומתפקח, ע"ש. פירוש, מי
(דפו"י דף קס"ד ע"א)

שלה דף
מו
 אנתתיה, לא קביר לה במערפא, לאתתברא בתדיה, בחבורא תדא, ויהא קביר
 לה לבר מארעא. אבל ללאה אעיל לה גו ארעא, ולרחל שוי לבר. מית יעקב,
 אתקבר בגוה, בחבורא תדא.
 קלג) כמה דעבדו כל שאר אבהן, "אוף הכי אדם. מתה תוה בקדמיתא,
 אתקברת פמן. ותמן גזע אדם, דהאי דוכתא אתתווי ליה. מית אדם, אתקבר
 בגוה בחבורא תדא. מתה שרה אתקברת פמן, ותוה תמאת, ותדאת לקבלה,
 וקמת וקבלה לה. "שיעורא דתוה לגבי שרה, שיעורא דתרין אמין, ולא יתיר.
 מת אברהם, אתקבר ו לגבי שרה, בחבורא תדא. מתה רבקה, אתקברת פמן,
 ושרה תמאת, וקמת וקבלת לה. מת יצחק, אתקבר בתדה בחבורא תדא. מתה
 לאה, אתקברת פמן, ורבקה תמאת, וקמת, וקבלה לה. מת יעקב, "אתקבר
 בתדה בחבורא תדא. וכלהו דכר ונוקבא פתדא, בחבורא תדא.
 קלד) סדורא דלהון היך שכני. נשין לגבי נשין, ודכורין לגבי דכורין.
 אדם ברישא, תוה סמיו ליה. שרה לגבי תוה. אברהם סמיו לשרה. יצחק סמיו
 לאברהם. רבקה סמיו ליצחק. לאה סמיו לרבקה. יעקב סמיו ללאה. אשתכח
 אדם בסטרא דא, יעקב בסטרא דא, דא ברישא, ודא סיפא.
 קלה) בספרא "דשלמה מלכא איהו פדקא יאות וקחי הוא, אדם ותוה
 בקדמיתא. " ושרה ואברהם סמיו לון. יצחק ורבקה לזויה אחרא, בארז מישר

חלופי גרמאות

צ ל"ג אוף הכי. ק ל"ג מן שיעורא ער מת. ר בה דה. ש אתקבר. ת ל"ג דשלמה מלכא. א ואברהם ושרה. ב רבקה
 ויצחק.

הסולם

מאמר

מערת המכפלה

וקבלה אותה. מת יצחק נקבר עמה בחבור אחד.
 מתה לאה נקברה שמה, ורבקה ראתה וקמה
 וקבלה אותה. מת יעקב נתחבר עמה בחבור
 אחד. וכולם היו דכר ונוקבא יחד בחיבור אחד.

קלד) סדורא דלהון היך וכו': שואל,
 הסדר שלהם איך שוכנים. ומשיב, נשים אצל
 נשים ודכורין אצל דכורין. אדם בראש, תוה
 סמוכה לו. שרה אצל תוה, אברהם סמוך לשרה.
 יצחק סמוך לאברהם רבקה סמוכה ליצחק.
 לאה סמוכה לרבקה, יעקב סמוך ללאה. נמצא
 אדם בצד זה, יעקב בצד זה, זה בראש וזה
 בסוף.

קלה) בספרא דשלמה מלכא וכו': בספרו
 של שלמה המלך, הוא ערוך כראוי. וכך הוא.
 אדם ותוה בתחילה, ושרה ואברהם סמוכים
 לו, יצחק ורבקה בזוית האחר כנגדם בדרך
 ישר בשורה אחת. יעקב ולאה באמצע. והם
 נשים

היה יודע יעקב שלאה היא אשתו, לא היה
 קובר אותה במערת המכפלה, להתחבר עמו
 בחבור אחד, והיה קובר אותה מחוץ למערה.
 אבל את לאה הכניס לארץ, דהיינו למערת
 המכפלה, ואת רחל שם לחוץ ממערת המכפלה.
 מת יעקב נקבר בתוכה במערת המכפלה,
 בחבור אחד עם לאה.

קלג) כמה דעבדו כל שאר אבות כן עשה אדם הראשון, תחילה
 כל שאר האבות כן עשה אדם הראשון, תחילה
 מתה תוה ונקברה שם במערת המכפלה, ושם
 ידע אדם שמקום ההוא ראוי לו. מת אדם
 נקבר בתוכה בחבור אחד עם תוה. מתה שרה
 נקברה שמה, ותוה ראתה ושמחה כנגדה, וקמה
 וקבלה אותה. שיעור המרחק של תוה משרה,
 הוא שיעור של ב' אמות, ולא יותר. מת
 אברהם נקבר אצל שרה בחבור אחד עמה.
 מתה רבקה נקברה שמה. ושרה ראתה וקמה
 (דפו"י דף קס"ד ע"א)

ש"ח דף

מה

בשורה תדא. יעקב ולאה באמצעיתא. ואינון נשין לגבי נשין. ודכורין לגבי דכורין. ואדם ותוה, שרה ואברהם, יעקב ולאה, רבקה ויצחק. אדם בסטרא דא, ויצחק בסטרא דא, ויעקב באמצעיתא. יצחק לגבי אבוי לאו ארז עלמא. ועכ"ד יעקב אצטריך באמצעיתא.

קל"ו) ובכל אינון זוגין, כמה דאתקברו, הכי יקומון, והכי ישתכחון. לאה תחדי בתדי משית, בריה דוד, דנפיק מנה לגו. רחל תחדי בתדי משית, בריה דיוסף, דנפיק מנה לבר מירושלם. וכלא דלדוכתיהו.

קל"ז) אלן הכא ואלין הכא. דאינון מגדלין דאבן טבא פלהו. בין פלהו מגדלין אית חד מגדל ודאבן טבא באמצעיתא. ודא סליק לרום רקיעא, ולא אתחזי השתא, עד שהוא זמנא דיתגלי. רב מתיבתא חמא ליה, ותוה רשים ביה לעילא האי קרא, "מגדל עז שם יי" בו ירוץ צדיק ונשגב. ופריש רב מתיבתא קרא דא, מגדל עז: דא כנסת ישראל. "בו ירוץ צדיק: ביה רעותיה דצדיק תדיר. וע"ד, ונשגב שהוא מגדל, דלא ינפול לעלמין, כמה דתוה.

קל"ח) ורבי פרוספדאי חמיד לבא, פריש האי קרא עד לא ואסתלק, ופריש שפיר. מגדל עז: דא תיבה, וס"ת דאיהו עז, לשואה ביה, ולאפקא ליה מגו היכל, דיוקנא דהיכל פנימאה, דמניה נפקא תורה, והוא מגדל שם יי איהו, ודיוקנא דיליה ואצטריך בשית דרגין.

מסורת הזוהר

(ד) (משלי יח) ב"א שמה צ"א.

חלופי גרסאות

ג ל"ג דנפיק. ד ל"ג מן לדוכתיהו עד מגדלין. ה מרגלאן; דמרגלאן ול"ג דאנון. ו יל"ג דאבן טבא. ז יסתלק.

מאמר

נשים אצל נשים, וזכרים אצל זכרים, דהיינו אדם ותוה, שרה ואברהם יעקב ולאה, רבקה ויצחק. ונמצא אדם בצד זה, ויצחק בצד זה, ויעקב באמצע. יצחק אצל אביו אינו דרך העולם, וע"כ היה יעקב צריך להיות באמצע.

קל"ו) ובכל אינון זוגין וכו': ובכל אלו הזוגות, כמו שנקברו כך יקומו לתחית המתים, וכך ימצאו. לאה תשמח עם משיח בן דוד שיצא ממנה, בפנים מערת המכפלה. רחל תשמח עם משיח בן יוסף שיצא ממנה, לחוץ מירושלים, דהיינו במקום שנקברה, בדרך אפרת. וכל אחד במקומו.

מאמר קריאת התורה

קל"ו) אלין הכא ואלין וכו': (חסד תחילת המאמר) אלו כאן ואלו כאן. שהם כולם מגדלים של אבן טוב. בין כל המגדלים יש מגדל אחד של אבן טוב באמצע, וזה עולה לרום הרקיע,

(דפו"י דף קס"ד צ"א *) דף קס"ד צ"ב)

הסולם

קריאת התורה
ואינו נראה עתה, עד לאותו הזמן שיתגלה. ראש הישיבה ראה אותו, והיה רושם עליו למעלה מקרא הזה, מגדל עז שם ה' בו ירוץ צדיק ונשגב. ומקרא הזה פירש ראש הישיבה כך, מגדל עז זהו כנסת ישראל, דהיינו המלכות. בו ירוץ צדיק, היינו כי רצון צדיק, שהוא יסוד, בו תמיד. כי ירוץ הוא לשון רצון. וע"כ ונשגב, אותו מגדל עז, שלא יפול עוד לעולם כמו שהיה.

קל"ח) ורבי פרוספדאי וכו': ור"כ חמוד הלב, פירש מקרא הזה מטרם שנסתלק, ופירש יפה. מגדל עז, זהו התיבה, לשום בו הס"ת שהוא עז, ולהוציאו מתוך ההיכל, שהוא צורת היכל הפנימי, שה"ס אמא, שממנו יוצאת התורה, שהוא ז"א. ומגדל ההוא שהוא התיבה הוא שם ה', וצורה שלו, דהיינו המלכות, והוא צריך להיות בשש מדרגות, כנגד חג"ת נח"י שבמלכות.

בו

מט **שלח דף**
קלט בו ירוץ צדיק, במאן. במגדל, או בס"ת. אלא קרא דריש בהאי
 ובהאי. פד דרש במגדל, אצטריך צדיק דא דליהוי חזן הפנסת, וזכאה דקשוט,
 ודיוקנא דצדיק עלאה. פד דריש לס"ת, ימאן דסליק לס"ת למקרי אורייתא,
 אצטריך צדיק. וצדיק אקרי. מאן אקרי צדיק מבלהו. שתיתא, דסליק מאינון
 שבעה. א"ר שמעון, ודאי, דאיהו לא סליק כל יומי, אלא שתיתא לאינון
 דסליקין. בו ירוץ צדיק, בס"ת ירוץ דברי צדיק דא. ונשגב ממאן. מדחילו
 דמלאך המנות, דהא אוריך יומין. ונשגב דלא יתנוק לעלמין.
קמו בההוא מגדל דסלקא בין אינון מגדלין, קיימא נהירו חד, בדיוקנא
 דס"ת, פד אתי ההוא וציפרא, נטלא ההוא מגדל מאתריה, וקאים גו אמצעיתא

חלופי גרמאות

ח ל"ג ובהאי. ט ל"ג זכאה. י דיוקנא. כ ל"ג מאן דסליק לס"ת. ל ל"ג אורייתא. מ דבריה. נ צפרא. ס אמצעו.

מאמר	הסולם	קריאת התורה
<p>קלט בו ירוץ צדיק; שואל, במי ירוץ, אם במגדל או בספר תורה. ומשיב, אלא שדרש המקרא בזה ובוה, במגדל ובס"ת, כשדרש במגדל, צריך הצדיק להיות חזן הכנסת, ויהיה צדיק אמת וצורת צדיק העליון, שהוא יסוד. כשדרש בספר תורה, מי שעלה לס"ת לקרות בתורה צריך להיות צדיק, ונקרא צדיק, מי נקרא צדיק מכל ז' הקרואים לס"ת. היינו העולה לששי מאלו השבעה. כי פרשה הששית רומזת ליסוד הנקרא צדיק. א"ר שמעון ודאי הוא כן. כי הוא, ר' כרוספדאי, לא עלה כל ימיו אלא לעליה הששית מאלו העולים לתורה. הרומזת ליסוד צדיק. ובו ירוץ צדיק, יהיה פירוש, בס"ת ירוץ דברי צדיק הזה. שואל ונשגב, ממי. ומשיב מיראת מלאך המות, כי יאריך ימים. ונשגב, היינו שלא ינוק לעולם.</p> <p>קמ בההוא מגדל דסלקא וכו': באותו המגדל העולה בין המגדלים, עומד אור אחד בצורת ספר תורה. כשבא אותה הצפור היא לוקחת את המגדל ממקומו ומעמידה אותו באמצע העזרה, תוך כנפי הכרובים. ומה שהיה רומז לרום השמים נשפל ונכנס תחת הכרובים. ותומות המגדל בין ראשי הכרובים.</p> <p>ביאור המאמר. סוד קריאת התורה ה"ס גילוי הארת החכמה שבקו האמצעי הנקרא תורה. וע"כ יש כאן ג' בחינות. א' הוא ההיכל, דהיינו ארון הקודש שמשם מוציאים ספר התורה. ב' הוא הספר תורה שקוראים בה. ג' הוא המגדל, דהיינו הבימה שעליה מניחים ספר התורה. והנה ההיכל ה"ס בינה, שמשם</p> <p><small>(דפו"י דף קס"ד ע"ב)</small></p>	<p>נאצלת הספר התורה ומקבלת ממנה כל המוחין. וספר התורה, ה"ס ז"א, היוצא ונאצל מן הבינה. והמגדל ה"ס מלכות. ששם מקום הגילוי של קריאת התורה, שה"ס הארת החכמה. באופן שהתורה שה"ס ז"א מקבלת הארת החכמה מן הבינה שה"ס ההיכל ומגלה אותה במגדל, שה"ס המלכות. ואין לדמות הארת חכמה זו להארת החכמה הנגלית בחצות לילה, כי שם נגלה הארת החכמה מבחינת השמאל, בסו"ה שמאלו תחת לראשי. וע"כ אין שם אור היום. משא"כ כאן הארת החכמה נגלית מבחינת קו אמצעי ביחוד, הכולל חכמה וחסדים יחדיו. ומה גם שהכל נמצא תחת שליטת החסדים שהוא אור היום.</p>	<p>זה אמרו, בין כלהו מגדלין, אית חד מגדל דאבן טבא באמצעיתא, המלכות בכללה נקראת מגדל ונקראת אבן טוב. וע"כ גם מדרגותיה בפרטיות נקראות מגדלים. ומדייק מגדל דאבן טבא באמצעיתא, שה"ס קו האמצעי של המלכות, המקבלת מקו האמצעי דז"א. ודא סליק לרום רקיע, דהיינו שמדווגת עם ג"ר דז"א הנקרא רום רקיע. ולא אתחזי השתא, כי בעת שהיא בזווג עם ג"ר דז"א, אין בה אלא חסדים דז"א, שהיא מרת ז"א, ומדתה עצמה שה"ס חכמה, אינה נראית בה או. עד ההוא זמנא דיתגלי, דהיינו בזמן קריאת התורה, שאז מתגלה בה הארת החכמה ע"י קריאת התורה כנ"ל. רב מתיבתא המא ליה, והוה רשים ביה לעילא וכו'. דהיינו שרשם עליו שראיתו היה בסוד צדיק וכנסת ישראל המרומז בכתוב מגדל עוז וגו'.</p> <p><small>וז"ש</small></p>

ש"ח זך

ג

דַעְנָה, גו גְדָפִי דְכְרוּבִים. וְזִמְה דְתָנָה. רומיה לְרוּם שְׁמִיא מְאִיךְ וְעָאל תַּחֲתוֹת
אִינוֹן כְּרוּבִים, וְשׁוּרוֹי בֵּין רִישֵׁי כְרוּבִים.
קמא (תלת מאה פתחין תמן, בפתחא דאמצעייתא, קיימא נהירא דא,
דיוקנא דס"ת, ביה זמין מלך ישראל למקרי בפרשת הקהל. ודא ליהוי מלפא
משיחא, וְלָא אַחְרָא.

חלופי גרמאות
ע הוה; ומרהוה. פ ובפתחא.

קריאת התורה

הסולם

מאמר

זו"ן במוחין דאתורים (כנ"ל בהקדמת ספר
הזהר דף י"ב ד"ה ואלמלי) ויש להם כנפים
לכסות הג"ר דחכמה, וע"כ מעמיד המגדל
תחת הכנפים ההם, כדי שלא יתגלו ג"ר
דחכמה.

וזה נבחן לירידה כלפי המלכות, כי מקודם
לכן היתה בזווג עם ג"ר דו"א שה"ס רום רקיע,
ועתה ירדה לבחינת עזרה, שהיא ו"ק כנ"ל,
ולתחת כנפי אפי זוטרי, שהם הכרובים, שהם
בחינת ג"ר דו"ק. וז"ש, וזמה דהוה רומיה
לְרוּם שְׁמִיא, דהיינו שהיתה בזווג עם ג"ר
דו"א שנקרא שמים. מאיך ונא"ל תחות אינון
כְרוּבִין, דהיינו שירדה לתחת אפי זוטרי,
הנחשבים לו"ק דמוחין, ולאתורים. כי אין
החכמה מתגלה במלכות אלא בכלים דאתורים
שלה, (כנ"ל בהקדמת ספר הזהר דף י"ב ד"ה
בגיו) וְשׁוּרוֹי בֵּין רִישֵׁי כְרוּבִים. התומות, הם
הדינים הנגלים עם החכמה השומרים שלא
יקרבו החיצונים לג"ר דחכמה (כנ"ל אד"ר
נשא אות רי"ט) שנחשבים כתומות על המגדל
השומרים מפני החיצונים. ודינים אלו נמצאים
בראשי הכרובים, לדחות משם החיצונים.

קמא (תלת מאה פתחין וכו': שלש מאות
פתחים שם, בהמגדל, בפתח שבאמצע עומד
אור זה של צורת ספר התורה, שבו עתיד מלך
ישראל לקרות בפרשת הקהל. וזה יהיה מלך
המשיח, ולא אחר.

ומפרש הדברים יותר בפרטות, ואומר,
בההוא מגדל דסלפא בין אינון מגדלין,
דהיינו במגדל דאמצעייתא (כנ"ל אות ק"ח)
קיימא נהירו חד בדיוקנא דספר התורה.
שה"ס הארת החכמה בצורת קו האמצעי, אמנם
אינה נראית שם מחמת הארת הונוג דו"א
כנ"ל. שאין שם מקום לגילוי הארת החכמה.
ובחינת החכמה שבמלכות נקראת צפור. וז"ש,
כד אתי ההוא ציפרא, דהיינו שהגיע זמן
הארת הצפור, שה"ס החכמה שבמלכות, נמלא
הוא מגדל מאתריה, שלוקחת כללות המלכות
הנקראת מגדל, ממקומו, דהיינו ממקום הונוג
דג"ר דו"א, הנקרא רום רקיע, (כנ"ל באות
קל"ז) וקאים גו אמצעייתא דעזרה, שמעמידה
את המגדל באמצע העזרה. כי הו"ק דמלכות
מכונה עזרה, וההיכל הפנימי וקה"ק ה"ס ג"ר
דמלכות. ומשום שאין החכמה נגלית אלא
במקום ו"ק ע"כ מכניסה המגדל בעזרה, שהוא
מקום ו"ק. ובסוד קו אמצעי שבה. גו גְדָפִי
דְכְרוּבִים, הכרובים ה"ס אפי זוטרי, דהיינו

פירוש. שלש מאות פתחים רומזים על
ג"ר, שכל אחת כוללת מאה. ופתח שבאמצע,
רומז על קו האמצעי. וקריאת פרשת הקהל,
ה"ס גילוי ג"ר דחכמה, שלא תתגלה אלא
בגמר התקון, ואז יקרא בנו מלך המשיח. אבל
לא לפני גמר התקון, וז"ש, ודא ליהוי מלפא
משיחא, וְלָא אַחְרָא.

ובההוא

(דפו"י דף קס"ד ע"ב)

נא

שלה לך

קמב ובההוא ס"ת דההוא נהירו, אי חסיךא קדישא, וכאָה איהו דמפומיה ישמעו, קל נעמיו דמלוי מאינון מלין סתימין דפריש באורייתא. בכל ריש ירחי, ושפתי ומועדדיא וזמנייא, פד בעאן פל בני מתיבתי לסלקא לעילא לגו מתיבטא דרקיעא, פלהו מתפנפי לגבי מלכא משיחא, ואיהו פריש מלין, ומגו מתיקו דמלוי בתיאובתא, סלקין. פלהו עשר מלין, גניזין לך מאינון מלין דאיהו פריש, ליומא דשאלתן י דילך.

קמג פד קיימא תהוא מגדל באמצעו דעזרה, ופתחא דא פתח, פתחין אינון כרובין פומייהו, ופרשי גרפיהו, ונהיר נהירו עלאה על תהוא פתחא. ובההוא ס"ת פתיח, ואינון כרובים פתיח ואמרי מה רב טובך אשר צפנת ליראיך וגו'. סגירו פתחין, וס"ת אתגליל.

קמד מאן חמא, נהירו דנהרא דההוא ס"ת, פוליה נהורא דנהיר, אתון דיליה, שלהובי דאשא מד' גונוי, דאינון דעלמא עלאה, פלהו בלטי ומנצצי, לית מאן דיקיל למיקם בהו, בר משיח.

חלופי גרסאות

צ ל"ג קדישא זכאה איהו. ק ל"ג מן דמלוי עד בכל.
ד לך. ופתחין ת ואיהו. א וסגירו.

מסורת הזהר

ה (תהלים לא) ב"א רעט צ"ג.

קריאת התורה

ואומרים מה רב טובך אשר צפנת ליראיך וגו'. אח"כ סגורים הפתחים וספר התורה נגלל.

קמד מאן חמא נהירו וכו': מי ראה אור המאיר של ספר התורה ההוא, כולו הוא אור המאיר, האותיות שלו הן שלהביות אש מד' צבעים, שהן מעולם העליון, כולן בולטות ומנצצות. אין מי שיכול לעמוד בהם חוץ ממשיח.

פירוש. הארת החכמה שבמלכות נמשכת בג' צבעים, לבן אדום ירוק, שה"ס ג' קוין, אבל הצבע שלה עצמה, שהוא שחור או תכלת, אין נראה בה, מטעם היותה נמתקת כולה בכינה, בסוד נקודת המפתחא, ונקודתה עצמה, שה"ס מנעולא גנוזה ואינה נראית. משא"כ בו"א בו משמשת ג"כ נקודה דמנעולא (כנ"ל ויקרא דף ל"ה ד"ה אמנו). ולפיכך אין מקום גילוי החכמה בו"א אלא במלכות. וז"ש, אתון דיליה שלהובי דאשא מד' גונוי, דהיינו לבן אדום ירוק וגם שחור. ולפיכך, לית מאן דיכיל למיקם בהו בר משיח. משום שיש לו אור היחידה. אבל לאחר אינם מושגים, מפני גוון השחור.

סגיר

הסולם

מאמר

קמב ובההוא ס"ת דההוא וכו': ובאותו ספר תורה של אור הזה, כלומר בהארת ו"ק דחכמה שבאותו ספר תורה, בעל המאמר פונה אל השומע, ואמר אהה, חסיד קדוש, אשרי הוא מי שישמע מפיו של המשיח, קול נעימות דבריו מאלו דברים הסתומים שמפרש בתורה דהיינו באור של אותו ספר תורה הנ"ל, בכל ראשי חדשים ושבתות ומועדים וזמנים. וכשכל בני הישיבה רוצים לעלות למעלה לישיבה של הרקיע, שהוא ישיבה של מטטרון, כולם מתאספים אל מלך המשיח, והוא מפרש להם דברי תורה, ומתוך מתיקות דבריו והשתוקקות, עולים למתיבתא דרקיע. ובעל המאמר פונה שוב אל השומע, ואמר לו, כל עשרת הדברים מאלו הדברים שמלך המשיח פירש, גנוזים לך ליום של הבקשות שלך. כלומר, ליום שתתפלל על זה.

קמג פד קיימא תהוא מגדל וכו': כשמגדל תהוא עומד באמצע העזרה (כנ"ל אות ק"ם) ופתח זה פתוח, דהיינו הפתח שבקו האמצעי שבמגדל, אלו הכרובים פותחים פיהם, ופורשים כנפיהם, להסתיר הג"ר דחכמה כנ"ל, ומאירים באור העליון על אותו הפתח, וספר התורה תהוא פתוח, והכרובים פותחים

(דפו"י דף קס"ד ע"ב)

ש"ח דף

נב

קמז סגיר פתחא דא, כרובים משתככי. והוא מגדל פרח, וקיימא באתריה בין שאר מגדלין.

קמו בהוא פתחא דאמצעיטא, אית עטרה דפו עלאה ונקרא גניזא, דלא אתחזי השתא, גליפא ומחקקא בכל זיני אבני יקר, וזמינא למחוי על רישא דמלכא משיחא, פד סליק בהוא מגדל, ותרין נשרין, דא מסטרא דא, ודא מסטרא דא, נטלי ליה בידיהו.

קמוז פד סליק מלכא משיחא, דמתקנין נשרין, ונטלי עטרא דא, בשעתא דישרי למקרי, ויתפתח פתחא אחרא, ומתמן יתפוק תהיא יונה, דשדר נח בימי טופנא, דכתיב וישלח את היונה, והיא דאשתמודעא, ולא מלילו בה קדמאי, ולא ידעו מה היא, אלא מהכא נפקת, ועבדת שליחותא.

קמח ובשעתא דכתיב ולא יספה שוב אליו עוד, לא ידע בר נש לאן אזלת, והיא תבת לאתרה, ואתגניזת בפתחא דא ואיהי תטול עטרה בפומהא, ותשוי על רישיה דמלכא משיחא, מטי ולא מטי, וכדין כתיב, תשית לראשו עטרת פז.

קמט וכיון דיקרי מלכא משיחא בס"ת. יקומון תרין נשרין, דא מכאן ודא מכאן, ויונה מאיך, ומלכא משיחא נחית, ועטרה על רישיה, עד דרגא בתראה. ותרין נשרין פרחין לעילא על רישיה, ויונה תבאת ועטרה בפומה, ויקבלון לה אלין תרין נשרין.

חלופי גרמאות

א מחקקין, ב סליק, ד יתקנין, ה יפתח, ו יפוק, ז מסיף, ח דאשתמודעו, ט אלא, י ליג נחית.

מסורת הזהר

(בראשית ח) ח"ג שח, ת"ז תכ"א נח: ח"ע קלו: ז"ח כא ט"א ש"ב שכיז, ז (תהלים כא).

העטרה של משיח

פתח אחר יפתח, ומשם תצא יונה והיא ששלח נח בימי המבול, שכתוב, וישלח את היונה. היונה, עם ה' הידיעה, היינו יונה והיא הנודעת, שלא דברו בה הראשונים, ולא ידעו מה היא. אלא מכאן יוצאת ועושה שליחות.

קמח ובשעתא דכתיב, ולא יספה שוב אליו עוד, לא ידע אדם לאן הלכה. והיא חזרה למקומה, ונגנזה בפתח הזה. והיא תקח העטרה בפיה, ותשים על ראשו של מלך המשיח, מטי ולא מטי. ואז כתוב, תשית לראשו עטרת פז.

קמט וכיון דיקרי מלכא וכו': וכיון שיקרא מלך המשיח בספר התורה. יקומו ב' נשרים זה מכאן וזה מכאן, והיונה משפלת עצמה לודת, ומלך המשיח יורד והעטרה על ראשו, עד מדרגה האחרונה. ושני נשרים פורחים

הסולם

מאמר

קמח סגיר פתחא דא וכו': נסגר פתח הזה, שבמגדל, הכרובים משתככים, ומגדל ההוא פורח ועומד במקומו בין שאר מגדלים. כלומר, שחוזר לזווג הג"ד שלו עם ז"א. ומדתה של המלכות חוזרת ונעלמת, שנכללת בז"א (כנ"ל אות ק"מ בהסולם).

מאמר העטרה של משיח

קמו בהוא פתחא דאמצעיטא: בפתח ההוא שבאמצע הפתחים של המגדל, כנ"ל, יש עטרת פז עליונה ויקרה, גנוזה, שאינה נראית עתה, מפותחת ונחקקת בכל מיני אבני יקר, ועתידה להיות על ראשו של מלך המשיח, בעת שיעלה במגדל ההוא, וב' נשרים, זה מצד זה וזה מצד זה לוקחים העטרה בידיהם.

קמוז כד סליק מלכא וכו': כשעולה מלך המשיח, בהמגדל, מתקנים הנשרים ולוקחים עטרה הזו. בשעה שיתחיל לקרות בתורה,

(דפו"י דף קס"ד ע"ב * דף קס"ה ע"א)

שלח דף

נד

בְּיוֹמוֹי דְנַחַשׁ, דְּכַתִּיב ^ט וַיְהִי עֲלֵה זֵית טָרֶף בְּפִיקָה. הַהוּא עֲלֵה זֵית, טָרֶף וְחֶטֶף לִיקְרָא יְדִילִיָּהּ. בְּמָה. בְּפִיקָה. דְּקִימָא עַל רִישֵׁיהּ, וּמְקַבְּלָא יְקָר מֵהַאי יוֹנָה

חלופי גרסאות
ל דילה.

מסורת הזהר

(ט) (בראשית ה) ח"ג רמב: ת"ז תכ"א נ"ד: ת"ע קלו:
ז"ח כא ט"א ש"ח ש"ג כ"ג ט"ג שכ"ה שכ"ח של"ה
תק"ח קב ט"א שמ"ב.

הסולם

העמרה של משיח

ואתגניזת בפתחא דא, כי נקודה דמפתחא שה"ס הפתח שבאמצע, היא השולטת בבירורי האורות, ונקודה דמנעולא נגזת ואינה נראית (כנ"ל בהקדמת ספר הזהר אות קכ"ג) ואייה תטול עטרה בפומהא ותשוי על רישיה דמלכא משיחא, היינו בעת קריאת פרשת הקהל, שאז מתקבלים כל האורות למקום אחד ול"ב האבן מתתקן, אז תשים העטרה על ראש המשיח, כנ"ל. מטי ולא מטי שהעטרה אינה מתישבת תיכף על ראשו אלא תחילה במטי ולא מטי ואח"כ מתישבת כולה לנצחיות.

וזה אמרו, וכיון דיקרי מלכא משיחא בספר תורה, דהיינו בפרשת הקהל, יקומון תרין נשרין דא מכאן ודא מכאן, שהם נושאים העטרה הבאה מקו האמצעי, כנ"ל. ויונה מאיך והיונה, שה"ס מנעולא, נשפלת ויורדת למדרגתה, שהיא בחינה אחרונה של ש"ך הניצוצין, הנקראת ל"ב האבן כנ"ל, שאין עוד מדרגה נמוכה ממנה, ומשימה משם העטרה על ראשו של המשיח, וע"כ ומלכא משיחא נחית ועטרה על רישיה, עד דגיא בתראה, כי אחר שמדרגה האחרונה נתקנה יורד המשיח עם העטרה לשלוט עד סוף כל המדרגות. ונתבאר לעיל אשר בתחלה עוד העטרה אינה מתישבת על ראשו אלא שהיא בסוד מטי ולא מטי, ולפיכך תרין נשרין פרחין לעילא על רישיה, דהיינו אותם ב' הנשרים שלקחו העטרה ונתנו אותה אל היונה, ויונה תבאת ועטרה בפומה, שהיא חוזרת ומקבלת העטרה של משיח, ויקבלון לה אל"ן תרין נשרין ושני הנשרים מקבלים לה בחזרה, כי שלהם היא העטרה, כנ"ל. ואחר כך לאחר זמן מתישבת העטרה על ראש המשיח לנצחיות, כ"ש במקום אחר.

ומפרש יותר, ואומר, דוד מלכא זית רענן אקרי וכו', שה"ס מלכות דמפתחא שהיא רענן וכל האורות נמשכים על ידה. עלה זית דא מלכא משיחא וכו' שהיא מלכות

מאמר

לבא בגמר התקון כשמלך המשיח יעלה במגדל ההוא, לקריאת ס"ת בפרשת הקהל (כנ"ל באות קמ"א) שקריאת ס"ת ה"ס גילוי הארת החכמה. ופרשת הקהל רומזת לקהילת כל האורות שבס"ת למקום אחד שה"ס שימת העטרה על ראש המשיח, כנ"ל, אמנם יש בזה שתי בחי' (א) עצם העטרה האורות של ספר התורה המתגלים בה כמשך שתא אלפי שני, שזה בא רק מקו אמצעי כנ"ל, וזה נבחן לעלית מלך המשיח אל המגדל, שעוד לא קרא בפרשת הקהל. ועל זה אומר, ותרין נשרין, פני נשר ה"ס קו האמצעי, שהוא כולל ב' הקוין ימין ושמאל שה"ס חסדים וחכמה, ולפיכך הם ב' נשרים, דא מסטרא דא, היינו בימין שהוא חסדים, ודא מסטרא דא, היינו בשמאל, שהוא חכמה. וז"ש מתתקנין נשרין ונמלי עטרא, שעטרה זו מקובצת מתקון הנשרים שה"ס ב' הצדדים שבקו האמצעי והם הלוקחים את העטרה, כי הם מקבצים אותה בזה אחר זה ע"י בירורי רפ"ח ניצוצים כנ"ל. וזו היא בחינה ראשונה. ועתה מדבר מבחינה השנייה, שהיא שימת העטרה על ראשו של משיח, ואומר, בשעתא דישרי למקרי, שבשעה שמתחיל לקרות פרשת הקהל (כנ"ל באות קמ"א) שה"ס קהילת כל האורות דרפ"ח ניצוצין למקום אחד המגלים תקון ל"ב האבן, שה"ס שימת העטרה על ראשו של המשיח. יתפתח פתחא אחרא, דהיינו פתח שאינו מבחינת קו האמצעי, אלא היא פתח של בחינת המלכות דמנעולא שהיא מלכות דמדת הדין עצמה שהגיע תקונה ע"י קריאה של פרשת הקהל. ומתמן תפוק ההיא יונה דשדר נח בימי טופנא, שה"ס מלכות דמנעולא, דכתיב, וישלח את היונה, היונה ההיא דאשתמודעא, דהיינו המצוינת, שהיא המנעולא, ולא מליצו בה קדמאי ולא ידעו מה היא. כי ה"ס, נתיב דלא ידעו עיט, שעייט זה משה, שלא ידעה, כמ"ש חז"ל. אללא מהכא נפקת, שהיא יוצאת מפתח הצדדי הנ"ל, ועושיה שליחות והיא תבת לאתרה

(דפו"י דף קס"ה ע"א)

נה **שלא לך**
 "והאי דכתיב טָרַף, וְלֹא טָרַפָּה, יִפְדְּכֹוֹרָא דָא, דְּעֵבִיד יִחִילָא וְנִצַּח. בְּמִתְיָבְתָא דְרַקִיעַ, יוֹנָה דְכַר הוּא, יִמְגוּ דְאֶקְרִי יוֹנָה, כְּתִיב פְּנוּקָבָא, וְכִתִּיב פְּדְכֹוֹרָא, בְּזִמְנָא דְמִקְבְּלָא יְקָר דָא."⁹
קנא מַגְדֵּל דָא פִּד תָּב לְאַתְרֵיהּ, נְהִיר פְּנֵהִירוּ דְעֵינָא דְשִׁמְשָׁא, דְכִתִּיב, "כְּסָאוֹ כְּשִׁמְשׁ נִגְדִי. וְאִף דְכְרִסְיָא אֶתְרָא לִיהוּי לִיהּ בְּנִסִּין וְאֶתִּין רַבְרַבִּין. בְּרִישׁ מַגְדֵּל דָא, אֵית עוֹפִין יִדְנֹור דְקָא מְצַפְצָפָאן, פִּד סְלִיק צְפָרָא, צְפָצוּפָא דְנְעִימוּ, דְלִית נְעִימוּ וְנִגְנָא פְּהֵהוּא נְעִימוּ.
קנב לְעֵילָא מַכְלָהוּ, זִינִין אֶתְרֵינִין, וְשִׁפְנֵינִין אֶתְרֵינִין. דְקָא פְּרַחִין בְּאוּרָא, סְלִקִי וְנַחְתִּי, נַחְתִּי וְסְלִקִי, לֹא מִשְׁתַּכְּכִין לְעֵלְמִין. אֶתְוֹן רַבְרַבִּין, וְאֶתְוֹן זְעִירָן, פְּרַחִין בִּינְיָהוּ.

ח'לופי גרמאות

ח ומאי. ו מוסף אלא כוכורא. ט ל"ג חילא. ע ומנו. פ ברפויי כתבו חסר. צ דרורא.

מסורת הזהר

(תהלים פט) ח"ג שב. ת"ז בהשמטות ת"ה קמב. ז"ח כו ט"ד ש"ל פה ט"א שכ"ה.

העמרה של משיח

כסא אחר, בנסים ואותות גדולים. כלומר הגם שמטרם חזרת המגדל לג"ר דז"א, נקראת ג"כ כסא, והוא באותות גדולים דהיינו בחכמה, עכ"ז לא על זו נאמד כסאו כשמש, אלא אחד חזרתה לז"א נקראת כן. כראש מגדל זה, דהיינו בהיותו למטה מטרם שחזר לג"ר דז"א, יש עופות של אש שמצפצפים, בעת שעולה הצפור, כלומר בעת שמתגלה החכמה דמלכות המכונה צפור. מתגלים עופות אש, דהיינו שיש בהם אש שהיא דינים להרחיק החצונים, ומצפצפים בצפצוף נעימות, שאין נעימות ונגון כנעימות ההיא.

קנב לְעֵילָא מַכְלָהוּ זִינִין וְכוּ': לְמַעְלָה מְכֹוֹלִם, דְּהֵינִין בְּבִינָה, יִשׁ מִינִים אַחֲרִים וְתוֹרִים אַחֲרִים פּוֹרְחִים בְּאוּר, בְּסוּד עֲלִית הַמַּלְכוּת לְבִינָה שְׁה"ס ה"י הַנִּכְנַסֵּת לְאוּר הַבִּינָה וְהַאוּר נַעֲשֶׂה לְאוּר. עוֹלִים וְיוֹרְדִים, יוֹרְדִים וְעוֹלִים, כְּשֶׁה"י נִכְנַסֵּת בְּאוּר הַסּ יוֹרְדִים, לְמַדְרָגָה תַּחְתּוֹנָה, וְכְשֶׁה"י יוֹצֵאת מְאוּר וְחֹזֵר לְאוּר, הַסּ חוֹזֵרִים וְעוֹלִים (כְּנ"ל ב"א דף מ"ד ז"ה בְּקַע) וְאִינִם נִשְׁקָטִים לְעוֹלָם. וּמְפֹרֵשׁ, לְמָה הוּא כֵן, הוּא מְשׁוּם, אֶתְוֹן רַבְרַבִּין שְׁהוּ בִינָה, וְאֶתְוֹן זְעִירִין שְׁהוּ מַלְכוּת, פּוֹרְחֵת בִּינָהּ, שְׁלַפְעָמִים עוֹלוֹת אֶתְוֹן זְעִירִין בְּאֶתְוֹן רַבְרַבִּין, דְּהֵינִין מַלְכוּת בְּבִינָה, וְלַפְעָמִים אֶתְוֹן זְעִירִין חוֹזְרוֹת וְיוֹצֵאת מֵאֶתְוֹן רַבְרַבִּין, שְׁהַמַּלְכוּת חוֹזֵרֵת וְיוֹצֵאת מִבִּינָה. שְׁה"ס י" הַנִּכְנַסֵּת בְּאוּר וְיוֹצֵאת מֵאוּר כְּנ"ל.

א

הסולם

מאמר

מלכות דמנעולא, ולהיותה שורש למלכות דמפתחא ע"כ נקראת ע"ה זית, שהיא מעלה את הזית רענן, שהיא מפתחא. ודא איהו דרמיוז יונה וכז' ע"ה זית טרף בפיה. עלה זית, פירושו ההוא ע"ה זית, שהוא משיח. וטרף, היינו והטף ליקרא דיליה, שהיונה חטפה היקר שלו, דהיינו שחטפה העטרה מן הנשרים, בכה. בפיה, דהיינו בבחינת המנעולא שבפיה, דקיימא ע"ה רישיה שהעטרה עומדת על ראשו, וכן ומקב"ל יקר, שהעטרה מקבלת יקר, הכל מהאי יונה. וענין החטיפה שאומר, רומז שנראה כמו החוטף דבר שאינו שלו, כי כל העטרה יצאה מבחינת קו האמצעי וממלכות דמפתחא, שבה נעשה בירווי כל רפ"ח הניצוצין שמהם נעשתה העטרה. ולבסוף באה היונה שה"ס מלכות דמנעולא וחוטפת כל הכבוד הזה מרשות הנשרים ומלכות דמפתחא, ומשימה אותו על ראשו של משיח, הנמשך ממלכות שלה, שע"כ נקרא עלה זית כנ"ל. וע"כ נרמז בכתוב בלשון חטיפה. והאי דכתיב וכז', חסר סיום הענין.

קנא מַגְדֵּל דָא כְּד וְכוּ': מַגְדֵּל זֶה כְּשִׁתּוּר לְמַקּוּמוּ, דְּהֵינִין אַחַר קְרִיאת הַתּוֹרָה (כְּנ"ל אוֹת ק"מ) שְׁהַמַּלְכוּת חוֹזֵרֵת לְהַתְּחַבֵּר עִם ג"ר דז"א, ע"ש, הוּא מְאִיר כְּעֵין אוּר הַשֶּׁמֶשׁ, דְּהֵינִין כְּאוּר חוֹזֵר מֵאֶתְוֹן שְׁמֵשׁ, שְׁהוּא חֲסָדִים מְכֹוֹסִים, שְׁכֵתוּב, כְּסָאוֹ כְּשִׁמְשׁ נִגְדִי, שְׁהַמַּלְכוּת הַנִּקְרָא כְּסָא הוּא כְּשִׁמְשׁ, כו"א. וְהַגֵּם שִׁישׁ לוֹ (דְּפוּי דף קס"ה ע"א)

נז

ש"ח ע"ד

קנ"ג אי חסידא קדישא, בשעתא דאתון פרחין, חמי ב"ג באתון רברבן. כתיב באוריא לפום שעתא, בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ בטשי אתון זעירן בהו, ופרחין, ואתחזי מנייהו כתיב, ויאמר אלהים יהי אור וגו', וירא אלהים את האור וגו'. לכתר מהדרי אתון זעירן, ובטשי באתון רברבן, ומתחזי מנייהו דכתיב, ויאמר אלהים יהי רקיע וגו'. וכן פל עובדא דבראשית, פליאן רברבן, וחדו לעינין עובדאן דאתון אלין, ונפאה עמא דכל דא מחפאן.

קנ"ד אי חסידא קדישא, מאן דנטיר ברית, שוי ליה אבתרוי, ואיהי לקמא. ואי תימא, מאן נטיר לאתורא. הא נטירו רב ועלאה מכללא, דנטיר ליה. ומאן איהו. צדיק עלאה ברחימו סגי. עאל בין צדיק וצדק. ואשתכח נטיר מפל סטרין. ונפאה מאן דנטיר ברית דא. וע"ד ישראל, אתחזון פל דכורין, דנטירין את קיימא

חלופי גרסאות

ק קמי. ר מסיף הארץ. והארץ היתה תהו ובהו וגו' אחריו אתון רברבן כמלקדמין. ו והארץ היתה תהו וגו' ול"ג ויאמר אלקים; מסיף והארץ וגו' ויאמר וגו'. ת ל"ג לבתר. א בהו ואתחזי ול"ג באתון רברבן ומתחזי. ב חזרו. ג בדפויי כתוב כאן סימן חסר.

מסורת הזהר

(בראשית א) ב"א רסח צ"א.

אותיות פורחות

שהמלכות הכה בכינה, שז"ס המלה יהו, וכן לבתר מהדרי אתון זעירן ובטשי באתון רברבן ומתחזי מנייהו דכתיב ויאמר אלקים יהו רקיע וגו'. שגם כאן במאמר הזה הקדים בטישת המלכות בכינה, בסוד המלה יהו, וכן כ" עובדא דבראשית, שכן היה בכל מאמר ומאמר (כמ"ש ב"א אות ל"א) כ" מה דנפק ברזא דא נפק. עש"ה. ואין להאריך.

קנ"ד אי חסידא קדישא וכו': אהה חסיד קדוש, מי ששומר ברית משים עצמו אחרי השכינה, והשכינה לפניו. ואם תאמר, מי שומר אותו מאתוריו, ומשיב, הנה שמירה גדולה ועליונה מכל שומרת אותו. ומי היא. הוא צדיק עליון, דהיינו יסוד דז"א, ששומרו באהבה רבה. ונמצא נכנס בין צדיק שהוא יסוד, לבין צדק שהוא מלכות, ונמצא נשמר מכל הצדדים, היסוד מלאחוריו, והמלכות מלפניו. אשרי מי ששומר ברית זה. וע"כ ישראל, יראו כל הזכרים, השומרים אות ברית זה, לפני הקב"ה. דהיינו כמ"ש שלוש פעמים בשנה יראה כל זכורך וגו'. מי הוא שיכול להזיק לבן, שאביו מכאן ואמו מכאן, והוא באמצע ביניהם. וזהו, כשהוא אחרי ה'. דהיינו דוקא אחורי המלכות כנ"ל.

פירוש. סוד הברית הוא מילה ופריעה, אשר ע"י הפריעה מתגלה הארת החכמה, (כנ"ל אות

הסולם

מאמר

קנ"ג אי חסידא קדישא וכו': אהה חסיד הקדוש. בשעה שהאותיות פורחות, רואה האדם כתוב מאותיות גדולות, שהם בינה, באויר, לפי שעה, בראשית ברא אלקים וגו', שמלות אלו הם מבינה, שה"ס אתון רברבין. ואח"כ מכים אותיות הקטנות בהן, דהיינו המלכות עולה ומכה בבינה, כלומר שממעט אותה, בסוד הי' שנכנסה לאור ונעשה אויר, ופורחות ונראה מהן כתוב, ויאמר אלקים יהי אור וגו'. וירא אלקים את האור וגו'. אח"כ חוזרות אותיות הקטנות ומכות באותיות גדולות, דהיינו ששוב עולה המלכות לבינה וממעט אותה, ונראה מהם שכתוב, ויאמר אלקים יהי רקיע וגו'. וכן כל מעשה בראשית. מעשה אותיות האלו הן פליאות גדולות ושמחה לעינים. אשרי העם, שלכל זה הם מחכים.

פירוש כל מעשה בראשית יצאו בסוד כניסת הי' באור הבינה ונעשתה לאויר, שאז יצא הקטנות, ואח"כ ביציאת הי' מאויר יצא הגדלות (כנ"ל בראשית א' אות ל"א) שה"ס המלה יהו הנאמר בכל מאמר ומאמר דמעשה בראשית. וז"ס שאומר שם יהו אור, כל מה דנפק ברזא דא נפק, ע"ש בהסולם. וז"ש כאן, חמי בר נש מאתון רברבן שהם בינה, כתיב באוריא לפום שעתא בראשית ברא אלקים. וזה לפי שעה, אבל כשהגיע סוד המאמר יהי אור, בטשי אתון זעירן בהו, (דפויי דף קס"ה ע"א)

גז

שלח דף

דא, קמי מלכא קדישא. מאן איהו דניכיל לנזקא לכרא, דאיהו באמצעו אבוה
מכאן, ואמיה מכאן, ואיהו ביניהו. ודא פד איהו אחרי יי'.
קנה) ת"ח תהוא רקיע פד י סתרא בגלגולא מנגנא בנגונא, ומקל נהימו
דמיין דנבעין, לא ידע תהוא נגונא. כל אינון אגנין די בארבע סטרין, מליין
מנביעו דמיין דנבעין. מאן דאיהו לגו, בתרין סטרין קיימא תמן. חד בתרונה,
דלית חדוה פהמיה חדוה בעלמא, לקיימא עבדו את יי' בשמחה. וחד ביראה,
דלית חדוה פהמיה חדוה בעלמא, לקיימא עבדו את יי' ביראה.
קנו) חד מעיינא דמיא, דנביע מסטר מזרח, דא הוא דאמר יחזקאל נביאה.
מהאי מעיינא, לא יכלין לסימא שבחא כל בני עלמא. באתר דאתייליד תמן
לסטר מזרח, לית עומקא ורומא דיליה, אלא זרחא ולא יתיר.

חלופי גרסאות

ג מוסף משיחא קדישא. ד סליק.

מסורת הזהר

(7) (תהלים ק) ויצא קלה צ"ה. (ח) (שם ב) ויחי קט
צ"א.

מעיינא דמיא

הסולם

מאמר

מתגלה החכמה (כנ"ל בשלח ל"ט ד"ה ו"ג)
הוא מנגן בנגון, שהחכמה מתגלית בסוד הניגון,
ומקול נהימת המים, הנובעים, כלומר מדיבוי
שפע החסדים השולטים בו"א, לא ידעו ניגון
הזה, כלומר, שאין התחתונים יכולים לקבל ממנו
מטעם, שאין החכמה מתגלה במקום ז"א, אלא
במקום המלכות, שה"ס חכמה תתאה (כנ"ל
ב"א דף רע"ו ד"ה ועוד כמה) כל אלו אגנים
שבארבעה צדדים דז"א, דהיינו ד' מלכיות
שבד' צדדים חו"ג תו"מ דז"א, הנקראות אגנים,
בסו"ה שדרך אגן הסהר. מלאים ממים
הנובעים, דהיינו שמלאים מחסדים שמקבלים
מד' מעיינות דז"א, והם מכוונים מחכמה, להיותם
במקום ז"א. מי שהוא בפנים, דהיינו הזוכה
לקבל ממנו. עומד שם בב' צדדים, אחד,
בשמחה, שאין עוד שמחה בעולם כאותה
השמחה. לקיים עבדו את ה' בשמחה. ואחד,
ביראה, שאין עוד יראה בעולם כאותה היראה.
לקיים עבדו את ה' ביראה.

קנו) חד מעיינא דמיא וכו': מעיין מים
אחד הנובע מצד מזרח, שהוא ת"ת, קו האמצעי
דז"א, הכולל ימין ושמאל, זה הוא שהזכיר
יחזקאל הנביא (יחזקאל מ"ז א') מעיין הזה,
כל בני העולם אין גומרים עליו את השבת.
להיותו מיחד ימין ושמאל, ופותח כל האורות
שבבינה חסדים וחכמה יחדיו, וממשיכם
לתחתונים. במקום שנולד שם, דהיינו לצד מזרח,
אין מדת העומק והרום שלו, אלא זרת ולא יותר,
כלומר שמקור קו האמצעי בתחילת לידתו,
אינו אלא כח המסך דחידק שבו המכונה זרת.

כנ"ל

אות קי"ח) וע"כ השומר בריתו זוכה לגילוי
הארט החכמה, ונודע, שהארט החכמה באה מן
המלכות, וע"י הפריעה היא מקובלת רק ממטה
למעלה ולא ממעלה למטה, בסו"ה וחצו את
כספו (כח"ש ש"ס). נמצא כששומר בריתו הוא
משים את המלכות לפניו, כלומר שהארט החכמה
מקובלת לו ממלכות ולמעלה, ואין החכמה
מגיעת אליו מן המלכות, כי אינה מושפעת
ממלכות לאחוריה. וז"ש, מאן דנטיר ברית
שוי ליה אבתרוי, שמתוך ששומר ברית,
דהיינו שלא להמשיך מן המלכות ממעלה למטה,
נמצא שהוא אחורי המלכות, כלומר שאינו
ממשיך פניה אליו, שפירושו, שאינו מקבל
ממנה. וז"ש, ואי תימא מאן נטיר לאחורא,
כלומר, כיון שאין ממשיך החכמה אליו מן
המלכות, א"כ מי שומר אותו, והלא אור החכמה
שומר את האדם מכל המזיקים. וז"ש, הא
נטירו רב וכו', כי יסוד דז"א משפיע אליו
חסדים מגולים, ונמצא פניו של היסוד דז"א
אליו. באופן, שפני היסוד הוא אליו לאחוריו,
ואחורי המלכות כלפי פניו, והוא ביניהם. וז"ש,
עאל בין צדיק וצדק, דהיינו בין יסוד דז"א
לבין מלכות. וז"ש, מאן אידו דיכ"ל לנזקא
לברא דאידו באמצעו, אבוה מכאן ואמיה
מכאן, כי יסוד דז"א הוא אביו, והמלכות
היא אמו. כי נשמות ישראל נולדות מיסוד
ומלכות.

קנה) ת"ח תהוא רקיע וכו': בוא וראה,
רקיע תהוא, שהוא ז"א, כשמסבב בגלגול, דהיינו
כשמגלגל ג' קוין שלו בתלת דוכתי, שאז
(דפו"י דף קס"ה ע"א)

ש"ח א"ך

נח

קנז פד נבעין מ"א וסלקין, סלקין כל זיני מרגלאן "דעלמא, ולא נפלין לבר, השפא אתחזון בגוון חד, לפום שעטא נפלין אלין, וקא סלקין, אחרנין, בגוון אחרא, בכל זיני גוונין דעלמא. נפלי אינון מרגלאן, ולא נפלי לבר.

קנח וסחרנין דההוא נביעו, חיזור ושושן סחרין. ולא נכלין כל בני עלמא למיקם על אינון גוונין, פלהו שלהובין מלהטאן, ולא נכלין לאסתכלא בהו. לא ידע תשיבו דעובדא. טרפין דלהון מנצצן בכמה גוונין. ז

קנט עובד ציור, אומונו דמארי עלמא, תפין על תלת מאה ושבעין וחמשה פרובין דתחותיהו, בתר מ"ש שבכין אחרנין לגו. ואינון שבכין סחור דעזרה לגו.

חלופי גרמאות

ה ל"ג מן דעלמא עד בגוון. 1 סחרניה. 2 ברפוי"י כתב כאן סימן חסר ח מוסיף סחור סחור.

דרך אמת מן חריים.

מאמר	הסולם	מעיינא דמיא
(כנ"ל לך י"ג ד"ה ונתבאר) שעמו מכניע קו השמאל ומיחדו עם הימין, שכל המוחין יוצאים מיחד הזה. כמ"ש שם.	על שע"ה כרובים שמתחיתהם, אחר שבכות אחרות שבפנים. כי שבכות אלו הן מסביב העזרה מבפנים.	פירושו. מעשה רוקם, היא רקמת ג' מיני צבעים לבן אדום ירוק שה"ס ג' קוין, ותקונם בסוד ד' צורות, אריה שור נשר אדם. שע"ה מעשה רוקם זה, מתתקנת הארת החכמה בחסדים, ומאירים שניהם בתכלית היופי והשלמות. כרובים , ה"ס אפי זוטרי שהם מוחין דאחרים. והם בסוד א"א שעה ע"ד שנאמר בקין, ואל קין ואל מנחתו א"א שעה וכו' ויפלו פניו דהיינו שנפל לאחרים. אבל הארת הפנים ה"ס שעה . וכדי להחזיר אל הכרובים הארת הפנים הם מוכרחים לקבל הכסוי של מעשה רוקם הנ"ל, המכסה על ג"ר שלהם שלא יאירו, ואז חוזרים לבחינת שעה ולבחינת מוחין דפנים. וז"ש, עובד ציור וכו' חפין על שעה כרובין , כלומר שמחמת כיסוי שלהם על הכרובים הם שעה כרובים, שהיא בחינת פנים. דתחותיהו , שהיו בבחינת תחת שה"ס אחרים. וע"י כיסוי דמעשה רוקם חזרו לפנים, דהיינו לסוד שעה . והכרובים יונקים מקו שמאל דבינה, וז"ש, בתר שבכין אחרנין לגו . שעומדים אחר השבכות, שה"ס בינה. כי שבכה נעשית מעירוב חוטים זה בזה, וכן הבינה, כדי שתוכל להשפיע לעולם, העלתה אליה המלכות ונתערבה עמה, כמו חוטי השבכה, לכלי הכר איזיה בינה ואיזיה מלכות. ובינה זו מלוכשת בפנימיות העזרה, שה"ס המלכות. וז"ש, ואינון שבכין סחור דעזרה לגו . שמקיפים העזרה בפנימיות העזרה. להיותן בינה, שהיא פנימיות המלכות.
קנז פד נבעין מ"א וכו': כשהמים נובעים ועולים, עולים כל מיני מרגליות שבעולם. כלומר, כשהמים דמורת, שהוא קו האמצעי דז"א, משפיעים הארת החכמה אל המלכות; שהמזדגות שלה נקראים מרגליות, הן עולות למעלה, כי הארת החכמה שבהן מאירה רק ממטה למעלה. ואינן נופלות לחוץ, כלומר, שאינן מאירות ממעלה למטה, שאז היו נבחן שנפלו לחוץ לקליפות. והארת חכמה המקובלת בהן היא בג' קוין בזה אחר זה, שהם ג' גוונים, לבן אדום ירוק, וכל אחד מהן כולל משלשתם, עתה הן נראות בגוון אחד, ולפי שעה הן נופלות, דהיינו שגוון הזה נעבר מהם לפי שעה, ואז עולות מרגליות אחרות בגוון אחר, וכן בכל מיני גוונים שבעולם, דהיינו כל גווני המלכות הנקראת עולם, ששורשם לבן שחור ואדום, נופלות אלו המרגליות בזה אחר זה שאחד נשקע והשני עולה, ואינן נופלות לחוץ, שאינן משפיעות ממעלה למטה לחיצוניים.		
קנח סחרנין דההוא נביעי וכו': מסביב אותו המבוע, מסביבם כפתור ופרח, שה"ס הג"ר דחכמה, המקיפים בבחינת אור מקיף מסביב, ואינם מאירים בפנימיות המעיין. וכל בני העולם אינם יכולים לעמוד על אלו הגוונים שבהם, להיותם ג"ר, כי כולם הם להבות לוהטות ואינם יכולים להסתכל בהם. וע"כ לא ידוע חשיבות מעשיהם. העלים שבפרח, מנצצים בכמה צבעים.		
קנט עובד ציור אומונו וכו': מעשה רוקם שהוא האומנות של רבון העולם, מכסים		

(דפו"י דף קס"ה ע"א)

נב

שלח דף

קס) ולעילא מנהון, אינון גופנין פרישאן, תחות גופנין אינון כרובין, פלהו גרפיין פרישן, משלבין אלין באלין. הקא אמר רב מתיבתא, דכל מאן דאסתפל באינון גופנין, מנהרין אנפוי פנהירו דשמשא.

קסא) אינון שבכין דאתחמן סחור סחור דעזרה, פלהו מרקמן, בחוטיין דנהרין בגונונין סגיאין, מלהטן בד' מיני זהרין דאשא. שלהובין סלקין, וגונונין מנצצן, ולומנין שלהובין משתככי, ונהרין וגונונין סלקין, ובטשי אלין באלין.

קסב) שית אלף אגנין, לגבי אינון שבכין, ד' גונונין, לד' סטריין דעזרה, אלין אינון רבכין, ונביעו דמיין חייין בכל סטרי. ואינון נפלי באינון אגנין, ובלעי פאתרייהו ואלין מיין לא נדעי לאן אולין.

קסג) באמצעו דעזרה, יקומון פלהו ישראל, ויתחזון קמי מלכא קדישא. בסטר דרום בעזרה ט דא, אתיליד חד מעיינא דמיא, ואתדמי דקא ישטפון מיא פל

חלופי גרמאות

ח דאתחמן, ט דאי י ואתרמי; ואתרי.

מעינא דמיא

הסולם

מאמר

ולפעמים דהיינו בזמן הקטנות הלהבות משתככות, ואורת גוונים עולים, דהיינו שמאירים רק ממטה למעלה. שבזמן הקטנות אינם מאירים אלא ממטה למעלה. ואז בוטשים אלו באלו, שהארות המלכות בוטשות בהארות הבינה וממעטות אותן.

קסב) שית אלף אגנין וכו': ששה אלף אגנות יש אצל אלו שבכות, דהיינו מלכיות המקבלות ו"ק דחכמה מן השבכות, שהם ששה כנגד חג"ת נה"י, והם אלף ע"ש החכמה הנקראת אלף. ד' גוונים הם לד' צדדים של העזרה, דהיינו חו"ג תו"מ, ואלו הם גדולות, דהיינו שהם בחינת ו"ק דגדלות, ומבוע של מים חיים בכל צד, דהיינו חסדים וחכמה יחד, מים, על שם החסדים. חיים, על שם החכמה, והם נופלים באלו האגנות ונבלעים במקומם, כלומר שאינם מושפעים ממעלה למטה, דהיינו לחוץ ממקומם. ומים אלו, אינם יודעים אנה הם הולכים. שלהיותם עם חכמה, שאינה מושפעת ממעלה למטה, אין בהם ידיעה איפה הם הולכים.

קסג) באמצעו דעזרה יקומון וכו': באמצע העזרה, דהיינו בקו האמצעי של המלכות, יקומו כל ישראל ויראו לפני המלך הקדוש. שממנה מקבלים כל ישראל חכמה הנקראת ראה. בצד דרום, של העזרה, שהוא קו ימין של המלכות, וחסד, נולד מעיין מים אחד, ונדרמה שהמים ישטפו כל העולם. מי שיכנס בהם יכנס עד הברכים, יכנס בהם גבור

קס) ולעילא מנהון וכו': ולמעלה מן הכרובים, פרושים אלו הגפנים, שתחת הגפנים הם הכרובים, כולם פרושים כנפיהם. משולכות אלו באלו. כאן אמר רב מתיבתא, כל מי שמסתכל בגפנים אלו מאירים פניו כאור השמש.

פירוש. הגפנים הם בחינת מוחין דפנים, שהאחרים שלהם נקראים כרובים. ו"ש, ולעילא מנהון אינון גופנין פרישאן, שהם מוחין דפנים תחות גופנין אינון כרובין, תחת, פירושו אחרים, ואמר שהאחרים של הגפנים, הם הכרובים. כלהו גרפיין פרישן, שכנפיהם מכסים הארת הג"ר, משלבין אלין בא"ין, שהכרובים והגפנים משולבים זה בזה. וגם הכרובים חוזרים לבחינת פנים יחד בחבור עם הגפנים. דכל מאן דאסתפל באינון גופנין מנהרין אנפוי, להיותם מוחין דפנים, פנהירו דשמשא, כאור הז"א הנקרא שמש.

קסא) אינון שבכין דאתחמן וכו': השבכות שהם אורות בינה המתלבשים במלכות המתפשטות סביב סביב העזרה מבפנים, כולם נרקמים בחוטים המאירים בגוונים רבים, שחוטי בינה וחוטי מלכות נרקמים ומטובכים זה בזה ומאירים יחד, וחוטים ה"ס הארות החסדים. והם לוחטים בד' מיני זוהר של אש. שה"ס הארות דקו שמאל, שה"ס הארות החכמה, המאירות עם דינים הנקראים אש. הלהבות, שה"ס הארות החכמה, עולות שמאירים ממטה למעלה. וגוונים מתנוצצים.

(דפו"י דף קס"ה ע"א * דף קס"ה ע"ב)

ש"ח דף

ס

עלמא. מאן דייעול ביהו, יהון עד ברפנים, ייעול ביהו גיבר רב ייעול ביהו עד ברפנים, אי תינוק בר יומא עד ברפנים. מאן דשתי מנייהו יתחפס, ויתפקח בתקמתא.

קסד) מעיינא דא נפיק מגו מרגלא תדא זעירא, בכותלא דדרום. אינון מיין בלעי גו אתרא, ומתמן יפקון לבר ממקדשא, עד דייעלו לנחל שטים, ישטפון ההוא זמה, דאולדין מיא דשטים. ועיד מיין אלין בעזרה, בגין אינון דאתחזון

חלופי גרמאות

כ מוסף אי ייעול, ל אחרא; אתר דא.

מעיינא דמיא

הסולם

מאמר

גבור גדול יכנס עד הברכים, ואם תנוק בן יומו יכנס בהם, יכנס בהם עד הברכים. מי שותה מהם יחכם, ויתפקח בחכמה.

נודע ששורש ג' קוין הם בסוד ג' נקודות חולם שורק חירוק המבוארים לעיל (ב"א דף ט"ו ד"ה החיא) ומעיין מים ה"ס אור החסד שמקורם בקו ימין, שה"ס דרום דעזרה, ולירתו של אור החסד הזה, הוא ע"י עלית המלכות לבינה, שנתמעטה מג"ר לוי"ק, שה"ס נקודת החולם כמ"ש שם. וז"ש, בסטר דרום בעזרה דא, דהיינו בקו ימין, שה"ס נקודת החולם, אתייליד חד מעיינא דמיא, שע"י עלית המלכות לבינה נולד מעיין המים שהוא שורש החסד, ואז נדמה שהמלכות לא תצא עוד מן הבינה, והבינה לא תשוב לג"ר, כדי שלא יתבטלו החסדים, וז"ש ואתדמו דקא ישטפון מיא כל ע"מא, שנדמה אשר המים שה"ס החסדים שנולדו ע"י עלית המלכות, ישטפו כל העולם, כלומר שיתחברו העולם מבנין הג"ר, ולא יחזרו עוד הג"ר אל העולם. שזה נבחן לחורבן העולם. אמנם לא היה כך אלא ע"י קו שמאל וקו האמצעי חזרו הג"ר לבינה כנודע, אמנם בשעתם ביציאת קו ימין, מי שנכנס בהם, אבד הג"ר שלו, וז"ש, מאן דייעול ביהו יהון עד ברבים, כלומר שהמים יעלימו את נה"י שלו, הנקראים ברכים, וכשנעלמו נה"י דכלים נעלמים ג"ר דאורות. והעלמת ג"ר אלו נוהגת הן תיכף בעת לידת קו ימין ע"י עלית המלכות לבינה, שאז מכונה תינוק בן יומו. והן אפילו אח"כ כשיוצאת נקודת השורק, שאז יוצאת המלכות מן הבינה בסוד קו השמאל, והבינה חוזרת לג"ר, הנה גם אז אין המלכות יוצאת מבינה בקו הימין, וע"כ נעשה מחלוקת בין ימין לשמאל, (כנ"ל אד"ר נשא אות רי"ד בחסולם) והתגברות הימין על השמאל, נבחן, שקו השמאל, המכונה

(דפויי דף קס"ה ע"ב)

קסד) מעיינא דא נפיק וכו': מעיין הזה יוצא מתוך מרגלית אחת קטנה בכותל דרום. מים אלו נבלעים במקומם, ומשם יצאו לחוץ מן המקדש עד שעולים לנחל שטים וישטפו זמה ההיא שהולידו המים דנחל שטים. וע"כ מים אלו בעזרה, משום שאלו הזכרים הבאים להראות שם, כשהיו שותים מן המים, לא חששו בנקבות בבואם להראות לפני המלך הקדוש. ועוד, שטעל ידי המים, יתפקחו לדעת דברים סתומים של המלך העליון. במקדש הזה כל ההרהורים יהיו נשכחים, חוץ מהרהור שמחת המלך הקדוש.

פירוש. כי נתבאר בסמוך, שאע"פ שבקו שמאל יוצאת המלכות מבינה והבינה חזרה לאור הג"ר, שה"ס שהי' יוצאת מאויר הבינה, והבינה חזרה לאור. עכ"ז הקו ימין אינו מוציא ה"י מאויר שלו, כי חפץ חסד הוא, ולא באור החכמה. וז"ש, מעיינא דא נפיק מגו מרגלא דדא זעירא, שהיא המלכות דמלכות, הנקראת מרגלא זעירא, שעלתה לבינה דמלכות לתקון קו ימין שלה, בסוד ה"י שנכנסה לאויר, כנ"ל. אינון מיין בלעי גו אתרא, היינו בעת שהימין מתיחד עם השמאל והחסד נכלל בחכמה, והחסדים

סא

שלח דף

תמן דבורין. הוּוּ שְׁתָּאן מִן מַיָּא, לֹא חִיִּישֵׁי בְּנוֹקְבֵי, בְּמִיתֵיהוֹן לְאַתְחַזְּאָה קָמִי מְלָכָא קְדִישָׁא. תוּ, דְּהָא יִתְפַּקְחוּן לְמַנְדַּע מְלִין סְתִימִין דְּמְלָכָא עֲלָאָה, גּוּ מְקַדְּשָׁא דָא כָּל הֶהָרִין יִשְׁתַּפְּחוּן, בְּרֵי הֶהָרָא דְתַדְוָה דְּמְלָכָא קְדִישָׁא.

קסה) עֲנָפָא חַד נְפִיק, גּוּ אֲמַצְעוּ דְהָהוּא מְעִינָא. אָמַר רַב מְתִיבְתָא, כִּד קָרִיבְנָא לְהָהוּא עֲנָפָא גּוּ מְעִינָא, אֲסַתְּלַק עֲנָפָא לְעִילָא לְעִילָא, כָּל מַה דְּקָרִיבְנָא,

מעיינא דמיא

הסולם

מאמר

להמשיך מן הצד שלהן שהוא קו שמאל. כי החכמה שבשמאל אסור להמשיך ממעלה למטה. תו, דהא יתפקחו לְמַנְדַּע מְלִין סְתִימִין דְּמְלָכָא עֲלָאָה, כי מתקון הזה של ה' שבאור, נמשכים ויוצאים כל המוחין ד"א.

קסה) עֲנָפָא חַד נְפִיק וכו': ענף אחד יוצא באמצע אותו המעין. אמר רב מתיבתא כשקרבתו לענף ההוא שבתוך המעין, נסתלק הענף למעלה למעלה, כל מה שקרבתו כך נסתלק יותר. היסוד והשורש של ענף הזה, אינו אלא במים. ענף הזה מכסה עולמות. כל צבעים שבעולם נראים בעלים שלו. הפרי שלו אינו ידוע מה הוא, ואינם יכולים לדעת. ואמר רב מתיבתא, ששאל את המשיח על אותו הפרי, ואמר, פרי הזה גנוז, לאיש משענתו בידו מרוב ימים. מי שזכה לדעת את זה ידע.

פירוש. אע"פ שאמרנו שמעין הזה הוא קו ימין, עכ"ז הוא כולל ג' קוין, כי כל קו מג' קוין כלול משלשתם. ואין לשאול, א"כ, כל קו מג' הקוין, שוים זה לזה, שהרי בכלום יש ימין ושמאל, וקו האמצעי הכולל יחד. וזה שמפרש כאן, שיש הפרש גדול בין קו האמצעי הכולל, ובין קו האמצעי הכולל בימין. וז"ש עֲנָפָא חַד נְפִיק גּוּ אֲמַצְעוּ דְהָהוּא מְעִינָא, דהיינו שהוא בחינת קו האמצעי, הכולל במעין הזה שהוא ימין. אמר רב מתיבתא כִּד קָרִיבְנָא וכו' אֲסַתְּלַק עֲנָפָא לְעִילָא לְעִילָא, כִּד מַה דְּקָרִיבְנָא חִבֵּי אֲסַתְּלַק, דהיינו שלא כדרך קו האמצעי הכולל, שמושגים בו הימין והשמאל, זה ממעלה למטה וזה ממטה למעלה (כנ"ל ב"א דף ט' ד"ה מחלוקת) אבל קו האמצעי הכולל בימין, כל מה שמתקרבים אליו כך הוא מסתלק למעלה. והוא ע"ד שנתבאר בדבור שלאחר זה אצל הרקיע שהוא הבחינה שכנגד ענף הזה. ע"ש. וכל זה הוא מטעם, כי יסודא ושרשא

והחסדים הנכללים מחכמה מושפעים למטה, הנה כח ה' שבאור, שהוא גורם למניעת החכמה אינה נמשכת עם החסדים אלא בלעי גו אתרא, והוא כדי שהחסדים יתכללו עם אור החכמה לתחתונים. אמנם אם ישראל חוטאים ומתדבקים בשמאל, כמו שהיה בנחל שטים, שהוא שמאל, שמשכו אותו בחטאם בבנות מואב, אז נתעורר כח ה' שבאור הימין, המעורב במים שבדרום, ויוצא לחוץ ממקומו למעט השמאל, ולמחוק הזוהמא. וז"ש, וּמִתְמַן יִפְקוּן לְבַר מְקַדְּשָׁא, דהיינו רק בשעת חטא, עַד דִּיעֲלוּ לְנַחֲלֵי שְׁטִיָּם, שהוא שליטת השמאל בלי ימין, שנתדבקו לבנות מואב ולבעל פעור, ישמפון ההוא זמיה דאולדין מיא דשטים דהיינו ע"י כח ה' שבאור שלהם הם ממעטים קו השמאל, ואז נמחק הזוהמא, כי נמחקים כל הנמשכים מצדו.

ונצטוו ישראל שלש פעמים בשנה יראה כל זכורך וגו'. דהיינו ע"י ג' קוין הנקרא שלש פעמים, ימשיכו החכמה הנקרא ראייה, בבחי' הזכרים, שהם חסדים, כלומר שהחכמה לא תהיה נמשכת מקו שמאל ששם סוד הנקבות, כי החכמה שבשמאל אסור למשוך ממעלה למטה, אלא החסדים, שה"ס הזכרים, מותר למשוך למטה אע"פ שהראיה שה"ס החכמה כלולה בהם. וז"ס, יראה כ"ז זכורך, שהראיה תהיה בזכרים. וכדי להיות בטוחים, שלא ימשיכו משהו מצד השמאל, שהם נקבות, היו שותים ממעין הזה שבדרום, שבו ה' נמצאת באור, שכחה דוחה החכמה, כנ"ל. וז"ש, וְעַד מִיּוֹן אֲלִין בְּעִזְרָה, דהיינו עם ה' הנמצא באור שלהם, בגין אינון דאתחזון תמן דבורין, דהיינו הזכרים שהם חסדים, הוּוּ שְׁתָּאן מִן מַיָּא, שהיו שותים ומקבלים כח ה' הנמצא באור שלהם, ואז לא היישי בְּנוֹקְבֵי, במיתיהון לְאַתְחַזְּאָה קָמִי מְלָכָא קְדִישָׁא, דהיינו בבואם להראות, שפירושו להמשיך החסדים שבהם כלולה החכמה, לא יתעוררו בנקבות, דהיינו שלא יתעוררו (דפו"י דף קס"ה ע"ב)

ש"ח דף

סב

הכי אסתלק, יסודא ושרשא דההוא ענפא לאו איהו אלא במיא. ההוא ענפא חפי עלמין. כל גוונין דעלמא באינון טרפין דיליה. איבא דיליה, לא ידע מהו. ולא יכלין למנדע. ואמר, דקא שאיל למשיח על ההוא איבא, ואמר, איבא דא גניז, לאיש משענתו בידו מרוב ימים. מאן דזכי למנדע דא, לינדע.

קסו) רקיע חר אית על ההוא ענפא, פריש לעילא. ומההוא רקיע, אזיל טלא ע"ג מעינא דא, ולא יתיר. פד אסתפל ב"ג לההוא רקיע מרחיק, דמי תכלא קריב יתיר, דמי סומקא. קריב יתיר, דמי ירוק, קרוב יתיר, דמי תוור, דלית תוור בעלמא כגנייה. טלא דקא אזיל מניה, אשתאיב בההוא ענפא, ועביד איבא דא, ואתרבי. ההוא רקיעא, איהו אזיל בגלגולא יתיר ממה דעינין נכלין להסתכלא.

חלופי גרסאות

ח ל"ג דא. ו ההוא. ח חוורו. ו ההוא.

מסורת הזהר

(1) (זכריה ח) וירא קיח צ"ה.

מעיינא דמיא

הסולם

מאמר

לרקיע ההוא מרחוק, הוא דומה לתכלת. קרב יותר הוא דומה לאדום. קרב יותר הוא דומה לירוק. קרב יותר הוא דומה ללבן, שאין לבן כמוהו בעולם. הטל ההולך ממנו נשאב בענף ההוא, ועושה פרי הונו וגדל. רקיע ההוא הולך בגלגול יותר ממה שהענינים תוכלנה להסתכל בו.

פירוש. ז"א נקרא רקיע, דהיינו שמים. והבחינה שכנגד הענף שבאמצע המים, אשר בו"א, הוא סוד, רקיע חד אית ע"ה ההוא ענפא פריש לעילא, שגם הרקיע הוא בחי' קו האמצעי של צד ימין. וז"ש, מההוא רקיע אזיל טלא ע"ג מעיינא דא ולא יתיר, להיותו הבחינה שכנגד הענף שבאמצע המעייין, ע"כ הוא משפיע רק לו לברו ולא לאחר. והזוכה לקבל מרקיע הזה הוא מקבל והולך ממטה למעלה בד' מדרגות שלו. וז"ש, כד אסתכל בר נש לההוא רקיע מרחיק, דהיינו בעת שהוא רחוק ורוצה לקבל מדרגה א', דמי תכלא, שהוא צבע המלכות. קריב יתיר דמי סומקא, הזוכה יותר רואה בו בחינת השמאל שהוא אדום. קריב יתיר דמי ירוק, הזוכה יותר רואה צבע ירוק, שה"ס קו האמצעי ת"ת. הכולל חסד וגבורה. קריב יתיר דמי חוור דלית חוור בעלמא כגנייה. שה"ס חסד. וחסד הזה משפיע אל הענף ועושה פירות, וז"ש, טלא דקא אזיל מניה אשתאיב בההוא ענפא ועביד איבא דא ואתרבי, שמן החסד הזה גדל פרי הנ"ל על הענף הזה שבאמצע המעייין. ואע"פ שיש ברקיע כל אלו

ושרשא דההוא ענפא לאו איהו אלא במיא, משום שבכל קו שולט היסוד שלו, אם היסוד והשורש הוא חסד, כל ג' הקוין הם בשליטת החסד, ואם היסוד והשורש הוא גבורה, כל ג' הקוין הם תחת שליטת הגבורה. וכיון שיסוד ושורש של ענף הזה הוא במים, שהוא חסד, ע"כ אפילו קו האמצעי בו הוא ג"כ כבחינת חסד, ואין בחינת השמאל ניכר בו. וז"ש, ההוא ענפא חפי עלמין, דהיינו שמכסה העולמות שלא יקבלו מהארת החכמה. ועם כל זה, כל גוונין דעלמא באינון טרפין דיליה, שבבחינת העלים שלו, שאינם למאכל, רק הם משמשים לענף עצמו, יש שם כל ג' גוונים לבן אדום ירוק. דהיינו שלפי עצמו יש שם גם הארת חכמה. אבל, איבא דיליה, דהיינו הפרי שהוא למאכל, דהיינו להמשיך ממנו למטה לתחתונים. לא ידע מהו, ולא יכפין למנדע, דהיינו שאין בו שום השגה, להיותו חסדים בלי חכמה כלל. וז"ש, ואמר דקא שאיל למשיח וכו' ואמר איבא דא גניז לאיש משענתו בידו מרוב ימים. דהיינו לעתיד לבא אחר שיוכזו לכל המדרגות יקבלו בחינת חסדים מעתיקא קדישא שהם חשובים הרבה יותר מחכמה ויהיו נמשכים למטה לתחתונים. ואלו החסדים החשובים הם פרי של ענף הזה. כלומר, שעל ידו מתקבלים.

קסו) רקיע חד אית על ההוא ענפא, פריש לעילא. ומההוא רקיע, אזיל טלא ע"ג מעינא דא, ולא יתיר. פד אסתפל ב"ג לההוא רקיע מרחיק, דמי תכלא קריב יתיר, דמי סומקא. קריב יתיר, דמי ירוק, קרוב יתיר, דמי תוור, דלית תוור בעלמא כגנייה. טלא דקא אזיל מניה, אשתאיב בההוא ענפא, ועביד איבא דא, ואתרבי. ההוא רקיעא, איהו אזיל בגלגולא יתיר ממה דעינין נכלין להסתכלא.

(דפו"י דף קס"ה ע"ב)

סג

שלח דף

קסז פל אינון נטורי קיימא קדישא, פ בעון לאתחזאה קמי מלפא, דהא לא אתחזון, אלא בגין לאתחזאה דאינון בני גזירו קדישא. וע"ד, ויראה פל זכורף, אינון בני קיימא קדישא. דייק רב מתיבתא, זכורף, ולא זכורף. דהא זכר פתיב, ולא זכור, מאי זכורף. אלא פל אינון דנטרין קיימא קדישא, ולא חבאן ביה, אינון הוו בני מלפא, דבכל יומא משתבח בהו ודכיר לון פדיר. וע"ד זכורף, הווא דאית ביה קיימא קדישא, דדכיר לון מלפא בכל יומא, דלית שבחא קמי מלפא עלאה, אלא פ כמאן דנטיר קיימא דא.

קסח וע"ד בעי דיתחזון תלת זמנין בשתא קמיה. תלת זמנין אמאי. אלא בגין פ אבהן קדמאי, דקבילו להאי ברית, וקדמא לכול פקודין דאורייתא, ובג"כ תלת זמנין אינון בשתא. אברהם קביל ברית. יצחק קביל ברית. יעקב הוה שלים מפלהו, וע"ד פתיב ביה, ויעקב איש תם, שלים מפלא.

קסט אברהם תמים אקרי, ולא הוה כ"כ שלים, אכל תם: שלים מפלא. מה פתיב בנת, איש צדיק תמים הנה בדורותיו. הנה רשים ברשימו קדישא בינייהו. ואמר רב מתיבתא, בכל אתר דכתיב תמים, דרשים ברשימו קדישא, באת קיימא דברית, ובגין פ דנטיר ברית, אקרי תמים בדורותיו. מה דלא הוה פלהו הדי, דאינון מתבלן ארתיהו.

חלופי גרסאות

9 דבעון; בעיין, צ מסיף אלא כמאן. ק דאבהן, ר בקדמיתא ול"ג קדמא לכול פקודין דאורייתא.

מסורת הזהר

(8) (שמות כג) בא לו צ"ש להלן אות רה צ"י. (9) (בראשית כה) תולדות לו צ"ב. (9) (שם ו) נח א צ"א.

הסולם

מאמר

יראה כל זכורף

אותם המלך בכל יום, שאין שבח לפני מלך העליון אלא כמי ששומר ברית הזה.

קסח וע"ד בעי דיתחזון וכו': ועל כן צריכים שיראו לפניו ג' פעמים בשנה. ג' פעמים למה. אלא בשביל האבות הראשונים שקבלו ברית הזה, בראשונה לכל מצות התורה. ומשום זה הם ג' פעמים בשנה. אברהם קבל ברית. יצחק קבל ברית. יעקב היה שלם מכולם. כי אברהם ויצחק הם כנגד ימיו ושמאל, ויעקב הוא כנגד קו האמצעי הכולל את שניהם. וע"כ כתוב בו, ויעקב איש תם, שפירושו שלם מכל.

קסט אברהם תמים אקרי וכו': אברהם נקרא תמים, ולא היה כל כך שלם, אבל תם, שלם מכל (כנ"ל אות ק"ז) מה כתוב בנה, איש צדיק תמים היה בדורותיו, שהיה רשום ברושם קדוש ביניהם. ואמר רב מתיבתא בכל מקום שכתוב תמים, פירושו, שרשום ברושם קדוש באות ברית מילה. ומשום ששמר ברית נקרא תמים בדורותיו, מה שכולם לא היו כך, שלא

ד' הצבעים הנ"ל, עכ"ז אין בחינתם נמשכת למטה כמו בקו האמצעי הכולל. על דרך שבארנו לעיל אצל הענף האמצעי שבמים, ע"ש. ור"ש, הווא רקינא איהו אויף בגלגולא יתיר ממה דעיינין יבין לאסתכלא. כלומר שהצבעים מתגלגלים כל כך במהרה עד שהעינים אינן שולטות בהם. וכל ד' צבעים שאמרנו לעיל שהווא רואה, היינו בשליטת החסד ע"ד שבארנו בהענף.

קסז כל אינון נטורי וכו': כל אלו שומרי ברית קדש צריכים להראות לפני מלך הקדוש, כי לא נראים אלא להראות שהם בני ברית קדש, וע"כ יראה כל זכורף, שהם בני ברית קדש. ומדייק רב מתיבתא, זכורף ולא כתוב זכרף עם ו' חרוקה, כי זכר פירוש הכתוב דהיינו זכרים, ולא זכור, שאין הפירוש זכרון שלך. מהו זכורף, למה דוקא זכרים, אלא כל אלו השומרים ברית קדש ואינם חוטאים בו אלו הם בני המלך, שבכל יום משתבח בהם, וזכר אותם תמיד. ועל כן אוה"כ זכורף שפירושו, אותו שיש בו ברית קדש שזוכר (דפו"י דף קס"ה ע"ב *) דף קס"ו ע"א)

סד

ש"ח א"ך

קע וְעִיד כְּתִיב, אֶת הָאֱלֹהִים הִתְהַלֵּךְ גִּת. וְכִי מֵאֵן זְכִיל לְמִיֶּהָ עֲמִיה. אֶלֶּא
כָּל מֵאֵן דְּנָטִיר בְּרִית קִדִּישָׁא, אֲזַנְדְּוֹגַת בֵּיה שְׂכִינְתָּא, וְשָׂרִיאַת עֲלֵיה. וּבְגִ"כ, ׀
תְּמִים תִּהְיֶה עִם יְיָ אֱלֹהֶיךָ. תְּמִים תִּהְיֶה, וּלְכַתֵּר עִם יְיָ אֱלֹהֶיךָ. בְּזוּגָא תִּדְא.
דְּכִינֵן דְּנָטִיר בְּרִית דָּא, עִם יְיָ לְהָוִי, וְלֹא אֶתְפָּרֵשׁ מִנִּיה.

קעא בְּאַבְרָהָם כְּתִיב, ׀ הִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי וְהָיָה תְּמִים, גְּזִירוֹ דָּאֵת קִיָּמָא.
הִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי, מִהֲכָא, דְּלֹא יִהְיֶה גָבֵר בְּתֵר אֶתְתָּא, אֶלֶּא ׀ קִמְהָא, אִרְח פֶּשֶׁר אִיהוּ.
וְהָא כְּתִיב, ׀ הִנֵּה אֲנֹכִי שׁוֹלֵחַ מִלְּאָךְ לִפְנֵיךָ. ׀ וְשַׁלַּחְתִּי לִפְנֵיךָ מִלְּאָךְ. ׀ לְאַבְרָהָם
דְּלֹא תְּוֹה גְּזִיר, דְּתָה לִיה לְקִמְהָ. וְעִיד ׀ לֹא כְּתִיב הָיָה תְּמִים, וְהִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי. אֶלֶּא
הִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי, דְּלֹא יֵאוֹת אֲנָת, עַד שְׁתֵּהָא תְּמִים. וְכֵן בְּכִלְהוּ, כִּינֵן דְּבִ"ג תְּמִים,
וְנָטִיר לִיה, מִיַּד הִיא לְקִמְיָה, וְאִיהוּ אֲבַתְרָהּ, פֶּשֶׁר אִיהוּ לְדָא. לְגַרְעוֹנָא מִה כְּתִיב,
׀ כִּי שָׁב מֵאַחֲרֵי.

מסורת הזהר

חלופי גרסאות

(ז) (דברים יח) וישלח יב צ"ח. (ק) (בראשית יז) ויקרא
עד צ"ס. (ד) (שמות כג) ויהי יח צ"א. (ו) (שם לג) ויהי
קמו צ"ג. (ח) (ש"א טו) שמות קיב צ"ו.

(ו) וישראל. ת כמה. א אברהם. ב ליג לא.

מאמר

הסולם

יראה כל זכורך

שלא היו שומרים ברית, שהם היו משחיתים
דרכם.

קע וְעִיד כְּתִיב אֶת וְגו': וְעִ"כ כְּתוּב,
אֶת הָאֱלֹהִים הִתְהַלֵּךְ גִּת. שׁוֹאֵל, וְכִי מִי יִכּוֹל
לְלַכֵּת עִם הָאֱלֹהִים. וּמְשִׁיב, אֲבָל כָּל מִי
שְׁשׁוּמֵר בְּרִית קִדִּישׁ, מִתְּחַבֵּר בּוֹ הַשְּׂכִינָה
וְשׁוֹרָה עֲלָיו. וּמְשׁוּם זֶה כְּתוּב, תְּמִים תִּהְיֶה
עִם ה' אֱלֹהֶיךָ. שְׁפִירוּשׁוֹ, תְּמִים תִּהְיֶה, וְאַחֲ"כ
עִם ה' אֱלֹהֶיךָ בְּחִבּוּר אֶחָד. כִּינֵן שְׁשׁוּמֵר בְּרִית
זֶה, יִהְיֶה עִם ה', וְלֹא יִפְרוּשׁ מִמֶּנּוּ.

פירוש. כי אין החכמה מקובלת מן המלכות
אלא מכלים דאתורים שלה, (כנ"ל ויקהל אות
ג) ואם האדם אינו ראוי לזה, דהיינו שלא
נמול, והוא עלול להמשיך החכמה ממעלה
למטה, או הוא אסור ללכת אתורי השכינה,
שפירושו שלא ימשיך ממנה החכמה מאתורים
שלה. וְעִ"ז רמזו ז"ל, אסור לגבר ללכת אחרי
אשה. משא"כ אחר שנמול והוא שומר ברית,
דהיינו שכבר בטוח שלא ימשיך החכמה
ממעלה למטה הוא ראוי ללכת אחר השכינה,
דהיינו שראוי לקבל הארת החכמה מאתורים
שלה. וז"ש, אֵלֶּא הִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי, דֵּלֶּא יֵאוֹת
אַנְת עַד שְׁתֵּהָא תְּמִים, שְׁכָל עוֹד שְׁאִינּוּ
נְמוּל נִאֲמַר לוֹ הִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי, וְלֹא לֵאחֲרֵי, מִטַּעַם
הַנִּלְ. אֲבָל כִּינֵן דְּבִ"ג תְּמִים, וְנָטִיר לִיה,
דהיינו שנמול ושומר בריתו, מִיַּד הִיא לְקִמְיָה
וְאִיהוּ אֲבַתְרָהּ, דהיינו שמקבל מאתורי
השכינה, כִּי כִּשְׁר אִיהוּ לְדָא, כִּי הוּא כִּשְׁר
לְקַבֵּל חֲכָמָא מֵאַחֲרֵי הַשְּׂכִינָה. לְהִיטוּתוֹ שׁוּמֵר
הַבְּרִית. כְּמַבּוּאֵר.

קעא בְּאַבְרָהָם כְּתִיב הִתְהַלֵּךְ וְגו':
בְּאַבְרָהָם כְּתוּב, הִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי וְהָיָה תְּמִים. דֵּהִינֵן
מִילַת אוֹת בְּרִית שְׁנִקְדָּא תְּמִים. הִתְהַלֵּךְ
לִפְנֵי, מִכָּאֵן שְׁלֹא יִלְךְ גָּבֵר אַחַר אִשָּׁה אֶלֶּא
לִפְנֵיה, שְׁהוּא דֶרֶךְ הַיִּשְׂרָאֵל. שׁוֹאֵל, וְהָרִי כְּתוּב
הִנֵּה אֲנֹכִי שׁוֹלֵחַ מִלְּאָךְ לִפְנֵיךָ, שְׁפִירוּשׁוֹ
הַשְּׂכִינָה הַמְּכֻוּנָה מִלְּאָךְ. וְכֵן וְשַׁלַּחְתִּי לִפְנֵיךָ
מִלְּאָךְ. הָרִי שְׁהַשְּׂכִינָה הַלְּכָה לִפְנֵיהֶם וְהֵם
לְאַחֲרֵיהָ. וּמְשִׁיב, אֲבָרְהָם שְׁלֹא הִיָּה נְמוּל,
דְּחַתָּה אוֹתוֹ לִפְנֵיה, וְלֹא נִתְּנָה אוֹתוֹ לְלַכֵּת
לְאַחֲרֵיהָ, וְעִ"כ לֹא כְּתוּב, הִיָּה תְּמִים וְהִתְהַלֵּךְ
לִפְנֵי, אֶלֶּא הִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי כָּל עוֹד שְׁאִינֵן נְמוּל,
כִּי אִינֵן רְאוּי לְלַכֵּת לְאַחֲרֵי עַד שְׁתֵּהָא תְּמִים,
דֵּהִינֵן עַד שְׁתַּמוּל וְכֵן בְּכֻלָּם, שְׁכֵן הוּא בְּכָל
(דפ"י דף קס"ו ע"א)

נה

מה

שלה לך

קעב נח גזיר הנה, ותמים, פריעה לא הנה ביה, ובגין דלא הנה ביה פריעה מה פתיב, את האלהים, ולא אחר האלהים, לקמא לא הנה, בגין דהנה גזיר, לאתורא לא הנה, בגין דלא אתפרע. איך הנה. את האלהים, סמין ליה, ולא זכיל לאסתכלא ביה, דלאו פשר כ"כ.

קעג בישראל פתיב, ויני' הולך לפניהם יומם בעמוד ענן ולילה בעמוד אש וגו'. כיון דאמרו ישראל, המבלי אין קברים במצרים וגו'. כי טוב לנו עבוד את מצרים. כביכול, אתחלש דעתא. פתיב ויסע מלאך האלהים ההולך לפני מחנה ישראל וילך מאחריהם, ויסע למעפד בהו נוקמין.

קעד וע"ד חדי משית, וחדי רב מתיבתא, דקא אתפשר בדא. ואמר רב מתיבתא, דקא דייק למשית ואמר, מנא הנה לדניאל דקאמר, פריס פריסת מלכותך ויהיבת למדי ופרס. מאינון אתון דופרסין אשתמע ליה. והכא מאי הוא. א"ל, הכי הוא ודאי, פריס פריסת מלכותך חייבא, ע"י דמשית אתרא, ולבתר ישלוט מלך פרס, וישול מלכוון סגיאין, והוא ישלט על ארעא קדישא תריסר ירחי, והוא ישלוט ויקטול סגיאין, וההוא משיתא, ולבתר יפול, ויקבלון מלכותא קדישי עליונין. וע"ד, ופרסין, מלכא דפרס, אשתמע הקא.

קעה אי חסידא קדישא, כמה חדוה על חדוה, בההוא מעיינא. ובההוא מעיינא, מגדלא כל זיני אילנין, דנציב קב"ה בג"ע, וכלהו קיימי לאסנותא, טרפין

חלופי גרסאות
מסורת הזהר
א) (שמנת יג) פקודי ריח צ"ד. ב) (שם יד.) ג) (דניאל ג) בפרויי כתבו חסר. ד) ליג דהא; דוייק. ה) ליג חייבא. ו) ויקהל כ צ"ז.

הפולם
מאמר
קעב נח גזיר הנה וכנ': נח נמול היה ותמים, פריעה לא היתה בו. ומשום שלא היתה בו פריעה מה כתוב, את האלקים התהדר נח. ולא אחר האלקים. כי לפני השכינה לא היה משום שהיה נמול. לאחר השכינה לא היה, משום שלא עשה פריעה, אלא איך היה, את האלקים, דהיינו סמוך לו, אבל אינו יכול להסתכל באחוריים שלו, כי אינו כשר כל כך. משום שלא עשה פריעה.

קעג בישראל פתיב ודו' וגו'. בישראל כתוב, ודו' הולך לפניהם יומם בעמוד ענן ולילה בעמוד אש וגו'. היינו שהיו הולכים אחרי ה'. כיון שאמרו ישראל המבלי אין קברים במצרים וגו', כי טוב לנו עבוד את מצרים, כביכול, נחלש הדעת, ע"כ כתוב, ויסע מלאך האלקים ההולך לפני מחנה ישראל וילך מאחריהם, דהיינו שנדחו לפני ה'. ויסע, היינו לעשות בהם נקמות. (חסר ההמשך).

קעד וע"ד חדי משיח וכנ': (חסר חסר דפויי דף קס"ו ע"א)

קעה אי חסידא קדישא וכנ': אהה חסיד הקדוש, כמה שמחה על שמחה הוא במעיין ההוא, במעיין ההוא גדלים כל מיני אילנות שנטע

ש"ח דף

טו

ואיבין וענפין, ולחדו ולבא תדיר. ולית בינייהו כפנא, ודאגה, ואנחה, לעלמין. ופאה עמא דכל דא "מחפאן, וכל דא גניז לון.

קעו) אר"ש, בקרקע דהאי מקדשא, אית מאלין פליאן, א"ל, אי רבי, אי ר', ופאה חולקף דכל האי. אבהוא. ע"ג ההוא מעינא "רקמא, אכל לית מאן דכיל לאסתכלא ביה, לזמנין נהירו דיליה נהורא. לזמנין חשוכא, לזמנין גוון ארגוונא. מנצצן דלא זכלין עינין לאסתכלא לעילא. "ההיא דשאלת "חסידא קדישא, מההוא קרקע דמקדשא, רב מתיבתא לא פריש מגיה, דהא גניז איהו גו ירדנא, והא אמניא לך מה דאמינא, אכל נשאל מלה דא, ותנדע מה דתנדע.

קעז) ירדן דא, עאל ואתמשך זמנא חדא בשתא, גו ההוא נהר דנפיק מעדן, לאו מאינון "ארבע נהרין דאתמשכן מגיה, אלא ביה "ממש. פיון דמטי לגביה, איהו אתמשך ואתפשט ועאל גו ירדנא. וכיון דמטי גו קרקע דמקדשא, אשתכח תמן תלת יומין, ולא אתפשט ולא אתמשך לאתר אתרא. ואמר רב מתיבתא, דכד אהדר ההוא נהר לאתריה, שביק תמן, כל זיגי ציורין, דקא עביד קב"ה בג"ע, דאינון ציורין "גניזין, "דתחות דוקתייהו. "

קעח) אלין הקא ואלין הקא, וסלקי ונתתי כדקדמיתא. בההוא סטר דרום, אית תלת מאה וחמשין עמודין, מכל זיגי מרגלאן. ואלין אינון דנהרין תדיר,

חלופי גרמאות

ז לבייהו, ח ל"ג מחפאן וכל דא, א בדפויי יש סימן חסר לפני בההוא ואחר בההוא. ט ל"ג מן ריקמא, י לאתקלא. כ היא, ל דשאלה. מ ל"ג חסידא קדישא. נ ואתמשך, ס נהרין ארבע. ע חמש. פ ל"ג גניזין, צ דתחתית המתים לדוכתייהו. ק בדפויי כתבו חסר.

מאמר	הסולם	עמודים ונשרים
שנטע הקב"ה בגן עדן, וכולם עומדים לרפואה, העלים והפירות והענפים, ולשמחת הלב תמיד. ואין ביניהם רעב ודאגה ואנחה לעולם. אשרי העם שמחכים להם כל זה. וכל זה גנוז להם. קעו) אר"ש בקרקע דהאי וכר': א"ר שמעון בקרקע המקדש יש מאלו הפליאות. אמר לו אהה רבי, אהה רבי, אשרי חלקך שכל זה בההוא (חסר כאן) על אותו מעיין הוא נרקס, אבל אין מי שיכול להסתכל בו, לפעמים האור שלו הוא אור, ולפעמים הוא חשך, ולפעמים הוא בצבע ארגמן. ונוצצים עד שהעינים אינם יכולים להסתכל למעלה. וההוא ששאלת, חסיד קדוש, מאותו קרקע המקדש, רב מתיבתא לא ביאר ממנו, כי הוא גנוז תוך הירדן. והרי אמרתי לך מה שאמרתי, אבל נשאל דבר זה ותדע מה שתדע.	תוך אותו הנהר היוצא מעדן, שהוא יסוד דז"א, שתחילת הזווג היא בבחינת קו שמאל, ולא מאלו ד' נהרות המתפשטים ממנו, אלא בו ממש, בנהר היוצא מעדן עצמו, כיון שהוא מגיע אליו, הוא נמשך ומתפשט ונכנס תוך הירדן, מבחינת קו שמאל תחילה, בסוד פיוסא (כנ"ל ב"ב דף קל"ו ד"ה פנימית) וכיון שמגיע לקרקע המקדש, שה"ט המלכות דמלכות, נמצא שם ג' ימים, דהיינו בסוד ג' קוין, ואינו מתפשט ואינו נמשך למקום אחר. ואמר רב מתיבתא, כשחוזר אותו הנהר היוצא מעדן למקומו, עוזב שמה, בקרקע המשכן, כל מיני ציורין שעושה הקב"ה בג"ע, שהם ציורים גנוזים תחת מקומם (חסר חסידים).	
קעז) ירדן דא עאל וכר': ירדן זה, שהוא יסוד המלכות, נכנס ונמשך פעם אחת בשנה, דהיינו פעם א' שה"ט קו אחד, משלש פעמים בשנה, שה"ט ג' קוין, והיינו בסוד קו שמאל, (דפויי דף קס"ו ע"א)	קעח) אלין הקא ואלין הקא וכר': (חסר ההתחלה) אלו כאן, ואלו כאן ועולים ויורדים כבתחילה. בצד דרום ההוא, שהוא קו ימין, שכולו חסד, יש ש"נ עמודים מכל מיני מרגליות. ואלו הם שמאירים תמיד, ונוטפים בשמים	מאמר עמודים ונשרים

ש"ח ע"ד
 וְנִטְפִין בּוֹסְמִין טְמִירִין, דְּלֵא אֲתַגְלוּ לְעֵלְמִין. אַרְבַּע אַגְנִין בְּכָל עֲמוּדָא
 וְעֲמוּדָא נְעִיצִין. וְכַד אֵינּוּן בּוֹסְמִין נִטְפִין, מְאִינּוּן עֲמוּדִין, נְפִלִי בְּהוּ, וְאֲתַמְלִין
 פְּלֵהוּ אַגְנוֹת, וְלֵא נְפִקִין בּוֹסְמִין לְבַר.
קעט מְאִינּוּן בּוֹסְמִין, זְמִינִין לְזַמְנָא דְאַתִּי, לְאַקְטָא בְּכָל יוֹמָא קְטוּרְתָא,
 קָמִי מְלַפָּא קְדִישָׁא. דְּלֵא יְהוּוּ מְפִתִישׁוּ דְכְּנֵי נְשָׂא. אֵינּוּן בּוֹסְמִין לֵא יְדִיעַ עֲקָרָא
 דְּלֵהוּן, וּמָמָה הוּוּ, אֶלֵא מְאִינּוּן עֲמוּדִין נְפִלִין פִּמְן.
קפ תְּרִין נְשָׂרִין בְּכָל עֲמוּדָא וְעֲמוּדָא, מְתַנְצֵצִין מִתְּלַהֲטִין בְּכָל גְּוֹנִין. שְׁבַע
 מְאָה נְשָׂרִין. אֵינּוּן, פְּרַחֲתִין, אֵלִין הֶבְא וְאֵלִין הֶבְא, בְּגִלְגוּלָא דְעֲמוּדִין. פִּד אֲסַתְרִין,
 לֵא יְכַלִּין עֵינִין לְאַסְתְּפֵלָא, דּוּכְתָא דְדָבָהוּ.
קפא תֵּלַת אֲתוּוֹן בְּלִטִין וּפְרַחֲתִין, מְפּוּמָּא דָּא לְפּוּמָּא דָּא. בְּגִלְגוּלָא דְעֲמוּדִין
 וּנְשָׂרִין. כָּל אֵינּוּן אֲתוּוֹן מְרַקְמֵן בְּאַשָׁא תּוּוּרָא, וְדִהְבָּא יְרוּקָא. תְּרִין אֲלִפִין וּמְאָה

חלופי גרמאות

ד ונאפין; ונפאן, ונפאן אינון, ת יהון, א בהו.

מאמר	הסולם	עמודים ונשרים
בשמים נסתרים שאינם נגלים לעולם. ארבעה אגנות תקועים בכל עמוד ועמוד. וכשהבשמים נוטפים מן העמודים נופלים באגנות וכל האגנות מתמלאים, ואין הבשמים יוצאים לחוץ. קעט) מְאִינּוּן בּוֹסְמִין זְמִינִין וכו': מאלו הבשמים, עתידים לעתיד לבא להקטיר קטורת בכל יום לפני המלך הקדוש. שלא יהיו מכתיתת בני אדם. בשמים אלו לא ידוע עיקר שלהם, וממה היו, אלא שנופלים שם מאלו העמודים.	קפ תְּרִין נְשָׂרִין בְּכָל עֲמוּדָא וכו': ב' נשרים בכל עמוד ועמוד מתנוצצים ומאירים בכל הצבעים. שבע מאות נשרים הם בכל ש"ו העמודים. הם פורחים אלו כאן ואלו כאן עם גלגול העמודים. כשמסתובבים, לא תוכלנה העינים להסתכל במקום שלהם.	נה"י. וחמשים בחינות נגד ת"ת. ונמצא, שיש ג' מאות וחמשים בחינות ביסוד, וכן ג' מאות וחמשים בחינות בהוד, וכו'. כי כל אחת כלולה מכולם. וש"נ של היסוד נקראים ש"נ עמודים. וש"נ של נצח, והש"נ של הוד, נקראים ש"נ נשרים. ויש בהם בחינת מלכיות שבגופם דהיינו שכל אחת מתנה"י כלולה מע"ס, ויש מלכות אחת בכל בחינה מש"נ בחינות שבד' הספירות, והם נקראות אַגְנוֹת, ומלבד אלו, יש מלכות הכוללת, המקובלת מכל תנה"י דו"א, שה"ס המלכות המקבלת מג' קוין נה"י דו"א. והיא נקראת מנורה. ולהיותה מקבלת שפע של ג' אותיות, כמ"ש לפנינו, הפורחות מנשר לנשר, ע"כ יש בה אלפים ומאה בחינות, כי בב' נשרים ב"פ ש"נ שהם ד' מאות, ומכל בחינה שבד' מאות נמשכות ג' אותיות, הנה ג"פ ד' מאות, הם אלפים ומאה. ע"כ יש אלפים ומאה מנורות, והאורות שבהם נקראים נרות, ולהיותם כולם כלולים זה מזה, יש בכל אחת מב' אלפים ומאה מנורות, ב' אלפים ומאה נרות.
קפא תֵּלַת אֲתוּוֹן בְּלִטִין וכו': ג' אותיות בולטות ופורחות מפיו של זה לפיו של זה, בגלגול העמודים והנשרים. כל אלו האותיות נרקמות באש לבנה וזהב ירוק. ב' אלפים ומאה מנורות תלויות בין עמודים האלו. וב' אלפים ומאה נרות בכל מנורה ומנורה. דולקים ביום, ונכבים בלילה בשביל צער ישראל. כשבא הבוקר, נדלקים כולם מאליהם. פירוש המאמר. מתזה ולמטה דו"א יש בו ד' ספירות, שהם תנה"י, וכל אחת מתנה"י כלולה מכולן, ויש בכל אחת מהן תנה"י. והם רק ג' ספירות וחצי, כי רק נה"י הן שלמות, ומת"ת אין בהם רק חצי ספירה שמחזה ולמטה, והן בסוד מאות, ע"כ יש ג' מאות בחינות נגד	זה אמרו (באות קע"ח) בהווא סטר דרוב , דהיינו בצד ימין בחסד דו"א, אית תלת מאה וחמשים עמודין , שהם ש"נ בחינות שביסוד דו"א הנקראים עמודים כנ"ל. מב"ז זיני מרגלאן, ואלין אינון דנהרין תדיר, שהם מאירים לכל בחינות המלכות הנקראות מרגליות, ולהארתם אין הפסק. ונטפין בוסמין טמירין, הארות החכמה מכונים בשמים המעלים ריח ממטה למעלה. ואומר, שהבשמים נוטפים	

(דפו"י דף קס"ו ע"א * דף קס"ו ע"ב)

ש"ח ע"ד

סח

מנרתין, תלזין בין אינון עמודין. ותנין אלפין ומאה שרגין, בכל מנרתא ומנרתא. דלקין ביממא, וכליליא מתדעבי, על צערא דישראל. פד אתי צפרא, דלקין פלהו מגרמייהו.

קפב) אדהו יתבי, באמרי הא רמש ליליא. א"ל לר"ש, אי חסידא קדישא, נהירו דעלמא, טול פנקסא דאחמתא דא, וטול שרגא, וכתוב מלין אלין, דהא

חלופי גרמאות
ב אמר.

דרך אמת נן שיש באוצר המלך.

הסולם

מאמר

עמודים ונשרים

שח"ס הסתכלות עינים ע"י גלגול הקוין, הנה כאן אינו כן, אלא שאין העינים יכולים להסתכל. מטעם שכאן הוא שליטת החסד. וז"ש (באות קפ"א) תלת אתוון בלטיין ופרהין מפומא דא לפומא דא וכו', השפע היא כלול מג' קוין המכונים ג' אותיות, ואחר שהשפע מתוקן כולו בנצח והוד, שהם ב' הנשרים הוא בא ליסוד, וע"כ השפע שהוא ג' אתוון פורחות מנשר לנשר, מנצח להוד ומהוד לנצח, בעת הגלגול של העמודים והנשרים. כ"ל אינון אתוון מרקמן באשא הוורא, שהוא שמאל הנקרא אש, כלול בלבן שהוא חסד, ודהבא ירוקא, שהשמאל שהוא זהב כלול בקו אמצעי, שהוא ירוק. וז"ש תריין אלפין ומאה מנרתין תלזין בין אינון עמודין כי המלכות המקבלת השפע נקראת מנורה. ולהיות השפע בא מכל נשר בג' אותיות, שכנגד כל אות יש מנורה אחת לקבל אותה, וע"כ הם ג' פעמים ז' מאות אתוון, שהם ב' אלפים ומאה אותיות, המקובלות בב' אלפים ומאה מנורות. והן תלויות בין עמודים כדי לקבל השפע. והאורות שבמנורות נקראים נרות, וז"ש, ותריין אלפין ומאה שרגין בכ"ל מנרתא ומנרתא, כי כל אחת מב' אלפים ומאה כלולה מכולם, וע"כ יש ב' אלפים ומאה בכל מנורה ומנורה. ולהיותם כולם תחת שליטת צד דרום שהוא חסד השולט ביום ולא בלילה, ע"כ, דלקין ביממא, ובלי"ה מתדעבי, כי בלילה שולט הדין, והחושך, וז"ש, על צערא דישראל, דהיינו מפני שליטת הדין והחושך, שממנו נמשך צער ישראל. כד אתי צפרא דלקין כלהו מגרמייהו, כלומר, כשמגיע זמן שליטת החסד הם נדלקים מאליהם, ואין צריך להעלות מ"ן מתחתונים.

קפב) אדהו יתבי אמרי וכו': בעוד שהיו יושבים, אמרו, הנה נחשך הלילה. אמר לו לר"י שמעון, אהה חסיד קדוש אור העולם, קח

נוטפים מהם להיותם כלולים מכל ג' קוין, אלא שהבשמים הם בסתר, ואינם נודעים, וז"ש, דלא אתגלו לעלמין. והוא מטעם, כי כאן המדובר היא בצד דרום, שהוא שליטת החסד, וע"כ הארת החכמה שבקו שמאל, שה"ס צפון, אינה יכולה להתגלות בו.

וזה אמרו, ארבע אנגין בכ"ל עמודא ועמודא, דהיינו המלכיות שבגופם של העמודים כנ"ל, והם ד' בכל עמוד כנגד תנה"י, וכד אינון בוסמין וכו' נפלי בהו, כלומר שהבשמים, שהן הארות החכמה שאינן יכולות להתגלות כאן, נופלות באותם האגנות, וז"ל נפקין בוסמין לבר, שאינם מושפעות לחוץ מהם, אלא נשארות באגנות. מטעם הנ"ל. וז"ש (באות קע"ט) זמינין לזמנא דאתי לאתקמרא וכו', שלעתיד לבא יתגלו הארות החכמה שבהם, דלא יהוו מכתישו דבני נשא, שלא יהיה בהם שום התעוררות מלמטה מבני אדם, אלא יהיה כולו אתערותא דלעילא בלי אתערותא דלתתא כלל. אינון בוסמין לא ידע עקרא דלהון וממה הו, דהיינו שאין בהם שום השגה, מטעם היותם בשליטת הימין. אלא מאינון עמודין נפלין תמן, ושום תחתון אינו מתערב בזה.

וזה אמרו (באות ק"פ) תריין נשרין בכ"ל עמודא ועמודא וכו', כי העמודים הם בחינות היסוד, ונצח והוד הנקראים ב' נשרים עומדים עליו, שעל כל בחינה של יסוד, יש ב' בחינות של נצח, ושל הוד. שבע מאה נשרין אינון, כי יש ש"נ בחינות בנשר של נצח וכן ש"נ בחינות בנשר של הוד. פרהין אלפין הכא ואלין הכא בגלגולא דעמודין, פירושו, בשעת הארת ג' קוין שהם מתגלגלים על ג' דוכתי, (כנ"ל ויחי דף קנ"ט ד"ה קל) אז הנשרים פורחים מדוכתא לדוכתא, והעמודים מתגלגלים. כד אסתהרן לא יכלין עיינין לאסתכלא וכו', כלומר, אע"פ שבכל מקום מתגלה החכמה (דפ"י דף קס"ו ע"ב)

כ"ט

ש"ח א"ך

מטא זמנא דילן, לפקדא כל חד וחד לגו קבריה, עד פלגו ליליא, דקב"ה צאל
גו גנתא לאשתעשעא בהדי צדיקיא וכדין כל חד וחד פרח לתמן. ולמחר נהוי
גבך, הואיל ונהבו לן רשו, לאשלמא דורנא דקא משדרי לך. פרחי, בכה
ר"ש וגעא.

קפג) פתח ואמר, אילת אהבים ויעלת חן דדיה ירווך בכל עת באהבתה
תשגה תמיד. אורייתא אורייתא, נהירו דכל עלמין, פמה זמין, ונחלין, ומקורין,
ומבוועין, מתפשטי מנף לכל סטרין. מנף כלא, עלך קיימי עלאין ותתאין, נהירו
עלאה דמנף נפקא. אורייתא אורייתא, מה אימא לגבך, אילת אהבים אנת, ויעלת
חן עילא ותתא רחימין דילך. מאן יזפי לינקא מנף פדקא יאות. אורייתא
אורייתא שעשועים דמארך, מאן יכיל לגלאה, ולמימר סטרין וגניזין דילך.
בכה, ואעיל רישיה בין ברכוי, ונשק לעפרא.

קפד) אדהכי חמא פמה דיוקנין דתבריא סתריה. א"ל, לא תדחל בריה
דיוחאי, לא תדחל טו בוצינא קדישא, כתוב וחדו גו חדוה דמארך. כתב כל אינון
מלין דשמע בההוא ליליא, ולעא לון, ולהג לון, ולא אנשי מלה. וההוא שרגא
נהיר קמיה כל ההוא ליליא, עד דאתא צפרא. פד אתא צפרא, זקף עינוי, וחמא
חד נהירו דתוה נהיר ברקיעא, מאיך עינוי לתתא. אהדר פמלקדמין, וחמא
נהירו בכל רקיע, דנהיר וסליק בההוא נהירו דיוקנא דביתא, בכמה ציורין. חדא
ר"ש, ולפום רגעא, אגניז ההוא נהורא.

חלופי גרסאות

ג ויהב. ד מוסף בד מנך. ה מוסף גבי עילא.

מסורת הזהר

ד (משלי ה) ויקרא קא צ"ע.

דרך אמת ט ניצון קרוש.

אילת אהבים

הסולם

מאמר

תורה תורה, השעשועים של אדונך, מי יכול
לגלות ולומר הנסתרות והגנוזות שלך. בכה
והכניס ראשו בין ברכיו, ונשק את העפר.

קפד) אדהכי חמא פמה וכי: בתוך
כך ראה ר' שמעון כמה צורות של החברים
מסביב לו. אמרו לו, אל תירא בנו של יוחאי,
אל תירא מאור הקדוש, כתוב ושמת בשמחת
רבונך. כתב כל אלו הדברים ששמע באותו
לילה, ושנה אותם והגה אותם ולא שכח דבר.
וגו ההוא האיר לו כל אותו הלילה עד שבא
הבוקר. כשבא הבוקר, נשא עינוי וראה אור
אחד שהיה מאיר ברקיע, השפיל עינוי למטה.
חזר כבתחילה וראה אור בכל הרקיע שהאיר,
ועלה באותו האור צורת הבית דהיינו בית
המקדש, כלומר שנעשה הזווג של מלכות ב"א,
בכמה ציורים. שמת ר"ש. וכרגע נגזו אור
ההוא.

אדהכי

קח ספר מתיק הזה, שהוא כלי שמשימים בו
כתבים, וקח נר, וכתוב דברים אלו. כי הגיע
הזמן שלנו, שיפקוד כל אחד את קברו עד
חצות לילה, ואז נכנס הקב"ה לגן עדן
להשתעשע עם הצדיקים, ואז כל אחד ואחד
ממנו פורח שמה. ולמחר נהיה אצלך משום
שניתנה לנו רשות, להשלים המתנה ששלחו
לך. דהיינו להשלים גילוי הסודות. פרחו. בכה
ר"ש וגעה.

קפג) פתח ואמר אילת וגו': פתח ואמר,
אילת אהבים ויעלת חן דדיה ירווך בכל עת
באהבתה תשגה תמיד. תורה תורה, האור של
כל העולמות, כמה ימים ונחלים ומקורות
ומבוועים מתפשטים ממך לכל הצדדים, ממך
הכל, עליך עומדים העליונים והתחתונים, אור
העליון ממך יוצא. תורה תורה, מה אומר לך,
אילת אהבים את ויעלת חן, למעלה ולמטה הם
האוהבים שלך, מי יזכה לינק ממך כראוי.

(דפו"י דף קס"ו ע"ב)

ע

שלה דף

קפח אדחכי, הא אינון תרין שליחן אתיין. אשכחיהו רישיה בין ברכוי. אמרו ליה שלמא עליה דמר, שלמא למאן דעלאין ותתאין בעאן לאקדמא ליה שלם. קום. קום ר"ש ותדא בהו. אמרו ליה, ולא תמית נייחא דרוחא דעבד לך מארה, תמית נהירו דביתא ברקיעא. אמר לון תמינא, ואמרו ליה יביה שעתא, אפיק תהומא בי מקדשא, ואעבריה קב"ה בימא רבא, ומנהירו דיליה, תהו נהיר ברקיעא.

קפז אמרו ליה, רב מתיבתא בעא בשלמך, והא ידע דאנן שליחן לגבך. וכמה מלין תדתין עתיקין, אתחדש באורייתא בהאי ליליא. אמר לון, במטו מנייכו, אמרו חד מלה מנייהו. אמרו, לא אתייהיב לן רשו ללמאי דאתינן לגבך, אכל מלה תדתא תהו לגבך השתא.

קפז פתח רב מתיבתא ואמר ויאמר יי אל אברם לך מארצך וגו', דא בגין דאתנהרא ביה נהירו כגוונא דא. מאן דלא זכי באתר דא, יהו וינטל גרמיה לאתר אתרא, וינפי ביה. אעא דדליק, ונהורא לא סליק ונהיר ביה, ינענעון ליה, ויסלק ביה נהורא, ונאנהיר. ותוינן ומינין למשמע, אכל בגין למיתי גבך, לא בעינן לאתעכבא, תדי ר' שמעון.

קפח אמרו ליה, אי חסידא קדישא, כל מלין די בגוון באורייתא, מלין זעירין אינון, בכל מלה ומלה. ואינון מלין זעירין, כמה אינון מלין רבין ועלאין,

חלופי גרסאות

1 אמר. 2 בה. 3 מוסיף אלא למאי; למאן. 4 לאתהרא.

מסורת הזוהר

(ה) (בראשית יב) לך ט צ"ב.

דרך אמת ע' ע"י לעיל ריש פרשת לך לך.

הסולם

מאמר

מאן דלא זכי כאתרא דא

לנו רשות לגלותם לך בזה שבאנו אליך, אלא דבר חדש אחד יש לנו אליך עתה.

קפז פתח רב מתיבתא וכו': אמרו לו. פר"מ ואמר. ויאמר ה' אל אברם לך לך מארצך וגו'. זה הוא משום שהאיר בו האור באפן זה. כלומר, שע"כ אמר לו הקב"ה לך לך וגו' משום שהאור לא יכול להאיר בו באפן אחר, אלא באפן זה. כי מי שאינו זוכה במקום זה, ילך ויטול עצמו למקום אחר, ויזכה שם, עץ הדולק, והאור אינו עולה ומאיר בו, ינענעו אותו ויעלו בו האור, ויאיר. ואמרו השליחים, היינו מוכנים לשמוע המשך הדברים מרב מתיבתא, אבל משום שהיינו צריכים לבא אליך, לא רצינו להתעכב. שמה ר' שמעון.

קפח אמרו ליה אי וכו': אמרו לו אהה חסיד קדוש, כל הדברים שלנו בתורה, דברים קצרים הם בכל דבר ודבר, דהיינו שנאמרו בקיצור נמרץ, ואלו דברים קצרים, כמה הם דברים גדולים ועליונים עד שאין להם שיעור.

כי

קפה אדהכי הא אינון וכו': בתוך כך הנה באו ב' השליחים. מצאו אותו ראשו בין ברכיו. אמרו לו שלום עליך אדוני, שלום למי שעליונים ותחתונים רוצים להקדים לו שלום. קום. קום ר"ש ושמת בהם. אמרו לו, ולא ראית נחת הרוח שעשה לך אדונך, ראית אור בית המקדש ברקיע. דהיינו הארת הזווג של מלכות בז"א שנקרא רקיע. אמר להם, ראיתי. אמרו לו בו בשעה, הוציא הקב"ה התהום שהוא המסך, של בית המקדש, שהוא מלכות, והעבירו בים הגדול שהיא בינה, ומאור שלו, דהיינו מאור המיתוק של המסך שבמלכות, בבינה, היה מאיר ברקיע, צורת בית המקדש. שה"ס הזווג.

קפז אמרו ליה רב וכו': א"ל רב מתיבתא דורש שלומך, והרי ידע שאנו שליחים אליך. וכמה דברים חדשים מעתיק נתחדש בתורה כלילה הזה. אמר להם, בבקשה מכם, אמרו דבר אחד מהם. אמרו לו, לא ניתנה

(דפו"י דף קס"ז ע"ב *) דף קס"ז ע"א

עא

ש"ח ע"ד

עד דלית לון שיעורא. דהא לית בגוון ספקא, אלא ברירו דאורייתא על בורייה. והשתא רב מתיבתא פריש מלין סתימין על דא, בגין דעקרא דנשמתא, אמאי לא נהיר באתר דא, וזכי לאתנהרא באתר אחרא. ועד כען לא זכינן בהו, בגין למיתי גבך.

קפ"ט ומלה אחרא זכינן למשמע מניה, רותא דאזלא⁹ בערטורא בההוא עלמא בלא בגין, אנתתיה תעביד ליה מאנא לאתבנאה איהו. מאי טעמא. אנתתיה איהי שרגא, דאתדליקת מניה, ותרווייהו שרגא חדא הוו, נהורא דא נפק מנהורא דא, אתדעך דא, אתדליק מגו נהוריה ממש, בגין דחדא נהורא הוו.

קצ"א השתא רבי, נהדר למלין קדמאין, וכד נהדר לאתרין, נטול רשו מרב מתיבתא, באינון מלין דנקבל מניה, ונימא קמך. זכאה חולקך, דאת זכי לנהורין סתימין, מכל סטרין, מעילא ומתתא, מהאי עלמא, ומעלמא אחרא. אמר ר' שמעון, מלה חדא בעינא למנדע, אי תיכול לאודעא לי. נשין בההוא עלמא, אי זכאין לסלקא לעילא, או היך אינון תמן. אמר ליה, אי רבי אי רבי, בדא אית לן נוא יקרא. בגין דלא לגלאה סטרין דתמן, אכל דא יהך ויטול רשו, ונימא לך. אדכהי פרח חד, ואתפסי מנייהו, ואזל ליה.

קצ"ב ולפום שעתא תב לגבייהו, אמר לון, זמינא הוינא למיעאל, והוו פלהו בעטורא חדא, דביגי דינא דחד בר נש, דקאים על פתחא דגן עדן, ואינון פרובין אחידו ביה, ולא שקקו ליה למיעאל תמן, ומהו בצערא בינייהו, וצווח צווחין על גבי פתחא, ושמעו כולהו צדיקייא דתמן, והשתא הוו מתכנפי כל בני מתיבתא, למיעאל לגבי מלכא משיחא, לעינא בדיניה. ואתנא לאודעא

חלופי גרמאות

⁹ דאתי כ נמירא. ל ליג מנייהו.

דרך אמת פ' בעירום. צ' ונתעלם.

מאמר	הסולם	דבר
כי אין לנו ספקות, אלא בירורה של התורה על מכונה. ועתה ביאר רב מתיבתא דברים סתומים על זה, על עיקר הנשמה, למה אינה מאירה במקום זה וזוכה להאיר במקום אחר, ועד עתה לא זכינו בהם, שהיינו צריכים לבא אליך.	הדברים שנקבל ממנו, ונאמר לפניך. אשרי חלקך שזכית לאורות סתומים מכל הצדדים מלמעלה ומלמטה, מעולם הזה, ומעולם האחר. אמר ר' שמעון דבר אחד רציתי לדעת, אם תוכלו להודיע לי. נשים בעולם ההוא, אם זוכות לעלות למעלה, או איך הן שם. אמר לו, אהה רבי, אהה רבי, יש לנו בזה סוד יקר, רק אין לגלות הסתרים משם, אבל ילך זה ויטול רשות, ונאמר לך. בתוך כך, פרח אחד ונעלם מהם, והלך לו.	דינא דחד בר נש בגן עדן
קפ"ט ומלה אחרא זכינן וכו': ודבר אחר זכינו לשמוע ממנו. רוח ההולך ערום בעולם ההוא, בלא בניס, אשתו נעשית לו כלי שהוא יבנה, דהיינו ע"י יבוס. מהו הטעם. היינו, כי אשתו היא נר הנדלק ממנו, ושניהם נר אחד היו, אור זה יצא מאור זה, נתכבה זה, דהיינו שמת בלא בניס, הוא נדלק מתוך אור אשתו ממש, משום שהיו אור אחד.	קצ"א השתא רבי נהדר וכו': עתה רבי נחזור לדברים הראשונים שלנו. וכשנחזור למקומנו, נקבל רשות מרב מתיבתא על אלו	
(דפו"י דף קס"ו ע"א)		שם

ש"ח דף

עב

לכו, וְדא חכְרָאי אצְטְרִיף לְמַהֵף תַּמְן, דְּכְרוּנָא תְּוה אַעְבָּר בְּכַל אֵינוֹן בְּנֵי מְתִיבְתִי.
דְּלִיְהוּוֹן בְּנִישֵׁין הַשְּׁתָא קָמִי מְשִׁית. נְטַל פִּתְקָא תְּדָא, וְיָהֵב לִר' שְׁמַעוֹן. אָמַר, טוֹל
דָּא, וְעֵינִין בְּמָה ׀ דְּתַמְן, עַד דְּגִיתִי גַבְךָ, פִּרְחוּ תַרְוּוּיָהּוּ.

קצב וְר' שְׁמַעוֹן נְטַל פִּתְקָא, וְתָמָא מַה דְּתָמָא, בְּרִזִין דְּתַמְן, כֵּל הֵהוּא
יוֹמָא. בְּלִילְיָא תָמָא שְׂרָגָא, וְנָפִיל בֵּיהּ שִׁנְתָא, וְדַמְף עַד צַפְרָא. כִּד נִהָר יִמְמָא,
קָם וּפְרַח הֵהוּא פִּתְקָא מְנִיָּה, וְהָא אֵינוֹן תַרְוּוּיָהּוּ אַתְיִין, אָמַר לִיהּ, קוּם רַבִּי,
זַפְאָה תּוּלְקָךְ, קוּם. בְּגִינְךָ תַמִּינֵן וְזַכִּינֵן לְכַמְה סְתָרִין עֲלָאִין, כְּמָה תְּדוּה אַתְוִיו
לָן, כִּד יָהֵבוּ רְשׁוּ לְגַלְאָה לָךְ, כֵּל מַה דְּאֵתְּ בְּעֵי. רִישׁ מְתִיבְתָא עֲלָאָה נִפְק לְגַבְךָ,
וְאָמַר, שְׂאִילוּ בְּשִׁלְמִיָּה דְּכַר יוֹחָאי, אַתְרִיָּה דְּכַר יוֹחָאי, הָא פְּנוּ לִיָּה מִכְּמָה יוֹמִין.
לִית מָאן דְּיַקְרַב לְגַבְיָהּ, זַפְאָה אִיהוּ.

קצג רַבִּי רַבִּי, יַכִּד פִּרְחָנָא מַגְבְּךָ, ׀ עֲאֻלָּנָא וְחַמִּינָא כֵּל בְּנֵי מְתִיבְתִי, ׀ דְּהָא
מִתְבְּנִפִי ׀ לְגוּ הֵיכְלָא תְּדָא, דְּמְשִׁית תַּמְן, וְדִיִּינוּ דִּינָא דְּהֵהוּא בְּר נָשׁ, דְּקָאִים
עַל פִּתְחָא, שְׁמִיָּה לִית לָן רְשׁוּ לְגַלְאָה. אַצְטְעַר ר' שְׁמַעוֹן עַל דָּא, אָמַר לִיָּה, לָא
תַצְטְעַר רַבִּי ׀ עַל דָּא, אַנְתָּ תְּדַע בְּדָא לִילְיָא בְּחַלְמָךְ. אַכְּל דִּינָא ׀ דִּיִּינוּ עֲלִיָּה,
דְּגוֹר מְשִׁית, דְּלִהוּי הֵהוּא בְּר נָשׁ לְבַר בְּהֵהוּא צַעְרָא אַרְבְּעִין יוֹמִין. לְסוּף אַרְבְּעִין
יוֹמִין, יַצְעֲרוֹן לִיָּה בְּדִינָא, בְּצַעְרָא דְּגִיְהֵנָם, שְׁעַתָּא וּפְלָגָא.

קצד וְכֵל דָּא, בְּגִין דִּיִּוְמָא תְּדָא, חַד מִן חֲבֵרְיָא תְּוה פְּרִישׁ מְלִין דְּאוּרְיִיתָא,
כִּד מְטָא לְחַד מְלָה, יַדַּע הָאִי בִּינֵי דִּיִּתְפְּשֵׁל בֵּיָּהּ, וְאָמַר לְחֲבֵרְיָא שְׁתּוֹקוּ, לָא
תִּימְרוּן מְדִי. וּבְגִין דְּשְׁתִּיקוּ חֲבֵרְיָא אַתְפְּשֵׁל בְּהֵהוּא מְלָה, וְאִכְסִיף. וְהֵהוּא כְּסוּפָא.

חלופי גרמאות

ח ל"ג מן התמן עד התמן. ו ל"ג כה. ט מוסיף בגינך עאלנא; עיילנא. ע ל"ג דהא. פ לגבי צ וע"ה. ק דדיינו.

מאמר	הסולם	דינא דחד בר נש בגן עדן
שם. ועתה נתאספו כל בני הישיבה להכנס למלך המשיח לעיני בדינו. ובאתי להודיע לכם. וחבוי זה, צריך ללכת שמה, כי כרוז עבר בין כל בני הישיבה, שיהיו מתאספים לקראת המשיח. לקח כתב אחד ונתן לר' שמעון, אמר קח את זה, ועיין במה שכתוב שם, עד שנבא אליך. פרחו שניהם.	מקומו של בן יוחאי פנוי לו מכמה ימים, אין מי שיקרב לו, אשרי הוא.	דינא דחד בר נש בגן עדן
קצב וְר' שְׁמַעוֹן נְטַל וְכוּ': וְר"ש לקח הכתב, וראה מה שראה בהסודות אשר שם כל אותו היום. בלילה, ראה נר, ונפל עליו שינה, וישן עד הבקר. כשהאיר היום קם ופרח אותו הכתב ממנו. והנה אלו השנים באו. א"ל, קום רבי אשרי חלקך, קום. בשבילך ראינו וזכינו לכמה סתרים עלינו. כמה שמחה הראו לנו כשנתנו לנו רשות לגלות לך כל מה שאתה רוצה. ראש הישיבה העליונה, יצא אלינו, ואמר שאלו בשלום בן יוחאי,	קצג רַבִּי רַבִּי כִּד וְכוּ': רַבִּי רַבִּי, כשפרחנו ממך, נכנסנו וראינו כל בני הישיבה, שמתאספים להיכל אחד, ששם משיח, ודנו דין של אותו האדם שעמד על הפתח, אין לנו רשות לגלות שמו. נצטער על זה ר' שמעון, אמר לו אל תצטער, רבי, על זה, אתה תדע זה בלילה בחלומך, אבל דין דנו עליו, שגור משיח, שיהיה אדם ההוא בתוך בצער הזה ארבעים יום, לסוף מ' יום, יצערו ליה בדין צער הגיהנם, שעה ומחצה.	דינא דחד בר נש בגן עדן
קצד וְכֵל דָּא בְּגִין וְכוּ': וכל זה הוא, משום שיום אחד, היה אחד מן החברים מפרש דברי תורה, כשהגיע לדבר אחד ידע אותו האדם שיכשל בו, ואמר לחברים שתוקו, אל תאמרו כלום, ומשום ששתקו החברים, נכשל בדבר		דינא דחד בר נש בגן עדן

(דפויי דף קס"ו ע"א)

עג

ש"ח ט"ז

דגרים האי בר נש, דינין ליה בהאי דינא * קש"א, בגין דלא בעי קב"ה לשבקא חובא דאורייתא, אפילו כמלא נימא.

קצה דינו דיניה, ונפקו כל בני מתיבתא. ואנא שאילנא רשו, דהא בריה דיוחאי, שאיל שאלתא דא. ועל דא אחזיו לי, מה דלא ידענא מקדמת דנא. אי רבי, שית היכלין אחזיו לי, בכמה ענוגין ועדונין, ובאתר דפרוכתא פרישא בגנתא. דהא מההוא פרוכתא ולהלאה, לא עאלין דכורין כלל.

קצו בהיכלא חדא, אית בתיה בת פרעה, וכמה רבוא ואלפי נשין, וינין בתדה, וכל חדא וחדא מנייהו, דוכתיין דנהורין ועדונין, בלא דחקא כלל אית לה. תלת זמנין בכל יומא, פרוזי אכריו, הא דיוקנא דמשה נביאה מהימנא אתי, ובתיה נפקת, לאתר דפרגודא חדא דאית לה, וחקמת דיוקנא דמשה, וסגידת לגביה, ואמרה, ופאה חולקי דרביתי נהירו דא. ודא איהו ענוגין דילה, יתיר מפלהו.

קצז אהדרת לגבי נשין, ואשתדלן בפקודי אורייתא. פלהו באינון דיוקנין דתו בהאי עלמא, בלבושא דנהורא, * כלבושא דכורין, בר דלא נהרי הכי, פקודין דאורייתא * דלא זכו לקיימא לון בהאי עלמא, משתדלי בהו, ובטעמייהו, בההוא עלמא. וכל הני נשין, דיתבין בתיה בת פרעה, אקרון * נשים שאננות, דלא אצטערו בצערא דגיהנם כלל.

קצה בהיכלא אתרא, אית סרח בת אשר, וכמה נשין רבוא ואלפיין בתדה. תלת זמנין ביומא מכריון קמה, הא דיוקנא דיוסף צדיקא אתא, ואיהי תדא, ו

חלופי גרמאות

ד ואמר; אתר; ואתר. ש בלבושא. ת לא. א ליג נשים.

מאמר	הסולם	היכלין דנשמתיין נוקבין
דכבר ההוא ונתכוה. ומשום בזיון ההוא, שגרם לו האדם, דנו אותו בדין קשה, משום שאין הקב"ה רוצה לעזוב עון של תורה אפילו כמלא שער.	יוצאת למקום מחיצה אחת שיש לה, ורואית צורת משה, ומשתחוה לפניו, ואומרת אשרי חלקי, שגדלתי אור הזה. וזה הוא התענוג המיוחד שלה יותר מכולן.	היוצאת למקום מחיצה אחת שיש לה, ורואית צורת משה, ומשתחוה לפניו, ואומרת אשרי חלקי, שגדלתי אור הזה. וזה הוא התענוג המיוחד שלה יותר מכולן.
קצה דינו דיניה ונפקו וכו': דנו דיניה ויצאו כל בני הישיבה. ואני שאלתי רשות כי בנו של יוחאי שאל שאלה זו. וע"כ הראו לי מה שלא ידעתי מקודם לכן. אהא רבי, ששה היכלות הראו לי, בכמה תענוגים ועדונים, במקום שהפרוכת פרושה בגן, כי מפרוכת ההיא ולהלאה, אין זכרים נכנסים כלל.	קצו אהדרת לגבי נשין וכו': בתיה חוזרת אל הנשים, ועוסקות במצות התורה. כולן הן בצורות שהיו בעולם הזה בלבוש אור, כמו לבושי הזכרים, חוץ מה שאינם מאירים כל כך בלבושי הזכרים. מצות התורה שלא זכו לקיים אותן בעולם הזה, הן עוסקות בהן ובטעמיהן בעולם ההוא. וכל אלו הנשים היושבות עם בתיה בת פרעה בהיכל אחד, נקראות נשים שאננות. שלא נצטערו כלל בצער הגיהנם.	קצה דינו דיניה ונפקו וכו': דנו דיניה ויצאו כל בני הישיבה. ואני שאלתי רשות כי בנו של יוחאי שאל שאלה זו. וע"כ הראו לי מה שלא ידעתי מקודם לכן. אהא רבי, ששה היכלות הראו לי, בכמה תענוגים ועדונים, במקום שהפרוכת פרושה בגן, כי מפרוכת ההיא ולהלאה, אין זכרים נכנסים כלל.
קצז בהיכלא חדא אית בתיה בת פרעה, וכמה רבבות ואלפים נשים צדקניות עמה, וכל אחת ואחת מהן יש לה מקומות אור ועדונים בלי דוחק כלל. ג' פעמים בכל יום כרוזים מכריונים הנה הצורה של משה הנביא הנאמן באה. ובתיה	קצז אהדרת לגבי נשין וכו': בתיה חוזרת אל הנשים, ועוסקות במצות התורה. כולן הן בצורות שהיו בעולם הזה בלבוש אור, כמו לבושי הזכרים, חוץ מה שאינם מאירים כל כך בלבושי הזכרים. מצות התורה שלא זכו לקיים אותן בעולם הזה, הן עוסקות בהן ובטעמיהן בעולם ההוא. וכל אלו הנשים היושבות עם בתיה בת פרעה בהיכל אחד, נקראות נשים שאננות. שלא נצטערו כלל בצער הגיהנם.	קצז בהיכלא חדא אית בתיה בת פרעה, וכמה רבבות ואלפים נשים צדקניות עמה, וכל אחת ואחת מהן יש לה מקומות אור ועדונים בלי דוחק כלל. ג' פעמים בכל יום כרוזים מכריונים הנה הצורה של משה הנביא הנאמן באה. ובתיה
(דפו"י דף קס"ז ע"א * דף קס"ז ע"ב)		למחיצה

ש"ח ע"ד

ע"ד

וּנְפַקְתָּ לְגַבֵּי פְּרָגוּדָא חֲדָא דְאִית לָהּ, וְחֲמַתָּ נְהִירוֹ דְדִיּוֹקְנָא דְיוֹסֵף, וְחֲדָתָא, וְסִגִּידָתָא לְגַבֵּיהּ, וְאֲמַרְתָּ, וְכַּאֲהוּ הָאֵי יוֹמָא, דְאֲתַעְרִית בְּשׁוּרָה דִּילָךְ לְגַבֵּי סְבָאֵי. לְכַתְרָא אֲהַדְרַת לְגַבֵּי שְׂאֵר נְשִׁין, וּמִשְׁתַּדְּלִין בְּתוֹשְׁבַתְחֵן דְמֵאֲרֵי עֲלָמָא, וְלֹאֲוֹדָאָה שְׁמִיָּה. וְכַמְּה דְיוֹכְתִין וְחִידוֹ, אִית לְכָל חֲדָא וְחֲדָא. וְלְכַתְרָא אֲהַדְרַן לְאֲשְׁתַּדְּלָא בְּפַקוּדֵי אוּרִייתָא, וּבְטַעֲמֵיהוּ.

קצ"ט בְּהִיכְלָא אַתְרָא, אִית יוֹכְבָד, אֲמִיָּה דְמִשָּׁה נְבִיאָה מְהִימְנָא, וְכַמְּה אֲלִפִין וּרְבָבֵן בְּהַדְּהָ. בְּהִיכְלָא דָא, לֹא מְכַרְזֵי פְּלַל, אֲלֹא ג' זְמַנִּין בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא, אֲוֹדַת וּמִשְׁבַּחַת לְמֵאֲרֵי עֲלָמָא, אִיהִי וְכָל אֵינוֹן נְשִׁין דִּי בְּהַדְּהָ. וְשִׁינְתָא דִּימָא מְזַמְרִין בְּכָל יוֹמָא, וְאִיהִי בְּלַחֲוֹדָהָ אֲמַרְתָּ מְהֵכָא, וְתַקַּח מְרִים הַנְּבִיאָה וְגו', אֶת הַתּוֹף בְּיָדָהּ וְגו'. וְכָל אֵינוֹן צְדִיקָיָא דִּי בְּגֵן עֲדָן, צִיִּיתִין לְקַל נְעִימוֹ דִּילָהּ. וְכַמְּה מְלֹאכִין קְדִישִׁין אוּדָאן וּמִשְׁבַּחֵן עֲמָה לְשִׁמָּא קְדִישָׁא.

ר' בְּהִיכְלָא אַתְרָא, אִית דְּבוּרָה, אוֹף הָכִי וְכָל שְׂאֵר נְשִׁין בְּהַדְּהָ, אוּדָן וּמְזַמְרֵן בְּהֵיא שִׁינְתָא דְאִיהִי אֲמַרְתָּ בְּהֵיא עֲלָמָא. אִי רַבִּי, אִי רַבִּי, מֵאֵן תְּמִי חֲדוּה דְצְדִיקָיָא, וְדִנְשִׁין וְכִיִּין דְעַבְדִּין לְגַבֵּי קב"ה. לְגוֹ לְגוֹ דְאֵינוֹן הִיכְלִין, אִית אַרְבַּע הִיכְלִין טְמִירִין, דְאֲמַרְהֵן קְדִישִׁין דְלֹא אֲתַמְסְרֵן לְאֲתַגְלָאָה, וְלִית מֵאֵן דְתְּמִי לֹן. בְּכֹוּלֵיהּ יוֹמָא אֵינוֹן בְּלַחֲוֹדֵיהוֹן, כְּמָה דְאֲמִינָא לָךְ, וְגוֹבְרִין אוֹף הָכִי.

ר"א וּבְכָל לַיְלָא אֲתַפְלִיֵן בְּלָהוּ וּפְחַדָא, בְּגִין דְשַׁעְתָּא דְזוּוּגָא אִיהוּ בְּפַלְגוֹת לַיְלָא, בֵּין בְּהֵיא עֲלָמָא, בֵּין בְּהֵיא עֲלָמָא. זוּוּגָא דְהֵיא עֲלָמָא, אֲתַדְּבַקוּתָא דְנִשְׁמָתָא וּבְנִשְׁמָתָא נְהוּרָא בְּנְהוּרָא. זוּוּגָא דְהֵיא עֲלָמָא, גּוּפָא בְּגּוּפָא.

ח'לופי גרסאות

ב ל"ג מן תפסת עד וחמאת, ג ל"ג אית. ד ל"ג טמירין.
ה בכל יומא כמה דאמינא לך אינון בלחודיהן. ו מסיף
כחדא כמה דאתמר, ז ל"ג בנשמחא.

מסורת הזהר

(1) (שמנת טו) ח"ג קפא:

הסולם

מאמר

ר' בְּהִיכְלָא אַתְרָא וכו': בהיכל אחר יש דבורה הנביאה, וגם כן, כל הנשים שעמה מודות ומזמרות בשירה ההיא שהיא אמרה בעולם הזה. אהה רבי, אהה רבי, מי ראה שמחת הצדיקים ונשים צדקניות העובדים להקב"ה. לפני ולפנים של אלו ההיכלות, יש ארבעה היכלות נסתרים של האמהות הקדושות, שלא נמסרו לגלות. ואין מי שראה אותן. בכל יום הן בלבדן כמו שאמרתי לך והגברים ג"כ לבדם.

ר"א וּבְכָל לַיְלָא אֲתַפְלִיֵן וכו': ובכל לילה מתכללים כולם יחד. משום ששעת הזווג הוא בחצות לילה, בין בעולם הזה ובין בעולם ההוא. הזווג של עולם ההוא, הוא התדבקות הנשמה בנשמה, אור באור. הזווג של עוה"ז, הוא גוף בגוף. והכל כמו שראוי, מין אחר מינו, זווג אחר זווג, גוף אחר גוף, הוא בעולם הזה, והזווג

למחיצה אחת שיש לה, ורואית אור צורת יוסף, ושמחה ומשתחוית אליו, ואומרת אשרי אותו יום שהערתי הבשורה שלך אל זקני. ואח"כ חוזרת אל שאר הנשים, ועוסקות בתשבחות לרבון העולם, ולהודות לשמו. וכמה מקומות ושמחה יש לכל אחת ואחת. ואח"כ חוזרות לעסוק במצות התורה ובטעמיהן.

קצ"ט בְּהִיכְלָא אַתְרָא אִית וכו': בהיכל אחר יש יוכבד אמו של משה הנביא הנאמן, וכמה אלפים ורבבות עמה. בהיכל זה אין מכריזים כלל, אלא ג' פעמים בכל יום ויום היא מודית ומשבחת לרבון העולם, היא וכל אלו הנשים שעמה. ומזמרות שירת הים בכל יום, והיא לבדה מתחלת מכאן, ותקח מרים הנביאה וגו' את התוף בידה וגו'. וכל אלו הצדיקים שבגן העדן, מקשיבים לקול נעימות שלה. וכמה מלאכים קדושים מודים ומשבחים עמה לשם הקדוש.

(דפוי" דף קס"ז ע"ב)

עה

שלה לך

וכלא כמה דאתתני, זינא בטר זיניה, זווגא בטר זווגא, גופא בטר גופא, זווגא דהוא עלמא, נהורא בטר נהורא. היכלין דארבע אמון, אקרין היכלין דבנות בוטחות. וְלֹא זְכִינָא בְּהוּ לְמַחְמִי. זפאח חולקהון דצדיקייא, גוברין ונוקבי דאזלי בארע מישר בהאי עלמא, וזפאין לכלהו ענוגין דההוא עלמא.

רב אי רבי, אי רבי, אלמלא פר יוחאי אנת, לא אתמסר לגלאה. זווגא דההוא עלמא, אתעביד איבא יתיר, מאיבא דאתעביד בהאי עלמא. בזווגא דלהון, בזווגא דההוא עלמא, בתיאובתא דלהון פחדא, פר מתדבקן נשמתין דא עם דא, עבדי איבין, ונפקי נהורין מנזיהו, ואתעבדי שרגין. ואינון נשמתין, לגיורין דמתגיירין, וכל הני עיילין להיכלא יחדא.

רג וכד מתגיירא גיורא יחדא, פרחא מההוא היכלא נשמתא, ועאלת תחות גרפהא דשכינתא, ונשקת לה, בגין דאיהו איבא דצדיקייא, ומשדרת לה לגו ההוא גיורא, ושראת ביה. ומההוא זמנא, אקרי גר צדק. והיינו רזא דכתיב, פרי צדיק עץ חיים. מה אילנא דתי אפיק נשמתין, אוף הכי צדיק, איבא דיליה עביד נשמתין.

רד רב מתיבתא אמר, פתיב ויתחי שרי עקרה אין לה ולד. ממאי דאמר ויתחי שרי עקרה, לית אנא יודע דלית לה ולד, מאי אין לה ולד. אלא י הכי אמר רב מתיבתא, ולד לא תות מולדא, אבל נשמתין תנת מולדא באתדבקותא דתיאובתא דאינון תרין זפאין, הוו מולדי נשמתין לגיורי כל

ח'ופי גרסאות

ח ל"ג מן זינא עד היכלין, ט גורס ולא זכינא בהו למחמי, בסוף האות י דא. ב ל"ג חדא. ל ל"ג הכי אמר רב מתיבתא.

מסורת הזהר

(ז משלי יא.) ח (בראשית יא) וארא טב, צ"פ.

היכלין דנשמתין נוקבין

רג וכד מתגיירא גיורא וכו': וכשמתגייר גר אחד, פורתח נשמה מהיכל ההוא, ונכנסת תחת כנפי השכינה, והשכינה נושקת אותה, משום שהיא תולדה של נשמות הצדיקים, ושולחת אותה לתוך אותו הגר, ושוכנת בו. ומזמן ההוא הוא נקרא גר צדק. והיינו הסוד שכתוב פרי צדיק עץ חיים, מה עץ החיים, שהוא ז"א, מוציא נשמות, אף הצדיק, כך הוא הפרי שלו, שעושה נשמות.

רד רב מתיבתא אמר וכו': רב מתיבתא אמר, כתוב, ותחי שרי עקרה אין לה ולד. שואל, ממה שאמר ותחי שרה עקרה, אני יודע שאין לה ולד, למה כתוב, אין לה ולד. אלא כך אמר רב מתיבתא, בניס לא היתה מוליד, אבל היתה מוליד נשמות, בדבקות התשוקה של ב' צדיקים אלו, היו מולידים

הסולם

מאמר

והזווג של עולם ההוא, הוא אור אחר אור. ההיכלות של ארבע אמהות נקראים היכלות של בנות בוטחות. ולא זכיתי לראות בהם. אשרי חלקם של צדיקים גברים ונקבות ההולכים בדרך הישר בעולם הזה, וזוכים לכל התענוגים שבעולם ההוא.

רב אי רבי אי וכו': אהה רבי, אהה רבי. אם לא היית בן יוחאי, לא היה נמסר לגלות. הזווג שבעולם ההוא, עושה פירות יותר מבזווג שנעשה בעולם הזה. בהזווג שלהם, בזווג של עולם ההוא, בתשוקה שלהם כאחד, כשמתדבקות הנשמות זו עם זו, עושים פירות, ויוצאים מהם אורות, ונעשים נרות, והם הנשמות אל הגרים שמתגיירים. וכל אלו הנשמות שנולדות מאלו הזווגים, נכנסים להיכל אחד.

(דפו"י דף קס"ו ע"ב *) דף קס"ח ע"א

ש"ח דף

עו

ההוא זמנא דהוה בחרן. כמה דעבדין צדיקיא בגן עדן. כמה דכתיב, ואת הנפש אשר עשו בחרן, נפש עשו ודאי.

(רה) חדי ר"ש, א"ל ההוא גברא, אי רבי, מה אימא לך, בכל גיש ירחי ושבתי ומועדאי וזמניא, אינון דכורין סלקין לאתחזאה קמי מלכא קדישא, דכורין ולא נוקבין, כד"א גאון כל זכורדי. וכד אהדרן מהדרן בכמה מלי חדין, ואהדרן מלין קמי רב מתיבתא.

(רו) יומא דא אהדרן מלין חדין קמי רב מתיבתא, על רזין עתיקין, צדיק וטוב לו, צדיק ורע לו. דכלהו סלקין גו מתקלא דאילנא, עד לא ייתון לעלמא, וכפום טקלא דמתקלא, הכי אית לון בהאי עלמא. רב מתיבתא, נחית וגלי ממה דשמע לעילא, מלה חדא גלי ולא יתיר. אעא דלא סליק נהוריה, יבטשון ביה ונאנהיר. גופא דלא סלקא ביה נהורא דנשמטא, יבטשון ביה, ויסלק נהירו דנשמטא, ויתאחדון דא בדא לאנהרא.

(רי) בגין דאית גופא דנהירו דנשמטא לא נהיר ביה, עד דיבטשון ביה, כדין נהיר נהירו דנשמטא, ואתאחדת בגופא, וגופא אתאחד בה. גופא כדין סליק נהירו מגו נשמטא, מהדר מרומם ומשבח, מצלי צלותיה ובעותיה, מברך למאריה, הא כדין פלא נהיר. בגין דאית גופא, דלא יכילת נשמטא לאנהרא ביה, עד דיבטשון ביה, וכדין נהיר ואתאחד דא בדא. אית אעא דלא אתאחד בנהורא, ולא סליק נהורא ביה, עד דיבטשון ביה, וכדין נהיר.

(רז) סטרא אחרא, בעי למעבד הכי, ובטש בתיביא, וכל מה דבטש,

חלופי גרסאות

ח אהדרן. נ ליג מלין. ח בדפווי כתבו חרי נוסחי.
ט ואתאחד בגופא וגופא אתאחד. פ משבת. צ צלותין
ובעותין. ק הכא. ר ועל.

מסורת הזהר

(ט) שם (יב) ויקהל יט צ"ו. (י) שמות (כג) בא לו צ"ש
לעיל אות קטו צ"ס.

הפוסם

היכלין דנשמטין דכורין

שהוא מלכות, מטרם שיבואו לעולם, וכפי המשקל שבמאזנים כך יש להם בעולם הזה. רב מתיבתא ירד וגילה ממה ששמע למעלה, דבר אחד גילה ולא יותר. העץ שאינו מעלה אורו כותשים אותו ומאיר. הגוף, שאור הנשמה אינה עולה בו מכים בו ויעלה אור הנשמה, ויתאחדו זה בזה, הגוף בנשמה, להאיר. (רז) בגין דאית גופא וכו': משום שיש גוף שאור הנשמה לא יאיר בו עד שמכים אותו, אז מאיר אור הנשמה ומתאחדת בגוף. והגוף מתאחד בה. ואז הגוף כשעולה אורו מתוך הנשמה, הוא מהדר ומרומם ומשבח ומתפלל תפלתו ובקשתו, ומברך לאדונו. הנה אז הכל מאיר. ולפיכך יש צדיק ורע לו.

(רח) סטרא אחרא בעי וכו': סטרא אחרא רוצה לעשות כן, והיא מכה ברשעים, וכל

מאמר

מולידים נשמות לגרים, בכל זמן ההוא שהיו בחרן, כמו שעושים צדיקים בגן עדן. כמו שכתוב, ואת הנפש אשר עשו בחרן. נפש, עשו ודאי.

(רה) חדי ר"ש א"ל וכו': שמח ר' שמעון, אמר לו איש ההוא, אהה רבי, מה אומר לך. בכל ראשי חדשים ושבתות ומועדים וזמנים, הזכרים עולים להראות לפני מלך הקדוש, זכרים ולא נקבות, כמו שאתה אומר, יראה כל זכורך. וכשתזורים, חזורים בכמה דברים חדשים, וחזורים אותם הדברים לפני רב מתיבתא.

(רו) יומא דא אהדרן וכו': ביום הזה חזרו דברים חדשים לפני ראש הישיבה, על סודות עתיקים, צדיק וטוב לו צדיק ורע לו. שכל הנשמות עולות תוך המאזנים של האילן

(דפווי דף קס"ח ע"א)

עז **שלח דף**
 פדין ׀ וְגַר רְשָׁעִים יִדְעֶךָ. מְחַרְף וּמְגַדֵּף לְכָל סֹטְרִין, וְלֹא יָכִיל לְאַנְתְּרָא כְּלָל, וְכַדִּין פְּתִיב ׀ כִּי מָה הָאָדָם שׁוֹבֵא אַחֲרֵי הַמֶּלֶךְ. וּבְעֵי לְאַתְדָּמִי לִיָּהּ, וְלֹא יָכִיל. וְעַל דָּא ׀ יִי צְדִיק יִבְחֵן, וּבִטְשׁ בֵּיהּ, וְכַדִּין נְהִיר וְאַתְקַף בְּנִהִירוֹ. יִבְחֵן, כַּד"א ׀ אֲכֵן בַּחֲן. גְּחִין ר' שְׁמַעוֹן, וְנִשְׁיָק לְעַפְרָא. אָמַר, מְלָה מְלָה אֲבַתְרָךְ רְדִיפְנָא, מִיּוֹמָא דְהוּינָא, וְהַשְׁתָּא אֲשַׁתְּמוּדְעָא לִי מְלָה, מְגוּ שְׁרָשָׁא וְעַקְרָא דְכָלְא.
 (ט) א"ל, אִי רַבִּי, אִי רַבִּי, פַּד סִלְקִין לְעֵילָא, כָּל אֵינוֹן רוּחִין דְּכוּרִין וְנוֹקְבִין, בְּהֵוּא זְמָנָא, ׀ שְׁמַעִין מְלִין חֲדָתִין וְעִתִּיקִין, נַחְתִּין וְעָאלִין לְגוּ מְתִיבְתָא, ׀ וְאַהֲדָרְן מְלִי קָמִי רַב מְתִיבְתָא, וְאִיהוּ אֹלִיף לֹון מְלָה עַל קִיּוּמִיהָ. פַּד סִלְקִין מִתְּפִשְׁטִין מְלַבּוּשֵׁיהוֹן וְסִלְקִין. פַּד נַחְתִּי, מְתַלְבָּשִׁין בְּלַבּוּשֵׁיהוֹן דְּהֵוּא גּוּפָא.
 (י) אִי רַבִּי, אִי רַבִּי, פְּמָה חֲדָתִין מְלִין מְגוּ רַב מְתִיבְתָא. וְכַפָּה אִיהוּ מֵאֵן דְּאַזְעֵר גְּרַמִּיהָ עֲלָמָא, פְּמָה אִיהוּ רַב וְעֵלְאָה בְּהֵוּא עֲלָמָא. וְהָכִי פְתַח רַב מְתִיבְתָא, מֵאֵן דְּאִיהוּ זְעִיר, ׀ אִיהוּ רַב. וּמֵאֵן דְּאִיהוּ רַב, אִיהוּ זְעִיר. דְּכְתִיב, ׀ וַיְהִי * חֲזִי שְׁנָה מְאָה שְׁנָה וְעֶשְׂרִים שְׁנָה וְשִׁבְעֵ שָׁנִים. מְאָה דְּאִיהוּ חֲשִׁבּוֹן רַב, כְּתִיב בֵּיהּ שְׁנָה, זְעִירוֹ דְּשָׁנִין, חַד אֲזַעִיר לִיָּהּ. שְׁבַע, דְּאִיהוּ ׀ חֲשִׁבּוֹן זְעִיר, אֲסָגִי לִיָּהּ, ׀ וְרַבִּי לִיָּהּ דְּכְתִיב שְׁבַע שָׁנִים. ׀ ת"ת, דְּלֹא רַבִּי קב"ה, אֲלֹא לְדְאַזְעִיר. לֹא אֲזַעִיר אֲלֹא לְדְרַבִּי. וְכַפָּה אִיהוּ מֵאֵן דְּאַזְעִיר גְּרַמִּיהָ בְּהֵוּא עֲלָמָא, פְּמָה אִיהוּ ׀ רַב בְּעֵלוּיָא בְּהֵוּא עֲלָמָא.

ריא אַדְהָכִי שְׁמַעוּ שִׁירְתָא דִּימָא, בְּקַל נְעִימוּ דְלֹא שְׁמַעוּ מִיּוֹמָא דְאַתְבְּרִיאוּ,

חֲלוּפֵי גְרַמִּיּוֹת

ש כחה. ת ומהדרין. א ל"ג מן בהאי עד איהו רב.
 ב מוסף במאי זעיר איהו. ג ל"ג חשבון. ד ל"ג רבי ליה. ה ל"ג ת"ת. ו רב תמן ועלאה בעלויא; רב תמן ועלאה בההוא עלמא בעלויא.

מסורת הזהר

ס (משלי יג). ל (קהלת ב) שמיני א צ"ו. ח (תהלים יא) תולדות לו צ"ד. ט (ישעיה כח) תולדות לט צ"ג. י (בראשית כג) חיי שרה א צ"א.

הפוסקים

מֵאֵן דְּזַעִיר אִיהוּ רַב

(ר) אִי רַבִּי אִי וְכוּ': אַהֲהָ רַבִּי אַהֲהָ רַבִּי. כַּמָּה חֲדָשִׁים הִם הַדְּבָרִים מֵן רֵאשׁ הִישִׁיבָה. אֲשֵׁרִי הוּא מִי שְׁמִשְׁפִּיל אֶת עֲצָמוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה, כַּמָּה הוּא רַב וְעֵלְיוֹן בְּעוֹלָם הַהוּא. וְכַךְ פְּתַח רֵאשׁ הִישִׁיבָה. מִי שְׁהוּא קִטְן הוּא גְדוֹל. וּמִי שְׁהוּא גְדוֹל הוּא קִטְן. שְׁכַתּוּב, וַיְהִי חֲזִי שְׁרָה מְאָה שְׁנָה וְעֶשְׂרִים שְׁנָה וְשִׁבְעֵ שָׁנִים. מְאָה שְׁהוּא חֲשִׁבּוֹן גְדוֹל כְּתוּב בּוֹ שְׁנָה, הַמִּיעוּט בִּיחֻד שֶׁל שָׁנִים, עַד לֵאחַת הַקִּטְן אוֹתוֹ. שְׁבַע, שְׁהוּא חֲשִׁבּוֹן קִטְן, הַגְדִּיל אוֹתוֹ וְהִרְבָּה אוֹתוֹ, שְׁכַתּוּב שְׁבַע שָׁנִים. לְשׁוֹן רַבִּים. בּוֹא וְרֵאה שְׁלֹא הַגְדִּיל הַקְּבִ"ה אֲלֵא לְמִשְׁפִּיל עֲצָמוֹ. וְלֹא הַשְׁפִּיל הַקְּבִ"ה אֲלֵא לְמַגְדִּיל עֲצָמוֹ. אֲשֵׁרִי הוּא מִי שְׁמִשְׁפִּיל עֲצָמוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה, כַּמָּה הוּא רַב בְּהַתְעַלּוֹת בְּעוֹלָם הַהוּא.

(יא) אַדְהָכִי שְׁמַעוּ שִׁירְתָא וְכוּ': בַּתּוֹךְ כַּךְ שְׁמַעוּ שִׁירְתָּהּ הִים בְּקוֹל נְעִימוֹת, שְׁלֹא שְׁמַעוּ מִיּוֹם שְׁנַבְרָאוּ קוֹל נְעִימַת שִׁירָה, כְּאוֹתָהּ הַנְעִימוֹת

מֵאֵמֶר

וְכָל מָה שְׁמַכְהָ, הוּא, וְגַר רְשָׁעִים יִדְעֶךָ, כִּי מְחַרְף וּמְגַדֵּף לְכָל הַצַּדִּיקִים, וְאֵינוֹ יָכוֹל לְהֵאִיר כְּלָל. וְאֵז כְּתוּב, כִּי מָה הָאָדָם שׁוֹבֵא אַחֲרֵי הַמֶּלֶךְ. שְׂרוּצָה לְהַתְדַמּוֹת אֵלָיו וְאֵינוֹ יָכוֹל. וְע"כ, ה' צְדִיק יִבְחֵן וּמַכָּה בּוֹ, וְאֵז מֵאִיר וּמִתְחַזֵּק בְּהַאֲוִיר, יִבְחֵן, כַּש"א, אֲבָן בַּחֲן. כַּפֵּךְ עֲצָמוֹ ר' שְׁמַעוֹן וְנִשְׁקַע הַעַפְרָא. אָמַר, מְלָה מְלָה, רַדְפְתִּי אַחֲרֶיךָ מִיּוֹם שֶׁהִיִּיתִי לֵאִישׁ, וְעַתָּה נוֹדַע לִי הַדְּבַר, מִתּוֹךְ הַשּׁוֹרֵשׁ וְעִיקַר הַכֹּל.

(ט) א"ל, אִי רַבִּי וְכוּ': א"ל אַהֲהָ רַבִּי, אַהֲהָ רַבִּי. כַּשְׁכַּל אֵלוֹ הַרוּחֹת זְכָרִים וְנִקְבוֹת עוֹלָם לְמַעְלָה, בְּלִיגָה בַּעַת הַשִּׁינָה. בּוֹזֵמֵן הַהוּא שׁוֹמְעִים דְּבָרִים חֲדָשִׁים וְיִשְׁנִים, יוֹרְדִים וְנִכְנָסִים תּוֹךְ הִישִׁיבָה, וְחֻזּוֹרִים הַדְּבָרִים לְפָנָי רֵאשׁ הִישִׁיבָה, וְהוּא מְלַמֵּד אוֹתָם דְּבַר עַל מַכּוּנוֹ. כַּשְׁעוֹלָם מִתְּפַשְׁטִים מְלַבּוּשֵׁיהֶם שְׁבַע עוֹלָם הַזֶּה, וְעוֹלָם. כַּשִּׁיּוֹרְדִים חֻזּוֹרִים וּמִתְּלַבְּשִׁים בְּלַבּוּשֵׁיהֶם שֶׁל גּוֹף הַהוּא.

(דפו"י דף קס"ח ע"א * דף קס"ח ע"ב)

ש"ח לך

ע"ה

קל נְעִימוּ דְשִׁירְתָא, כְּהוּא נְעִימוּ דְהוּוּ אַמְרֵי. וְכַד סִימּוּ ^ט יְיָ יְמִלוּךְ לְעוֹלָם וְעַד. תָּמוּ ד' דְיוֹקְנִין בְּרַקִיעַ. וְחַד מְנִייהוּ רַב וְעֵלְאָה מְכַלְהוּ. וְהוּוּ רַב וְעֵלְאָה מְנִייהוּ, ^י אַתְעַר קָלָא וְאָמַר, ^י כֹּה אָמַר יְיָ וְכָרְתִי לָךְ חֶסֶד נְעוּרֶיךָ אֶהְבֵּת כְּלוּלֹתֶיךָ וְגו'. ^י שְׂאֵט בְּרַקִיעָא וְאֶגְנִיזוּ, קָם אַתְרָא אַבְתְּרִיהּ וְאָמַר, ^י וְהוֹלְכְתִי עוּרִים בְּדֶרֶךְ לֹא יָדְעוּ בְּנִתְיָבוֹת לֹא יָדְעוּ וְגו'. סִימּוּ וְשְׂאֵט בְּרַקִיעָא וְאֶגְנִיזוּ.

ריב) פִּתַח אֵידֶךָ וְאָמַר, ^י יְשׁוּשׁוּם מְדַבֵּר וְצִיָּה וְתַגְל עֲרֵכָה וְתַפְרַח כְּחַבְצֵלָת. וְשְׂאֵט בְּרַקִיעָא, וְאֶגְנִיזוּ. פִּתַח אֵידֶךָ וְאָמַר, ^י כֹּה אָמַר יְיָ בּוֹרְאֵךְ יַעֲקֹב וְגו', ^י כֹּה אָמַר יְיָ הַנּוֹתֵן בַּיָּם דְרֶךְ וּבַמַּיִם עֲזִים נְתִיבָה וְגו'. תְּכַבְּדֵנִי חֵית הַשְּׂדֵה תַנִּים וּבְנֹת יַעֲנֶה וְגו'. סִימּוּ וְשְׂאֵט בְּרַקִיעָא, וְאֶגְנִיזוּ. כְּדִין דְחִילוֹ סְגִיא וְאֶמְתְּנִי נַפְל עֲלֵייהוּ.

ריג) כַּד הוּוּ נְהִיר יְמָמָא, קָלָא אַתְעַר כְּמִלְקֶדְמִין, וְאָמַר, עָמָא תְקִיפָא כְּאַרְיָה, גְּבַרְיָן כְּנִמְרִין, הָבוּ יְקַר לְמֵאֲרִיכוֹן. דְכָתִיב ^י עַל כֵּן יִכְבְּדוּךָ עִם עוֹ וְגו'. שְׂמַעוּ קָל. 'חִילִין וּמְשַׁרְיִין דְהוּוּ אַמְרֵי, ^י לָךְ יְיָ הַגְּדוֹלָה וְהַגְּבוּרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנְּצַח וְהַהוּד וְגו', עַד וּמְרוֹמָם עַל כָּל בְּרָכָה וְתַהֲלָה. תְּנוּהוּ וְאָנְלוּ. אַדְהֵכִי נְהַר יְמָמָא, י אַחְדְרוּ רִישָׁא, וְתָמוּ כָּל מְדַבְּרָא תְפִי בְעַנְיָ יְקַר, מְנַתְרֵן, מְנַצְצֵן, בְּגוּוּנִין סְגִיאִין.

ריד) אָמְרוּ דָא לְדָא, וְדָאֵי קַב"ה בְּעֵי לְאִשְׁתַּבְּחָא בְּתוֹשְׁבַתְהָא דְדָרָא דְמְדַבְּרָא, דְלֹא תְהוּ בְעֵלְמָא, דְרָא עֵלְאָה, כְּנָדָא דָא. וְלֹא יְהֵא עַד דְיִיתִי מְלַכָּא מְשִׁיחָא וְדָאֵי כָּל מַה דְאַחְמֵי לָן קַב"ה, לֹא תְהוּ, אֵלָא בְּגִין לְאוּדְעָא לָן תְּכִיבוּ

ח'לופי גרסאות

1 ל"ג וההוא רב ועלאה מנייהו. ח קלא אתער. ט מוסיף וההוא רב ועלאה מנייהו שאט. י מלין. כ ל"ג אהדרו רישא.

מסורת הזהר

U (שמות טו) ח"ג צג. 9 (ירמיה ב) וירא קטו צ"א. V (ישעיה מב) ח"ג רסא: ק (שם לה). ד (שם מג) ויצא סז צ"ד. W (ישעיה מג) ב"א רנב צ"ג. T (שם כה). A (דה"א כט) ב"א רעה צ"ב.

הסולם

מאמר

הנעילות שהיו אומרים. וכשגמרו, ה' ימלוך לעולם ועד, ראו ד' צורות אנשים ברקיע, ואחד מהם גדול ועלין מכולם. ואותו גדול ועלין מכולם עורר קול ואמר, כה אמר ה' זכרתי לך חסד נעורייך אהבת כלולותיך וגו'. עף ברקיע ונגנז. קם אחר אחריו, ואמר והולכתי עורים בדרך לא ידעו בנתיבות לא ידעו וגו'. גמר ועף ברקיע ונגנז.

ריב) פתח אידך ואמר וכו': פתח אחר ואמר. ישושום מדבר וציה ותגל ערכה ותפרח כחבצלת. ועף ברקיע ונגנז. פתח אחר ואמר, כה אמר ה' בוראך יעקב וגו'. כה אמר ה' הנותן בים דרך ובמים עזים נתיבה וגו', תכבדני חית השדה תנים ובנות יענה וגו'. גמר ועף ברקיע ונגנז. אז פחד גדול ואימה נפל עליהם.

(דפויי דף קס"ח ע"ב)

ע"ט

שלח דף

דמאריהון עליהו. לאודעא דאית לון חולקא טבא, ואינון בעי עלמא דאטי. וילזמנא דאטי פד יוקים קב"ה מתייא, ומינין אלין לאחייא בקדמיתא. כד"א ב יחיו מתיד, ואלין אינון דרא דמדברא.

רטו) א"ל, אי מלה חדפא נדעת, דאנא ערטיקא בה. א"ל אימא. אמר קלא דהקרא בעינא למנדע. ב"נ זיהב קלא בחקלא, או באתר אחרא, והקרא קלא אחרא, ולא ידיע. א"ל, אי חסיקא קדישא, על מלה דא, כמה קלין אתערו, וכמה דקדוקין הוו קמי רב מתיבתא, וכד נחת רב מתיבתא, אמר, הכי אוקמוה מלה במתיבתא דרקיעא, ורזא יקרא איהי.

רטז) תא חזי, תלת קלין אינון, דלא אתאבידו לעלמין, פר קלין דאורייתא וצלוחתא, דאלין סלקין לעילא, ובקעין רקיעין. אכל קלין אחרנין אינון דלא סלקין, ולא אתאבידו.

ריז) ואינון תלת: קול חיה בשעתא דאיהי על קלביטא, ההוא קלא משטטא וואזלא באורא, מסייפי עלמא עד סייפי עלמא. קול דבר נש, בשעתא, דנפיק נשמתיה מגופיה, ההוא קלא משטטא וואזלא באורא, מסייפי עלמא עד סייפי עלמא. קול נחש, בשעתא דפשיט משפיה, ההוא קלא משטטא באורא, וואזלא מסייפי עלמא עד סייפי עלמא.

ריח) אי חסיקא קדישא, כמה מלה דא רבא ויקרא. אלין קלין, מה אתעביד

חלופי גרמאות

מסורת הזהר

א) (ישעיה כז) וירא קטו צ"ר תקיח צו ט"ד שי"א. ד דלהון וליג דאית. ח ל"ג טבא. ו ומינין (ומינין) לאחייא כד יוקים קב"ה מתין דמתערין בארעא קדישא בקדמיתא; זומנין לא בקדמיתא, וליג מן וזומנא עד בקדמיתא. ט ל"ג דרא דמברא. ע ל"ג ערטיקא. פ ל"ג א"ל. צ בעיתא. ק ל"ג סלקין ולא. ר ל"ג וואזלא באורא. ש ל"ג דנפיק נשמתיה מגופיה; עלמא. ת וההוא; הויא. א ל"ג באורא. ב דעלמא. ג דעלמא. ד ל"ג מן קול נחש עד סוף האות.

דרך אמת קן ע"ל בפרשת משפטים.

הסולם

מאמר

ג) קלין דלא אתאבידו לעלמין
שלשה קולות הם שאינם נאבדים לעולם. לבר מקולות תורה ותפלה שהם עולים למעלה ובוקעים רקיעים (כנ"ל ויקחל אות ק"ד) אבל קולות אחרים יש שאינם עולים ואינם נאבדים. ריז) ואינון תלת קול' וכו': והם שלשה קולות. א) קול חיה, בשעה שהיא על האבנים, קול ההוא הולך ומשוטט באויר מסוף העולם עד סוף העולם. ב) קול האדם בשעה שהנשמה יוצאת מגופו, קול ההוא משוטט והולך באויר, מסוף העולם ועד סוף העולם. ג) קול הנחש, בשעה שפושט עורו (כנ"ל פקודי אות תתנ"ט) קול ההוא משוטט באויר והולך מסוף העולם עד סוף העולם.

שיש להם חלק טוב, והם בני עולם הבא. ולעתיד לבא, כשיקים הקב"ה את המתים לתחיה, עתידים אלו דור המדבר, לקום לתחיה תחילה. כש"א יחיו מתיד. שאלו הם דור המדבר.

רטו) א"ל אי מלה וכו': א"ל, אם אתה יודע דבר חדש שאני עירום ממנו. א"ל אמור. אמר לו, קול החזור אני רוצה לדעת. אדם הנותן קול בשדה או במקום אחר, וחזור קול אחר אחריו, ולא ידוע מאין הוא בא. אמר לו, אהה חסיד קדוש, על דבר זה כמה קולות נחעוררו, וכמה דקדוקים היו לפני ראש הישיבה. וכשירד ראש הישיבה, אמר, כך העמידו הדבר במתיבתא דרקיע, והוא סוד יקר.

ריח) אי חסיקא קדישא וכו': אהה חסיד קדוש, כמה דבר זה גדול ויקר. אלו הקולות מה נעשה מהם ולאיהם מקום נכנסים ושורים

רטז) תא חזי תלת וכו': בוא וראה (דפו"י דף קס"ח ע"ב)

ש"ח ע"ד

פ

מַיְנִיָּהוּ, וְלֹאֵן אֶתְרַ עָאֲלִין וְשָׂרְאָן. אֲלִין קֶלִין דְּצַעְרָא אִינּוֹן, וְאֲזִלִין וּמְשַׁטְטִין בְּאֲוִירָא, וְאֲזִלִין מִסִּיפֵי הַעֲלָמָא, עַד סִיפֵי דְעֲלָמָא, וְעָאֲלִין גּוּ נְקִיקִין וּמְחִילִין דְּעַפְרָא, וְאֶתְמַרְן תַּמָּן. וְכַד * יְהִיב ב"נ קְלָא, אִינּוֹן מִתְעַרִין לְגַבֵּי הַהוּא קְלָא. קְלָא דְנַחֲשׁ, לֹא אֶתְעַר וְלְגַבֵּי קְלָא דב"נ. הִיאֵךְ יִתְעַר. בְּמַחְתָּה. פַּד מְחֵי ב"נ מְחָתָה אֶתְעַר קְלָא דְנַחֲשׁ, דְאֶתְטַמַּר לְגַבֵּיהּ הַהוּא קְלָא, וְלֹאֵן קְלָא אֶתְרָא. קְלָא אֶתְעַר וְכַתְרַ קְלָא, זִינָא * כְּתַר זִינִיהּ.

(ר"ט) וְעַל דָּא בְּיוֹמָא דר"ה, קוֹל שׁוֹפָר, אֶתְעַר קוֹל שׁוֹפָר * אֶתְרָא, זִינָא כְּתַר זִינִיהּ אֲזִלָּא. אֶרְחִיהּ דְנַחֲשׁ לְבִישׁ אִיהוּ, לְקַטְלָא וְלְמַחְתָּה, יְכַהֲוּא קְלָא מַמְשׁ, כִּי לֹא אֶתְעַר קְלָא דְהֵאֵי נַחֲשׁ, אֲלָא כְּתַר זִינִיהּ. וְדָא אִיהוּ, פַּד ב"נ מְחֵי בְּחוּטְרָא בְּאַרְעָא, וְקָרִי לִיהּ לְזִינִיהּ, כְּדִין אֶתְעַר הַהוּא קְלָא דְנַחֲשׁ, לְאַתְבָּא לְזִינִיהּ. וְרָזָא דָּא * אִיהוּ טְמִירוּ.

(כ) אר"ש, וְדָאֵי מְלָה דָּא מְלָה סְתִימָא הִיא. וְתוֹהֲנָא אִיךְ שְׁלֵמָה מְלָכָא לֹא יָדַע מְלָה דָּא. א"ל, שְׁלֵמָה מְלָכָא מְנַדַּע יָדַע, וְלֹא כ"כ. אֲכַל מַה דְלֹא יָדַע, הַהוּא קְלָא מַה תּוֹעֲלָתָא אִית בָּהּ, וְהִיךְ יִתְבָּא.

(כ"א) וְרַב מְתִיבְתָא הָכִי אָמַר, דְקָדוּקָא דָּא לֹא יָדַע שְׁלֵמָה מְלָכָא, דְהֵא הַהוּא קְלָא, * אִיהִי כְּלִילָא רוּחָא וְנַפְשָׁא, יְוַהֲבַל גְרָמֵי מַעְצָבוֹנָא דְבִשְׂרָא, וּמְשַׁטְטָא בְּאֲוִירָא, וְכַל חַד מִתְפָּרֵשׁ דָּא מִן דָּא. וְכַד מְטָא לְהַהוּא אֶתְרַ דְּעָאֵל בֵּיהּ, יִתְבָּא כְּמִיתָא. וְכַל אִינּוֹן חֲרָשִׁין וְקוֹסְמִין יָדַעִין * אֶתְרִין אֲלִין בְּחֲרָשִׁיהוּ, וְגַחְנִין לְאַרְעָא,

ח'לופי גרמאות

ה' העלמא, ו' לגביה, ז' ליג בתר, ח' ליג בתר, ט' ליג אחרא, י' ליג בהווא קלא ממש, כ' ליג מן לא אחר ער ורוא, ל' הי טמירא, מ' כלילא איהו, נ' מהבל, ס' מלין וליג אחרין אלין.

הסולם

מאמר

ושוריים. אלו הקולות, של צער הם. והולכים ומשוטטים באויר, והולכים מסוף העולם עד סוף העולם, ונכנסים תוך בקעים ומחילות עפר, ומסתתרים שם. וכשארם נותן קול הם מתעוררים כלפי קול ההוא. וקול של הנחש אינו מתעורר כלפי קולו של אדם, ואיך הוא מתעורר. היינו בהכאה. כשארם נותן הכאה באיזה דבר, נתעורר כלפי קול ההכאה ההוא, קולו של נחש שנסתתר שם, במקום הריק או בשדה, ולא לקול אחר של אדם. קול מתעורר אחר קול אבל מין הולך אחר מינו. שב' קולות הראשונים שהם של אדם מתעוררים אחר קול אדם, וקול הג', שהוא של הנחש מתעורר אחר קול הכאה.

(ר"ט) וע"ד ביומא דר"ה וכו': וע"כ ביום ראש השנה, קול שופר מעורר קול שופר אחר, שה"ט קול הבינה (כנ"ל ויקרא דף ק' ד"ה פירוש) מין הולך אחר מינו. דרך הנחש הוא לרע, להרוג ולהכות, וע"כ בקולו של אדם (דפו"י דף קס"ח ע"ב *) דף קס"ט ע"א)

ג' קלין דלא אתאכידו לעלמין

ממש אין מתעורר קול הנחש, אלא אחר מינו, וזה הוא כשארם מכה במקל בארץ, שקול הזה קורא את מינו, אז נתעורר קול ההוא של הנחש לענות אל מינו. וסוד זה הוא נסתר.

(כ) אר"ש ודאי מלה וכו': א"ר שמעון, ודאי דבר זה היא דבר סתום. ותמה אני איך שלמה המלך לא ידע דבר זה, שאמר שלמה אלה וגו' דרך נחש עלי צור. אמר לו, שלמה המלך ידע, ולא כל כך. אבל מה שלא ידע, הוא שלא ידע קול ההוא איזה תועלת יש בו ואיך הוא מתיישב.

(כ"א) ורב מתיבתא הכי וכו': ורב מתיבתא אמר כך. דקרוק זה לא ידע שלמה המלך, אשר קול ההוא הוא כלול מן רוח, נפש, והבל העצמות מעצבון של הבשר. והקול משוטט באויר, וכל אחד מאלו הג', נפרדו זה מזה. וכשהקול מגיע למקום ההוא שנכנס בו, הוא יושב כמת. וכל אלו המכשפים והקוסמים יודעים מקומות אלו בכשפיהם, וכופפים עצמם

פא

ש"ח א"ך

וְשָׁמְעִין קָלָא דָא, דְּמִתְחַבְּרוֹן אֵינוֹן רוּחָא וְנַפְשָׁא, וְהַבֵּל דְּגֵרְמִי, וְאוֹדְעִין מְלָה
וְדָא אֵיהוּ ׀ אוֹב ׀ מֵאַרְךְ. וְעַל דָּא רְדִיף שְׁלֵמָה, לְמַנְדַּע מַה דְּאַתְעָבִיד מִהֵוּא
קָלָא, וְלֹא יָדַע. וְפָאָה חוֹלְקָן ׀ רַבִּי, דְּאַתְבְּרִיר לֶךְ מְלָה דְקָשׁוּט.

רכב פִּד בִּ״נ אֲתַעֵר קָלָא, מִיַּד ׀ אֲתַעֵר הֵהוּא קָלָא, וְלִית ׀ לִיהָ קָשׁוּ
יֵלְאֲרָפָא נְתִיר. אֲלֵא כְּעִין הֵהוּא קָלָא, דְּאַתַּעֵר בִּ״נ, וְלֹא נְתִיר. וְאִי אָרִיךְ בִּ״נ
קָלִיה, אֵיהוּ לֹא אָרִיךְ כֹּל כַּךְ ׀ בְּהַדְיָה, אֲלֵא לְסוּפָא דְקָלָא, בְּגִין דְּלֹא יָכִיל לְאַרְפָּא
׀ מֵאֵי טַעֲמָא. בְּגִין דְּכַד נִפְקָא בְּקַדְמִיתָא, אֲתַאֲרִיךְ מִסִּיפֵי עֲלֵמָא עַד סִיפֵי עֲלֵמָא,
וְהִשְׁתָּא דְעָאל תַּמָּן, לֹא יָכִיל לְאַרְפָּא קָלָא, ׀ דְּהָא לִית לִיהָ אֲתַר ׀ לְאַתְפְּשֻׁטָא
תַּמָּן כְּדְבְּקַדְמִיתָא.

רכג חֲדֵי ר״ש וְאָמַר, אֲלֵמְלִי לֹא וְכִינָא לְמִשְׁמַע, אֲלֵא מְלָה דָא, דִּי לִי,

ח'לופי גרסאות

ע ל"ג מארץ. פ זכאה קשוט וליג רבי דאתבריר לך מלה
דקשוט. צ מוסיף מתחברין ואתער. ק לה. ר ל"ג לארכא.
ש בהדיא. ת ל"ג מן מ"ט עד ליה אתר. א דלית וליג דהא. ב למשטטא.

מסורת הזהר

(ג) (ישעיה כט).

ג' קלין דלא אתאכידו לעלמין

הסולם

מאמר

אם דרכם להתבטל, למה האירו בכלל. ועליהם
סובב כל המאמר הזה, לבאר שאינם נאבדים,
אע"פ שמתבטלים. ואלו ג' אורות ה"ס ג' קולות
ההולכים מסוף העולם עד סוף העולם, כלומר
שמדרגתם שלמה לגמרי, ע"ד שאמרו רואה
מסוף העולם עד סופו. וכאן אינו אומר רואה
משום שהם אורות דשמאל בלי ימין, שהם
אינם מאירים אלא בבחינת ג"ר דו"ק. שה"ס
נפש רוח, ונקרא ג"כ קול. אלא מפני שהם
שלמים בג"ר דחכמה דשמאל, ע"כ אומר
עליהם, מסוף העולם עד סוף העולם.

וזה"ש (באות דט"ז) ת"ח ג' קלין אינון
דלא אתאכידו לעלמין וכו' דלא סלקין
ולא אתאכידו, כי להיותם הארת שמאל בלי
ימין, אינם יכולים לעלות למעלה מפני הדין
שבהם. ואע"פ שאח"כ מתמעטים, מ"מ אינם
נאבדים, כמ"ש לפנינו. וזה"ש (באות רי"ז) קול
חיה בשעתא דאידי ע"ל קלבימא, דהיינו
שצועקת ע' קולות על האבנים, והיא רומזת
על חיה העליונה, שהיא המלכות, בעת הולדת
נשמות, שאז רחמה צר ואינה יכולה ללדת,
שהוא מטעם שאז מגולה בה הארת החכמה
שבשמאל בלי ימין (כמ"ש באורך לעיל
משפטים דף ק' ד"ה פנימיות ע"ש) וזה"ש,
ההוא קלא משטטא ואזלא באוירא מסייפי
עלמא עד סייפי עלמא, דהיינו שיש בקול
הזה הארת הג"ר דחכמה, שה"ס מסוף העולם
עד סופו. כי העולם ה"ס מלכות, וכשהחכמה
מקובלת

עצמם לארץ ושומעים קול זה, שרוח נפש
והבל העצמות מתחברים בו. והם מודיעים
הדבר ושאלו. וזה הוא אוֹב מארץ. וע"כ רדף
שלמה לדעת מה שנעשה מקול הזה, ולא ידע.
אשרי חלקך רבי, שנתברר לך דבר אמת.
מעצבונא דבשרא, פירושו, שההבל, הוא
עיצוב של הגוף, מלשון ירך עצבוני ויעשוני
(איוב י' ח') שהוא אינו מסתלק מן הגוף כמו
הנפש.

רכב כד ב"נ אתער וכו': כשאדם מעורר
קול, מיד מתעורר קול ההוא, של החיה או
של יציאת נשמה, ואין לו רשות להאריך יותר,
אלא בשוה כעין אותו הקול שעורר האדם,
ולא יותר. ואם האדם מאריך קולו, הוא אינו
מאריך כל כך עמו, אלא נתעורר לסוף הקול
של האדם, משום שאינו יכול להאריך. מהו
הטעם. הוא, כי כשיצא מתחילה נתארך מסוף
העולם עד סוף העולם, ועתה שנכנס שם, אינו
יכול להאריך הקול, כי אין לו מקום להתפשט
שם כבתחילה.

רכג חדי ר"ש ואמר וכו': שמח ר"ש
ואמר, אם לא זכיתי לשמוע רק דבר זה היה די
לי להיות שמח, שזכיתי לשמוע דברי אמת
של עולם ההוא. א"ל, אהה חסיד קדוש, אם
היית יודע שמחת הדברים בעולם ההוא לפני
ראש הישיבה, היית שמח יותר.

ביאור המאמר. ג' מיני אורות יש
שמאירים ואח"כ מתבטלים. ויש להבין אותם,

(דפו"י דף קס"ט ע"א)

ש"ח דף

פב

למהגי תדי, דזכניא למשמע מלין דקשוט, דההוא עלמא. א"ל, אי חסידיא קדישא.
אלמלי ידעת תדוה דמלין בההוא עלמא קמי רב מתיבתא, תהא תדי גתיר.

חלופי גרמאות
ג מוסיף אי קדישא.

הסולם

מאמר

ג קלין דלא אתאכידו לעלמן

נעשה מהם. וז"ש אלין קלין וכו' ועאלין גו
נקיקין ומחילין דעפרא, דהיינו אחר שנסתלק
מהם הארת השמאל באים בנקיקי הסלעים
ובמחילות עפר, ששם כמו מקום קבורתם,
דהיינו שנתמעטו עד לאפס. ואתמרין תמן,
שהם שם בהסתר במיעוט.

והאדם הנותן קולו רומז לאדם העליון
ז"א שבסוד הקול שלו הוא מיוחד הימין והשמאל
זה בזה, ואז יש תקון גם לג' קולות הנ"ל,
עם שליטת קו האמצעי. אבל לא לגמרי כמו
שהיו מתחילה. כמ"ש לפנינו. וז"ש, וכד יהיב
ב"ג קלא אינון מתעריין לגבי ההוא קלא,
שמתעוררים להדבק בקולו של אדם שעי"ז
הם מקבלים תקון ממנו כנ"ל. ויש בזה ב'
בחינות. א', קולו של אדם, שהוא מרמו על
ז"א, שאע"פ שמיחד שניהם מ"מ רק הימין
שולט בו ולא השמאל. ב', קול הכאת מקל על
הארץ, שהארץ שה"ס מלכות, משמעת קול.
ומתיחדים בה ע"י קולה זה הימין והשמאל.
וכיון שרומז על המלכות, נמצא שיש בה
גילוי לשמאל, כי המלכות נבנית משמאל.
ולפיכך קול אדם מספיק לתיקון ב' קולות
הראשונים, קול חיה, וקול אדם לפני יציאת
נשמתו, אבל לא לתקון קול נחש, להיותו כולו
רק שמאל. ולתקון קולו של נחש, שהוא שמאל
צריכים לקול הנשמע מארץ, שה"ס מלכות,
שבנינה משמאל. וז"ש (באות רי"ח) קלא
דנחש לא אתער לגבי קלא דב"ג. כי אינו
מינו, כי האדם רומז לז"א שכולו ימין וחסד,
והנחש כולו שמאל. וז"ש, כד מהי ב"ג מהאה
וכו' ודא איהו כד בר נש מהי בהוטררא
בארעא וכו' כדון אתער ההוא קלא דנחש
לאתבא לזיניה (באות רי"ט) שכיון שקול
הנשמע מארץ הוא מינו של הנחש הוא מקבל
תקון מקול הזה.

וז"ש (באות ר"ב) ותוהנא איך שלמה
מלכא לא ידע מלה דא, שאמר שלשה אלה
נפלאו ממני וגו' דרך נחש עלי צור, שפירושו,
קולו של נחש, הנסתר בנקיקי הסלע. ולמה
נפלא ממנו. ומשיב. אב"ל מה דלא ידע
ההוא קלא, מה תועלתא אית בה, ואיך
יתבא. שלא ידע איוה תקון הוא מקבל, ואיך
הוא

מקובלת מקו אמצעי, שהשמאל והימין כלולים
זב"ז, אין החכמה ממלאה אותה כולה, מסוף
עד סוף, אלא רק הו"ק שלה בלבד, כנודע.
אבל כשמאיר השמאל בלי ימין, החכמה ממלאה
אותה כולה. אפילו הג"ר שלה. וז"ס מסוף
העולם עד סופו.

קול הב' הוא, קול דבר נש בשעתא
דנפיק נשמתיה מנופיה, כי אז מתגלה בו
ג"כ הארת השמאל בלי ימין, בבחינת הג"ר
דחכמה, וע"כ נקרא אז יום הדין הגדול, כי
גדול, יורה ג"ר, וז"ס שלא נפטר אדם מן
העולם עד שרואה את השכינה (כמ"ש לעיל
וידא אות ל' ע"ש) וז"ש ההוא קלא וכו'
מסייפי עלמא עד סייפי עלמא, דהיינו
שהוא הארת ג"ר כנ"ל.

קול הג' הוא, קול נחש בשעתא דפשיט
משכיח, כי בעת שפושט עורו, שהוא ממלכות,
תחילה היא עולה ונאחו בשמאל דבינה, בלי
ימין, ואח"כ מעלים המלכות לבינה, והוא חוזר
ומתמעט בסוד המוקש שמימים לנחש (כמ"ש
באורך לעיל וארא אות ק"ט בהסולם ע"ש)
ונמצא בעת שנאחו בשמאל בלי ימין דבינה,
ההוא קלא וכו' מסייפי עלמא עד סייפי
עלמא. להיותו ג"ר דחכמה הממלא את כל
העולם כנ"ל.

אמנם כל אלו ג' הארות השמאל אינם
אלא לשעתם, כי אח"כ חוזרים ומתמעטים.
כי החיה על האבנים, הרי אינה יכולה ללדת
מחמת הארת השמאל, וע"כ בא נחש ונשיך
בערייתא, והארת השמאל מסתלקת (כמ"ש
במשפטים דף ק' ד"ה פנימיות). וכן קול
אדם בשעת יציאת נשמה, הנה בביאת מלאך
המות מסתלקת ממנו הארת השמאל והוא מת.
וכן קול נחש, הנה תיכף מעלים המלכות לבינה,
והארת השמאל מסתלקת. (כמ"ש לעיל וארא
אות ק"ט בהסולם ע"ש) הרי שכל אלו ג'
קולות שהיו תחילה מסוף העולם עד סוף
העולם, חוזרים ומסתלקים.

וזה אמרו (באות רי"ח) אלין קלין מה
אתעביד מנייהו ולאן אתר עאלין ושארין,
כיון שנעלמים תיכף, למה יצאו מתחילה,
ובהכרח שנעשה מהם דבר מה, ושואל, מה
(דפו"י דף קס"ט ע"א)

פג **שלה לך**
רכד א"ל, מאי תדושא תנה השתא, כד אתית דלגבי. אמר, ירב מתיבתא פתח ואמר, ויוסף ישית ידו על עיניך. יתדנה הוא. אמאי סתימו דעיניך למיתא. בגין דעיניך, גוונין דהאי עלמא אינון, וחיזו ודיוקנא דהאי עלמא בהו, איהו אסתים מניה האי עלמא, חיזו דהאי עלמא. אסתמו דעיני, כל חיזו דהאי עלמא, יהא אתחשף מניה. וחקשכין מניה חיזו דעיני, לית ליה חיזו דהאי עלמא, מתמן ולהלאה. אר"ש, זאת תקונא דקדמאי, וחקמתא דלהון יתיר ממלאכין קדישין.

מסורת הזהר (בראשית מו) ויחי לט צ"ב.
 ד לגבאי. ה ל"ג אמר; אמר קרא. ו פתח ר"מ ואמר.
 ז ל"ג חזרה הוא; חד. ח דא עיניך. ט איהו. י ל"ג מן
 וחיזו עד אסתים. כ ל"ג ודיוקנא. ל סתימו דעיניו. מ ל"ג הא. ס חשכין. ע דעיניך.

מאמר **הסולם** **חלופי גרמאות**
 הוא שם בנדיקי הסלע. כי אם מקבל תקון, כלומר, כיון שקול אדם אינו מתקן עם יחוד ימין ושמאל, אלא ו"ק דחכמה דשמאל, ע"כ גם ג' קולות הנ"ל אינם מקבלים תקונם בשלמות כמו שהיו תחילה, מסוף העולם עד סוף העולם, אלא רק ו"ק, כקולו של אדם. ואי אריך בר נש קליה, דהיינו בעת שהוא ממשיך מצד ימין, הוא מאריך וממשיכו ממעלה למטה, איהו לא אריך כל כך בהדיה אלא לסופא דקלא, כי להיותם משמאל לבר, ואין להם חלק בימין, ע"כ אינם יכולים להאריך שפירושו להמשיך חכמה ממעלה למטה. כי גם בקולו של אדם לא נמצא זה. וז"ש, בגין דכד נפקא בקדמיתא אתאריך מסיפוי עלמא עד סייפוי עלמא, דהיינו שהיה נמשכות הג"ר דשמאל, הממלא כל העולם, כנ"ל, והשתא דעאל תמן, דהיינו שנתמעטו ובאו במחילות עפר, לית ליה אתר לאתפשטא תמן, כי המיעוט דמחילות עפר רובץ עליהם, כי קולו של אדם אינו מתקן את מיעוט הזה. וע"כ אינם חוזרים לבחינת מסוף העולם עד סופו, ונשארים במחילות עפר, ואינם יכולים להתפשט.

רכד א"ל מאי תדושא וכו': אמר לו, איזה חדוש היה עתה כשבאת אלי. אמר, רב מתיבתא פתח ואמר, ויוסף ישית ידו על עיניך. הוא בשורה של שמחה. שואל, למה צריכים סתימת עינים למת. ומשיב, משום שהעניים, הם הגוונים של עולם הזה, והמראה והצורה של עולם הזה נמצא בהם, וע"כ בסתימת עינים הוא סותם ממנו עולם הזה, והמראה של עולם הזה. כי כשנסתמו עיניו כל

הוא שם בנדיקי הסלע. כי אם מקבל תקון, למה אינו יוצא משם. ואם אינו יכול לצאת משם הרי שאינו מקבל תקון, וחזר הקושיא למקומה, מה אתעביד מנייהו (כבאות ר"ח).

וז"ש (באות רכ"א) ההוא קלא איהו כליא רוחא ונפשא והבל גרמי, דהיינו מטרם שנתמעט, היה בו ג' מדרגות אלו קשורות זו בזו, כי שיעור קומתו היה עד ג"ר דרות כנ"ל. וכ"ה חד מתפרש דא מן דא, דהיינו אחר שנתמעט, נסתלקו ממנו האורות דנפש רוח, ונשאר בהבל דגרמי. ונמצאו נפרדות זו מזו, וז"ש יתבא כמיתא, שהבל דגרמי הנשאר הוא כמו מת, כי גם במת נשאר הבל דגרמי, שאינו מסתלק מקברו. ולפיכך בעת שנתעורר ומקבל תקון מקול ההכאה, חוזרות ג' מדרגות אלו ומתחברות, אבל לא בג"ר דרות, כמקודם לכן, אלא בו"ק דרות. כמ"ש לפנינו. וז"ש, וכ"ה אינון הרשין וכו' ושמעין קלא דא דמתחברין אינון רוחא ונפשא והבל גרמי, דהיינו מחמת שקבלו תקון מקול ההכאה בארץ, כנ"ל. ואז הנחש מודיע להם צרכי הכשפים שלהם. וז"ש ואודעין מלה. וז"ש, ועל דא רדיף שלמה למנדע, מה דאתעביד מההוא קלא, ולא ידע. שלא ידע תקון זה שנעשה מסוד הכאה בארץ מהו.

וז"ש (באות רכ"ב) ולית ליה רשו לארבע יתיר וכו'. כיון שג' קולות הנ"ל מקבלים תקונם מן קולו של אדם ומקול הכאת אדם בארץ כנ"ל, אין בהם יותר אריכות, דהיינו הארת חכמה הנק' ארון, מקול אדם. (דפו"י דף קס"ט ע"א)

ש"ח דף

פד

רכה א"ל, יוסף אמאי ישית ידו^פ מכל בניו. ואי תימא על בשורה דיליה, מבעי ליה ויוסף חי תראה. א"ל ישית ידו^פ בגין ידחיימו דיליה תהו, ובג"כ דא אסתים מנייה נהירו דהאי עלמא, ודא נטיל ליה. מאן דאסתים עינוי, רחמא דיליה אחוי הכי: חיזו דילך^ה דהאי עלמא אתאביד, הא אנא חיזו דילך באתרך. מכאן ולהלאה יתתקנון לך חיזו אתרא, דההוא עלמא.

רכו אר"ש, מה אתהני האי למיתא, ומה תועלתא אית ליה בהאי. מאן דיבעי למשאל^ב יומא מה דאצטרך לאפקחא עינוי, בגין לאחזאה דעדיין אודמן איהו, לאתבא לחיזו דהאי עלמא פדבקדמין.

רכז א"ל אי חסידא קדישא, ודאי אי לא אסתים מנייה כל חיזו דהאי עלמא, ולא אתאביד כלל מנייה, לא להוי ליה חיזו וחולקא דההוא עלמא. עלמא דא, בהפוכא איהו מההוא עלמא דאנן ביה, דבזמנא דתחיית מתיא, אפילו כחוטא דשערא לא^ה תהו מעובדא דהאי עלמא, דכלא אתאביד ופקדמיתא, בההוא טלא ויתעבר מנייה כל זותמא, ולבתר יתעביד^ה פתמירא דא, ומנייה יתעביד גופא בריה תדתא, פך הקא.

רכח א"ל רבי שמעון, ודאי ידענא דאתון מלובשין תמן, בלבוש יקר,

חלופי גרמאות

פ ל"ג מן כל עד בגין, צ ל"ג א"ל; אבל, ק אלא, ר רחיימו, ש דמאן, ת דהא, א דבעי, ב ל"ג יומא, ג מוסף אי קדישא, ד מנא, ה הוא, ו מוסף בקדמיתא, טלא יבטיל ליה וישוי ליה, ז מוסף שלא בקדמיתא.

דרך אמת ר' כעיסה זה.

הסולם

מאמר

זכושין דההוא עלמא

שמעון, מה יועיל זה אל המת. ואיזה תועלת יש בו בזה. מי שירצה לשאול, צריכים לומר לו, שצריכים לפקוח את עיני המת, כדי להראות שעוד הוא מוכן לחזור אל המראה של עולם הזה ככתחילה, דהיינו שיקום בתחית המתים.

רכז א"ל אי חסידא וכו': אמר לו אהה חסיד קדוש, ודאי, אם לא נסתם ממנו כל מראה של עולם הזה, ולא נאבד ממנו הכל, לא יהיה לו מראה וחלק בעולם ההוא, כי עולם הזה הוא הפוך מעולם ההוא שאנו בו, ובזמן תחיית המתים אפילו כחוט השערה לא יהיה ממעשה עולם הזה, כי הכל יאבד תחילה באותו הטל, דהיינו בטל התחיה. ויעביר ממנו כל הזוהמא, ואח"כ הוא נעשה כעיסה זו, וממנו יעשה הגוף כבריה חדשה. כך כאן. בעולם העליון גם מטרים התחיה.

רכח א"ל רבי שמעון וכו': א"ל ר"ש, ודאי ידעתי שאתם מלובשים שם בלבוש יקר של

כל מראה של עולם הזה נחשך לו, ואם מחשיכים לו מראה עינוי, אין לו עוד מראה בעולם הזה משם והלאה. א"ר שמעון, יפה הם התקונים של הראשונים, וחכמתם היא יתרה ממלאכים הקדושים.

רכה א"ל יוסף אמאי וכו': אמר לו. יוסף, למה ישית ידו, מכל בניו. ואם תאמר שאמר לו כן משום הבשורה שלו, שיוסף עודנו חי. א"כ היה צריך לומר ויוסף חי תראה, ולמה אמר ויוסף ישית ידו על עיניך. אמר לו, ישית ידו, הוא משום שהיה אוהבו, ומשום זה הסתים ממנו האור של עולם הזה, והוא לקח אותו, מי שסותם עינוי של אוהבו, מראה כך: המראה שלך מעולם הזה, נאבד, ואני לוקח המראה שלך במקומך, מכאן ולהלאה, יתקנו לך מראה אחרת של עולם ההוא. וע"כ ניתן הדבר ליוסף, משום שהיה אוהבו של יעקב יותר מכל בניו.

רכו אר"ש מה אתהני וכו': א"ר (דפו"י דף קס"ט ע"א *) דף קס"ט ע"ב)

פה

שלה לך

דגופא דכנא קדישא. אי תנה בגוונא דא בהאי עלמא, ב"נ דאתחזי בההוא גופא, כגוונא דאתון קיימין בההוא עלמא.

רכט) א"ל, מלה דא שאילו קמי רב מתיבתא, תרין עולימין דאתלבשו ביננא, בטר דסבלו צערא על חובא, דלא אתחזי לגלאה, ושאילו דא קמי רב מתיבתא. ואיהו אמר, דהא תנה בהאי עלמא הכי. מנלן. דכתיב ויהי ביום השלישי ותלבש אסתר מלכות, אתלבשת בההוא דיוקנא דההוא עלמא. מלכות: דא רוחא דקודשא, דהא מלכות שמיא, נשיב רוחא, מההוא רוחא דאוריך דההוא עלמא, ואתלבשא ביה אסתר.

רל) וכד עאלת קמי ימלכא אחשורוש, ותמא ההוא לבושא דנהורא, דיוקנאה אדמי למלאך אלהים. פרתה מניה נשמתא לפום שעתא. מרדכי אוף הכי, דכתיב ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות. לבוש מלכות, ודאי, דיוקנא דההוא עלמא. וע"ד פתיב, פי נפל פחד מרדכי עליהם. פחד מרדכי, ולא פחד אחשורוש. אמר רבי שמעון, כמה מתיקין אינון מלין, נפאה חולקי, וקה ידענא דצדיקיא בהאי עלמא, מתלבשן בלבושא דאקרי לבוש מלכות, וקהי הוא ודאי.

רלא) א"ל, אוריך דג"ע, נשיבו דרוח קודשא אינון, ומתלבשן ביה

חלופי גרסאות

ח הכי, ט ל"ג מן בגוונא עד כגוונא. י מוסיף חובא חדא. כ מוסיף מתיבתא בהאי. ל ל"ג בהאי. מ דהוא. נ ההוא רשע וליג מן מלכא עד פרתה. ס דיוקנא דמי. ז מן מרדכי עד מלפני. צ ל"ג אינון. ק ודא. ר בהאי.

מסורת הזהר

ה (אסתר ה) ח"ג קט. פג. ערה: ת"ז תכ"א נו: ו) (שם ט) פקודי קפ צ"ב. ו) (שם ט). ז מניה נשמתה; נשמתיה מניה. פ דמי לבר אלהין וליג

דרך אמת ש' שני נערים.

לבושין דההוא עלמא

לפני מלך אחשורוש. וראה לבוש ההוא של אור, צורתה נדמה לו למלאך אלקים. ופרתה נשמתו ממנו לרגע. מרדכי, גם כן, לבש לבוש של עולם ההוא, שכתוב, ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות. לבוש מלכות ודאי, דהיינו צורה של עולם ההוא. וע"כ כתוב, כי נפל פחד מרדכי עליהם. פחד מרדכי, ולא פחד אחשורוש. כלומר, לא מטעם שגדלו אחשורוש, אלא מפני הלבוש שלו שמעולם ההוא. אר"ש, כמה מתוקים הם אלו הדברים, אשרי חלקי. והריני יודע, שצדיקים בעולם הזה מתלבשים בלבוש, שנקרא לבוש מלכות. וכך הוא ודאי.

הסולם

מאמר

של גוף טהור וקדוש. ושואל, אם יש כעין זה בעולם הזה, אם יש אדם הנראה כאן באותו הגוף, כעין שאתם עומדים בעולם ההוא.

רכט) א"ל מלה דא וכו': א"ל, דבר זה שאלו ב' עלמים, דהיינו נערים, לפני רב מתיבתא, שנתלבשו ביננו אחר שסבלו צער על חטא שאינו ראוי לגלותו, ושאלו זה לפני רב מתיבתא. והוא אמר, שהיה בעולם הזה כך. מאין לנו. כי כתוב, ויהי ביום השלישי ותלבש אסתר מלכות, שפירושו, שנתלבשת באותה הצורה של עולם ההוא. מלכות, פירושו רוח הקדש, כי מלכות שמים, דהיינו מלכות דו"א הנקרא שמים, נושבת רוח, מרות ההוא של אויר עולם ההוא, ונתלבשה בו אסתר.

רלא) א"ל אוריך דגן עדן וכו': אמר לו, האויר של גן עדן, הוא נשיבת רוח הקדש, ומתלבשים

רל) וכד עאלת קמי וכו': וכשנכנסה (דפו"י דף קס"ט ע"ב)

ש"ח דף

פו

צדיקייא, פגוונא דהוּוּ בְּהַאי עֲלָמָא. * וּלְבַתֵּר, רוּחַ קוּדְשָׁא שְׂרָאָת, עַל רִישָׁא דְּכָל חַד וְחַד. וְאַתְעֵטֵר * וְאַתְעֵבִידָא לִיה עֵטְרָא. וְכַךְ * תְּהוּ לְמִדְכִי, דְּכְתִיב בְּלְבוּשׁ מַלְכוּת, דִּיּוֹקְנָא דִּהְהוּא עֲלָמָא. וּלְבַתֵּר וְעֵטְרָת זָהָב גְּדוּלָּה, דָּא עֵטְרָת, דְּשְׂרִיאָת עַל רִישֵׁיהוֹן דְּצַדִּיקֵיָא בְּהַהוּא עֲלָמָא. כַּד קְבִילוּ יִשְׂרָאֵל אוֹרֵיָתָא, פְּגוּוֹנָא דָּא תְּהוּ * לְהוֹן. עַד * דְּחִבּוּ, דְּכְתִיב בְּהוּ, * וַיִּתְנַצְּלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֲדָיִם מֵהַר חוֹרֵב. אַתְפִּשְׁטוּ מֵהַהוּא לְבוּשָׁא.

רל"ב * וְכֵן כְּתִיב בִּיהוֹשֻׁעַ פְּהִנָּא דְּרַבָּא, * הִסִּירוּ הַבְּגָדִים הַצּוֹאִים מֵעַלְיוֹ. וְכְתִיב וַיִּלְבִּישׁוּהוּ בְּגָדִים, אֲלֵינ לְבוּשֵׁין דִּהְהוּא עֲלָמָא. מִהְכָּא מְלִין קְדַמְאִין. וּמִהְכָּא, * דְּכָל זְמַנָּא דְּגוּפָא דִּהַאי עֲלָמָא קֵיָמָא בְּקַבְרָא בְּקִיּוּמָא, לָא אַתְלַבֵּשׁ רוּחָא בְּלְבוּשָׁא דִּהְהוּא עֲלָמָא. דְּכְתִיב וַיִּסִּירוּ הַבְּגָדִים הַצּוֹאִים מֵעַלְיוֹ בְּקַדְמִיתָא. וּלְבַתֵּר וַיִּלְבִּישׁוּהוּ בְּגָדִים. וּמִלְאַף * עוֹמֵד, מֵהוּ עוֹמֵד. אֶלָּא דָּא * הוּא עֵטְרָא, דְּאַקְרִי מִלְאַף * עוֹמֵד, דְּקֵיָמָא עַל רִישֵׁיהוֹן דְּצַדִּיקֵיָא וְדָא אִיהוּ עוֹמֵד. עוֹמֵד עַל רִישָׁא לְעִילָא. לְבַתֵּר דְּאַתְלַבֵּשֵׁין * בְּהַאי לְבוּשָׁא דִּיקָר.

רל"ג * תְּרִין גּוּפִין פְּתִדָּא, לָא יְכַלִּין לְמִיקָם, כֹּל זְמַנָּא דִּהַאי קֵיָים, רוּחָא לָא מְקַבְּלָא אַתְרָא. אַתְעֵבֵר דָּא, הָא אַתְרָא זְמַיְנָא מִיַּד, וְדָא, דָּא נְפִיק, וְדָא עָאל. פְּגוּוֹנָא דִּיְצֵר טוֹב וְיֵצֵר רָע. בְּהַאי עֲלָמָא. לָא בְּעֵי קב"ה דְּתַרְוֵייהוּ יְקוּמוּן פְּתִדָּא.

חלופי גרסאות
ח ל"ג ולבתר, ח ל"ג ואת עבידא. א ל"ג הוה. ב עליהן.
ג דחפנ. ד ל"ג רבא. ה כל. ו ל"ג הוא. ז בלבושין.
מסורת הזהר
ח (שמנת לג) נח לג צ"ב. ט (זכריה ג) ח"ג ירה.

הסולם
מאמר
ומתלבשים בו הצדיקים, כעין שהיו בעולם הזה. ואח"כ, רוּחַ הַקּוֹדֵשׁ שׁוֹרָה עַל רֹאשׁ כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְנִתְעַטֵּר בּוֹ, וְנַעֲשֶׂה לוֹ עֵטְרָה. וְכַךְ הִיָּה לְמִדְכִי, שְׂכֵי בְּלְבוּשׁ מַלְכוּת, שְׁפִירוּשׁוֹ בְּצוּרָה שֶׁל עוֹלָם הַהוּא, וְאַח"כ, וְעֵטְרַת זָהָב גְּדוּלָּה, זוּ הִיא הַעֵטְרָה הַשּׁוֹרָה עַל רֹאשׁ הַצַּדִּיקִים בְּעוֹלָם הַהוּא. כְּשֶׁקְּבִלוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הַתּוֹרָה, הִיָּה לְהֵם גִּ"כ כְּעִין זֶה. דְּהֵיִינוּ לְבוּשׁ שֶׁל עוֹלָם הַהוּא. עַד שְׁחֲטָאוּ, שְׁכָתוּב בְּהֵם, וַיִּתְנַצְּלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֲדָיִם מֵהַר חוֹרֵב. דְּהֵיִינוּ שְׁנִתְפַשְׁטוּ מִלְבוּשׁ הַהוּא.

רלב * וְכֵן כְּתִיב בִּיהוֹשֻׁעַ וכו': * וְכֵן כְּתוּב בִּיהוֹשֻׁעַ כֵּהֵן גְּדוּל, הִסִּירוּ בְּגָדִים הַצּוֹאִים מֵעַלְיוֹ. וְכָתוּב, וַיִּלְבִּישׁוּהוּ בְּגָדִים. אֲלוֹ הֵם הַלְבוּשִׁים שֶׁל עוֹלָם הַהוּא. מִכָּאן, מִשְׁמַע דְּבִרְיֵינוּ הָרַשׁוּנִים, שְׁצַרִּיכִים מְקוּדָם לְסַתּוּם הַעֵינַיִם מִכָּל מִרְאֵה עוֹלָם הַזֶּה, שֶׁהֵם נִחְשָׁבִים כְּבְּגָדִים צוֹאִים, וְאַח"כ יוּכַל לִזְכּוֹת לְמִרְאֵה שֶׁל עוֹלָם הַהוּא, שֶׁהֵם הַבְּגָדִים הַחֲדָשִׁים, שֶׁהִלְבִּישׁוּ אֶת

(דפו"י דף קס"ט ע"ב)

אמר

פז **שלח דף**
רלד) אמר ליה, תוהנא על מה דכתיב וְהִשְׁטַן עֹמֵד עַל יְמִינוֹ לְשַׁטְנוֹ. וכי יהושע בן יהוצדק כן, שאר בני עלמא על אחת כמה וכמה. א"ל, חסידא קדישא, כמה טמירין סתימין מלין אלין, אע"ג דחברייה קדעין במלין דההוא עלמא, לא זכלין למנדע ברזין אלין.
רלה) א"ל, כיון דבר נש בההוא עלמא, מה תועלתא אית לההוא שטן לאסטאה ליה, ולא די ליה דאפיק נשמתיה מניה, וקטיל ליה. אמר ליה אי חסידא קדישא, זכאה חולקת, ת"ח תיאובתא דשטן לא תוה, אלא בגין דלא יתלבש ההוא זכאה בלבושא דכיא קדישא, דכיון דתני לההוא שטן, דלבושא דיליה יאתדתיא, ולא אתחשיב, על דא אסטי ליה. מאי טעמא. בגין דאי אתלבש בההוא לבוש יקר, מיד לבושא דזוהמא, ועבידתא דההוא שטן, יתבטל וייעבר מעלמא, ולא ניתא ליה לשטן.
רלו) ותו, דבכל זמנא דלא אתלבש, פקדא רותא לההוא גופא דזוהמא דיליה, וניתא ליה לשטן. וכיון דאתלבש בההוא לבוש יקר, הא אתבטל גווי דיצרא בישא, וגופא דיליה, ולית ליה דדוכרנא בהדיה לעלמין.
רלז) ואי תימא, דאנן פקדין לבי קברי גריש כל ליליא, לאו על גופא אלא על נפשא. דהא כל זמנא דבשרא קיימא, רותא פקדא עלה דנפשא,

מסורת הזהר (ס) וירא קו צ"ה.
 ח מוסיף א"ל אע"ג. ט אי ניכול. י רכיון וליג א"ל, כ כיון. ד ליג ההוא שטן. מ דא. נ אתרחא. ס ויתעבר. ז ליג ולא ניתא ליה לשטן. פ דכל. צ ליג גווי דיצרא בישא. ק גופא דא. ר דוכתא. ש מוסיף נפשא דאולא נ; אולאן תן ערשיראה. ת ליג דהא. א ורוחא עלה ונפשא לגופא.

דרך אמת תן ערום.

מאמר **הפולם** **לבושין דההוא עלמא**
רלד) אמר ליה תוהנא וכי: אמר לו, תמה אני על מה שכתוב, והשטן עומד על ימינו לשטנו. ואם יהושע בן יהוצדק כן, שאר בני העולם על אחת כמה וכמה. אמר לו, חסיד קדוש, כמה נסתרים וסתומים דברים אלו. אע"פ שהחברים יודעים בדברים של עולם ההוא, אינם יכולים לדעת בסודות האלו.
רלה) א"ל כיון דב"ג וכי: אמר לו כיון שהאדם בעולם ההוא, איזה תועלת יש לשטן להסטיין עליו. ולא די לו שהוציא נשמתו והרגו. אמר לו, אהה חסיד קדוש, אשרי חלקך. בוא וראה תשוקתו של השטן לא היה, אלא כדי שלא יתלבש, צדיק הזה, יהושע בן יהוצדק, בלבוש טהור וקדוש, כיון שראה השטן, שלבוש שלו נרחה ולא נחשב, דהיינו בגדים הצואים, על זה השטיין עליו. מהו (דפו"י דף קס"ט ע"ב *) דף ק"ע ע"א

הטעם. הוא משום שאם יתלבש בלבוש יקר ההוא, מיד הלבוש דזוהמא, ופעולת השטן יתבטל ויעבור מן העולם. וע"כ, לא רצה בזה השטן.
רלז) ותו דבכ"ל זמנא וכי: ועוד, כי בכל זמן שלא נתלבש בלבוש של עולם ההוא, פוקד הרוח לגוף המזוהם שלו, ורצוי זה לשטן. וכיון שנתלבש באותו לבוש יקר של עולם ההוא, הרי נתבטל כל גווי היצר הרע, והגוף שלו, ואיך לו זכרון עמו לעולם.
רלז) ואי תימא דאנן וכי: ואם תאמר הרי אנו, הרוחות, פוקדים בית הקברות בתחילת כל לילה. ואם הגוף נעבר מן העולם, יש לשאול למה אנו פוקדים הקבר. ומשיב, זה אינו על הגוף, כי אם על הנפש. כי כל זמן שבשר הגוף נמצא, הרוח פוקד את הנפש, והנפש

ש"ח דף

פ"ה

ונפשא פקדא לגופא. אכל השתא, פקדונא דילן איהו לנפשא, דאיהי משתככא. ואשתארת בשכוכי גו גרמי. ובג"כ, בריש כל ליליא, פקדונא דרוחא לנפשא, ולא על בשרא.

ר"ח) אי חסינא קדישא, תא ואגלי לך מלה סתימא. בניינא דגופא דבר נש הכי הוא, רוחא מעם רוחא דקודשא. נשמתא מגו אילנא דחיי. פנין דרוחא קדישא, יתב חילא, מיד רתיכין דיליה. יתבין חילייהו. חילא דלהון, גרמי ושפיין. פלהו ומסטרטא דלהון, ונתקונייהו דא על דא. סט"א יתבת בשרא, ומסטרטא דילה, אתיא בשרא, ולא מלה אחרא. רתיכין דילה, יתבין כל אינון גידין וערקין, לאמשכא דמא לבשרא. בתר דאלין יתבי חילייהו, שמיא יתבי חילייהו, ומאן אינון. עור דאתמשך על פלא. פגוונא דלהון.

ר"ט) לבתר מתחברן שמיא וארעא פחדא, ויתבי ד' יסודי אלין: אשא, ומיא ואוירא, ועפרא. לאגנא על אלין, ולתפא על פלא. לבתר, כל חד נטיל חולקיה דיתב, ואתבטל. רוחא דקודשא, ורתיכין דיליה, חולקיהו קיימא. רוחא דקודשא, ורוחא דיליה קיימא ונשמתא סלקא. רתיכין דרוחא דקודשא, גרמין דלהון קיימין. וע"ד חשיבו דגופא, גרמין הוו. ובג"כ פתיב, ועצמותיה יחליין. ובשרא לא פתיב ביה הכי.

ר"ז) וכל זמנא דבשרא דסטרא אחרא קיימא בקיומא, ההוא שטן קיימא

מסורת הזהר (ישעיה נח) משפטים יח צ"ט. ב ל"ג דילן, ג משתכא, ד לרוחא הנפשא, ה במלה. ו וסטרא, ז דתקונייהו. ח ל"ג חילייהו, ט ל"ג ד' יסודי אלין. י ל"ג חולקיהו קיימא. כ גופא. ל ל"ג ביה הכי. מ דבסטרא.

מאמר והנפש פוקדת את הגוף. אבל עתה, שבשר הגוף נעבר מן העולם, הפקידה שלנו היא אל הנפש, שהיא נשתככה ונשארת בהשקט בתוך עצמות הגוף, שעצם אחד נשאר ממנו תמיד בקבר, שממנו נבנה לתחיית המתים. ומשום זה בתחילת כל לילה הפקדון של הרוח, הוא לנפש, ולא על בשר.

ר"ח) אי חסינא קדישא וכו': אהה חסיד קדוש, קום ואגלה לך דבר סתום. הבנין של רוח האדם כך הוא. הרוח שלו נמשך מרוח הקודש, שהוא מלכות הנשמה שלו נמשכת מעץ החיים. וכיון שרוח הקודש, שהוא המלכות, נותן כחו, מיד המרכבות שלו נותנים כחם, והכח שלהם הוא, העצמות והאברים כולם הם מן הצד של מרכבות המלכות, ותקונייהם הוא זה על זה, דהיינו עצם על עצם אבר על אבר. הסטרא אחרא, נותנת בשר, ומן הצד שלו בא רק בשר ולא דבר אחר. המרכבות שלו, של הס"א, נותנות כל אלו (דפרי"ך דף ק"ע ע"א)

הסולם בניינא דגופא דבר נש גידים ועורקים להמשיך דם אל הבשר. ואחר שאלו נותנים כחם, השמים שהם ז"א נותנים כחם, ומה הוא. הוא העור הנמשך על הכל, כמו שהם. דהיינו כמו השמים שהם מקיפים על הכל.

ר"ט) לבתר מתחברן שמיא וכו': אחר כך מתחברים שמים וארץ, שהם ז"א ומלכות, ונותנים, ד' יסודות אלו, אש, מים, אויר ועפר להגן אל אלו ולכסות על הכל. ואח"כ, כשמות, כל אחד לוקח חלקו שנתן אל הגוף, והוא מתבטל. רוח הקדש והמרכבות שלו, חלקם שנתנו אל האדם, מתקיים. רוח הקדש, הנה הרוח שלו קיים, והנשמה, עולים למעלה. המרכבות של רוח הקודש, הנה העצמות שלהם מתקיימים. וע"כ חשיבות הגוף הוא העצמות. ומשום זה כתוב, ועצמותיה יחליין ובבשר לא כתוב כך.

ר"ז) זמנא דבשרא וכו': וכל זמן שהבשר מסטרא אחרא קיימת בקיומו, שטן ההוא

פ"ט

ש"ח דף

ו' לאַסְטָנאַ װאָס אַתאַכיד בַּשָּׂרָא, לית ליה רְשׁוֹ לַאֲסְטָנַא, דְּהָא לית ליה על מה דִּיִּסְתְּמִיךְ. וְעַד כְּתִיב, ׀ יְכַל בְּשֵׁרוֹ מְרֹאֵי וְשִׁפּוֹ עֲצֻמוֹתָיו לֹא רָאוּ. מִהֲהוּא חִיזוּ דְשִׁטָּן דְּקִיָּמָא לַאֲסְטָנַא, דְּלֹא יְכִיל, כִּיּוֹן דִּיכָל בְּשֵׁרוֹ. וְשִׁפּוֹ עֲצֻמוֹתָיו לֹא רָאוּ, לֹא אֶתְחַזוֹן ׀ לְקַרְבָּא לְגַבְיָהּ, דְּלִית לִיהּ בְּהוֹן חוּלְקָא, ׀ כִּיּוֹן ׀ דְּשִׁף כָּל חַד וְחַד מְדוּכְתִיָּהּ, לֹא תִּבְעַ עֲלֵיָהּ, וְלֹא קָאִים לַאֲסְטָנַא ׀ בְּגִינְיָהּ. לְכַתֵּר דְּבַשָּׂרָא מִתְּעַכְלָא, הָא לֹא יִתְבַע דִּינָא, וְלֹא קָאִים לַאֲסְטָנַא, ׀ דְּהָא לית ליה על מה דִּיִּסְתְּמִיךְ, וְלֹא אֲדַכֵּר לְכַ״נ בְּשׁוּם מְלָה דְעֲלָמָא. א״ר שְׁמַעוֹן, הַשְּׁתָא יִדְעָנָא מְלִין עַל תְּקוּנְיָהּ, וְדַאי יָאוּת הוּא ר' לִיהּ לַאֲסְטָנַא.

רמ"א א"ל ׀ ר', חגור וינף, ונתקין גרמף, אי תבְּעִי לְמַנְדַע ׀ מְלִין דְּשִׂאֲרִית. או אי תִּשְׁאַל בְּהִנֵּי מְלִין, אִימָא ׀ לִי. א״ל וְדַאי, הָא יִדְעָנָא דְּבִיתָאֵי שְׂכִיבַת, דְּלֹא ׀ יִדְעָנָא מְנָה ׀ כְּלוּם. וְחִבְרִיָּא יִדְעִין. נְשִׁין מ״ט דְּעֲתִיָּהּ קְלָה.

רמ"ב ד״א ל דְּעֲתָא אֶתְיָא בְּשִׂית דְּרִגִין, וְכָל חַד נְטִיל ׀ חוּלְקָהּ, מִה דְּאֶשְׁתָּאֵר, קַל אִיהוּ*. אָבַל יִקְרָא דָא, אִי לָאו דְּאֶשְׁתָּא כְּסִילוֹת אֶשְׁתָּתְּף בָּהּ. וְכַמְלָה דָא לֹא

חלופי גרסאות
נ לאסטאה. ס ל״ג מן אתאכיד עד דהא. ע ל״ג לקרבא. ק ל״ג דהא לית ליה על מה דיסתמיך. ו ל״ג ליה. ו ר' שמעון. ה ל״ג א״ל. ב ידעת; ידעת. ג ל״ג כלום. ד ל״ג א״ל. ה ל״ג מן חולקיה עד במלה. ו מוסף א״ל במלה.
מסורת הזהר
(7) (איוב לג).
פ דכיון; אע״ג. צ ל״ג מן בגיניה עד ולא. ק ל״ג דהא לית ליה על מה דיסתמיך. ו ל״ג ליה. ו ר' שמעון. ת ליה. א ל״ג א״ל. ב ידעת; ידעת. ג ל״ג כלום. ד ל״ג א״ל. ה ל״ג מן חולקיה עד במלה. ו מוסף א״ל במלה.
דרך אמת אן שנעקר ממקומו כל אחד ואחד. בן דברים שהתחלת.

מאמר
ההוא עומד להשטיין, נאכד הבשר אין לו רשות להשטיין, כי אין לו על מה שיסמוך, שכבר אין לו חלק בו, וע״כ כתוב, יכל בשרו מרואי ושפו עצמותיו לא ראו. **מרואי**, פירושו מראה ההוא של השטן העומד להשטיין, שאינו יכול, משום דיכל בשרו. **ושפו עצמותיו** לֹא **ראו**, היינו, לא נראו לשטן שיקרב אליו, כי אין לו חלק בו, כיון שניתק כל אחד ואחד, דהיינו כל עצם ועצם ממקומו, אינו תובע עליהם ואינו עומד להשטיין בשבילם. כי אחר שהבשר נעכל לא יתבע עוד דין, ואינו עומד להשטיין, כי אין לו על מה שיסמוך, ואינו מוזכר את האדם בשום דבר שבעולם. א״ר שמעון, עתה אני יודע הדברים על תקונם. דהיינו מ״ש, והשטן עומד על ימינו לשטנו. ודאי יפה הוא לו להשטיין, כל עוד שלא הטיד בגדים הצואים.
רמ"א א״ל **רבי**, חגור וכו׳: אמר לו, רבי, חגור נשקך, ותקן את עצמך, אם אתה רוצה לדעת הדברים שהתחלת בהם, או אם תשאל באלו הדברים, אמור לי. אמר לו ודאי הרי אני יודע, שאשתי מתה, כי איני יודע ממנה

(דפו״י דף ק״ע ע״א) *ע״ע בתע״ס חלק ט עמ׳ תשס אות מא, חלק יד עמ׳ א׳תקצט אות קפח כ״י

ש"ח דף

צ

תשאל, דהא ידענא דלאו על ידביתך שאלת, אלא על מה דכתיב, הנה יי רוכב על עב קל. וזהו עב קל אקרי דעת, מההיא פלה יראת יי, ואיהי קיימא באמצעייתא כגוונא דדעת עלאה, אכל אקרי קל. והא ידענא שאלתא דילך מאי היא. רמג) אכל שארי וחגור זינך, ונקטיר קטרך, דהא עידנא הוא לגלאה, כמה דשארית עובדא. דעל אנפי רוחב ביתא, אולם דעורה לגו. כהאי עורה, אית תריסר פתחין, לפום חושבן שבטיא דישראל. בפתחא חדא, פתיב ראובן. ובפתחא אחרא, פתיב שמעון. וכן כל שבטיא דישראל, רשימין על אינון פתחין. בזמנא דיסלקון לאתחזאה קמי מאריה דעלמא. מאן דעייל בפתחא דרשים ביה ראובן, אי משבטא דראובן י איהו, מקבלין ליה פתחין, ואי לא פלטין ליה לבר. וכן בכלהו, דלא יקבלון פתחין, אלא למאן דאיהו מההוא שבטא דרשים בהון. ובדא יתחקקון וישתמודען כל חד וחד.

רמד/א) תלת מאה ושתין וחמש עמודין דנהורא מלהטא, אית בכל סטרא, מאינון ארבע סטרין. כל אלין עמודין, אקרון עמודים חיים. בגין דלא קיימא נהורא דלהון שכיף באתר חד. וכלהו, אלין סלקין, ואלין נחתין. נחבי דוכתא דא לדא. אלין דסלקין בטשין דא בדא, ומנגני נגונא. ואלין דנחתין אוף הכי.

חלופי גרסאות

ז ביתך. ח ועיד. ט וקטרי. י ליג דשארי. כ דא וליג דרשים ביה ראובן. ל הוא פתחין וליג איהו מקבלין ליה. מ כנישין.

מסורת הזהר

מ (ישעיה יט) שמות כט צ"כ.

דרך אמת ג) וקשור קשרך.

הסולם

נשין דעתייהו קלה

בהקסה"ז דף י"ז ד"ה החיא). וו"ש, וההוא עב קל אקרי דעת מההיא כלה יראת ה'. ואיהו קיימא באמצעייתא דהיינו שהוא משמש לקו אמצעי שלה כמו הדעת דו"א.

מאמר עמודך ונגמלין

רמג) אב"ש שארי וחגור וכו': אבל התחל וחגור נשקך וקשור קשרך, כי עת הוא לגלות כמו שהתחלת הדבר. כי על פני רוחב הבית, יש אולם העורה בפנים, בעורה ההיא יש י"ב פתחים לפי חשבון שבטי ישראל. בפתח אחד כתוב ראובן. בפתח שני כתוב שמעון. וכן כל שאר שבטי ישראל רשומים על אלו הפתחים, בעת שעולים להראות לפני אדון העולם, מי שנכנס בפתח שרשום בו ראובן, אם משבט ראובן הוא מקבלים אותו הפתחים, ואם לא הפתחים פולטים אותו לחוץ. וכן בכלום, שהפתחים אינם מקבלים אלא מי שהוא מאותו השבט שרשום בהם. ובוה יהיו נחקקים ונודעים כל אחד ואחד.

רמד/א) תלת מאה ושתין וכו': גי מאות וששים וחמשה עמודי אור לוחט, יש בכל צד מאלו ד' צדדים שבעורה, כל אלו עמודים נקראים

מאמר

כי כאן אסור השאלה. כי ידעתי דמה שאמרת שאשתך מתה, ואינו יודע ממנה כלום. לא על אשתך שאלת. אלא על מלכות דמנעולא כנ"ל. אלא, מותר לשאול, על מה שכתוב, הנה ה' רוכב על עב קל. ואותו עב קל נקרא דעת של כלה ההיא יראת ה', שהיא המלכות, והיא עומדת באמצע, כמו דעת העליון, אבל נקראת קל. והנה ידעתי השאלה שלך מה היא.

פירושו. הדעת בא בששה מדרגות, דהיינו שמשיך רק ו"ק דחכמה בהכרעתו בין ימין לשמאל. וו"ש, הטעם מה שנשים דעתן קלה, שאין בהם אלא דין קל של המפתח, שהוא משום כי, דעתא אתיא בשית דרוגין, דהיינו שבכה הדינים שבו, ממנעולא וממפתחא (כנ"ל לך י"ג ד"ה ונתבאר) אינו ממשיך רק ששה קצוות דחכמה, ולא הג"ר. וב"ש חד נטי"ל חולקיה, וכל אחד מן הקוין לוקח חלקו, כי המנעולא מאירה בקו ימין והדינין דרכורא בקו שמאל. מה דאשתאר ק"ש איהו, מה שנשאר מן הדינים שלא נמתקו ע"י דעת דו"א הוא נקרא ק"ש. כי היא בחינת מפתחא שדיניה קלים וראויה לקבלת החכמה (כנ"ל

דפ"י דף ק"ע ע"א * דף ק"ע ע"ב)

צא

שלה דף

רמז/ב) אלין דסלקי דנגני, נגונא, מאי נגונא מנגני. שיר יתמא. מןמזור שירו ליי' שיר חדש פי נפלאות עשה וגו'. שיר חדש, וכי אית שיר עתיק. אלא שיר, דעד כען מלאכין קדישין לא שבחו ליה, בגין דאיהו חדש. מאי טעמא איהו חדש. בגין דההוא דמחדש עולימוי, משבח ליה, ואמר ליה. ותי אמר רב מתיבתא, דא אקרי חדש ואיהו חדש. בגין דדביק בשמשא, ולא אתפרש מניה. לאפקא סטרא אחרא, דלית ביה חדושא, דכתיב ביה וואין כל חדש. וכן הוא ואתבלי, ולא ואתחדש.

רמז/ה) תו פתח רב מתיבתא. שרה אתחדשת בעדונא, דרגא דילה ו גרים, דכתיב ו אחרי בלותי היתה לי עדנה. מאי עדנה, משיכו דעדן עלאה. ובגין דאתמשך עלה מסטר דנוקבא, כתיב עדנה בה"א ובג"כ כתיב היתה, ולא היתה.

רמז/ו) ואדני זקן. וכי אע"ג דאיהו זקן, לא אתחזי לאולדא. אלא ו לאו מלתא זעירתא אמרה ו לגביה, דבגין ההוא זקן, לא אתחדש ולא עביד תולדין, דאלמלא הנה עביד תולדין הנה מטשטשא עלמא. ועל דא אהדר ו מלין קודשא בריהו דהא, למה זה צחקה שרה וגו'. ואי תימא וקא כתיב ו ואברהם זקן ו בא בימים. אלא בא בימים, באינון יומין עלאין, דמתדשי עולמין פנשרא. וע"ד נגונא

חלופי גרסאות

1 מוסיף אתחדש, ולא עביד תולדין דאלמלא עביד תולדין הוה מטשטש עלמא. 2 ל"ג גרים. 3 לאוער; לאוער גרמה דאתרבקת [; דאתרבקא]; אמרה לגבי דאברהם בגין דהוא זקן לא אתחדש ולא עביד תולדין. 4 מוסיף לגביה דאברהם וכסיל. 5 ל"ג מלין. 6 ל"ג בא בימים.

מסורת הזהר

1 (תהלים צח) חיי שרה, י צ"ב. 2 (קהלת א) לך קיו צ"א. 3 (בראשית יח) וירא מר צ"ב. 4 (שם כד) ב"א כו צ"ס. אלא צ בגין דההוא. 5 מוסיף מלך זקן

עמודין וגלגלן

רמז/ה) תו פתח רב וכו': עוד פתח רב מתיבתא, שרה נתחדשה בעדון, כי המדרגה שלה שהיא נקבה גרמה, שכתוב אחרי בלותי היתה לי עדנה. מהו עדנה. היא המשכה של עין העליון, שהוא חכמה. ומשום שנמשך עליה מבחינת נקבה, כתוב עדנה עם ה', וע"כ כתוב היתה ולא היה. (וע' להלן חקת אות נ"ט).

רמז/ו) ואדני זקן: שואל וכי משום שהוא זקן אינו ראוי להוליד. הרי גם זקנים מולידים. ומשיב, אלא, לא אמרה עליו דבר קטן, שאמרה, משום אותו זקן, שהוא הסי"א, כנ"ל, שאין בו חידוש ותולדות כנ"ל, אין אברהם מתחדש ואינו עושה תולדות, כי אם היה הסי"א מעמיד תולדות היה מטשטש העולם. ועל זה השיב הקב"ה למה זה צחקה שרה וגו'. לומר, שזקן דסי"א שולט באברהם. שואל. וא"ת והרי כתוב ואברהם זקן בא בימים. הרי שגם הכתוב, קודא לאברהם

הסולם

מאמר

נקראים עמודים חיים, משום שהאור שלהם אינו עומד שקט במקום אחד, שכל העמודים, אלו עולים ואלו יורדים, נותנים מקום זה לזה, אלו שעולים, מכים זה בזה, ומנגנים נגון. וגם כן אלו שירודים מנגנים.

רמז/ב) אלין דסלקי דנגני וכו': אלו העמודים העולים שמנגנים נגון, איזה נגון הם מנגנים. הוא שיר יתום, שלא נזכר שם אמרו. מזמור שירו לה' שיר חדש כי נפלאות עשה וגו'. שואל, שיר חדש, וכי יש שיר ישן. אלא הוא שיר, שעד עתה עוד המלאכים לא שבחו אותו, משום שהוא חדש. מה הטעם הוא חדש. הוא משום שאותו שמחדש נעוריו, דהיינו נעו מטטרון, משבח אותו ואמרו, וכך אמר רב מתיבתא. מטטרון זה נקרא חדש, והוא חדש, משום שמחדש נעוריו תמיד, והוא משום שדבוק בשמש, שהוא ז"א, ואינו נפרש ממנו. להוציא את סטרא אחרא שאין בו חידוש, שכתוב בו, ואין כל חדש. כי זקן הוא, ונבלה ואינו מתחדש.

(דפו"י דף ק"ע ע"ב)

ש"ח א"ך

צ"ב

דא נגונא דהוא תדש איהו. הושיעה לו, למאן. להוא תדש, הושיעה מינא דמלפא עלאה, ודרועא דיליה.

רמז) אינון דנחתי, אוף הכי מנגני, ואמרי שירה אחרא תמא. ומאן איהו. מןמור לתודה, דאיהו תמא, אוף הכי.

רמזח) נהרא דלהון מד אתחזי. וכד מתגלגלי, אתחזן תמש גונון דנהורין.

חלופי גרסאות
ת ליג דיליה.

מסורת הזהר
(צ) (תהלים ק).

עמודין תגלגלן

הסולם

מאמר

למדרגה תחתונה בעת קטנות. ומחזיר ומעלה את הבינה ותו"מ של המדרגה, ביחד עם המדרגה התחתונה המחוברת בבינה ותו"מ אלו, בעת גדלות, הנה המסך הזה נבחן לפתח בשביל התחתונה, כי לולא המסך הזה לא היה שום מציאות שיוכל התחתון להכנס לעליון ולקבל ממנה אורותיו. כמ"ש שם, עש"ה. והנה נשמות ישראל הן מעולם הבריאה, שהן מדרגה תחתונה של המלכות. ונמצא שהמסך שמתחת כתר וחכמה שבי"ב בחינות דעזרה, שהיא המלכות, מוריד הבינה ותו"מ די"ב בחינות שבמלכות, ליי"ב השבטים של ישראל, בעת קטנות, ואותו המסך חוזר ומעלה את הבינה ותו"מ עם י"ב שבטי ישראל אל מדרגת העזרה שהיא המלכות, בעת גדלות. ונמצא שהמסך שמתחת חו"ב שבכל בחינה שבעזרה, הוא הפתח להעלות את אותו השבט שבישראל, שבינה ותו"מ דאותה הבחינה היו מלובשים בו בעת קטנות. וז"ש (באות רמ"ג) **בהאי עזרה אית י"ב פתחין לפום הושבן שבטיא דישראל**. דהיינו י"ב המסכים שמתחת כו"ח די"ב בחינות שבמלכות הנקראת עזרה, אשר הבינה ותו"מ דכל בחינה ובחינה מלובשת בהבחינה שכנגדה בנשמות די"ב שבטי ישראל. וז"ש, **בפתחא הדא כתיב ראובן ובפתחא וכו' וכן כ"ב שבטיא דישראל**. כי במסך דכל בחינה, נבחן הבחינה שכנגדה ביי"ב שבטי ישראל. מאן דעילי' בפתחא דרשים ביה ראובן, אי משבטא דראובן איהו, דהיינו שבינה ותו"מ דאותו בחינה מלובשים בו בקטנות, מקבלין ליה פתחין, כלומר, שבעת גדלות, בזמן הראיה, שהמסך מעלה את הבינה ותו"מ שלו, נמצא מעלה גם אותו השבט המחברים מעת קטנות בבינה ותו"מ אלו. ואי לא, פלטיין ליה לבר, שאם אינו מחובר בבינה ותו"מ של אותו בחינה, לא יוכלו להעלותו, כי אין לו שום מגע עמו. וכן בבב"דו, ובדא יתחקקון, וישתמודען כ"ב חד וחד, יתחקקון

לאברהם זקן. ומשיב, אלא הכתוב אומר בא בימים, שהפירוש הוא, שבא באלו ימים העליונים דז"א, שמחדשים נעוריהם כנשר. וע"כ, על שם ימים העליונים אלו, נגון זה דמזמור לה' שיר חדש, הוא ניגון של חדש ההוא, שהוא מטרוון הדבוק בימים העליונים דז"א. הושיעה לו. למי. היינו הושיעה לאותו חדש, שהוא כולל הימין של מלך העליון, שהוא ז"א, והזרוע שלו, דהיינו גם השמאל. וע"כ כתוב, ימינו זרוע קדשו.

רמז) אינון דנחתי אוף וכו': עד כאן פירש השירה של העמודים העולים למעלה. ועתה מפרש, אלו העמודים היורדים ממעלה למטה, מנגנים גם כן ואומרים שירה אחרת, יתומה, דהיינו שלא נזכר שם אומרה, ומה היא. היא מזמור לתודה, שהיא יתומה גם כן.

רמח) נהורא דלהון חד וכו': האור של העמודים, נראה אור אחד, וכשמתגלגלים נראים בכל עמוד ועמוד חמשה אופנים של אור. עמודים אלו חלולים המה כולם מבפנים, וכשעולים ויורדים, יוצאות מהם להבות אש כעין כפתור ופרח. למעלה מכל עמוד ועמוד יש שלשה תפוחים, שמדווגים בהם ג' צבעים, אדום ירוק לבן, ובכל צבע וצבע לוחטות אותיות בולטות, מלהבות אש ירוקות, ואינם שקטים לעולם. ואין מי שיעמוד עליהם וישיג אותם.

ביאור המאמר. כבר ידעת שסוד השלמות באה ביי"ב בחינות, שה"ס חו"ג תו"מ שבכל אחד ג' קנין. והעזרה, ה"ס מלכות, המקבלת אלו י"ב בחינות מתנה"י דז"א, ונקראים אצלה י"ב שבטים. ועד"ו הכלל ישראל, מתולק ליי"ב שבטים, שכל שבט מקבל מבחינה שכנגדו ביי"ב הבחינות שבעזרה, שהיא המלכות. וסוד הפתחים כבר נתבאר לעיל, (פרשת ויקהל אות קל"א בהסולם) ותראה שם שהמסך החוצה בין כו"ח של המדרגה ובין בינה ותו"מ שלה, שהמסך הזה מוריד בינה ותו"מ של המדרגה.

(דפו"י דף ק"ע ע"ב)

צג

שלח דף

בְּכֵל עֲמוּדָא וְעֲמוּדָא. עֲמוּדִין אֵלִין פְּלְהוּ חֲלָלִין מְלָגְאוּ. וְכַד סִלְקֵי וְנִתְתִי, נִפְקֵי

מאמר
יתחקקון, פירושו קטנות, כי כל אחד ואחד נמצא נחקק בעת קטנות, מבינה ותו"מ שבבחינה שכנגדו בהפתח דעורה, שהוא המסך, כי המסך מוריד, בינה ותו"מ של בחינתו שבמלכות, אליו בעת קטנות. ועל דרך זה, וישתמודען, שפירושו גדלות, שאז המסך מעלה אותו, מחמת שבינה ותו"מ דבחינתו נמצאים בו.

הסולם
יורדים. כי אין זוג אלא מסוד הדעת, וע"כ לפני כל זוג עולה היסוד עד הדעת. ופירושו הדבר. כי כל המוחין דו"א באים מסוד הכרעתו בין ב' קוין דבינה, שאז כיון דתלית מחד נפקי, כיון שחב"ד דבינה יוצאים ע"י ז"א שנעשה לקו אמצעי, שה"ס דעת, ליחד חו"ב דבינה, חד בתלית קיימא, גם הז"א זוכה באלו המוחין חב"ד שגורם בבניה (כנ"ל ב"א דף רפ"ז ד"ה תלת) ועיקר כח הכרעה שבז"א ליחד ב' קוין דבינה, הוא מכח היסוד שלו, שה"ס המסך דחירק שבו (כנ"ל לך י"ג ד"ה ונתבאר) והדינים שבצד שמאל דדעת דז"א, יש בהם בחי' השפעה ובחינת קבלה, ובחינת ההשפעה שבהם נקראת יסוד, ובחינת הקבלה שבהם נקראת מלכות. ונמצא שהיסוד גרם למוחין דחב"ד דז"א, וכל השעור של אור שהתחתון גרם לעליון זוכה בו גם התחתון. ולפיכך, אחר שז"א קבל חב"ד מבינה, נבחנו, כיון שכח ההכרעה שבדעת דז"א הוא יסוד נמצא שיסוד הוא הגורם שיצאו חב"ד בז"א ע"כ זכה בהם גם היסוד. כי כל מה שהתחתון גורם לעליון זכה בו גם התחתון, וכן קו האמצעי שבחג"ת דז"א, שכח ההכרעה שבו הוא היסוד, ע"כ זכה בהם גם היסוד. ומכ"ש במקומו עצמו שהוא תנה"י דז"א, ומטעם זה נכלל היסוד דז"א משפע המוחין דחב"ד דז"א, ומשפע המוחין דחג"ת דז"א. ומנו"ה דז"א, וממשיכים למקומו לבחינת יסוד דז"א, ומשם משפיע אותם אל המלכות.

ולפני כל השפעה והשפעה שהיסוד משפיע למלכות, הוא צריך להתחדשות, כלומר שצריך לעלות מחדש אל הדעת דז"א, ולהכריע בין חו"ב דז"א, ולקבל משפע הג"ר, ואח"כ יורד לחג"ת ואח"כ למקומו לנה"י, ואח"כ משפיע אל המלכות. וז"ש, וכפ"הו, אֵלִין סִלְקֵין, וְאֵלִין נַחְתִּין, דהיינו שעולים עד הדעת לקבל שפע הג"ר, ואח"כ יורדים ונותנים ההשפעה אל המלכות. ואע"פ שיש שינוי בין עליה לירידה, כי העולים הם עולים בכח שליטת הימין, כי רוצים למעט השמאל ולכללו בימין. והיורדים להשפיע למלכות הם משפיעים מבחינת השמאל בעיקר, כי המלכות צריכה לשפע החכמה שבשמאל, עכ"ז אינם מעכבים זה לזה, וכל אחד עושה כפי שצריך. וז"ש, יְהִי דוּכְתָא דָא לְדָא, שאינם מעכבים משוה זה לזה.

וגילוי אורות העליונים, נמשכים בסוד הנגון. וז"ש (באות רמ"ד/א) אֵלִין דִּסְלִקִין בטשין

ונודע שד' ספירות תנה"י דז"א, דהיינו מחזה ולמטה מלובשים במלכות (כנ"ל ויקהל אות ש"י ד"ה וצריך) דהיינו בעזרה. והם כלולים זה מזה, באפן, שכל אחת ואחת מתנה"י כלולה מכל ד' ספירות תנה"י, כי היסוד כלול מתנה"י וכן ההוד כלול מתנה"י וכו'. ובהיות בהם המוחין מבינה, נחשבת כל ספירה למאה ספירות כמו הספירות דבינה (כנ"ל ב"ב דף קס"ז ד"ה ומכאן) ונמצאות ג' ספירות נה"י, שהם שלש מאות. וספירת הת"ת, שאינה בשלמותה אלא מחזה שלה ולמטה, לפעמים נחשבת לחצי ספירה דהיינו לחמישים. ומבחינה זו נמצאות ד' ספירות תנה"י, שהם ג' מאות וחמישים (כנ"ל אות קפ"א) ולפעמים אנו מחשבים את הת"ת לג' שלישים, ששליש עליון נמשך עד החזה, ומחזה ולמטה נמצאים ב' שלישי הת"ת. וכשאלו המאה מתחלקת בהם, נמצאות ל"ה מהם בשליש העליון דת"ת עד החזה, וס"ה בב' השלישים דת"ת שמתוה ולמטה, ומבחינה זו נמצאות מספר ד' ספירות תנה"י, שהם שלש מאות וששים וחמשה, שלש מאות מנה"י, וס"ה מב' שלישי ת"ת. והטעם ששליש עליון יש לו חלק אחד וב"ש יותר מן חלק התחתון שבת"ת, הוא משום שכתר דב"ש ת"ת התחתון, שה"ס חזה, נחשב לרגלים דשליש עליון.

וז"ש (באות רמ"ד/א) תִּלְתִּי מֵאָה וּשְׁתַּיִן וְחֲמִשׁ עֲמוּדִין דְּנְהוּרָא מְלֵהטָא, כי היסוד דז"א נקרא עמוד, ובהיותו כלול מתנה"י יש בו שס"ה בחינות כנ"ל וע"כ יש שס"ה עמודים. בכל סטרא מאינן ארבע סטריין, ד' רוחות דעורה היינו חו"ג תו"מ שבמלכות, וכל אחת מהם כלולה משס"ה עמודים, שהם בחינות היסוד דז"א. והיסוד דז"א נקרא חי. וז"ש, כִּף אֵלִין אֶקְרוּן עֲמוּדִין חַיִּים, שה"ס שס"ה עמודים חיים, בגין דל"א קיימא נהורא דל"הוּן, שכיך באתר חד, וכפ"הו אֵלִין סִלְקִין וְאֵלִין נַחְתִּין. פירושו, שהם תמיד בבחינת הזוג עם המלכות, אלא פעם עולים ופעם (דפו"י דף ק"ע ע"ב)

ש"ח דף

צד

מנייהו של הובין דגורא, פגוני חזור ושושן. לעילא מפל עמודא ועמודא, אית תלת תפוחין, דבטשי בהו תלת גוונין, סומק ירוק וחרור. בכל גוון וגוון מלהטן

מאמר	הסולם	עמודין וגלגלן
<p>בטשין דא בדא, שהעולים מיחדים בין ב' הקיין חו"ב, ובטישא פירושו יחוד וזווג הבא ע"י כת מלמטה, דהיינו היסוד, ומנגני נגונא, דהיינו שמתגלה השפע דג' קיין חב"ד. וא"יין דנחתי אוף הכי, כמ"ש לפנינו. וז"ש (באות רמ"ד/ב) מאי נגונא מנגני, שיר יתמא, מזמור שירו ל"ה שיר חדש וגו'. שיר חדש וכו' דעד כען מלאכין קדישין לא שבחו ליה בגין דאיהו חדש. כלומר, שגילוי האורות הנמשכים ע"י עלית היסוד מחדש אל הדעת, היא גילויי החדש, שהמלאכים עוד לא ידעו ממנו לשבח אותו. כי בכל עליה ועליה נמשכת השפעה חדשה שלא היתה עוד בעולמות. וז"ש מאי טעמא איהו חדש, בגין דההוא דמחדש עולמוי משבח ליה, ואמר ליה, שהוא מטטרון, שהוא מרכבה אל זווג יסוד דז"א ומלכות, והוא הראשון המקבל הארה החדשה הזו שהמשיך היסוד מלמעלה. וממנו מקבלים כל המלאכים. וז"ש דא אקרי חדש ואיהו חדש בגין דביק בשמשא ולא אתפרש מניה, שהוא דבוק בז"א שנקרא שמש, ואינו נפרד ממנו, וע"כ הוא הראשון, המקבל שפע החדש מיסוד דז"א. לאפקא סטרא אחרא דלית ביה חדושא, כי הסטרא אחרא אין להם מוח הדעת, ששם עולה היסוד ומחדש זווגם בכל פעם, ובאים ע"י זווג זה תמיד אורות חדשים ותולדות חדשות, אלא שיש להם רק ב' מוחין חכמה ובינה בלבד, וכיין שהם מחוסרי דעת, לא יצא מחכמה ובינה שלהם שום דבר חדש, אלא אותה מדת האהרה הנקלטת בחכמה ובינה שלהם בתחילת הוי"תן, הולכות ונשנות ומוחזרות בכל פעם כמו שהיו בתחילה, בלי הוספה כל שהוא, עד שנבחנו שנסחקה ונבלה מרוב שמוש בה, וז"ש, זקן הוא ואתבלי ולא אתחדש, דהיינו שהולך ובלה כמו זקן, שכחותיו הולכים ועוברים אותו לאט לאט עד שנתבלה והולך לו. וז"ש (באות רמ"ו). וע"ד נגונא דא שהעמודים מנגנים בשעת עלייתם לחב"ד, נגונא דההוא חדש איהו, שהוא מטטרון כנ"ל, וגם העמודים מנגנים אותו משום שהם מתחדשים בשפע חדש בעת עלייתם לחב"ד כנ"ל. וזה שממשיך הכתוב, הושיעה לו, למאן. ל"ההוא חדש הושיעה ימינא דמלכא עלאה. ודרועא דיליה. כלומר שהוא טעם ב' למה שהעמודים</p>	<p>שהם יסוד דז"א, מנגנים שיר הזה בעת עליה, כי הכתוב מדבר בהכרעת קו האמצעי, שחדש ההוא, שהוא יסוד, מיחד ימינא דמלכא עלאה ורוע קדשו, שהוא השמאל בעת עליתו זו כנ"ל. וז"ש (באות רמ"ו) אינו דנחתי אוף הכי מנגני וכו' מזמור לתודה. והוא מטעם שכתוב בו, הריעו לה' כל הארץ, שהיא המלכות הנקראת ארץ, וכיין שהעמודים יורדים להשפיע למלכות, ע"כ אומרים זה.</p> <p>וז"ש (באות רמ"ח) נהורא דל"הון הד אתחזי, שהאור של כל שס"ה העמודים הם אור אחד, כי כולם בחינת יסוד הם. וכד מתגלגלי, דהיינו כשמאירים בהארת הקיין הנקרא גלגול (כנ"ל ויחי דף קנ"ט ד"ה קל גלגלא) אז נכלל היסוד מכל ה' בחינות כח"ב תו"מ, אשר מבחינת החסדים, נקראים חג"ת נ"ה (כנ"ל בהקדמת ספר הזהר דף ו' במדאות הסולם ד"ה ומה) וז"ש אתחזי חמש גוונין דנהורין בכ"ז עמודא ועמודא, כי כל אחד משס"ה העמודים כולל אז חג"ת נ"ה. אמנם היסוד עצמו אינו בחינה ששית, כי אין יותר מה' בחינות שמבחינת החכמה נקראות כח"ב תו"מ ומבחינת החסדים נקראות חג"ת נ"ה. אבל היסוד אינו בחינה נוספת עליהן, אלא שהוא רק בחינת כולל, שכולל את ה' בחינות אלו, וז"ש, עמודין א"יין כ"הו הל"יין מלגאו, כלומר, שאין בהם בחינת תוך ותוכן, משום שזולת ה' בחינות אין עוד שום בחינה של אור וע"כ אין בהם שום תוכן. ונבחנו שהם חללים בלי תוכן של צורת אור. אלא שיש בהם ב' בחינות דינים, דינים דימין, ודינים של שמאל, שהיסוד נושא אותם כי ע"כ נבחנו לשמאל של הדעת כנ"ל בדבור הסמוך. כי המכריע כולל ימין ושמאל וכמו שהימין דדעת כולל ב' האורות דימין ושמאל כן השמאל דדעת כולל ב' הדינים דימין ושמאל. והם נקראים כפתור ופרח. כי דינים דימין, שה"ס ה"י שנכנסה באויר, שה"ס נקודת החולם, נקראים כפתור, והוא אותיות כפת אור, כי האור נקשר בימין בכח דינים הללו. ודינים דשמאל, שהאור דחסדים פורה מהם ונשארים בחכמה בלי חסדים, שאינה יכולה להאיר, היא נקראת משום זה פרח, מלשון פריחה, שהאורות פורחים משם, כי אפילו החכמה אינה מאירה. ועוד טעם, משום שכל כת השמאל בא ע"י</p>	<p>יציאת</p>

(דפו"י דף ק"ע ע"ב)

צה

שִׁלַח דָף

אֲתוּוֹן בְּלִטִי, מִשְׁלֵהוֹבָא יְרוּקָא דְאִשָּׁא, וְלֹא מִשְׁתַּכְכִּי לְעֵלְמִין. וְלִית מֵאן דִּיקוּם
עֲלֵייהוּ.

רמט) אַרְבַּע גִּלְגָּלִין מִתְחַמֵּן עוֹבֵד צִיּוֹר, בְּכָל עֲמוּדָא וְעֲמוּדָא. בְּאִינוּן
א גִּלְגָּלִין, אִית פְּלִיאָן רַבְרָבָן. פִּד מִסְתַּחֲרֵן מִפְקִין מִנְיֵיהוּ וְגִין דְדַחְבָּא וְאֲבָנֵי יְקָר.
וּמִיד מִתְפַּנְשֵׁי בְּגוּוֹיֵיהוּ, וְלֹא נִפְלִי לְאַרְעָא. פִּד נִפְקִין אִינוּן וְגִין דְדַחְבָּא, וְאִינוּן
אֲבָנֵי יְקָר בְּגוּ אֶסְתַּחֲרוּתָא דְגִלְגָּלִין, אֲשַׁתְּמַע קָלָא דְאִמְרֵי, * זֹאת נַחֲלַת עַבְדֵי
י' וְצַדִּיקְתֶּם מֵאִתִּי נְאֻם יי'.

רנ) תְּרִין אַרְיִין בְּכָל גִּלְגָּלָא וְגִלְגָּלָא, אַרְיָא חֲדָא מִסְטָרָא חֲדָא, וְאַרְיָא חֲדָא
מִסְטָרָא חֲדָא, וְכֻלְהוּ מֵאִשָּׁא יְרוּקָא, וּבְגִלְגוּלָא דְקָא מִסְתַּחֲרֵן גִּלְגָּלִין, מִתְחַמֵּן
אֵלִין בְּאֵלִין. וְאֲזֵלִי פְלָהוּ, בְּגִלְגוּלָא מִתְדַבְּקֵן דָּא בְּדָא. פִּד סִלְקִין עֲמוּדִין, מְנַהֲמֵן
אַרְיִין אֵלִין בְּאֵלִין, וְתַפּוּחִין פְּרַחִין בְּאַוּרָא, וְסִלְקִין לְעֵילָא, וּבִטְשֵׁי אֵלִין בְּאֵלִין

ח'לופי גרסאות
א עמודין. ב ל"ג ג. ג ל"ג באלין.

מסורת הזהר
(ק) (ישעיה נד) ח"ג קג.

עמודין וגלגלין

הסולם

מאמר

שם, אלא במלכות הנפרדת, שה"ס הגלגלים, וע"כ אין מי שיוכל לעמוד עליהם, שאי אפשר להשיגם שם. ונמצא שיש כאן ג' תפוחים שהם ג' קוין, ובכל תפוח, דהיינו בכל קו, יש ג' גוונים לכן אדום ירוק שהם חג"ת, ואותיות ירוקות שהם מלכות, וג"פ ד' הם י"ב בחינות, שזולתם אין השפע שלם. והנה נתבאר בחינות העמודים שהם יסוד דו"א, והשפע הכולל שעל היסוד, שהוא צורת ג' תפוחים, שבכל תפוח חו"ג תו"מ. ועתה יבאר לפנינו צורת המלכות הנפרדת, שה"ס הגלגלים שמתחת העמודים, וצורת השפע הכוללת שבהם לתחתונים, וסוד ב' הזווגים, זווג דבוקר וזווג דחצות. וכו'.

רמט) אַרְבַּע גִּלְגָּלִין מִתְחַמֵּן וכו': אַרְבַּע גִּלְגָּלִים מַעֲשֵׂה רוּקָם, מִתְפַּשְׁטִים וּמִסְבָּבִים בְּכָל עֲמוּד וְעֲמוּד, מִשְׁטָ"ה עֲמוּדִים הַנִּל. שְׂבִכֵל צַד שֶׁל הַעֲזוּרָה. בְּאֵלוּ הַגִּלְגָּלִים יֵשׁ נִפְלְאוֹת גְּדוּלוֹת. כְּשִׁמְסֻתוֹבְבִים מוֹצִיאִים מֵהֶם זָגִי זָהָב אֲבָנֵי יְקָר, וּמִיד נֹאסְפִים בְּתוֹכָם, וְאִינֵם נּוֹפְלִים לְאַרְץ. בַּעַת שִׁיּוֹצְאִים אֵלָיו זָגִי זָהָב וְאֵלָיו אֲבָנֵי יְקָר, נִשְׁמַע קוֹל מִתּוֹךְ הַסְּתוֹבְבוֹת הַגִּלְגָּלִים, שְׁאוֹמְרִים, זֹאת נַחֲלַת עַבְדֵי ה' וְצַדִּיקְתֶּם מֵאִתִּי נְאֻם ה'.

רנ) תְּרִין אַרְיִין וכו': ב' אריות הם בכל גלגל וגלגל, אריה אחד מצד אחד ואריה אחד מצד אחד. וכולם מאש ירוקה. ובגלגולא שהגלגלים מסתובבים מתחבקים האריות אלו באלו, והולכים כולם, בגלגול מתדבקים זה בזה. כשהעמודים עולים, נוהמים האריות אלו

יציאת ה' מאויר שחוזר לאור שה"ס נקודת השורק, וע"כ נכתן, שהי' פורחת באויר, ויוצאת משם. וז"ש, וכד סלקי ונהתי, נפקי מנייהו שלשהובין דגורא, דהיינו ב' בחינות דינים הנ"ל, כגווני חיזור ושושן, שדינים דימין ה"ס חיזור, דהיינו כפתור, ודינים דשמאל ה"ס שושן, דהיינו פרח.

והנה אחר שביאר היטב סוד העמודים שבעזרה, שה"ס יסוד דו"א, מבאר עתה, צורת השפע הקבועה במדת היסוד, להשפיע למלכות, כי אע"פ שאין בחינת השפעה אחת דומה לחברתה, וכל השפעה והשפעה היא צורה חדשה שהיסוד משפיע למלכות כנ"ל. עכ"ז יש צורה אחת קבועה וכוללת לכל ההשפעות שבעולם המחויבת ככולן, שה"ס צורה השלמה של י"ב בחינות, שתוכנם הוא ד' ספירות חו"ב תו"מ או חו"ג תו"מ, שבכל אחת ג' קוין, וג"פ ד' הם י"ב. וז"ש, לעילא מובל עמודא ועמודא, דהיינו למעלה מיסוד, אית תלת תפוחין, שה"ס ג' קוין, דבטשי בהו תלת גוונין סומק ירוק וחזור, שהם חסד גבורה ת"ת, הבוטשים ומזדווגים עם ג' תפוחין אלו, בכל גוון וגוון מלהטן אתוון בלטי, שה"ס המלכות הנקראת אותיות, המתחברת עם ג' הגוונים שהם חג"ת, וגוון של האותיות הוא. משלהובא ירוק דאשא, דהיינו מת"ת, שהוא גוון ירוק, כי המלכות היא דבוקה תמיד בת"ת. ולא משתככי לעלמין ולית מאן דיקום עלייהו. כי מלכות זו היא נחשבת מבחינת היסוד, ואין הארת החכמה מתגלה (דפו"י דף ק"ע ע"ב)

ש"ח דף

צו

באוריא. ותבו לאתרייהו, ומתמן נפלי. וארין פשטי דייהו לנטלא ד'לון, וסלקין אלין מגרמייהו. אי תסידא קדישא, מאן תמא תקמתא דאומנו, דצייר קב"ה בעמודין אלין.

רנא בפלגו יומא נפקי תרין נשרין ובכל גלגלא וגלגלא, וילא ידיע אתר דנפקי מתמן, ושרין על רישיהון דאלין ארין. וכדין משתככי עמודין וגלגלין, וקיימי בקיומייהו. ותפוחין נפלי על פומייהו דנשרי, ומקבלי לון. ומיד פרחין מפומא לפומא, ואלין ומשטטי בינייהו, ותבו לאתרייהו, וילא ידיע מאן היא.

חלופי גרמאות

ד ל"ג לון. ה תמן. ו ל"ג מן בכל עד ושרין. ו ל"ג ולא ידיע אתר דנפקי מתמן. ח לפומא מפומא.

מאמר	הסולם	עמודין וגלגלין
אלו באלו, ותפוחים פורחים באויר ועולים למעלה. והתפוחים בוטשים אלו באלו באויר. ואח"כ, תוזרים למקומם, ומשם נופלים. והאריות פושטים ידיהם לקבל אותם, והתפוחים עולים מעצמם. אהה חסיד קדוש, מי ראה החכמה של האומנות, שצייר הקב"ה בעמודים האלו.	דהיינו שמכרין שזה השפע מוכן להתקבל לעבדי ה', והוא נחלתם.	עתה מברא סדר זונג הבוקר. שאו שולט החסד. ואומר (באות ר"נ) ב' ארין בכ"ג גלגלא וגלגלא, שבכל גלגל, שהוא מלכות, יש ב' אריות המקבלים השפע, אריה חדא מסטרא חדא ואריה חדא מסטרא חדא, דהיינו אחד מבחינת ימין המלכות ואחד מבחינת שמאל המלכות. ואפילו אותו שבשמאל נקרא ג"כ אריה, שהוא שם החסד, להורות שבבוקר שליטת הימין הוא, וגם השמאל הוא בצורה של ימין, שהוא אריה. אבל, ופ"הו מאשא ירוקא, שהוא הגוון הנקרא ת"ת, מפני שהמלכות בכללה היא נמצאת באמצע בין ימין לשמאל, שנבחר לת"ת, וגוון ירוק. ובגלגלא דקא מסתהון, דהיינו בעת גילוי השפע, שאינה באה אלא ע"י גלגול, כנ"ל, מתחבין א"יין בא"יין, שהימין והשמאל מתחבקים להיות אחד, ואז"ל כ"הו בגלגלא, מתדבקין וכו', דהיינו כלולים זה בזה. כד ס"קין עמודין, דהיינו כשהיסוד עולה לחב"ד לקבל שפע ולהתחדש כנ"ל, (באות ר"נ) מנהמן ארין אלין בא"יין, דהיינו אותם שבימין באותם שבשמאל, כי מטרם הגלגול אינם עוד בחינה אחת, ותפוחין, שהם השפע שעל היסוד, כנ"ל, פרחין באוירא וס"קין א"עיא, דהיינו שהם עולים יחד עם העמודים שהם היסוד, כדי לפרוח באויר, דהיינו לקבל שפע מג"ר שהם בסוד כניסה ויציאה מאויר, ובששי א"יין בא"יין באוירא, שהם נכללים אלו באלו שם, ותבו לאתרייהו, דהיינו שיורדים יחד עם העמודים, למקומם, שה"ס המלכות שנקראת מקום, ומתמן נפלי, דהיינו מכה חבורם עם המלכות נופלים התפוחים מן

רנא בפלגו יומא נפקי וכו': בחצות היום, יוצאים שני נשרים בכל גלגל וגלגל. (ל"ג ולא ידיע אתר דנפקי מתמן), והם שורים על ראשיהם של האריות האלו. ואז משתככים העמודים והגלגלים, ועומדים בקיומם. ותפוחים נופלים על פיהם של הנשרים, והם מקבלים אותם. ומיד פורחים התפוחים מפה לפה, (ל"ג ואזלין ומשטטי בינייהו ותבו לאתרייהו ולא ידיע מאן היא). לאחר שעה ומחצה הנשרים מרימים קולם ומנגנים נגון נחמד, ומסתתרים, (ל"ג ולא ידיע בהי אתר).

ביאור המשך המאמר. אחר שכבר ביאר כל הבחינות שביסוד והשפע שעליו, ממשיך לבאר את המלכות המקבלת ממנו שספירותיה נקראים גלגלים, וסוד הזונג של יסוד ומלכות. וז"ש, (באות רמ"ט) ארבע גלגלין מתחמן עובד ציור בכ"ג עמודא ועמודא, כי השפע היוצא מכל עמוד כלול מחו"ג תו"מ, וצריך לארבע מלכיות דחו"ג תו"מ שיקבלו, וע"כ יש כנגד כל עמוד ד' גלגלים. ומפרש סוד השפע המקובל במלכות בשביל התחוננים. ואומר, כד מסתהון, כי אין השפע מתגלה אלא בדרך גלגול, כנ"ל, מפקין מנייהו זגי דדהבא ואבני יקר, זגי דדהבא, פירושו הארות החכמה מקו שמאל. ואבני יקר, ה"ס הארות החסדים. כד נפקין אינון וכו' אשתמע קלא דאמרי זאת נה"ת עבדי ה' וגו'.

(דפו"י דף ק"ע ע"ב)

צו **שלה לך**
לְבַתֵּר שַׁעֲתָא וּפְלָגָא, נְשָׂרִין אַרְיִמִין קָלָא, וּמְנַגְנִין נְגוּנָא * תְּאִיבָא, וְאַתְּמַרְנָן, י' וְלֹא יִדְעַ עִי בְּהִי אֲתֵר.

רנב סַחְרַנְיִיהוּ דְאִינוּן עֲמוּדִין, אֵית שְׂבָכִין עוֹבָד צִיּוֹר. אֲשָׂא סוּמְקָא, וְנִהוּרָא תְּנוּרָא, וְחוּטִין דְּנִהָבָא, סְחור סְחור, סְחָרִין לְכָל סְטֵר. וּמַעְיִנָא דְמָיָא * כּד"א (ר/ק) וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא יֵצְאוּ מִים חַיִּים מִירוּשָׁלַיִם חֲצִימַם אֶל הַיָּם הַקָּדְמוֹנִי וְחֲצִימַם אֶל הַיָּם הָאֲחֵרוֹן.

רנג הֵבָא פְרִיש רַב מְתִיבְתָא קָרָא דָא לְגוֹ, וְקָלִיָּה אֲשַׁתְּמַע לְבַר. * מִדְּתוּהוּ פְרִיש קָרָא וְדָא. קַל יְנוּקָא אֲתַעַר מְלַבֵּר, הַהוּא יְנוּקָא דְתוּהוּ פְרִיש תְּלַמוּדִיָּה,

חלופי גרסאות
ט דאיבא; שאיכ, י ל"ג ולא ידע בהי אתר. כ בהו.
ל גו ולבר ול"ג וקליה אשתמע. מ ואדהוה. נ מוסיף דא.
אי קרישא אי קרישא.

מסורת הזהר
(ר/ק) (זכריה יד).

מאמר
מִן הַיְסוּד אֶל הַמַּלְכוּת, וְאַרְיִין, שֶׁהֵם מִקְבְּלֵי הַשְּׁפַע שֶׁבְּמַלְכוּת, פְּשָׁטֵי יִדְיֵיהוּ * נְשָׂא * לָוֶן, דְּהֵינּוּ לְקַבֵּל הַתְּפֻחִים, וְסַלְקִין אֲלֵיִן מִגְּרַמְיֵיהוּ, כְּלוֹמֵר שֶׁהָאֲרָתָם עוֹלָה מִמַּטָּה לַמַּעֲלָה מֵעֲצָמָם, וְהָאֲרִיּוֹת מִקְבָּלִים אוֹתָם, וְאִינֵם נִמְשָׁכִים וְנוֹפְלִים לַמַּטָּה מִמַּלְכוּת. וְהֵינּוּ מִפְּנֵי שְׁפַע הַחֲכָמָה הַכְּלוּלָה שֶׁם, שְׁאִינָה מְאִירָה אֶל מַמְטָה לַמַּעֲלָה. וְהֵנָּה נִתְבָּאֵר זׁוּג הַבּוֹקֵר שֶׁהוּא כְּשֵׁלִיטַת הַיָּמִין, שֶׁהוּא חֹסֵד.

וְעַתָּה מְבָאֵר זׁוּג דְּחֻצוֹת הַיּוֹם. וְז"ש (בְּאוֹת וְנ"א) בְּפִלְגֵי יוֹמָא נִפְקִי תְּרִין נְשָׂרִין בְּכַל גַּלְגַּלָּא וְגַלְגַּלָּא, כִּי חֲצִי יוֹם הָרָאשׁוֹן הוּא חֹסֵד דְּהֵינּוּ יָמִין, וְחֲצִי יוֹם הַשֵּׁנִי הוּא דִין, דְּהֵינּוּ שְׂמָאל, וְבִאֲמַצַּע שֶׁהוּא חֻצוֹת הַיּוֹם, כְּלוּל מִשְׁנֵיהֶם מִחֹסֵד וְדִין, שֶׁהוּא צוּרַת פְּנֵי נֶשֶׁר הַכְּלוּל מְאִירָה וְשׁוֹר שֶׁהֵם יָמִין וְשְׂמָאל, וְע"כ יוֹצֵאִים אוֹתוֹ בְּחִינַת הַמִּקְבָּלִים שֶׁבְּמַלְכוּת שְׁבִימִינָה וְשֶׁבְּשְׂמָאלָה, בְּצוּרַת ב' נְשָׂרִים כְּכֹל גַּלְגַּל, אֶחָד לַיָּמִין וְאֶחָד לְשְׂמָאל, כְּנ"ל אֲצַל ב' אֲרִיּוֹת. וְשְׂרִיין ע"ל רִישֵׁיהוּן דְּאֲלֵין אַרְיִין, דְּהֵינּוּ שֶׁהֵם שׁוֹלְטִים בְּעַת הַהוּא עַל הָאֲרִיּוֹת.

וְאִז זְמַן הַזּוּגָא שֶׁל הָעֲמוּדִים וְהַגַּלְגָּלִים שֶׁהֵם יְסוּד וְמַלְכוּת, וְז"ש, וְכַדִּין מִשְׁתַּכְּכִי עֲמוּדִין וְגַלְגָּלִין דְּהֵינּוּ שְׂמִשְׁתַּכְּכִים מִגַּלְגּוֹלָם, וְקִיּוּמֵי בְּקִיּוּמֵיהוּ, דְּהֵינּוּ שְׂמִדוּוּגִים אֶל עַם אֱלֹהִים. וְאִז וְתַפּוּחִין נְפִלִי, שֶׁהֵשַׁע נוֹפֵל מִן הָעֲמוּדִים, שֶׁהֵם יְסוּד, ע"ל פּוּמִיּוּדוּ דְנֶשֶׂרִי, שֶׁהֵם מִקְבְּלֵי הַשְּׁפַע שֶׁבְּמַלְכוּת, וְמִקְבָּלֵי לָוֶן, וְהֵם מִקְבָּלִים הַתְּפֻחִין מִן הָעֲמוּדִים, וְמִיד פְּרַחִין מִפּוּמָא * פּוּמָא, שֶׁהֵשַׁע פּוּרַח מִפִּיהֶם שֶׁל נְשָׂרִים שְׁבִימִין לִפְיָהֶם שֶׁל הַנְּשָׂרִים שֶׁבְּשְׂמָאל וְכֵן לְהִפְךָ, כְּדִי לְהַכְּלִל מִיָּמִין וְשְׂמָאל. וְעַם כָּל זֶה גַם הַזּוּגָא הַזֶּה שֶׁבְּחֻצוֹת, נוֹטָה אֶל הַיָּמִין,

(דְּפִי דְּף ק"ע ע"ב *) דְּף ק"ע"א ע"א

רנג) הֵבָא פְרִיש רַב וְכוּ: כַּאֲן פִּירֵש רַב מְתִיבְתָא כְּתוּב הוּזָה בְּפִנִּים, וְקוּלוּ נִשְׁמַע לְחוּץ. וּמִשְׁפִּירֵש כְּתוּב הוּזָה נִתְעוֹרֵר קוּל יֶלֶד מִבְּחוּץ, שְׁהִיָּה אוֹתוֹ יֶלֶד, שְׁפִירֵש תְּלַמוּדוֹ וְלַמּוֹד לְפָנֵי עֲמוּד

ש"ח לך

צ"ה

וגמיר קמי חד עמוּדא דְעֵלְמָא, בְּרִיָּה דְרַבִּי יְהוּדָה, דְרַבִּית אַנְתָּה. וְהוּוּ אַחְדֵי בֵיה
לְדִינָא, וְקִלְיָה אַתְעָר מְלַבֵּר, בְּהַאי קְרָא, וְאָמַר, מִיָּא דְאִינוּן מְלַרַע הִיךְ סְלִקִין
לְעֵילָא מְנִיָּה, לְאַתָּר עֲלָאָה יְתִיר מְנִיָּה, בְּכַמְה דְרַגִין, וּמַה אֶצְטַרְף לֹון לְאִינוּן
מִיִּין לְעֵילָא. וּמַה אַתָּר דְכָל ״מְבוּעִין וְנַחְלִין נְפִיקִין מְנִיָּה, וְלִית פְּסִיקוּ לְמְבוּעִי
וְנַחְלִי, אַתְשַׁקְנָא מְאַתָּר נְגִיב, מֵאֵן חָמָא חֲפִירָא דְבִינָא, יְהִיב מִיִּין לְמְבוּעָא דְנְבִיעַ.
וְכִי יְרוּשְׁלָם, יְהִיב מִיִּין אֶל הַיָּם הַקְדַּמוֹנִי, אַתָּר דְכָל מִימִין דְעֵלְמָא נְפִיקִי מִתְמָן,
וְנִבְעִין ״מְנִיָּה. אִי חֲסִידָא קְדִישָׁא, לְקֵלָא דָא אֲשַׁתְּכֹו, וְצִיִּיתוּ פֶל קִלִין דְבְנֵי
מְתִיבְתֵי דְתְמָן, וּבְג״כ לֹא יְכִילוּ מְאַרִי דְדִינָא לְמִקְרַב גְּבִיָּה.

רנ"ד בְּכָה ר' שְׁמֻעוֹן, א"ל לֹא תִכְפִי בּוֹצִינָא קְדִישָׁא, וְכַפָּא חוּלְקָה, דְאַפִּילוּ
יְנוּקִי, מִנָּךְ ״ אֲמַרִי רִזִין סְתִימִין דְאֹרִיִּיתָא. תָּא, וְאִימָא לָךְ, מַה דְעַבְדוּ בְנֵי מְתִיבְתֵי
עַל קְלִיָּה דְהִתְהוּא יְנוּקָא, כַּד עָאֵל קְלִיָּה דְהִתְהוּא יְנוּקָא, כְּגִירָא לְגוּ, וְכִלְהוּ צִיִּיתֵי
לִיָּה. בְּהִיָּא שְׁעֵתָא אֲזַדְעֹנַע רַב מְתִיבְתָא, וְכָל אִינוּן דְהוּוּ קְמִיָּה, וְאָמַר, מֵאֵן אִינוּן
דְלֹא שְׁבָקִין לְהִתְהוּא בְּרָא דְאַלְהָא חֲיָא, לְמִיעַל. קָמוּ וְאַחִידוּ בֵיה תְּלַת עֲמוּדִין
דְקִיָּמִי קָמִי רַב מְתִיבְתָא, וְעָאֵל. וְכָל בְּנֵי מְתִיבְתֵי אַתְּכַנְשׁוּ לְגַבִּיָּה, אָמַר רַב
מְתִיבְתָא, אִימָא קְרָאִיךְ בְּרָא קְדִישָׁא.

רנ"ה אָמַר, עַד כַּעַן דְחִילְנָא, דְהָא אָנָא מְמִתִּיבְתָא אַחְרִינָא תְּוִינָא, וְהָכִי אָמַרו
לִי, כַּד מְאַרִי דְדִינָא הוּוּ אַתְרִין בֵּיה, א"ל, לֹא תְדַמַל בְּרָא קְדִישָׁא, הָכָא תְהָא בִּינָא
שְׁבָעָה יוֹמִין, וְתַתְּסַחִי בְּכָל יוֹמָא מִשְׁלָא קְדִישָׁא. וְלִכְתָּר וְסִלְקוּן לָךְ. לְגוּ הִתְהוּא
מְתִיבְתָא בְּשָׂאֵר יְנוּקָא דְהָכָא.

חֲלוּפֵי גְרַמָּאוֹת

ס ל"ג לעילא, ט מוסיף תפוחי מבויעין, פ ל"ג מניה, צ ל"ג אמרי רזין סתימין דאורייתא.

מאמר	הסולם	הצנים אל הים הקדמוני וגו'
עמוד העולם אחד בנו של ר' יהודה, מן רבית אנת, שהוא שם מקום. והיו מלאכים בעלי דין אוהבים בו לדון אותו, וקולו נתעורר מבחורין כששמע פסוק הזה מפי רב מתיבתא, ואמר, מים שהם מלמטה בירושלים, איך יעלו למעלה ממנו למקום עלין ממנו בכמה מדרגות, דהיינו אל ים הקדמוני שהוא בינה. ועוד, מה הצורך בהם, במים האלו, למעלה, בבינה. ועוד, איך מקום, שכל המבויעים והנחלים יוצאים ממנו, ואין הפסק למבויעים ונחלים אלו היוצאים ממנו, שהוא הים הקדמוני שהוא בינה, יהיה נשקה ממקום יבש, שהוא ירושלים. מי ראה, בור חפור שיתן מים למבוע הנובע. וכי ירושלים יתן מים אל הים הקדמוני, שהוא מקום שכל מימי העולם יוצאים משם ונובעים משם. אהה חסיד קדוש, אמר לר"ש, לקול זה נשתככו והקשיבו כל קולות בני הישיבה שהיו שם, (דפו"י דף קצ"א ע"א)	ומשום זה לא יכלו בעלי הדין לקרב אליו לדון אותו. רנ"ד בכה ר' שמעון וכו': בכה ר"ש. אמר לו אל תבכה מאור הקדוש, אשרי חלקך, שאפילו ילדים אומרים ממך, דהיינו בזכותך, סודות סתומים שכתורה, בוא ואומר לך, מה שעשו בני הישיבה בשביל הקול של אותו ילד. כשהקול של אותו הילד נכנס כחץ לפנים, וכולם הקשיבו לו, באותה שעה נודעו ראש הישיבה, וכל אלו שהיו לפניו, ואמר, מי המה שאינם עוזבים אותו בן אלקים חיים, להכנס. קמו ואחזו בו ג' עמודים, שה"ס הארת ג' קוין, שהיו עומדים לפני רב מתיבתא, ונכנס. וכל בני הישיבה נתאספו אליו. אמר רב מתיבתא, אמור המקרא שלך. בן קדוש.	רנ"ה אמר עד כען וכו': אמר, אותו הילד, עד עתה יראתי, כי אני הייתי משיבה אחרת

צ"ט

שלה דף

רנז) פתח ההוא ינוקא ואמר, והיה ביום ההוא. ההוא, לא ידע מאן הוא. אלא בכל אתר ביום ההוא, יומא בתראה הוא, אמאי אקרי יום ההוא. אלא דא הוא יומא דאחיד סופא בשירותא. שירותא אקרי הוא, כד"א וועבד הלוי הוא יפולחנא דלוי, לדרגא דאקרי הוא, טמיר וגניז. ואקרי ההוא, לאתנאה סופא דכל דרגין, דאיהו שירותא, וכלא חד. ורגין דאיהו סופא, אתוסף ביה ה'.

רנז) זמינא ירושלם לאפקא מיין, ולנכעא נביעו, הקא אית לומר, סופא דכל דרגין, לאו איהו ירושלם, אלא ודאי ירושלם ויומא ההוא כלא חד. מה בין האי להאי. אלא ירושלם, כל דרגין קדישין דילה, פד אסתתרון, באקרון ירושלם. והכי אתתמאן. ואית דרגין דסתרון, ואקרון עזרות, אלן פנימאין, ואלן לבר. ואית דרגין דאקרון פד אסתתרון, לשכות. ואית דרגין דאקרון פד אסתתרון, היכל ודכיר. לגו מפל אינון דרגין, אית חד נקודה, פבודה בת מלך פנימה. נקודה דא, אקרי יום ההוא, וסימניף ההוא יקרא ארץ.

רנח) וכד יקום יומא דא, מגו שפכין דעזרה יקום נביעו דמיא, וההוא

חלופי גרסאות

ק ל"ג יום. ר הוא טמיר וגניז ודא אקרי יום ההוא לאחזאה סופא דכל דרגין דאחיד בשירותא וכלא חד. ו ל"ג לדרגא. ת ל"ג טמיר וגניז ואקרי. א מסיף ההוא ה' הוא.

מסורת הזהר

ר) (במדרב יח) ויצא סו צ"ד. ו) (תהלים מה) צו יור צ"כ. ט) (דברים ג).

ב אלן פנימאין ואלין לבר אקרון ירושלם ואית דרגין דסתרון ואקרון עזרות ואית דרגין דאקרון לשכות. ג ל"ג יום. דרך אמת דן עיין בפרוט רמונים מהרמ"ק שער יד פה.

הצים אל הים הקדמוני וגו'

רנז) זמינא ירושלם לאפקא וכנ': עתידה ירושלים להוציא מים, ולהיות למעיין נובע. וכאן יש לומר, שהסוף של כל המדרגות, הנקרא ההוא, אין זה ירושלים, אלא ודאי שירושלים ויום ההוא הכל אחד. ששניהם הם מלכות. ומה ההפרש בין זל"ז. אלא ההפרש הוא, כי ירושלים, היינו, כשמיקפים אותה כל המדרגות הקדושות שלה היא נקראת ירושלים. וכך הן נראות. ויש מדרגות המקיפים שנקראות עזרות, אלו הם פנימיים ויש מקיפים עליה מבחוץ, ויש מדרגות יותר פנימיות, הנקראות, כשהן מקיפות, לשכות. ויש מדרגות הנקראות כשהן מקיפות, היכל ודכיר, לפנים מכל אלו המדרגות, יש נקודה אחת, כבודה בת מלך פנימה, שה"ס נקודת המנעולא הנסתרת וגנוזה במלכות לפני ולפנים (כנ"ל בהקס"ז דף נ"ט ד"ה גו) נקודה זו נקראת יום ההוא, והסימן שלך, ההוא יקרא ארץ, דהיינו המלכות הנקראת ארץ, אבל רק נקודה הגנוזה שלה.

הסולם

מאמר

אחרת. וכך אמרו לי, כשבועלי הרין היו אותונים אותי, א"ל, אל תירא בן קדוש, כאן תהיה בינינו שבעה ימים, ותתרחץ בכל יום מטל הקדוש, ואח"כ יעלו אותך לתוך ישיבה ההוא של שאר הילדים שבכאן. רנז) פתח ההוא ינוקא וכנ': פתח ילד ההוא ואמר, והיה ביום ההוא, שואל, ההוא, לא ידוע מי הוא. ומשיב, אלא בכל מקום, ביום ההוא, הוא יום האחרון. למה נקרא יום ההוא. אלא משום שזה הוא יום שהסוף אחוז בראשיתו, ראשיתו שהיא בינה, נקראת הוא, כש"א, ועבד הלוי הוא, כי עבודת הלוי, היא למדרגה הנקראת הוא, הנסתרת וגנוזה. שמשום שהיא נסתרת, ע"כ נקראת הוא, כי הוא, הוא לשון נסתר. וכשנקראת ההוא עם ה' הידיעה, שהיא מלכות, הוא בא להראות שהסוף של כל המדרגות, שהוא מלכות, היא ראשית המדרגות, שהיא בינה, שהכל אחד, ומשום שהמלה ההוא, הוא סוף דהיינו מלכות, ע"כ נתוספה בה ה', דהיינו שנתוספה ה' שהיא מלכות על המלה הוא, שהוא בינה המלוכשת תוך המלכות, ונמצא, שהמלה ההוא היא מלכות, אלא בעת שהבינה מלוכשת בה.

רנח) וכד יקום יומא וכנ': וכשיקום יום הזה, שהוא נקודת המנעולא הגנוזה, דהיינו בגמר

(דפו"י דף ק"ע"א ע"א)

שלה דף

ק

נביעו מן הים הקדמוני לחוי. כגוןא דאמא, דברה בין דרועקה, ומסגיאו חלבא דניק, אתמלי פומיה, ואתרבי ביה, אריק חלבא לפומא דאמיה. פך חצים אל הים הקדמוני.

רנט ונטליה רב מתיבתא, ונשקיה. אמר י חיד, הכי אוקמוה במתיבתא דרקיעא, והכי הוא ודאי. ים האחרון: דרגין בתראין דילה. אי תסידא קדישא, פמה חדה על חדה, אתוסף בההוא ונוקא, גו בני מתיבתא. כ"ז טעמי דאורייתא, אמר תהוא ונוקא. ושבעין פתרין אעטרוה לאבוה בההוא יומא. זכאה חולקיה, מאן דזכי למילף לבריה. אמר רבי שמעון, לא זכה אבוה למילף ליה. אמר, אבוה שבק.

רס ורוא סתימא הנה בהאי ונוקא, על ומה דאסתלק מעלמא, ועל דבעו למידן דיניה, ואשתויב מניה, דא הנה באתגלייא, דהנה מכסיף לרביה קמי פלא, בשאלתין וקושטין דיליה, ולא חייש למהך לאחרא, לאתקנא תלמודי, וחליש דעתא דרביה. וע"ד בעו למידן ליה בדינא תקיפא. וכג"כ, אף על גב דאשתויב ממאריהון דדינא, לא אשתויב הקא. שבעה יומין תוי דלא אשתלים דיוקניה. וכד הנה אסתחי, בכאבא יתירא קמי פלא כל אינון שבעה יומין עד דאשתלים דיוקניה. ועל דאסתלק מעלמא לא תבעי למנדע. אי רבי, אי רבי, זכאה חולקיה.

חלופי גרמאות

ד אתא. ה חייך דעלמא רמלה דא (הא) הכא. ו ליג מה. ז ליה דיניק (; דיניה) באתגליא (הנה) ואשתויב מניה דהנה מכסיף. ח מלה. ט דיניה. י אסתחי. כ ליג דיוקניה. ל על.

מאמר בגמור התקון, מתוך שבכין דעורה שה"ס הארת הבינה המתלבשת במלכות, (כנ"ל אות רנ"ב עש"ה) יקום מבווע מים, ומבווע ההוא יהיה מן ים הקדמוני, דהיינו מבינה, שממנה היא נמשך אל המלכות, וזה דומה כמו אם שבנה בין זרועותיה, ומרוב החלב שהוא יונק, מתמלא פיו, ומתרבה בו, עד שמתזיר החלב לפיה של אמו. כך חצים אל הים הקדמוני. פירוש על כן כתוב, והיה ביום ההוא יצאו מים חיים מירושלים **הצבים אל הים הקדמוני**. דהיינו מרוב השפע שנקודה זו לוקחת אז מים הקדמוני, השפע עובר על גדותיו ומחזר חציו לים הקדמוני, כלומר, שהבינה תקבל גדלות גדולה מן המלכות, **והצבים אל הים האחרון**, דהיינו לנקודה דמנעולא עצמה. שתקבל אז כל תקוניה, משפע ים הקדמוני.

רס ורוא סתימא הנה וכו': וסוד סתום היה בילד ההוא, על מה שנסתלק מן העולם, ועל שרצו לדון דינו, וניצול ממנו. זה היה משום שבגלוי היה מבייש את רבו לפני כל בשאלות וקושיות שלו, שלא היה יכול לתרץ לו. ולא חשש ללכת לדב אחר לתקן תלמודו, והחליש דעתו של רבו. וע"כ רצו לדון אותו בדין קשה. ומשום זה אע"פ שניצול מבעלי הדין, לא ניצל כאן, ז' ימים היו שלא נשלמה צורתו, וכשהיה רוחץ בכאב גדול לפני הכל כל אלו ז' ימים, עד שנשלמה צורתו. ועל מה שנסתלק

רנט נטליה רב מתיבתא וכו': לקחו רב מתיבתא ונשקו. אמר לו, חייך, שכך העמידו בישיבה של הרקיע, וכך הוא ודאי. (דפו"י דף קע"א ע"א * דף קע"א ע"ב)

קא

שלה לך

רסא ת"ת, תחות עגולא דאינון שְׁכִינָן, יִדְתַּמְן בְּאִינון מִיין דִּהְהוּא נְבִיעוּ דְמַעֲיִנָא, אַתְרֵשִׁים נְבִיעוּ חַד, וְאַתְפֹּשֵׁט וְנַפִּיק לְבַר, וְעָאֵל גּוּ יִמָּא ׀ רַבָּא. וְרֵשִׁים בִּיה אַרְחָא בְּלָבָא דִּימָא, וּמִינִיָּה שְׁתֵּי לִוְתָנָן, וְרוּי, וְחַדִּי, וְאַתְרַבִּי בְּרַבּוּיָא. וְכַד נַפִּיק נְבִיעוּ אַתְרָא, הֵהוּא נְבִיעוּ אַתְפֹּשֵׁט וְאָזִיל בְּטַמִּירוּ, תַּחֲתוּ ׀ תְּהוּמָא, לְגוּ יִמָּא בְּתַרְרָא. וְכַל אִינון מִים יְדוּנִים, וּמִיין תְּקִיפִין, מְאִיף לִוְן, וְכַפִּיף לִוְן, דִּלָּא יִפְקוּן לְחַבְלָא בְּנִי עֲלָמָא. וְסִימָן ׀ הַנּוֹתָן בֵּינָם דְרִף וּבְמִים עֲזִים נְתִיבָה.

רסב וּבְאִמְצֵיתָא דִּהְהִיא עֲזָרָה, אֵית ׀ תְּרִין כְּרוּבִים, עוֹבְדָא דְאוּמָנָא דְמִלְכָא קְדִישָׁא. ׀ וְלָא יִכְלִין לְקִיִּמָּא בְּהוּ, עֲלָאִין וְתַתְּאִין. וְתַחֲתוּתִיהוּ זְמַנִּין כָּל יִשְׂרָאֵל לְקִיִּמָּא, דִּלָּא יִפְקוּן מִתַּחֲתוּ גְדַפְיִיהוּ לְבַר, וְכַפִּין לִיְהוּוֹן, כָּל דְעָאִלִּין תַּחֲתוּ גְדַפְיִיהוּ. ׀ תְּלִיסַר אֲלִפֵּי מַגְדְּלִין דְשִׁמְשָׁא, וְדִנְהִיר ׀ בְּצַעְצוּעָא, כְּדָקָא יְאוּת. רַב מְתִיבְתָא בְּג"כ זְכָה לִהְהוּא יִקָּר.

רסג מֵאן יִכִּיל לְמִימַר, מְאִינון מְלִין דְקָא מִתְחַדְשָׁן בְּכָל יוֹמָא, מְקַמִּי רַב מְתִיבְתָא, אִי רַבִּי, בְּכָל זְמַנָּא דְרוּחִין דְכוּרִין סְלִקִּין לְעֵילָא. נְשִׁין בְּהֵהוּא זְמַנָּא נְפַקִּי כְּלָהוּ, וּמִתְכַּנְשֵׁי לְגוּ הִיכְלָא דְכַתְּבָה תְּפָן, וְיַדְאִין תְּפָן, בְּכַמְהָ מְלִין עֲתִיקִין.

חלופי גרסאות

טו נחית. נ ל"ג דתמן. ט מוסיף רבא דתמן. ע תחומי.
פ תמן. צ לא. ק תלת; תלת עשר. ר מוסיף דנהיר מנצוצא
[; מבוציצא] דמרגלא. ש בניצוצא.

מסורת הזהר

(א) (ישעיה מג) ב"א רבב צ"ג.

הסולם

מאמר

רסב וּבְאִמְצֵיתָא דִּהְהִיא עֲזָרָה וכו':
ובאמצע העזרה, יש ב' כרובים מעשה אומן של מלך הקדוש, שה"ס אפי זוטרי (כנ"ל אות ק"מ) ועליונים ותחתונים אינם יכולים לעמוד עליהם, כי הג"ר שלהם מכוסים בכנפים, ותחתיהם, דהיינו בבחינת ו"ק דג"ר שבהם, עתידים לעמוד כל ישראל, דהיינו לקבל הארתם, ובלבד שלא יצאו מתחת כנפיהם לתוך, דהיינו שלא יציצו, בג"ר המכוסים בכנפים. מאושרים יהיו, כל אלו הנכנסים תחת כנפיהם של הכרובים. כי י"ג אלף מגדלים של השמש, שה"ס ז"א, דהיינו י"ב צירופי הויה, והכולל אותם. שה"ס חו"ב תו"מ שבכל אחד ג' קוין, מאירים בצעצועים כראוי, דהיינו בהכרובים. כי צעצועים פירושו אנפי זוטרי, כמ"ש מעשה צעצועים (ד"ה ב' ג' י') רב מתיבתא זכה משום זה, שנכנס תחת כנפי הכרובים, לכל יקר ההוא.

רסג מֵאן יִכִּיל לְמִימַר וכו': מי יכול לומר מאלו הדברים המתחדשים בכל יום לפני ראש הישיבה. אהה רבי, בכל זמן שרוחות זכרים עולים למעלה, בזמן ההוא יוצאות כל הנשים ומתאספות שם אל היכל בתיה, בת פרעה (כנ"ל אות קצ"ו) ושמתים שם בכמה דברים

שנסתלק מן העולם, אל תבקש לדעת. אהה רבי, אהה רבי, אשרי חלקך.
רסא ת"ת תחות עגולא וכו': חוזר לפרש הכתוב חצים אל הים הקדמוני וגו', בדרך אחד, ובמלים אחרות, בוא וראה, תחת העגול של שבכות האלו (כנ"ל אות רנ"ב) אשר שם, בעזרה, שה"ס הארת הבינה שבמלכות המקולטת עמה, כנ"ל, באלו המים של מעיין הנובע אשר שם. נרשם נביע אחד שמתפשט ויוצא לתוך, ונכנס לים הגדול, שה"ס מלכות מבחינת החכמה, ורושם בו דרך אל לב הים, ששם שליטת המלכות הממותקת בבינה, שה"ס נקודת המפתח, וממנו שותה הלוייתן, שפירושו תמצא לעיל (בא דף י"א ד"ה פנימיות) וררה ושמה ומתרכה וגדל ברבוי. שז"ס חצים אל הים הקדמוני, דהיינו לב הים. וכשיוצא נביע אחר, אותו הנביע הולך ומתפשט בסתר תחת התהום, דהיינו תחת מלכות דמפתחא שנקרא תהום, לתוך ים האחרון, שהוא מלכות דמנעולא הגנוזה. וכל אלו מים הזדונים ומים קשים הוא משפיל אותם וכופף אותם, שלא יצאו לחבל בני העולם. והסימן הוא, הנותן בים דרך, שפירושו בלב הים. ובמים עזים נתיבת, שפירושו בים האחרון.
(דפו"י דף קע"א ע"ב)

ש"ח דף

קב

ומתפמן נפקין, ועאלין בלהו. והיא עמהון, לגו היכלא דסרת. ותדאן בכמה מלין חדתין ועתיקין, ומתפמן נפקין והיא עמהון, ועאלין לגו היכלא דיוכבד. וכן בכל אינון היכלין.

רסד) השתא "ר' אימא לך רזא תדא. ת"ח, בכל שמשטה ושמשטה, פרוזא נפיק, «אתכנישו גוברין ונשין, וכל אינון בני מהימנותא, וסליקו. פדין בלהו מתפשטין דכורין ונשין, וסלקין. וכל אינון נוקי מחלב, עאלין לגו מתיבתא דרקיעא, ותדאן חדונה, ועלויא דלהון, ותפמן חדו על חדו. וההוא נער דמפתחן דמאריה בידיה, קם, ואמר לון כמה מלין חדתין ועתיקין, וכלהו תמאן חדונה, דלית חדונה כההיא חדונה.

רסה) לבתר עאלין בלהו לגו כמה פרוכתין, וכמה היכלין גניזין תפמן. דאינון גהרין בנעם יי, בגו היכלא דאהבה דקב"ה. ודא הוא דכתיב, «לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו. לבתר פרחין נוקין לעילא, ואינון פרחין לתתא, ומתדרין לדוכתייהו, ומתלבשין כדבקדמיתא. ופאה עמא דכל טובא דההוא עלמא מתקאן. **רסו) אר"ש**, כמה מתיקין מלין דשמענא. ופאה חולקא דידי, דנכינא לכל האי למשמע, ופאה יומא דנפיקנא קא. אמרי ליה רבי, תלת יומין אית לן רשו למיתי גבך, וולביתר יומא חדונה דילך.

חלופי גרסאות

ת ל"ג ר. א אתכנישו בני מהימנותא גוברין ונשין וכל אינון נוקי מחלב וסליקו כרין כלהו מתפשטין דכורין ונשין אינון נוקי מחלב. ג קפד. ד ל"ג דקב"ה. ה ל"ג לחזות בנועם ה' ו ל"ג ולביתר. ז יומא חד. ח ניזיל ולא אית לך רשו למיתי ובההוא יומא יתוסף חדונה; ובדפו"י יש סימן חסר לפני חדונה דילך ואחר חדונה דילך.

מסורת הזהר

(ג) (תהלים כז) שמות נו צ"צ.

וסלקין וכלהו עאלין לגו מתבתא ב ולא אעלק וליג וכל אינון נוקי מחלב. ג קפד. ד ל"ג דקב"ה. ה ל"ג לחזות בנועם ה' ו ל"ג ולביתר. ז יומא חד. ח ניזיל ולא אית לך רשו למיתי ובההוא יומא יתוסף חדונה; ובדפו"י יש סימן חסר לפני חדונה דילך ואחר חדונה דילך.

הסולם

מאמר

חזקין דכורין ונוקבין דסלקין לעילא **רסה) לבתר** עאלין בלהו וכי: לאח"כ עולים כולם לפנים. כמה פרוכיות וכמה היכלות גנוזים שמה, שהם מאירים בנעם ה', בתוך היכל האהבה של הקב"ה. וז"ש, לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו. לאח"כ פורחים הילדים גמולי מחלב למעלה, דהיינו למתיבתא עלאה, ששם מקומם (כמו שכ' להלן בלק אות רל"ג) והם, הגברים והנשים, פורחים למטה וחרוזים למקומם, בגן עדן התחתון. ומתלבשים שם בלבושם ככתחילה. אשרי העם, שכל טוב של עולם ההוא, מחכה להם.

רסו) אר"ש כמה מתיקין וכי: א"ר שמעון, כמה מתוקים אלו הדברים ששמעתי. אשרי חלקי שזכיתי לשמוע כל זה. אשרי היום שיצאתי לכאן. אמרו לו, רבי ג' ימים יש לנו רשות לבא אליך. ולאחר יום אחד. השמחה שלך (חסד ההמשך).

איהו

(דפו"י דף קצ"א ע"ב)

קג **ש"ח ז"ך**
רסז איהו משיך משיכו מסטרא דיליה, ואתטמר ואתתפא תחות אתר דאקרי^א תא הרצים, עד פלגו ליליא. מפתר פלגו ליליא, שלהובא דעמודא דיצחק נפיק, ובטש ביהאי תרנגולא דאקרי גבר, בגוונא דגבר אתרא עלאה עליה. פיון דבטש ביה האי גבר, קרי ויהיב שית קלין, וכלהו בסכלתנו.

רסח בשעתא דאיהו קרי, כל תרנגולין דהאי עלמא קראן, ונפיק מגיה שלהובא אתרא, ומטי לון תחות גדפיהו, וקראן. איהו מה קרי. בשעתא קדמאה קרי ואמר, ^א קול יי בפח קול יי בהדר. ובשעתא תניינא קרי ואמר, ^א קול יי שובר ארזים. בשעתא תליתאה קרי ואמר, קול יי תוצב להבות אש. בשעתא רביעאה קרי ואמר, ^א קול יי יחיל מדבר וגו'. בשעתא חמישאה קרי ואמר, קול יי על המים וגו'. בשעתא ששיתאה קרי ואמר, קול יי יחולל אילות וגו'. לבתר קרי ואמר, ^א קול אומר קרא ואתר מה אקרא וגו'. ודא איהו תרנגולא דקרי, ולא שכיף ולבתר קרי כמלקדמין.

רסט ומאי קרי. כל עובדין דבני עלמא, בגין דאיהו מאריה דאחמתא וקסת הסופר בחרצוי. וכל עובדין דבני עלמא בכתוב בכל יומא. ובלייליא, בתר דקרי כל קריאן אלין, קרי כל מה דכתב ביומא.

רעא ואלמלא רגלוי אצבעאן דיליה, דאינון תרין דרגין, תד ההוא דקיימא באמצעיתא. דאיהו רב. וההוא דקיימא מאחורא, דאיהו זעיר, דקא מעכבין ליה,

מסורת הזהר
 (ג) מ"א י"ד פקודי קפ צ"ת. (ד) תהלים כט בהשמטות
 (ה) ת"ז תע קכב. (ו) (שם). (ז) (תהלים כט) בהשמטות
 ח"ב ע"ר: ת"ז תע קכב: (ז) (ישעיה מ) ת"ז ת"ל ע"ג: תקי"ח צו ט"ג ש"ל שלי"ח שמי"א.

מאמר
הסולם
 קריאת הגבר
 ואומר, קול ה' תוצב להבות אש. בשעה רביעית קורא ואומר, קול ה' יחיל מדבר וגו'. בשעה חמישית קורא ואומר, קול ה' על המים. בשעה ששית קורא ואומר, קול ה' יחולל אילות וגו'. אח"כ קורא ואומר, קול אומר קרא ואמר מה אקרא וגו'. וזהו, גבריאל, הוא תרנגול הקורא ואינו נשתק, ולאח"כ חוזר וקורא כבתחילה.
רסט ומאי קרי, כ"ז וכו': שואל, מה הוא קורא. גבריאל, לאח"כ. ומשיב, הוא קורא כל המעשים של בני העולם. משום שהוא בעל התיק, דהיינו שברשותו הוא הכלי שבו נמצא כל הכתבים ופסקי הדינים והגזירות, וקסת הסופר במתניו, וכותב כל מעשי בני העולם בכל יום. ובליילה אחר שקרא כל הקריאות הנ"ל, הוא קורא כל מה שכתב ביום.

רסח בשעתא דאיהו קרי וכו': בשעה שהוא קורא, דהיינו גבריאל, קוראים כל התרנגולים של עולם הזה. ויוצא ממנו, מן גבריאל, שלהבת אחרת ומגיע אליהם תחת כנפיהם, והם קוראים. הוא, גבריאל, מה קורא. היינו. בשעה ראשונה, קורא ואומר, קול ה' כח קול ה' בהדר, ובשעה שניה קורא ואומר קול ה' שובר ארזים. בשעה שלישית קורא (דפ"י דף קע"א ע"ב * דף קע"ב ע"א)

ש"ח דף

קד

יהא מוקיד עלמא בשלהובוי. ומה עבדי. ביון דסליק צפרא, וחוטא דנהירו נפיק
מסטר דרום, פדין מתחברין פלהו, ואתעבדין תרין רגלין תרין טלפין פעגלא,
לקיימא דכתיב ^(א) וכף רגליהם ככף רגל עגל, והא ידעת רזא דא. שאלת ענפא
דגורן. ^(ב)

רע"ב) לגו בעזרה דא, אית תלת מאה ושתין וחמשה היכלין, פתושפן יומי
שתא. ובכל פתחא ופתחא פתיב, ^(א) יהי שלום בחילך שלוה בארמנותך. לא ידע

חלופי גרסאות

ל בדפו"י יש כאן סימן חסר.

מסורת הוהר

(ח) (יחזקאל א) ב"ב מב צ"א. ח"ג רל"ה. ת"ז תי"ח לב:
ת"ע קלא. ז"ח לח ט"ד ש"א שמ"ט לט ט"א ש"ג.
(ט) (תהלים קכב) בהשמטות ח"ב רעד: ח"ג קיה. ז"ח לו ט"ב שמ"ד.

קריאת הגבר

הסולם

מאמר

שהוא מאיר בבחינת גדלות. והוא דקיימא
מאחורא, דהיינו האצבע המקבל מאחורים
דשמאל שבמלכות שאינה מיוחדת עם קו
האמצעי וע"כ נבחתת האצבע הזה, דקיימא
מאחורא, שהוא אחורים, דאיהו זעיר, שהוא
קטן שאינו יכול להאיר. ואלו ב' מדרגות
האמורות, שגבריאל מקבל מקו שמאל
שבמלכות, מעכבים אותו שלא יוכל להמשיך
החכמה ממעלה למטה, שהיה שורף בזה את
העולם. וז"ש, ואלמלא רגלוי אצבעני דיליה
דאינון ב' דרגין וכו' דקא מעכבין ליה.
שמעכבים אותו שלא יוכל להמשיך החכמה
ממעלה למטה, יהא מוקיד עלמא בשלהובוי
שהיה ממשיך החכמה ממעלה למטה, והיה
שורף את העולם.

ובבוקר כשמתחיל שליטת החסד, או
יוצא חוט של חסד לגבריאל, והוא מקבל בזה
גם מדרגת הימין של ז"א, ואז מתחברים ב'
מדרגות שבשמאל שלו, דהיינו מדרגת האמצעי
ומדרגת האחור, ונעשו אחד והחסד שקבל
נעשה בו מדרגה שניה לימין, ואז נעשים ב'
אצבעותיו לבחינת ב' טלפים לימין ושמאל,
שה"ס חסדים מימין וחכמה משמאל. וז"ש,
ביון דסליק צפרא וחוטא דנהירו נפיק
וכו' ואתעבדין תרין רגלין תרין טלפין.
דהיינו אחת לימין ואחת לשמאל, שהם רומזים
לחסד וחכמה, וז"ש, כדין מתחברין כלהו,
שהחוט של חסד, עם האצבע דאמצע, ואצבע
דאחור, כולם מתחברים ואתעבדין תרין
רגלין ב' טלפין, שאלו הג' נעשו שנים, שהם
ימין ושמאל, ואחור אין בהם.

רע"ב) לגו בעזרה דא וכו': לפנים
העזרה הזו, שה"ס המלכות, יש שס"ה היכלות
כחשבון ימי השנה ובכל פתח ופתח שבכל
היכל, כתוב, יהי שלום בחילך שלוה
בארמנותיך

ולולא ב' אצבעות אלו המעכבים עליו, היה
שורף את העולם בשלהביותו. ומה עושים,
כיון שהאיר הבוקר, וחוט של חסד יוצא מצד
דרום, או כולם מתחברים, דהיינו אצבע
האמצעית עם אצבע האחורית, ונעשו ב'
טלפים בכל אחד מב' רגלים, כמו עגל. לקיים
מה שכתוב וכף רגליהם ככף רגל עגל. וכבר
ידעת סוד הזה. שאלת ענף הגורן (חסד
ההמטר).

פירוש. האצבעות ה"ס הארת החכמה,
כמ"ש לעיל (ב"א אות ק"ל ע"ש) וכיון שבחצות
לילה מתייחד קו האמצעי עם המלכות (כנ"ל
ויקהל אות ט"ו ע"ש), יוצא בקו שמאל
שבמלכות ב' בחינות, א) הארת החכמה
שבשמאל המחובר עם קו האמצעי, וכל תקוניו,
דהיינו בעיקר, שלא תאיר החכמה ממעלה
למטה אלא ממטה למעלה כדרך קו האמצעי
(כנ"ל ב"א דף ס' ז"ה מחלוקת) והארתו על
כן היא הארה גדולה. ב) בחינת קו שמאל שלה
מקודם חצות, דהיינו מטרים שקבלה קו
האמצעי, והוא מלא דינים ואינו מאיר, ונבחן
לבחינת אחורים, וקטנות.

והנה גבריאל, הוא מקו שמאל של המלכות,
וע"כ יוצא בו ב' מדרגות האלו של המלכות,
הנוכרות, ונבחנות בו בסוד ב' אצבעות רגליו,
אותה האצבע שהוא מקו האמצעי הוא אצבע
גדול שאורו רב, להיותו מתוקן מקו אמצעי
שלא יאיר אלא ממטה למעלה. ואותה האצבע
שהיא מבחינת האחור והקטנות דקו שמאל
שבמלכות, נקרא אצבע האחור, והוא קטן.

וז"ש ואלמלא רגלוי אצבעאן דיליה,
שהם הכלים של החכמה, דאינון תרין דרגין,
הנמשכות מב' מדרגות שבשמאלה של המלכות
חד, ההוא דקיימא באמצעיתא דהיינו
האצבע המיוחדת בקו האמצעי, דאיהו רב,

(דפו"י דף קע"ב ע"א)

ש"ח ע"ד
מאי הוא כְּהַנִּי הַיְכָלִין, אֶלָּא כְּלֵהוּ, י' אַתְחַמֵּן עוֹבֵד צִיּוֹר. שְׁבַע סִדְרִין דְּמַרְגְּלָאן
" אַתְחַמֵּן אֵלִין בְּאֵלִין, בְּכָל חַד וְחַד.
רע"א אי חֲסִידָא קְדִישָׁא, כְּמָה מְשַׁבַּח רַב מְתִיבְתָּא הַיְכָלָא חֲדָא, דְּאִיהוּ בְּרִישׁ
סֵטֶר מְזַרְחָא דְעִזְרָה דָּא, בְּגִין דְּאַרְבַּע אֵינוֹן בְּד' סֵטְרִין דְּעַלְמָא, אַכְּל הַיְכָלָא דְסֵטֶר
מְזַרְחָא, אֲסִגֵּי נְהוּרִין דִּילֵיהּ יַתִּיר מְכַלְהוּ.
רע"ב יוֹמָא חַד, בְּיַמָּא רַבָּא, לוֹיְתֵן נְפִיק, וְכָל יַמָּא אֲנִדְעוּע, וְכָל נוּנֵי אֲזֵלִין
לְכָאן וּלְכָאן, כַּד מְטִי לוֹיְתֵן בְּפִתְחָא דְפִתְחָא דְתַהוּמָא, שְׂאֵרֵי לְמַחְדֵּי, וְאַשְׁתַּכְּף
תַּמָּן « תַּהוּמֵי, אֶלָּא תַּהוּמָא כְּחִיזוּ דְמַעְיָין, וְאַתְחַפְּיִין נְהוּרִין, וְלֹא אַתְחַזוּן כָּל אֵינוֹן
נְהוּרִין, כַּד נְהוּרָא דְהַיְכָלָא דְבִסְטֵר מְזַרְחָא דָּא.
רע"ג תַּהוּמָא מְרַגְלָא דְקָא אֲפִיק לוֹיְתֵן, מְגוּ תַּהוּמָא דְאֶקְרִי י' סְגִדוּן,
מְמָה אַתְעֵבִיד. אֶלָּא יוֹמָא דָּא דְקָא אֲפִיק לוֹיְתֵן, דְּאַנְדְּעוּע יַמָּא, יוֹמָא דְאַתְחַרַּב
בִּי מְקַדְשָׁא, ט' בְּאָב אִיהוּ. וְתַהוּמָא מְרַגְלָא, דְּכַד דְכִיר קב"ה לְכַנּוּי, וְאוּשִׁיד תַּרְיַן
דְּמַעֲיָן לְגוּ יַמָּא רַבָּא, חַד נְפִיל לְגוּ תַּהוּמָא דָּא דְאֶקְרִי י' סְגִדוּן, וְחַד נְפִיל לְגוּ
תַּהוּמָא אַתְרָא דְאֶקְרִי י' גִּילְבָּ"א.
רע"ד בְּגִין דְּתַמְשׁ תַּהוּמֵי אַתְרַנִּין אֵינוֹן בְּיַמָּא רַבָּא. אַכְּל לֹא תַּשִּׁיבִין כְּהַנִּי

חלוסי גרמאות

ל מתחממן ח אתחממן, א ברפויי ישנס סימן חסר לפני תהומי ואחר תהומי ואחר אלא ההוא. ו סיגדן; סנדוין.
ס סנדוין. ע גילפ"א.

<p>מאמר כארמנותיך. לא ידוע מה הוא באלו היכולות אלא כולם מסובכים זה בזה, מעשה רוקס. שבע סדרים של מרגליות מסובכים אלו בתוך אלו בכל אחד ואחד, דהיינו בכל היכל והיכל. רע"א אי חֲסִידָא קְדִישָׁא וְכוּ': אַהֵא חֲסִיד קְדוּשָׁא. כְּמָה מְשַׁבַּח רַב מְתִיבְתָּא הַיְכָל אֶחָד הַעוֹמֵד בְּרֵאשׁ צַד מְזַרְחָא שֶׁל עוֹרָה הוּא, מְשׁוּם שְׂאֵרְבַּע בּוֹחִינוּת הֵם בְּעוֹרָה, לְד' רוּחוֹת הָעוֹלָם, שְׁהֵם, חו"ג, בִּימִין וּשְׂמָאל, שְׁהֵם דְרוּם וּצְפוֹן, וְחוּ"מ בְּמִזְרַח וּמַעֲרָב. אַבְל הַהִיכָל שְׁבַצַּד מְזַרְחָא מְגִדִיל הָאוּרוֹת שֶׁלוּ יוֹתֵר מְכוּלָם. רע"ב יוֹמָא חַד בְּיַמָּא וְכוּ': יוֹם אַחַד, יוֹצֵא לוֹיְתֵן בֵּים הַגְּדוֹל, וְכָל הֵים מוֹדְעוּע, וְכָל הַדְּגִים הוֹלְכִים לְכָאן וּלְכָאן. כְּשִׁמְגִיעַ הַלוֹיְתֵן אֶל הַפֶּתַח שֶׁל פֶּתַח תַּהוּמָא הוּא מְתַחִיל לְשִׁמּוֹת, וְתַהוּמָא נִשְׁקָטִים שֶׁם (חֲסֵד הַחֲמִשָּׁן) אֶלָּא הַהוּא, הוּא כְּעִין מַעֲיָן וְהָאוּרוֹת מְתַכְסִּים. וְאֵינִם נִרְאִים כָּל אֵלּוּ הָאוּרוֹת, חוץ הָאוּר שְׁבַהִיכָל הוּא שְׂמַצַּד מְזַרְחָא הוּא. רע"ג הַהוּא מְרַגְלָא דְקָא וְכוּ': שׁוֹאֵל, מְרַגְלִית הַהוּא שֶׁהַלוֹיְתֵן מוֹצִיא מִחוּץ תַּהוּמָא הַהוּא הַנְּקָרָא סְגִדוּן, מִמָּה הִיא נַעֲשֶׂה. וּמְשִׁיב, אֶלָּא יוֹם הַזֶּה, שֶׁהַלוֹיְתֵן הוֹצִיא מִחוּץ הַהוּמָא, שְׁהֵים נִוְדָעוּע, יוֹם שֶׁנַּחֲרַב בּוּ בֵּית הַמְּקַדֵּשׁ הִיא, שְׁהוּא יוֹם ט' בָּאָב. וְאוֹתָהּ הַמְּרַגְלִית, הִנֵּה (דְּפִוּי דְף קַע"ב ע"א)</p>	<p>הסולם כ' דמעין חד לסגדון וחד לגילב"א כשהקב"ה זוכר את בניו ושופך ב' דמעות ליים הגדול, דמעוה אחת נופלת לתהום הזה, שנקרא סגדו"ן, דמעוה אחת נופלת לתוך תהום אחר, שנקרא גילב"א. רע"ד בְּגִין דְּחַמְשׁ תַּהוּמֵי וְכוּ': מְשׁוּם שְׁה' תַּהוּמוֹת אַחֲרוֹת הֵם בֵּים הַגְּדוֹל, אַבְל אֵינֵן חֲשׁוּבוֹת כְּאֵלּוּ אַחֲרוֹת שְׁהֵם סְגִדוּן וְגִילְבָּ"א. וְכוּיֵן שְׂאֵלּוּ הַדְּמַעוֹת הֵן נּוֹפְלוֹת הֵן נְקַפְאוֹת חוץ תַּהוּמָא אַחַת, וְדַמְעוּה אַחַת נְטַבַּעַת חוץ תַּהוּמָא שְׁנַקְרָא גִילְבָּ"א. בִּיאור הַמַּאמֵר. הַעוֹרָה ה"ס ו"ק דְּמַלְכוּת, וּבִפְנִימִיּוֹת הַעוֹרָה מְלוּבָשִׁים הַהִיכָלוֹת שֶׁה"ס ע"ס שְׁלֵמוֹת. וּלְפִיכֵךְ הֵם שְׁס"ה הַיְכָלוֹת, כִּי ג' מֵאוֹת ה"ס ג"ר שְׁכָל אַחַת כּוֹלֶלֶת מֵאָה, לְהִיוֹתָם מְבִינָה שְׁסִפִּירוֹתֶיהָ הֵן בְּסוּד מֵאוֹת, שְׁשִׁים ה"ס ו"ק, שְׁכָל אַחַת כּוֹלֶלֶת עֶשְׂרֵה, לְהִיוֹתָם מְבַחֲנֵינָת ז"א שְׁסִפִּירוֹתֶיהָ הֵן בְּסוּד עֶשְׂרוֹת. וְהַמְּלָכוֹת, סִפִּירוֹתֶיהָ בְּסוּד יַחֲדוּת, וְהֵיוּ צְרִיכוֹת לְהִיוֹת עֶשְׂרֵה, אֶלָּא מִפְּנֵי שֶׁהַמְּלָכוֹת חֲסֵרָה חֲצִי פְּרָצוּף שֶׁמְבַחֲנֵינָת עֲצוּמוֹתָהּ (כְּנ"ל ב"ב דף קנ"ח ד"ה בְּאַרְבַּעִין), ע"כ נַחֲשַׁבְתָּ רַק לְחַמְשָׁה. וְהֵם שְׁס"ה. וז"ש, (בְּאוֹת ר"ע/ב) לְגוּ בְּעוֹרָה דָּא, בְּפְנִימִיּוֹת הַעוֹרָה הוּא, אֵיִת שְׁס"ה הַיְכָלִין, דְּהֵינּוּ ע"ס שְׁלֵמוֹת כְּנ"ל, וְכַדִּי שְׁלֹא נְטַעָה לוֹמֵר שְׁהֵם בְּחֲשׁוֹנֵן שֶׁל מַחְזֵה וּלְמַטָּה</p>
---	--

ש"ח לך

קו

אתרנין, וכיין דנפלי אינון דמעין, קפאן גו תהומי חד. וחד אטבע גו תהומא,
דאקרי גילב"א. ע

חלופי גרמאות

ע בדפו"י יש כאן סימן חסר.

ב' דמעין חד לסגדן וחד לגילבא

הסולם

מאמר

וימין שבים ומיחדם זה בזה, נמצא מגלה
בוה הארת החכמה שבשמאל, כי אחר שהשמאל
מתיחד עם הימין, החכמה שבשמאל מתלבשת
בחסדים שבימין, ואז יכולה החכמה להתגלות.
משא"כ מטרים שעשה שלום, היתה החכמה
בלי חסדים והיתה מלאה דינים ולא יכלה
להאיר. וגילוי חכמה זו ע"י הלוייתן נקרא
מרגלא, על שם שאינה נגלית אלא מבחינת
מחזה ולמטה בלבד, שנקראת רגלין, ומרגלאן
הוא כמו מרגלין. וזה ששואל, (באות רע"ג)
ההוא מרגלא, דקא אפיק לויתן מגו ההוא
תהומא דאקרי סגדו"ן ממה אתעביר.
שואל, איך נעשה הוצאת המרגלא מן התהום
ע"י הלוייתן. ומשיב, אל"א יומא דא דקא אפיק
לויתן, יום הזה שהלוייתן בא להוציא המרגלא,
דאזדעזע יומא, שאז נודעזע הים מחמת
המחלוקת של ימין ושמאל כנ"ל, יומא
דאתחרב בי מקדשא, הוא היום שבית
המקדש שה"ס מלכות נחרבה, מטעם שנפרדה
מז"א, ט' באב איהו, והוא מכונה ט' באב,
שהוא יום תורכן בהמ"ק שלמטה. וההוא
מרגלא, ומרגלא ההוא שהוציא הלוייתן אז,
הוא כך, דכד דכיר קב"ה לבנו, כשהקב"ה
זוכר את בניו לגאלם, דהיינו להתחזיר אלינו
המלכות שה"ס בנין בית המקדש, וגאולת
ישראל. ואושיד תרי דמעין לגו יומא רבא,
שה"ס ב' מלכיות אחת סומקא מחמת שמיחדת
עם הבינה, ואחת אוכמא, שה"ס מלכות דמדת
הדין (כנ"ל באדוא דבא אות רי"ז) והנה
דינים דימין שיש בתהומות נקראים גילב"א,
שממש אין הי' יוצאת מאויר, ודינים דשמאל
שיש בתהומות נקראים סגדו"ן, שממש יוצא
הי' מאויר, והשמאל שולט, ועי"ז המים נקפאים
(כנ"ל ב"א דף רמ"ז ד"ה ימא דקאפו). וז"ש,
חד, נפיל לגו תהומא דא דאקרי סגדו"ן,
והיינו הדמעה שהיא סומקא הממותקת ומיחדת
היטב בבינה, והד, נפיל לגו תהומא אהרא
דאקרי גילב"א, היינו הדמעה שהיא אוכמא,
שיש בה ממלכות דמדת הדין שאינה נמתקת
בבינה, היא נופלת לתהום שנקרא גילב"א
שהיא הדינים דימין, שממש אין הי' יוצא
מאויר, וע"כ הדמעה האוכמא נכללת בדינים
ההם וזהו כל תקונה, לא יותר.

ולמטה כנ"ל אצל שס"ה עמודים (באות דמז/א)
על כן אומר כהושבן יומי שתא, שימי
השנה ה"ס ע"ס של פרצוף המלכות. ובכ"ל
פתחא ופתחא כתיב יהי שלום וגו' שזה
מראה על שליטת קו האמצעי העושה שלום
בין ימין לשמאל של כל הספירות. לא ידיע
מאי הוא בהני היבלין, משום שהם גר,
ומה שמושג מהם, הוא שבע סדרין דמרגלאן
אתהמן אלין באלין בכ"ל חד וחד, נקראים
מרגליות, משום שהם בחינות מחזה ולמטה,
ששם בחינת רגלין, ומרגלית הוא מלשון
מרגלין, והם ז' סדרים, משום שיש בהם ז'
ספירות חג"ת נהי"מ, כלומר, בחי' מחזה
ולמטה של כל אחת מז"ס חג"ת נהי"מ הם ז'
סדרים של מרגליות, והם בכל היכל והיכל,
ובהם יש השגה. וההיכלות מחולקים לד'
רוחות, דרום צפון מזרח ומערב, שבעורה,
שה"ס חג"ת ומלכות, וצד המזרח הוא ת"ת
שהוא קו האמצעי, וז"ש (באות רע"א) היכ"ל
דסטר מזרח אסגי נהורין דיליה יתיר
מכ"הו, להיותו בחינת קו האמצעי הכולל
דרום צפון, שהם תו"ג, והוא המשפיע אותם
למערב, שהוא מלכות.
ונודע שבעת שליטת קו השמאל בים
הגדול, נעשה שם מחלוקת בין ימין לשמאל,
בסו"ה יעלו שמים ירדו תהומות (כנ"ל באדוא
רבא אות רי"ז בהסלם ע"ש) וכן המלכות,
הנקראת בית המקדש, נפרדת מז"א, ונחרבת.
וזה נמשך עד שקו האמצעי שה"ס לויתן ממעט
קו השמאל ומיחד אותו עם הימין, ואז נשקט
הים. ותזור השמחה בעולמות. וז"ש, (באות
רע"ב) יומא חד בימא רבא, דהיינו היום
שנחרב בו המלכות שה"ס בית המקדש, מחמת
התגברות השמאל, לויתן נפיק, יוצא קו
האמצעי שנקרא לויתן, והוא משום, וכ"ל ימא
אזדעזע וכ"ל נוגי אולין לכאן ולכאן, דהיינו
מחמת המחלוקת דימין ושמאל, כד מטי
לויתן בפתחא דפתחא דתהומא, דהיינו
שהגיע לעשות שלום בין ימין ושמאל, שבוה
נעשה פתח בתהום הגדול שנפתחו האורות,
שארי למחדי, הוא מתחיל לשמוח ואשתכך
תמן תהומי, שהתהומות נשתככו, מהרגו
והכעס שבמחלוקת, מפני שהלוייתן עשה שלום
ביניהם.

והנה שלום זה שהלוייתן עושה בין שמאל
(דפו"י דף קע"ב ע"א)

ויש שם בים ז' תהומות, כנגד ז' ספירות.
כי יש בכל אחת ע"ס, והמסך שבין כו"ח
דכל

רעה דתתא גו שמרים דתמנא, דורדנין בישין, נפיק חד ערעורא מקטנגא, מזיקא קדמא, ואיהו ברוחא דיוקנא דאדם, כד קריב לגו קודשא. כיון דמתעבר מתמן, וכעי לנתתא לתתא, לאתלבשא בלבושא לנזקא עלמא, נחית הוא ורתכווי. ולבושא קדמא דקא נקיט תבנית שור, דיוקנא דשור. וקדמא לנזיקין מאינון ארבע, שור איהו. ואינון ארבע אבות לנזקא עלמא. וכלהו תלתא אבות נזיקין, בר שור, פלהו דיליה.

רעו וע"ד פתיב, וימירו את כבודם בתבנית שור אוכל עשב. מהו אוכל עשב. הא דרשינן ביה אכל עקרא דמלה, מתמצית הלחם, ולא שבעת זיני דגן, לית ליה בהו חולקא, ולא יאות ליה למתני תמן. *

מסורת הזהר (י) (תהלים קו) כי תשא יט צ"ל, ע ברפוי יש כאן סימן חסר. פ ליג ליה. צ ברפוי יש כאן סימן חסר.

מאמר דכל אחת לבין בינה ותו"מ דכל אחת הוא נקרא תהום, וע"כ יש ז' תהומות, תהום אחד בכל ספירה. ואלו ב' תהומות גילבא וסגדון, הם בחסד וגבורה של ז"ס. וז"ש, בגין דהמש תהומי אחרנין אינון בימא רבא, שהם התהומות שבה' ספירות תנהי"מ, אבל לא חשיבין בהני אחרנין, שאינם חשובים כמו גילבא וסגדון, משום שהם בב' ספירות העליונות חסד וגבורה. וכיון דנפלי אינון דמעין קפאן גו תהומי חד, דהיינו בסגדון, ששם יוצא הי' מאויר, והשמאל שולט שמחמת זה המים נקפאים, כנ"ל, וחד אטבע גו תהומא דאקרא גילב"א, ודמעה האוכמא, שמגולה בה עצם המלכות דמדת הדין לא תוכל לקבל תקונה בתהום שנקרא סגדון, אלא שיוצאת משם ונטבע בגילב"א שהם דינין דימין, מסוד נקודת החולם. וזהו כל תקונה. כי מתערבת שם עם הדינין דימין, שהם מבינה. ואח"כ כשהליותן עושה שלום בין ימין ושמאל והים נפתח, והארת חכמה שבשמאל מקבלת תקונה ומאירה שהיא נקראת מרגלא, כנ"ל הוא מוציא אותה מאותה דמעה סומקא שנפלה לסגדון ונקפאה. שהליותן, ע"י שמיחד השמאל עם הימין, הוא פותח את סגדון מקפאונו, והדמעה מקבלת הארת החכמה. ונתבאר איך הליותן מוציא המרגלא מן התהום. ומרגלא זו כוללת ז' ספירות וה"ס ז' סדרין דמרגלאן שאומר (באות ד"ע). הדינים דימין נקראים גילב"א, שהם אותיות גילבא, כי ה"ס נקודת החולם המשיכים חסדים אל הימין, וע"כ בא עמהם גיל. והדינין דשמאל נקראים סגדון, שפירושו משתחה, כי אין תקונו אלא ע"י הרכנת הראש, שפירושו מיעוט הג"ר דג"ר, כי אז הוא מתיחד עם הימין. ולא זולת.

הסולם פירוש. המוחין דשמאל של המלכות הבאים עם הארת חכמה מלובשת בחסדים נקראים יין. ומחמת הדינים הנמצאים בקו שמאל, יש בסופם, דהיינו בסוף המלכות, פסולת הנקראת שמרי היין. ומפסולת הזאת, יצא מזיק הראשון של הקליפות בעולם. וז"ש, דתתא גו שמרים דחמרא וכו' מזיקא קדמאה. ובעוד שהמזיק נכלל בשמרי היין, שבמקום המלכות, יש לו צורת אדם, כמו המלכות, וז"ש, ואידו ברזא דיוקנא דאדם כד קריב לגו קודשא, דהיינו בעוד שהוא נכלל בשמרי היין, שהם במלכות שה"ס פני אדם. כיון דמתעבר מתמן וכו' נקיט תבנית שור וכו', כי הוא מתדבק בקו שמאל בלברו, שנקרא פני שור. והוא שורש כל המזיקים. וז"ש, וקדמאה לנזיקין וכו'.

רעו וע"ד כתיב וימירו וגו': וע"כ כתוב, וימירו את כבודם בתבנית שור אוכל עשב. שואל, מהו אוכל עשב. ומשיב, כבר דרשנו בו, אבל עיקר הדבר הוא, כי מתמצית הלחם, וכן לא משבעת מיני דגן, שהם מן המלכות, אין

(רפוי דף קע"ב ע"א)

קה

שלה דף

רעז) מדוכתִייהו, ואלין נתבין בדוכתִייהו, עד לא נפקי אלין, זמינין אלין, נהירו ונציעו דלהון, לא יכלין עיינין למסבל. אזלין בסחונין, לית להון שכיכו לעלמין.

רעה) פד אסתפל ב"ג בהאי היכלא, מיד באסתפלותא קדמאה, אתחזי זעיר ולא זעיר, אסתפל יתיר, אתחזי רב. תו אסתפל, אתחזי יתיר רב, כל מה דאסתפל, הכי אתחזי באתפשטותא רב ועלאה, עד דדמי * באסתפלותא פמלא נימא, דלית ליה שיעורא.

רעט) עובדין סגיאיין לגו, דלא ידיע אומנו דלהון, מניה נהרא עזרה, וכל מה דאית בה, בר פרוכים דנהורא דלהון סלקא עד רום רקיעא, בגוונין סגיאיין, ונהורין מנצצין. אלף וחמש מאה וחמשה ושבעין גופנין, עבדין איבין בעזרה דא.

רפ) יתיר חובק את ידיו, במרירו ואנינו דיליה, ולבתר אוכל את בשרו בעל פרחיה, דלית ליה רשו לשלטאה על מלה אחרא. מה * אתהגי ליה בכל מה דאסטי ועביד ועמל, דלבתר לית ליה רשו, אלא על * דיליה, לבתר מקידי וחדיי, כפסיל בלא דעתא כלל, ואזיל בלא תועלתא, ואכיל לבשרא. ובשאר לית ליה רשו. מרירו דעילא ותתא, פד ישאל בעאקו, ואכלי לון שנאיהון ולא יחבי חילא בעובדין טבין דלהון, לאפקא מניה.

רפא) ואפילו מבשריה דאיהו מהאי סטר, אבאיש קמי מלכא קדישא, דאיהו

מסורת הזהר
(קהלת ד.)

חלופי גרסאות

9 ברפויי יש כאן סימן חסר. צ אתקני. ק דילה.

מאמר

הסולם

חובק את ידיו ואוכל את בשרו

ושבעים גפנים עושים פירות בעזרה זו. (מפני שחסר ההתחלה והסוף של הענין איני יכול לפרשו).

רפ) יתיר. חובק את וגו': (חסר תחילת הענין) יתיר. הכסיל, שהוא הס"א חובק את ידיו, במרירות ואנינות שלו, ואח"כ אוכל את בשרו בהכרח, כי אין לו רשות לסטרא אחרא. לשלוט על דבר אחר, חוץ מבשר. מה הוא נהנה בכל מה שהשטין ועשה ועמל עד שהמיתו, שלאחר כך אין לו רשות להנות ממנו אלא על מה שהוא שלו, שהוא הבשר, כי הס"א נותנת לאדם את הבשר (כנ"ל אות רל"ח ע"ט) ואח"כ הוא רוקד ושמת ככסיל בלא דעת כלל, והולך בלא תועלת, ואוכל את הבשר, ובשאר אין לו רשות. והוא מרירות שלמעלה ושלמטה, כשישראל בצרה ושונאיהם אוכלים אותם, ואינם נותנים כח במעשים טובים שלהם להוציאם ממנו. מן הס"א.

רפא) ואפילו מבשריה דאיהו וכו': ואפילו מבשר שהוא של צד ההוא, רע לפני מלך הקדוש לתת אותו לס"א, כי הוא רחום וחנון. אבל על שלו, של הקדוש ברוך הוא, שהוא

אין לו בהם חלק, ולא ראוי לו להיות שם. כלומר, שאין ראוי לינוק ממאכל אדם, שהוא מלכות, וע"כ אומר אוכל עשב.

רעז) מדוכתִייהו ואלין יתבין וכו': (חסר תחילת הענין) ממקומם. ואלו יושבים במקומם, עוד מטרם שיצאו אלו מוכנים אלו. באור והתנוצצות שלהם לא יוכלו העינים לשלוט. הולכים מסביב ומקיפים, ואין להם שקט לעולם.

רעה) כד אסתפל בר וכו': כאשר אדם מסתכל בהיכל הזה, מיד בהסתכלות ראשון, נראה לו שהוא קטן ולא קטן. הסתכל יתיר נראה שהוא גדול. הסתכל עוד, נראה גדול יותר, כל מה שמסתכל בו, כך הוא נראה בהתפשטות גדול ועליון, יותר. עד שלבסוף בהסתכלותו, כמלא השערה בהיכל ההוא נדמה לו שהוא גדול כל כך עד שאין לו שיעור.

רעט) עובדין סגיאיין לגו וכו': מלאכות רבות בפנים שאומנותם אינה ידועה, ממנו מאירה העזרה וכל מה שיש בה. חוץ מהכרוכים שהאור שלהם עולה עד רום הרקיע בגוונים רבים ואורות נוצצים. אלף וחמש מאה וחמשה

(ברפויי דף קע"ב ע"א * דף קע"ב ע"ב)

ש"ח דף
ק"ב
 רחום ותנוון. אכל על דיליה, רוחא קדישא ונשמטא קדישא, לית עלאין ותתאין
 יכלין לשלטא עלוי כלל. וע"ד כל תסקופין, וכל מה דאסטי תהוא רע, ודחשיב
 למשלט על רוחא קדישא, ולכתר לא זכיל, וישוב ואוכל את בשרו. מה תועלתא
 תהו ליה. ועוד דאינון תפאן בלהו בערטידא תקף, ולית שכיכו לעלאין ותתאין.
רפ"ב תא ואימא לך מלה. אי תימא, דחדו הוא למלאך המנות, בד קטיל
 בני נשא. לאו. אלא בגין דחמי דרעותא דמאריה בכך, אחזי גרמיה בחדו, למעפד
 רעותיה דקב"ה, דכתיב רוח סערה עושה דברו. א"ל ר"ש, וקא איהו אזיל
 ומרקד בחדוה קמי נשין. א"ל אי חסידא קדישא, ודאי הכי הוא, לאתוואה קמי
 מלכא דניחא ליה ברעותיה דמלכא. אכל נייחא דיליה בהספדא דנשין, איהו
 רקיד ואודניה להספדא.

רפ"ג א"ל אי הכי, אמאי אזיל ואסטי על ב"נ לעילא, ואדפר לחובוי. א"ל,
 בגין דאיהו זקן וכסיל, וחשיב למשלט על רוחא, וכל תאובתיה בגיני פך איהו,
 לסוף לא שליט אלא על דיליה. בשרא דיליה. וע"ד כתיב, וישוב עמלו בראשו.
רפ"ד אזיל ובעי לארגשא עלמא, ומיא סליקין מגו שאר תהומין, וכעאן
 לתפיא עלמא, אינון דמעין רתיחין יתיר מפל אשא דעלמא. ומגו תוקף דרתיתו
 דלהון, אקפו מיא, גו ימא דנקפא. ואלמלא דרמו קב"ה חד נשיכו מסטרא דאברהם,
 מעמודא דיליה, ואחזי על עלמא, לא זכיל למיקם אפילו רגעא חדא.

מסורת הזהר
 (7) תהלים קמח) פקודי עג אות רכב ז"ח עה ט"ד שמי"ג
 עה ט"א שכי"ג. (ח) (שם ז) משפטים קג צ"ס.
חלופי גרסאות
 ר חשיב. ו ל"ג דקב"ה. ת ת"ח. א ועל. ח ברפוי"ש
 כאן סימן חסר. ב ארגשא. ג תהומין.

מאמר
 רוח הקודש ונשמה הקדושה, אין העליונים
 והתחתונים יכולים לשלוט עליו כלל. וע"כ
 כל העלילות וכל מה שהסטין אותו הרע, הס"א,
 שחשב לשלוט על הרוח הקדוש, ולבסוף אינו
 יכול, וישוב ואוכל את בשרו. ואיזה תועלת
 היה לו. מן הקטרוגים שלו. (חסר כאן איזה
 מלות) ועוד שהם מכסים כולם כערפל חזק.
 ואין מנוחה לעליונים ותחתונים.
תסקופין פירוש, עלילות. כי על עלילות
דברים מתרגם תסקופי מלין (דברים כ"ב י"ד)
ערטיראה הוא ערפל, לפי הענין.
רפ"ב תא ואימא לך וכו': בוא ואומר
 לך דבר. אם תאמר שהיא שמחה למלאך המות
 כשהורג בני אדם. לא. אלא משום שרואה
 שרצונו של אדונו הוא בזה, מראה את עצמו
 בשמחה לעשות רצונו של הקב"ה. שכתוב,
 ורוח סערה עושה דברו. א"ל ר"ש והרי הוא
 הולך ורוקד בשמחה לפני הנשים. א"ל אהה
 חסיד קדוש. ודאי כך הוא, כדי להראות לפני
 המלך, שיש לו נחת מרצון המלך. אבל הנחת
 (דפו"י דף קע"ב ע"ב)

הסולם
 שלו בהספר הנשים, הוא, שהוא רוקד ואזנו
 אל ההספד.
רפ"ג א"ל אי הכי וכו': אמרו לו א"כ,
 למה הולך ומסטין על האדם למעלה, ומזכיר
 את עונותיו. כיון שאין לו שמחה מהריגת
 האדם. אמר לו, משום שהוא זקן וכסיל, וחושב
 לשלוט על הרוח, וכל תאוותו הוא בשביל זה.
 אבל לסוף אינו שולט אלא על מה שהוא שלו.
 הבשר הוא שלו (כנ"ל באות דל"ח ע"ט)
 וע"כ כתוב, ישוב עמלו בראשו. דהיינו שאינו
 נהנה מן העמל שלו, שהסית למטה והסטין
 למעלה.
רפ"ד אזיל ובעי לארגשא וכו': (חסר
 ההתחלה) הולך ורוצה להרעיש העולם. והמים
 עולים מתוך שאר התהומות, ורוצים לכסות
 העולם. אלו הדמעות, דהיינו ב' דמעות שמוריד
 הקב"ה לים הגדול (כנ"ל אות רע"ג) הם
 רותחים יותר מכל אש שבעולם, ומתוך תוקף
 רתיחתם הם מקפיאים המים בתוך ים הקפוי.
 כי הדמעה האדומה הנופלת לתהום הנקרא
 סגדו"ן

קי

ש"ח ע"ד

רפ"ה אינון דמעין פד נפלין גו ימא, אשתמע קלא בין ימא, עד מערתא דכפלתא. מקל נהימו דלהון דקא אשתמע תמן, פד עאלין גו ימא, מתערן אבהן קדמאי, וקמו, וחשבו דקב"ה בעי לאהפכא עלמא, עד דקלא נפיק ואמר לון, לא תדחלו רחמיין קדישין, בגינכון דכיר קודשא בריך הוא לבניכון, ואיהו דבעי דמפרק לון, ואתון תחמון.

רפ"ו «אלפא ביתין פלהו, משלכן ומתערפאן אלין באלין, ואתחברן בצרופא דשמא קדישא. בין דאתחזון אתון בצרופא דא, אלין גניזין, ונפקין אתרנין, וכן פלהו. אלין גניזין, ואלין נפקין, פלהו לגו בחלולא דאינון כפתורים.

רפ"ז תו פרתי תלת זמנין ביומא באורא ונפקא לבר, וקיימא שמא בארבע אתוון, תליין באורא שעתא ופלגא, לכתר גניז דא, מיד נפיק מגו אורא מחלולא דיליה, שמא דתריסר אתוון, פרח ותליא באורא, שעתא תדא, ולא יתיר. לכתר גניז דא, ונפקא מיד צרופא דאתון אתרנין, שמא דכ"ב אתוון,

חלופי גרמאות

ד יבעי למפרק, א בדפו"י יש כאן סימן חסר. ה דכ"ו.

מאמר

הסולם

דמעין התיחין

וד"ש מקל נהימו דלהון וכי מתערן אבהן קדמאי, שהם אברהם ויצחק. להיותם מרכבה לב' הקוין ימין ושמאל. וקמו והשבו דקב"ה בעי לאהפכא עלמא, מכת המחלוקת דימין ושמאל, עד דקלא נפיק, שהוא קו האמצעי הנקרא קול, והוא יעקב, ואמר לון לא תדחלו, כי הקול, עושה שלום ביניהם ומקיים הארת שניהם וד"ש, בגינכון דכיר קב"ה לבניכון וכי, כי אחר שמקיים הארת שניהם, הרי כל המוחין וכל הגאולות נמשכים לישראל מהארתם של ב' הקוין ימין ושמאל.

מאמר האלפא ביתות והשמות

רפ"ו אלפא ביתין כלהו וכי: (חסד תחילת הענין) כל האלפא ביתות משתלבים ומצטרפים אלו באלו, ומתחברים בצירוף השם הקדוש. אחר שנראו האותיות בצירוף זה, אותיות אלו נגזרות, ואחרות יוצאות ומצטרפות לצירוף אחר. וכן כולם, אלו נגזרות ואלו יוצאות, וכולם בפנים בתוך החלל של אלו הכפתורים.

רפ"ז תו פרתי תלת וכי: עוד פורחות האותיות ג' פעמים ביום באויר, ויוצאות לחוץ, והשם עומד בארבע אותיות תלויות באויר, שעה ומחצה. לאחר כך נגזר שם הזה, ומיד יוצא מתוך האויר, מן החלל שלו, השם של י"ב אותיות. הוא פורח ותלוי באויר, שעה אחת ולא יותר. ולאחר כך נגזר שם הזה, ויוצא מיד צירוף אותיות אחרות, השם של כ"ב אותיות. ותלויות באויר שעה אחרת, ונגזר. ומיד יוצאות אותיות מחלל אחר, השם של כ"ח אותיות,

מתעטרות

סגדו, מקפאת המים (כנ"ל אות דע"ד) כי הם מעוררים שליטת השמאל, ושליטת השמאל בלי ימין מקפיא הים (כנ"ל ב"א דף רמ"ז ד"ה ימא דקאפו) ואם לא היה רומז הקב"ה שהוא קו האמצעי, ע"י מסך דחירק (כנ"ל לך דף י"ג ד"ה ונתבאר) שבזה רומז לנשיבת רוח אחר מצד אברהם, שהוא חסדים, מן העמוד שלו, דהיינו קו הימין, שיתיחד עם השמאל, ומראה האדתו על העולם, לא היה העולם יכול לעמוד אפילו רגע אחד.

רפ"ה אינון דמעין כד וכי: אלו הדמעות, כשהן נופלות תוך הים, נשמע הקול בין גלי הים עד מערת המכפלה. מקול נהימתם הנשמע שם כשנכנסים תוך הים, מתעוררים אבות הראשונים, וקמים, וחושבים, שהקב"ה רוצה להפוך את העולם, עד שהקול יוצא ואומר להם, אל תראו אהובים הקדושים, בשבילכם זוכר הקב"ה את בניכם, והוא רוצה לגאול אותם, ואתם תראו.

פירוש. כשהדמעות נופלות תוך הים נופלים תחילה לתהום הנקרא סגדון, ואז יוצא ה' מן האויר (כנ"ל אות דע"ד) והקו שמאל מתחיל לשלוט, ואז נעשה מחלוקת בין ימין ושמאל, בסוד יעלו שמים ירדו תהומות (כנ"ל באדרא רבא אות רי"ד בהסולם) וד"ש, אינון דמעין כד נפלין גו ימא אשתמע קלא, דהיינו קול גלי הים העולות שמים מתוך הארת השמאל, ונופלים ויורדים בחזרה תהומות, מתוך הארת הימין (כמ"ש שם)

(דפו"י דף קצ"ב ע"ב)

ש"ח דף
 ותלזין באורא שעתא אחרא, ואגניז. ומיד נפקי אתון מחלולא אחרא, שמה דתמנא ועשרין אתון, מתעשרין פלהו בכתרניהו, וקיימי שעתא ופלגא, ואגניז דא. ומיד נפקי תליא באורא, שמה דעשרין וחמש אתון בצרופייהו, וקיימא שעתא ותלת רגעי, נפקי אתון דארבעין ותריין אתון. " לעלמא קיימא.
רפח שמהן. אלא אתון פולהו, לא משתככי לעלמין, בלטי ומנצצי לבר, וסלקי ונתתי, ילית מאן דזכיל לקיימא בהו, פר משיח בטורח סגי. דא גניז, לכתר דקיימא תריין שעתין ועשרין ותריין רגעין, והאי שמה גליפא דע"ב אתון קא נפיק. וקיימא ותליא באורא, שעתא ופלגא. כל הני שמהן לא נפקי, ולא אתחזון, אלא זמנא חדא ביומא, אבל אינון אלפא ביתין, אתחזון פרחין באורא, ומצרפין אלין באלין, תלת זמנין ביומא.

רפט פד פרחין אתון דאלפא ביתין, אלין פרחין מפאן, ואלין מפאן, ומתצרפין פלהו. פד נחית תמן רב מתיבתא, שארי, משיח תמא בצרופא דאלפא ביתא, אתון כמה דתמא דניאל, דאינון ממתוס ננקפי אאלרן.
רצ כל מעלי שבתא, פד מקדשין ישראל יומא לתתא, פרוזא פרוזא לארבע סטרי עלמא, אתכנשו משרין קדישין, אתקנוו פרוסיין. מאן חמי תדנה, בתלת מאה ותשעין רקיעין, כמה ממנן, כמה שלטונין, מתכנשו לאתרייהו. פיון דישאל לתתא י מקדשין, פדין אתער אילנא דתייא, ואקיש באינון

חלופי גרמאות

ה בדפו"י יש סימן חסר לפני לעלמא קיימא ואחר כך. ו ליה. ו לית. ח ל"ג כרוזא כרוזא לארבע סטרי עלמא. ט עלמא; מוסיף קדישין. עלמא. י מוסיף כרטיין קדישין, כ מתקדשין. ל מוסיף וקביה כרין; אתער כרין.

מאמר	הסולם	האלפא ביתות והשמות
מתעטרות כולן בכתריהן, ועומדות שעה ומחצה, ונגנו השם הזה. ומיד יוצא תלוי באויר השם של כ"ה אותיות בצירופיהם. ועומד שעה ג' רגעים (יש כאן חסד) יוצאות אותיות במ"ב אותיות. (יש כאן חסד) עומד לעולם. (חסד ההמשך).	שם רב מתיבתא, התחיל, משיח ראה בצירופי אלפא ביתא אותיות כמו שראה דניאל, שהוא ראה האותיות ממתוס ננקפי אאלרן, אשר ידע לצרף מהם, מנא מנא תקף ופר סין, כי ג' אותיות ראשונות של ג' צירופים אלו הם מנא וג' אותיות שניות שבהם מצטרפים ג"כ, וג' אותיות רביעיות מצטרפות, תקף, וג' אותיות חמישיות מצטרפות ופר, וג' אותיות חמישיות מצטרפות, סין. (שפירושם בטנהדרין כב.) אינו יכול לפרש, מאמר החשוב הזה, מפני רוב החסרים שבו.	מאמר נשמתין סלקין ונתחין רצ כל מעלי שבתא וכו': בכל ליל שבת, כשישראל מקדשים היום למטה הכרוז יוצא לד' רוחות העולם, התאספו מתנות הקדושים, התקינו כסאות. מי ראה השמחה, כאשר בש"צ רקיעים כמה ממונים כמה שליטים מתאספים למקומותיהם. כיון שישראל למטה מקדשים היום, אז נתעורר עץ החיים שהוא ז"א, ורוח אחד נושב מן עולם הבא שהוא בינה, מכה
רפח) שמהן. אלא אתון פולהו; (חסד תחלת הדברים) השמות. אלא אותיות כולן אינן שקטות לעולם, בולטות ונוצצות לתוך, ועולות ויורדות. אין מי שיכול לעמוד עליהם, חוץ ממשית ביגיעה רבה. השם הזה נגנו אחר שעומד ב' שעות וכ"ב רגעים. ושם הזה החקוק בע"ב אותיות, יוצא. ועומד ותלוי באויר שעה ומחצה. כל אלו השמות אינם יוצאים ואינם נראים אלא פעם אחת ביום, אבל האלפא ביתות נראות פורחות באויר, ומצטרפות אותיות עם אותיות, ג' פעמים ביום.	רפט פד פרחין אתון וכו': כשפורחות האותיות של אלפא ביתא, אלו פורחות מכאן ואלו פורחות מכאן וכולן מצטרפות. כשירד	
(דפו"י דף קע"ב ע"ב *) דף קע"ג ע"א)		

קיב

ש"ח לך

טרפין דיליה, רוח נשיבו חד מגו עלמא דאתי, ואינון ענפין דאילנא מתנענען, וסלקין גיחין דעלמא דאתי.

רצא ההוא אילנא דחיי אתער, ואפיק נשמתין קדישין, ופריש על עלמא. ועם כל דא, נשמתין נפקין, ונשמתין עאלין, אלין מתערי אלין, אלין נפקין ואלין עאלין, ואילנא דחיי בקדוה.

רצב וקדין, ישאל פלהו מתעטין בעטרין דאינון נשמתין קדישין, פלהו בקדוה בנייחא. וכל השבת, אית לון ההוא קדוה, וההוא נייחא, וכל צדיקניא די בגנתא, פלהו סלקין ומתענגין בענוגא עלאה, דעלמא דאתי. פיון דנפיק שבתא, פלהו נשמתין פרחין וסלקין.

רצג ת"ח, פד עייל שבתא נשמתין נחתין לשרייא על עמא קדישא. ונשמתין דצדיקניא סלקין לעילא. פד נפיק שבתא, נשמתין סלקין, אינון דשאריו עלייהו דישראל. ונשמתין נחתין, אינון נשמתין דצדיקניא.

רצד פיון דסלקין פלהו נשמתין דשאריו עלייהו דישראל. סלקי וקיימין בדיוקנא קמי מלפא קדישא, וקב"ה שאיל לכלהו, מאי חדושא תוה לכו בההוא עלמא באורייתא. זפאה איהו מאן דחדושא דאורייתא אמרת קמיה. פמה תדוה עביד קב"ה, פניש לפמליא דיליה, ואמר, שמעו חדושא דאורייתא, דאמרת

חלושי גרמאות

ח ל"ג קדישין, ו שבת, ו וכן צדיקניא די בגנתא דכלהו. ו ואורייתא.

הסולם

נשמתין סלקין ונחתין

ומתענגים בעונג העליון של עולם הבא, בגן עדן העליון. כיון שיוצא השבת כל הנשמות פורחות מישראל, ועולות למעלה.
רצג ת"ח כד עייף וכו': בוא וראה כשנכנס השבת, יורדות הנשמות, דהיינו נשמות יתרות, לשרות על עם הקדוש, ונשמות הצדיקים מג"ע התחתון עולות למעלה, לג"ע העליון (כנ"ל תרומה אות קע"ו) וכשיוצא השבת, עולות אלו הנשמות ששרו על ישראל, דהיינו נשמות היתרות, ויורדות אלו הנשמות של הצדיקים שעלו לג"ע העליון. שחוזרות לג"ע התחתון.

רצד כיון דסלקין בלהו וכו': כיון שעלו כל הנשמות ששרו על ישראל, עולות ועומדות בצורה לפני המלך הקדוש, והקב"ה שואל את כולן, איזה חידוש היה לכן, בעולם ההוא, בתורה. אשרי היא, מי שאומרת לפניו חידושי תורה, כמה שמחה עושה הקב"ה, מקבץ הפמליא שלו, דהיינו הנשמות העליונות, והמלאכים, ואומר, שמעו חידושי תורה שאומרת נשמה הזו של פלוני. וכולם מעמידים דבר ההוא בב' הישיבות. דהיינו במתיבתא דקב"ה

מאמר

מכה בעלים שלו. ואלו הענפים שבאילן מתנענעים, ומעלים ריחות של עולם הבא. אילן הוא ז"א, ענפיו, הם הספירות שלו, עליהם הם הנשמות שמוליד. ש"צ רקיעים, ה"ס חר"ב תו"מ שכל אחד כלול מאה. רק המלכות חסרה העשר האחרונות שלהיותן ממלכות דמלכות שהן ממדת הדין, הן נגזרות. וע"כ הן ד' מאות חסר עשר.

רצא ההוא אילנא דחיי וכו': עץ החיים ההוא התעורר ומוציא נשמות קדושות, ופורש אותן על העולם. ועם כל זה, נשמות יוצאות ונשמות נכנסות, כלומר, שנשמות יוצאות להתלבש בישראל בעולם הזה, ונשמות הצדיקים עולות מגן עדן התחתון ונכנסות למעלה לגן עדן העליון. ואלו היוצאות מעוררות לאלו שיכנסו, וע"כ אלו יוצאות ואלו עולות, ועץ החיים שהוא ז"א, הוא בשמחה.

רצב וכדין ישראל בלהו וכו': ואז כל ישראל מתעטרים בעטרות של אלו הנשמות הקדושות שה"ס נשמות יתרות, וכולם בשמחה ובנחת. וכל השבת יש להם שמחה היא נחת ההיא, וכל הצדיקים שהם בגן כולם עולים (דפו"י דף קע"א ע"א)

ש"ח דף
נשמתא דא דפלוני, וכלהו מוקמי ההיא מלה בתרי מתיבתי. אינון לתתא, וקב"ה לעילא, חתים * לההיא מלה.

רצה ת"ח, כד מלה אתחדש באורייתא, ונשמתא דנחתא בשבתא אתעסקת באינון מלין חדתי, וסלקי לעילא. כל פמליא דלעילא, צייתין לההוא מלה, וחיית הקדש מתרבין בגדפין, ומתלבשן בגדפין. וכד שאיל לון קב"ה, ולא תבין ושתקין, פדין חיות הקדש מה פתיב, * בעמדם תרפינה כנפיהן, כמה דאת אמר * כי עמדו לא ענו עוד. * וכפתחו עמדו כל העם.

רצו ואי תימא, * שתיקה אמאי קרו ליה עמידה. אלא, בדבורא אית * ד' שייפין * דמתנענען בהדיה, לבא. ריאה. קנה. לשון. שניים. שפון. בשר. * ובשתיקה קיימו בקיומיהו, בלא נענועא. * וע"ד קרי לשתיקה עמידה.

רצו * דהא רב המנונא סבא אמר, * ישלח עורך מקדש וגו'. מקדש, דא קדוש ידים. * ומציון יסעדה, דא המוציא, דאיהו סעיד לבא דבר נש. * יזכור כל מנחותיך, כל לאסגאה מלה אתרא, דא נטילת ידים בתרייתא. ועולתך ידשנה סלה, דא ברכת המזון * בזמון. ואי את עביד כן, יתן לך כלכבך וכל עצתך ימלא. ובשבת מקדש, דא קדושא רבא. ועל מלה דא, * אתעטרו צדיקיא בגן עדן, משבת לשבת אחרא.

חלופי גרסאות

פ. הוא. צ. עמידה אמאי קרו ליה שתיקה. ק. ל"ג ד'. ר. מתנענען בהדיה. ש. ל"ג ובשתיקה. ת. וע"ד איהו עמידה [דרב המנונא סבא]. א. פתח ואמר וליג דהא רב המנונא אמר; דהא רב מתיבא אמר; דהא רב המנונא סבא פתח אמר. ב. ל"ג ומציון יסעדה דא המוציא. ג. ל"ג יזכור. ד. ומציון. ה. אצטערו.

מסורת הזהר

(ו) (יחזקאל א) נח צנ צנ צ"א ז"ח מב ט"א ש"מ ט"ב ש"ל של"ד תק"ה צו ט"ב ש"ז. (ז) (איוב לב). (ח) (נחמיה ח) ויקהל עב צ"מ. (ט) (תהלים כ).

הסולם

נשמתי סלקין ונחתין
אלא בדבור יש ד' אברים המתנענעים עמו, בשעת הדיבור, שהם, לב, ריאה, קנה, לשון, שנים, שפתים, בשר. ובשתיקה הם עומדים במעמדם בלי נענוע, וע"כ קורא לשתיקה עמידה.

רצו דהא רב המנונא וכו': (חסר ההתחלה) כי רב המנונא הזקן אמר, ישלח עורך מקדש וגו', מקדש זהו קדוש ידים, דהיינו מים ראשונים לפני הסעודה. ומציון יסעדה, זהו, המוציא, שהוא סועד לכו של אדם. יזכור כל מנחותיך, הנה כל בא לרבות דבר אחר, שזהו נטילת ידים האחרונה. דהיינו מים אחרונים. ועולתך ידשנה סלה, זהו ברכת המזון בזמון. ואם אתה עושה כן, יתן לך כלכבך וכל עצתך ימלא. ובשבת המלה מקדש דומות על קדוש הגדול בבוקר, ועל דבר

מאמר

דקב"ה ובמתיבתא דמטטרוין. הם למטה, והקב"ה למעלה חותם על דבר ההוא.

רצה ת"ח כד מלה וכו': בוא וראה, כשנתחדש דבר בתורה, והנשמה היתירה שירדה בשבת נתעסקה באלו חידושי דברי תורה, ועולה למעלה, אחר השבת, כל פמליא של מעלה מקשיבים לדבר ההוא, וחיית הקודש מתגדלות בכנפיהן, ומתלבשות בכנפיהן. וכששואל אותן, דהיינו את הנשמות, על חידושי תורה, ואינן משיבות, ושותקות, אז חיות הקדש, מה כתוב בהן, בעמדם תרפינה כנפיהם. בעמדם פירושו בשתיקתם, כש"א, כי עמדו ולא ענו עוד. וכו', וכפתחו עמדו כל העם. שפירושו שתקו.

רצו ואי תימא שתיקה וכו': ואם תאמר, שתיקה למה קורא עמידה. ומשיב, (דפו"י דף קצ"ג ע"א)

ש"ח דף

קיד

רצח תו פתח ואמר, על הר גבוה עלי לך מבשרת ציון וגו'. על הר גבוה, האי ודאי הר העברים, אתר דמשה אתקבר. והא אוקמוה, דשכינתא תסליק לתמן, ותבשר עלמא. אבל בלא איהו, מבשרת ציון, דא איהי תפצי בה, אתתא דנתן בר דוד. אימא איהי דמשיחא, מנחם ב"ר עמיאל, ואיהי תיפוק ותבשר, ואיהי בכללא דמבשרת ציון.

רצט קלא ישתמע בעלמא, ותריז מלכין יתערון בעלמא, לאגחא קרבא, ויפוק שמה קדישא על עלמא. מה תבשר ותימא. הנה יי אלהים בתוך יבא וזרועו מושלה לו. הנה שכתו אתו ופעולתו לפניו. הנה שכתו אתו, דקב"ה פריו בכל פמליא דלעילא, ויימא לון, אתקנשו ודאינו דינא. מאן דמסר נשמתיה על קדושת שמי, אגריה מאי הוא. ואינון ימרון פך וכו'. מאן דסביל פמה תרופין וגדופין בכל יומא עלי, מהו אגריה. אינון אמרי פך. מאן דאתענש בכל יומא עלי, מהו אגריה. אינון אמרי פך. הה"ד, הנה שכתו אתו ופעולתו לפניו.

ש מהו ופעולתו. אלא כמה דכתיב, מה רב טובך וגו'. פעלת לחוסים כך. דא הוא פעולתו. נגד בני אדם מהו. אלא נגד עכו"ם. אשר צפנת ליראיך, מהו אשר צפנת. וכי מאן יגזול ויטול מן דוי, מה דהוא בעי למיהב, דכתיב צפנת.

שא אלא פוק וקמי עוכדין דרחמנו דעבד קב"ה, במה דאיהו מחי, ביה יהיב אסנותא. במה מחי בשמאלא, בימינא קריב, ובשמאלא מחי. במה דמחי,

מסורת הזהר

(ז) (ישעיה מ) זיה נו ט"א ש"נ תק"ח ק ט"א ש"ג. (ק) (ישעיה מ) ח"ג ונב. (ו) (תהלים לא) ב"א רעט צ"ג.

הסולם

<p>מאמר</p> <p>דבר זה נתעטרו הצדיקים בגן עדן משבת לשבת אחר. (חסר הסיים).</p> <p>מאמר הנה שכתו אתו ופעולתו לפניו</p> <p>רצח תו פתח ואמר וכו': עוד פתח ואמר, על הר גבוה עלי לך מבשרת ציון וגו'. על הר גבוה, היינו ודאי הר העברים, המקום שמשה נקבר בו. והרי העמדנו, שהשכינה תעלה שמה, ותבשר אל העולם. אבל הכל היא, כלומר שכל הפשטים כוללת המלה מבשרת ציון, מבשרת ציון זו היא, תפצי בה, שהיא אשת נתן בן דוד, שהיא אמו של משיח, מנחם בן עמיאל. שהוא יצא מחלציה, והיא תצא ותבשר על הגאולה, והיא בכלל מבשרת ציון.</p> <p>רצט קלא ישתמע בעלמא וכו': קול ישמע בעולם, ושני מלכים יתעוררו בעולם לערוך מלחמה, ואז יצא השם הקדוש למלוך על העולם. מה תבשר ותאמר. היינו, הנה ה' אלקים בתוך יבא וזרועו מושלה לו. הנה שכתו אתו ופעולתו לפניו. הנה שכתו אתו,</p> <p>(דפו"י דף קע"ג ע"א * דף קע"ג ע"ב)</p>	<p>היינו שהקב"ה יכריז בכל הפמליא של מעלה. ויאמר להם התאספו ודונו דין. מי שמסר נשמתו על קדושת שמי מהו שכתו. והם יאמרו כך וכך. מי שסבל כמה חרופים וגדופים עלי בכל יום, מהו שכתו. והם יאמרו כך. מי שנענש בכל יום עלי, מהו שכתו. הם יאמרו כך. ז"ש הנה שכתו אתו ופעולתו לפניו.</p> <p>ש מהו ופעולתו וכו': שואל, מהו ופעולתו. ומשיב, אלא כמו שכתוב, מה רב טובך אשר צפנת ליראיך פעלת לחוסים כך. זו היא פעולתו. נגד בני אדם מהו. ומשיב, אלא כנגד עכו"ם, שכולם ידאו השכר הטוב של הצדיקים. אשר צפנת ליראיך, מהו, אשר צפנת. וכי מי יגזול ויטול מידיו מה שהוא רוצה לתת, שכתוב צפנת. ולמה לו לצפון.</p> <p>שא אלא פוק וקמי וכו': ומשיב, אלא צא וראה פעולת הרחמים שעושה הקב"ה, כי במה שהוא מכה, בו נתן הרפואה. במה הוא מכה</p>
---	--

קמו

ש"ח א"ך

בִּיה זְהִיב אֶסְוֹתָא יְלְעוּלָם, יִכְתִּיב ^(א) מְצַפּוֹן תַּפְתַּח הַרְעָה, וּבְצַפּוֹן מַחִי. ^(ב) דְּמַתְמָן
^(ג) נְפֻקֵי כָּל דִּינִין וְכָל גְּזִירֵי קְשָׁיִין. וּבִיָּה שְׁרֵי כָּל אֲגַר טַב, וְכָל טִיבוֹ, דְּזַמִּין
קַב"ה לְמִיָּהב לְיִשְׂרָאֵל. לְזַמְנָא דְאַתִּי, קָרִי קַב"ה לְצַפּוֹן, וְיִימָא לִיָּה, בְּךָ זְהִיבִית
כָּל טִיבוֹ, וְכָל אֲגַר טוֹב לְבָנִי, דְּסִבְלוּ פְּמָה בִּישִׁין בְּהַאי עֲלָמָא, עַל קְדוּשַׁת שְׁמִי.
הַב אֲגַרִּין טְבִין דְּיִהְיִיתָ בְּךָ.

(ש"ב) הַה"ד ^(א) אֹמַר לְצַפּוֹן תְּנִי וּלְתִימָן אַל תִּכְלָאֵי וְגו'. וְכִי אֶרְחָא הַכִּי
הוּא יְדֵרוּם, לְמַמְנַע בְּרַכָּאן, וְהָא כָּל בְּרַכָּאן מְסַטְרָא דְדֵרוּם, וְכָל טְבִין דְּעֲלָמָא
מְדֵרוּם נְפֻקֵי, וְאִיהוּ אֹמַר ^(ב) לְתִימָן אַל תִּכְלָאֵי.

(ש"ג) אֲלָא בְּהִיא שְׁעָתָא, יִתְעַר קַב"ה לְאַבְרָהָם, וְיִימָא לִיָּה קוּם, דְּהָא
מְטָא זַמְנָא דְאַנָּא פְּרִיק לְבָנְךָ, ^(א) לְמִיָּהב לֹן אֲגַר טַב, עַל כָּל מָה דְּסִבְלוּ בְּגִלוּתָא.
וּמַגּוּ דְאַבְרָהָם הוּהוּ בְּנִכְיֵנוּ דְלַהוֹן, דְּכְתִיב ^(ב) אִם לֹא פִי צוּרִם מְכָרִם, דָּא אַבְרָהָם.
הוּהוּ לִיָּה כְּמָאן דְלָא טַב בְּעֵינֵינוּ, וְאַחְמֵי גְרַמִּיָּה, כְּמָאן יִדְכְּעֵי דִילְקוֹן עַל חוֹבִיָּהוֹן
יִתִּיר, וְיִימָא גְבוּ מְחוֹבִיָּהוֹן, גְבוּ מְחַטְאִיָּהוֹן. א"ל קַב"ה לְאַבְרָהָם, יִדְעָנָא כְּלָא

ח'ופי גרסאות

1 לעלמא, 2 ל"ג כתיב, 3 ומתמן, 4 נפיק; נפיק, 5 ל"ג
דרום למנע ברכאן, 6 ל"ג לתימן, 7 ל"ג ליה, 8 ולמיהב.
9 ל"ג דבעי; דגבי דלהק.

מסורת הזהר

(1) ירמיה (א) ויצא מב צ"ב, (2) ישעיה (ג), (א) (דברים
(ב) יתרו צא צ"מ.

הסולם

הנה שכרו אתו ופעולתו לפניו

תהיה נפרע מחטאיהם. א"ל הקב"ה לאברהם
אני יודע שהכל מה שאמרת הוא רק לפנים,
ולא מאמיתיות הלב, אני גם כן אנהג עמך
לפנים, ואומר לך, **אל תכלאי**, אני רוצה
לרצות אותך בשביל בניך, אל תמנע חסד
מהם, אל תמנע שכר טוב מהם, כמה וכמה
סבלו על עונותיהם. ומשום זה, **אומר לצפון**
תני, שהצפון יתן שכר הטוב והכל, והדרום
אל ימנע, והיינו **אשר צפנת** שהיא לשון
צפון. שהוא הנותן הכל. וזה הוא הדבר של
אותה מבשרת. דהיינו מ"ש לעיל על הר גבוה
עלי לך מבשרת ציון וגו'.

ביאור המאמר. כבר ידעת שאין ג"ר אלא
ע"י הארת החכמה שבשמאל, והיינו רק על ידי
התכללות הימין עם השמאל ביחד, שאז
מתלבשת החכמה בחסדים ומאירים הג"ר.
וכל השכר וכל הטוב שלעתיד לבא, הוא רק
בהארת הג"ר. אמנם אם ע"י חטאי התחתונים
מתגבר השמאל על הימין ורוצה לשלוט בלבדו,
אז נעשה מחלוקת בין ימין לשמאל, וקו הימין
מסיר החסדים שלו מקו השמאל, שאז השמאל
מתכבה, כי אין החכמה יכולה להאיר בלי
חסדים, ומתגלים דינים הקשים שבו, וכן
הימין נשאר ברו"ק בלי ג"ר, כי אין ג"ר אלא
מהארת החכמה שבשמאל. ומחמת זה נחרב
בית

מאמר

מכה. בשמאל, כי בימין הוא מקרב ובשמאל
מכה, הנה כמה שהוא מכה בו נותן רפואה
לעולם. כי כתוב, מצפון תפתח הרעה, שהוא
השמאל. שבצפון הוא מכה, כי משם יוצאים
כל הדינים וכל גזירות הקשות. ובו שורה כל
שכר טוב וכל חסד שעתידי הקב"ה לתת לישראל.
כי לעתיד לבא קורא הקב"ה לצפון, שהוא
השמאל, ויאמר לו כך נתתי כל טוב וכל שכר
טוב לבני שסבלו כמה רעות בעולם הזה על
קדושת שמי. תן כל שכר הטוב שנתתי כך.

(ש"ב) ה"ד אומר לצפון וגו' ז"ש, אומר
לצפון תני ולתימן אל תכלאי וגו'. שואל, וכי
כך הוא הדרך של הדרום, שהוא ימין, למנוע
ברכות, והרי כל הברכות הם מצד דרום,
וכל טוב שבעולם יוצא מדרום, והוא אומר
לתימן אל תכלאי.

(ש"ג) א"ל בהויא שעתא וכו' ומשיב,
אלא בשעה ההיא יעורר הקב"ה את אברהם,
ויאמר לו, קום, כי הגיע הזמן שאני גואל את
בניך ולתת להם שכר טוב על כל מה שסבלו
בגלות. ומתוך שאברהם היה במכירה שלהם
לגלות, שכתוב, אם לא כי צורם מכרם, שזהו
אברהם. ע"כ היה לו כמי שאינו טוב בעיניו,
והראה את עצמו כמי שרוצה שיוכח יותר על
עונותיהם, ויאמר, תהיה נפרע מעונותיהם,

(דפו"י דף קע"ג ע"ב)

קמז

ש"ח ק"ך

איהו מה דאמרת לאנפין. אנא אוף הכי לאנפין. אל תכלאי, אנא בעי לפייסא לך על בנך. לא תמנע טיבו מנהון, לא תמנע אגר טב מנהון, פמה וכמה

מאמר

הסולם

הנה שכרו אתו ופעולתו לפניו

בית המקדש וישראל גלו בין האומות.

שקו הימין הסיר החסדים שלו מן קו השמאל, שע"כ נסתלקו הג"ר ונגלו הדינים של הגלות כנ"ל. הוה ליה כמאן דלא טב בעיניו וכו', שהיה בשורת הגאולה לא טוב בעיניו, שהרי עוד לא עשו תשובה מחטאם, ועלולים להגביר שוב השמאל על הימין, וע"כ, ויימא גבו מחוביהון גבו מחטאיהון, דהיינו שיכבד עליהם הגלות עד שיעשו תשובה, ואז יתיחדו הימין עם השמאל כנ"ל. א"ל קב"ה לאברהם ידענא כלא איהו מה דאמרת, לאנפין, שהקב"ה העירו, שאומר כל זה לא מלב שלם, שהרי גם הקו ימין חסר ג"ר בימי הגלות, וגם הוא משתוקק להתיחד עם השמאל ולגלות הג"ר. אנא אוף הכי לאנפין, כלומר, שאשיב לך על דבריך, ולא לפי לבך, אנא בעי לפייסא לך כי הקב"ה, שה"ס קו האמצעי בא לעשות שלום בין ימין לשמאל, ולפייס הימין שלא יפחד עוד מהתגברות השמאל, לא תמנע טיבו מנהון, שאל תמנע מהם החסד, דהיינו שאל תסיר עוד החסד מן השמאל, ולא תמנע אגר טב מנהון, דהיינו, שאל יעכב הארת הג"ר, עם הסרת חסדו, שמן הג"ר הוא כל אגר טב כנ"ל. וכל זה הוא, מטעם שכבר הגיע הזמן, לגאלם אפילו בלי תשובה, כנ"ל, וז"ש, כמה וכמה סבלו ע"ל חוביהון, דהיינו שכבר קבלו עונשים קשים על עונותיהם בשיעור המספיק שלא ישובו לכסלה עוד. וע"כ הגיע קצם. ובגין כך, אומר לצפון תני, שיתן הארת חכמה שלו ויתגלה הג"ר. ולתימן אל תכלאי, ולדרום, שהוא אברהם, וקו הימין, אומר, שלא יעכב זה, דהיינו שלא ימנע ממנו החסדים, אלא שיתיחד עמו. כנ"ל. והיינו אשר צפנת, מטעם שכל שר הטוב המקווה הוא בצפון. וע"כ אומר מה רב טובך אשר צפנת, כלומר הגנוו ברוח צפון.

וז"ש, ודא הוא מלה דההיא מבשרת, שאומר, על הר גבוה עלי לך מבשרת וגו' הנה שכרו אתו ופעולתו לפניו (כנ"ל באות דצ"ט). כלומר, שמתוך שפעולתו לפניו, דהיינו כל העונשים שסבלו ישראל בגלות עד שנתקבץ לשיעור המספיק לגאלם כנ"ל, ע"כ שכרו אתו, שיוכל ליחד הימין עם השמאל ולגלות הג"ר, שמשם כל שכרו הטוב וגאולת ישראל, כי עתה אין עוד פחד שישוכו לכסלה

ונודע מה שאמרו חז"ל על הכתוב אני ה' בעתה אחישנה. אם זכו אחישנה, אם לא זכו בעתה (סנהדרין צח). ויש להבין, איך אפשר זה, שיגאלו ישראל אפילו אם לא זכו, ועוד עומדים במרדם. והענין הוא, כי הגלות היה מחמת שע"י חטאיהם גרמו שיתגבר השמאל על הימין וישלוט לבדו, שאז מסיר הימין החסדים ממנו וכו' כנ"ל. וע"כ כשישראל עושים תשובה, ומתדבקים בהקב"ה שהוא קו האמצעי, אז חוזר קו האמצעי, ומיחד הימין עם השמאל ומקיים אורות שניהם והחכמה מתלבשת בחסדים, ומתגלים הג"ר, שישראל נגאלים עם הארתם, ומקבלים כל שכרם הטוב. שז"ס אם זכו אחישנה. שעל זה אין זמן קצוב. אלא מתי שעושים תשובה נגאלים. אמנם אם אינם עושים תשובה, יש זמן קצוב המביא את הגאולה אע"פ שלא עשו תשובה. והוא, אחר שאפשר לקבץ כל הדינים הקשים שסבלו ישראל בזמן הגלות, לשיעור שלם, דהיינו באפן שיספיקו, שישראל יפחדו ולא יחטאו עוד, להגביר את השמאל על הימין, כמו שעשו בעת החרבן, אז הם ראויים לגאולה אפילו בלי תשובה. כי גם בלי תשובה מובטחים שלא ישובו לכסלה עוד, דהיינו מחמת רוב הדינים הקשים שסבלו. וז"ס, לא זכו בעתה. שזה נעשה מאליו עם גילוי הדינים שבגלות לשיעור מספיק, ואין צריכים כלל להתעוררות ישראל לתשובה.

וזה אמרו (באות ש"א) ובצפון מתי דמתמן נפקי כל דינין וכ"ל גזירי קשיין, כי כל הגלות, ודינים הקשים שבגלות, באים משליטת שמאל בלי ימין, שה"ס צד צפון. כמו שנתבאר. וביה שרי כל אגר טב וכ"ל טיבו דזמין קב"ה למיהב לישראל, דהיינו שעל ידי השמאל מתגלות הג"ר, שמשם כל השכר וכל הטוב העתיד לבא לישראל. וז"ש (באות ש"ג) בההיא שעתא, דהיינו בזמן הגאולה, יתער קב"ה לאברהם, שה"ס קו ימין, וסוד דרום, ויימא ליה קום, דהא מטא זמנא דאנא פריק וכו' דהיינו, אע"פ שלא זכו, שלא עשו תשובה להדבק בקו האמצעי, כבר, מטא זמנא דאנא פריק, שהגיע הזמן, לגאלם אפילו בלא תשובה. ומגו דאברהם הוה בזבניו דלהון, כי כל הגלות היה, מחמת (דפו"י דף קע"א ע"ב)

ש"ח דף
ק"ז
סָבְלוּ עַל חוֹבֵיהוֹן, וּבְגִינֵי כֶּף אֹמֵר לְצַפּוֹן תְּנִי. וְהֵינּוּ אֲשֶׁר צָפַנְתָּ, וְדָא הוּא מְלָה ׀ דְּהֵיחֵיא מִבְּשָׂרָת.

שד) וְתוּ ׀ תְּבַשֵּׁר זִמְנָא תְּנִינָא, בְּשַׁעְתָּא דְּשִׁכְיִנְתָּא תְּסַלֵּק עַל הַהוּא טוֹרָא עֲלָאָה, וְתַהֲדָּ וְתַבְּשֵׁר ׀ לְאַבְהֵן, מִיַּד תַּהֲדָּ לִירוּשָׁלַם, וְתַחֲמִי לָהּ בְּתַרְבְּנָא. תִּיעוּל לְצִיּוֹן, וְתַמָּן תַּקְרַקְרַק קִינָא כְּמַלְקְדִּמִין, עַל אֲתַר בֵּי מוֹתְבָה, וְעַל ׀ קִנְרָא דִּילָהּ בְּהַהוּא אֲתַר. וְתַמָּן אֹמִיאַת, דְּלֹא תִיטוּל מִתַּמָּן, וְלֹא תַפּוּק, עַד דְּקַב"ה יַפְרוּק לְכַנְהָא, וְדָא תַפְצִי בְּהַ תְּבַשֵּׁר כְּמַלְקְדִּמִין וְאַמְרַת, ׀ צַהֲלִי וְרַנִּי יוֹשְׁבַת צִיּוֹן כִּי גְדוּל בְּקַרְבָּךְ וְגו'. מֵאֵי גְדוּל בְּקַרְבָּךְ. דָּא קַב"ה דְּאִיהוּ אֲתִי לְגַבְהַ, לְאַקְמָא לָהּ וּמַעְפָּרָא, וְיִימָא לָהּ ׀ הַתְּנַעֲרִי מַעְפָּר קוּמִי שְׁבִי יְרוּשָׁלַם. ׀ יְרוּשָׁלַם אִיחִי, וִירוּשָׁלַם שְׁמָה וְדָאִי.

שה) וּבְדָא אוֹף הָכִי, כְּמָה תְּדוּ עַל תְּדוּ תְּדוּ לְצַדִּיקֵיָא בְּגַן עֵדֵן. וּבְגִ"כ זַפְּאָה אִיהוּ, מֵאֵן דְּנִשְׁמַתִּיהָ ׀ בְּשַׁבַּת אֶסְהִידַת קָמִי מְלָפָא, עַל חַדוּשָׁא דְּאוּרִיִּיתָא, דְּקַב"ה, וְכָל פְּמִלְיָא דִּילֵיהּ, וְכָל אֵינּוֹן נִשְׁמַתִּין דְּצַדִּיקֵיָא דְּהוּוּ בְּגַן עֵדֵן, כְּלָהוּ מִתְּעַשְׂרִין בְּהַהוּא מְלָה.

שו) תוּ שְׁמַעְנָא בּוּצִינָא ׀ קְדִישָׁא, דְּכַמָּה יָקָר עַל יָקָר, וְעַטְרָה עַל עַטְרָה, מַעְשְׁרֵן לְאַבוּהַ דְּהַהוּא ב"נ ׀ תַּמָּן, בְּשַׁעְתָּא דְּאָמַר קַב"ה, אֲתַכְנִשִּׁי לְמַשְׁמַע חַדוּשָׁא

מסורת הזהר
1) (ישעיה יב) ח"ג ריב: ג) (שם נב) שמות לב צ"צ.
ס תאכו. ע דתהא. פ מבשר; דבשר; צ לאבות. ק יקרא דיליה.
ר מוסיף מעפרא דציון. ׀ ל"ג ירושלם איהי; ל"ג ירושלם
איהי וירושלם שמה. ת ל"ג בשבת. א ל"ג תמן.

מאמר
הסולם
הנה שכרו אתנו ופעולתנו לפניו
זוהו הקב"ה, שהוא בא אליה להקימה מעפר, ויאמר לה התנערי מעפר קומי שבי ירושלים. השכינה היא ירושלים, וירושלים הוא שמה ודאי.
שה) וּבְדָא אוֹף הָכִי וכו': (זה סיום המאמר שלעיל מאות ר"צ עד אות רצ"ו) ובוה גם כן, כמה שמחה על שמחה יש לצדיקים בגן עדן. ומשום זה, אשרי הוא, מי שנשמתו מעידה בשבת לפני המלך על חידושי תורה שאמרה שהקב"ה וכל הפמליא שלו, וכל אלו נשמות הצדיקים שהם בגן עדן, כולם מתעטרים בדבר חידוש ההוא.
שו) תוּ שְׁמַעְנָא וכו': עוד שמעתי: מאור הקדוש. שכמה יקר על יקר ועטרה על עטרה מעטרים שם את אביו של אותו אדם, שנשמתו מעידה לפני המלך על חידושי תורה שלו, בשעה שהקב"ה אומר לפמליא שלו התאספו לשמוע חידושים ודברים חדשים בתורה של פלוני בן פלוני, שאז מזכיר הקב"ה את אביו של המחודש, כמה הם שנושקים על ראשו, של
לכסלה. כנ"ל. וז"ש (באות רצ"ט) דקב"ה כריו וכו', מאן דמסר נשמתיה וכו', מאן דסביף כמה הרופין וכו' מאן דאתענש כפף יומא וכו', דהיינו שקבץ כל העונשים והדינים הקשים שסבלו ישראל בגלות והוכיח להם שכבר קבלו שיעור המספיק לגאלם. הה"ד הנה שכרו אתנו ופעולתנו לפניו. שמתוך שפעולתנו לפניו שהם העונשים ע"כ שכרו אתנו, כי מתגלים בבת אחת. כמבואר.
שד) וְתוּ תְּבַשֵּׁר, זִמְנָא וכו': ועוד היא תבשר פעם שניה, בשעה שהשכינה תעלה על הר גבוה ההוא, ותלך ותבשר אל האבות, מיד השכינה תלך לירושלים, ותראה אותה בחורבנה. תכנס לציון, ושם תקרקר קיר כבתחילה, על מקום בית ישיבתה ועל יקר שלה שהיה לה באותו מקום. ושם נשבעת, שלא תלך משם, ולא תצא, עד שהקב"ה יגאל את בניה. וחפצי בה זו (הנ"ל באות רצ"ח) תבשר כבתחילה, ואמרת, צהלי ורני יושבת ציון כי גדול בקרבך וגו'. מהו גדול בקרבך, (דפו"י דף קע"ג ע"ב *) דף קע"ד ע"א)

שלה דף

קיה

ומלין חדתין דאורייתא, משמיה דפלוני בר פלוני, כמה אינון דנשקין על גישיה.
ב כמה צדיקיא מעטרין ליה, כד נחתין. זכאה חולקיהון דכל אינון דמשפתדלין
באורייתא, יומא דשבתא משאר יומין. (עד כאן)

רעיא מהימנא

שז) ראשית עריסותיכם חלה פרימו וגו', פקודא דא להפריש חלה
לכהן. חלה הכי חושבניה, מ"ג ביצים, וחומש ביצה, חד מחמש. ואית חומש
חד מן חמשין, דאיהו ה'ן. ודא סימן מג"ן, דאיהו מיכאל גבריאל נוריא"ל.
חלה, שכנתא. דבאתר דאלין מלאכין תמן, אבהן תמן. ובאתרא דאבהן תמן,
שכנתא תמן. וכה ויחל, כה צלינא, הה"ד ויחל משה את פני יי אלקיו.
אדני ידוד אתה החלות להראות את עבדך. וכה חלה זכות אבות. וכה תמה
זכות אבות לרשעים. דהוּו מקבלים אנגרייהו פהאי עלמא.

שח) דמסטרא דימינא, דתמן י' דאיהו חכמה, שרותא דשקמא דיוד, דאיהו
אתוי זכותא על בנהא מימינא, דתמן רמ"ח פקודין דעשה. מסטרא דאת ה'
בתראה, דאיהי לשמאלא דגבורה, דתמן לא תעשה, דאינון שס"ה, דתמן גרונין
רשעים גמורים, תמה לון זכות אבות, ואתהפך לון שם יהו"ה, הוה"י. ואוליפנא
מהמן הרשע, וכל זה אינון שונה לי. (ע"כ רעיא מהימנא).

חלופי גרסאות

ב ל"ג כמה צדיקיא, ג מתעטרין, ד ל"ג ביצים. ה מוסף
ך ביצים. ו ל"ג ובה.

מסורת הזהר

ד ביא רסה צ"ב. ה) שמות לב) וקרא עט צ"מ.
ו) דברים ג) שמות סו צ"ה. ז) (אסתר ה) ת"ז בהקדמה
ט: תק"ה ק ט"ג ש"מ"ג קי ט"ב שכ"ז.

הסולם

ראשית עריסותיכם חלה

ובה חלה, דהיינו מתחלת זכות אבות שהוא
מלשון החילות, ובה מסתיימת זכות אבות
לרשעים, שזכות אבות אינה עומדת להם, כי
הם מקבלים שכרם בעולם הזה.

מאמר

של אבי המחפש, כמה צדיקים מעטרים אותו
כשיורדים. אשרי חלקם של כל אלו העוסקים
בתורה, וביום השבת יותר מבשאר ימים.
(ע"כ רב מתיבתא).

רעיא מהימנא

שח) דמסטרא דימינא דתמן וכו': כי
מצד ימין, ששם י' שהיא חכמה, כי החכמה
בימין והבינה בשמאל, שהם י"ה. שהוא
ראשית שם הויה, השכינה, מראה זכות על
בניה, בשנה שמקבלת מימין, ששם רמ"ח
מצות עשה, שה"ס חסדים. ומצד אות ה'
אחרונה של הויה, שהיא לשמאל מגבורה, כי
המלכות נבנית מצד שמאל, ומטרם שמקבלת
מימין, ששם לא תעשה, שהם שס"ה, שהם
בשמאל, ששם רשעים גמורים גרונים, להם
תמה להם זכות אבות, שאין להם חסדים
מחג"ת הנקראים אבות. ומתהפך להם שם
הויה, אל הוה"י, דהיינו למפרע הרומו על
דיו, ולמדנו מהמן הרשע, שאמר וכל זה
אינון שוה לי שבסופי תיבות מרומו הוה"י.
מכאן שמורה על דינים (ע"כ רעיא מהימנא).
ויאמר

שז) ראשית עריסותיכם חלה וגו':
מצוה זו, הוא להפריש חלה לכהן. חלה חשבון
שלה הוא מ"ג. שזה מראה שאין עיסה חייבת
בחלה אלא אם כן יש בה מ"ג ביצים, וחומש
ביצה, דהיינו אחד מחמשה שבביצה. ויש
חומש אחד מן חמשים, שהוא ה'. והסימן,
מ"גן שהוא מ"ג עם ה' ארוכה. והוא דאשי
תיבות מיכאל גבריאל נוריא"ל, שהם כנגד
חג"ת דו"א, חלה היא השכינה, כי במקום
שאלו מלאכים מג"ן שם, שם הם האבות, שהם
חג"ת, ובמקום שהאבות שם, דהיינו חג"ת,
שם היא השכינה. כי חג"ת ה"ס ג' קוין,
והמלכות היא המקבלת מהם. ובה, במלכות,
ויחל כי בה מתפללים, שהיא נקראת תפלה,
ז"ש ויחל משה את פני ה' אלקיו, אדני
אלקים אתה החילות להראות את עבדך.
(דפו"י דף קע"ד ע"א)

ש"ח **לך**
שט ויאמר יי אל משה לאמר דבר אל בני ישראל וגו' ועשו להם ציצית על פנפי בגדיהם לדורותם וגו'. ר' חזקיה פתח, ויבאני את יהושע הפתח הגדול וגו'. יפמה ופאין אינון ישראל, דקב"ה בעי ביקרהון על כל בני עלמא, ויחב לון אורייתא קדישא, ויחב לון נביאי מהימני, דמדברי להו באורייתא, בארץ קשוט.

ש"י תא חזי, כל נביאי ונביאי דאוקים קב"ה לישראל, פלהו אתגלי קב"ה עלייהו, בדרגין עלאין קדישין, ויחמו זיו יקרא קדישא דמלפא מאתר עלאה, אבל לא קריב פמשה, דתהו קריב למלפא יתיר מכלא, דהא ופאה חולקיה יתיר מכל בני עלמא, דעליה כתיב, פה אל פה אדבר בו ומראה ולא כחידות. ושאר נביאי, הוו חמאן מאתר רחיקא, כמה דאת אמר מרחוק יי נראה לי.

ש"יא א"ר חזקיה, הכי אוליפנא, פתיב וילך איש מבית לוי ויקח את בת לוי. וילך איש: דא קב"ה כד"א ויי איש מלחמה. מבית לוי: דא קב"ה, אתר דחכמה עלאה, ויהוא וזהר מתחברן פחדא, דלא מתפרשן לעלמין. מבית לוי: דאשרי לונתן. כל חידו בבעלמא, הה"ד לונתן זה יצרת לשחק בו. ויקח את בת לוי, דא קב"ה, אתר דנהירו דסיהרא נהיר.

ש"יב ותהר האשה ותלד בן. האשה ודאי, כד"א לזאת יקרא אשה. בקדמיתא בת לוי, הכי הוא ודאי. וכי בת לוי בקדמיתא, וישפא אשה. אלא

מסורת הזהר
ח"ג קעה. רכת. ש: ט) (זכריה ג) וירא קו צ"ה. (במדבר יב) משפטים קלא צ"פ. כ) (ירמיה לא) שמות סא צ"צ. ל) (שמות ב) שמות נד צ"ס. ח) (שם טו) נח ז צ"צ. ו) (תהלים קד) ב"א שטו צ"א. ט) (בראשית ב) ב"א וח צ"ב.
חלופי גרסאות
ז ל"ג כמה. ח נהר. ט דא שארי. י דתרו; לחרו; בלחורוי. ב לעלמא.

מאמר
מאמר לידת משה
הסולם
לידת משה
כתוב, וילך איש מבית לוי ויקח את בת לוי. וילך איש, זה הקב"ה, שהוא ז"א, כש"א ה' איש מלחמה. מבית לוי, זה הקב"ה, שהלך מן המקום שחכמה העליונה וזהר ההוא שהוא בינה עליונה, מתחברים יחד ואינם נפרדים לעולם. ודורש לוי, מלשון דבקות. מלשון לויות. ופירוש אחר, מבית לוי, שהלויתן שהוא יסוד דז"א, השרה כל שמתה בעולם, ודורש, לוי, מלשון לויתן. ז"ש לויתן זה יצרת לשחק בו. ויקח את בת לוי, זהו הקב"ה, שהוא המקום שאור הלבנה מאיר, שהיא המלכות. ושיעור הכתוב הוא, וילך איש, שהוא ז"א, מבית לוי, שהוא א"א עלאין, ויקח את בת לוי, שהיא המלכות, דהיינו שז"א השפיע אורת דא"א עלאין אל המלכות.

ש"יב ותהר האשה ותלד בן: האשה, ודאי, שהיא המלכות, כש"א לזאת יקרא אשה. וזאת
ש"יא א"ר חזקיה וכו': אר"ת, כך למדתי, (דפו"י דף קע"ד ע"א)

ש"ח לך

קב

הכי אוליפנא, אתתא עד לא אנדווגת, אאתקריאת בת פלוני, בתר דאנדווגת. אתקרי אשה, והכא, בת ואשה, כללא בחד דרגא היא.

שיג) ותצפנהו ג' ירחים, אלן תלת ירחין דדינא קשיא שריא בעלמא. ומאי גינהו. תמוז וא"ב וטב"ת. מאי קא משמע לן. דעד דלא נחת משה לעלמא, שכית תנה הוא לעילא, ועל דא אנדווגת ביה שכינתא מן יומא דאתיליד. מכאן אמר רבי שמעון, רוחיהון דצדיקייא שכיחין אינון לעילא, עד לא יחתון לעלמא.

שיד) ולא יכלה עוד הצפינו ותקח לו וגו' מאי ותקח לו תיבת גמא. דתפת ליה בסימנהא, למנהי נטיר מאינון נוני ימא, דשאטין בימא רבא, כמה דכתיב ושמ רמש ואין מספר. והיא תפת ליה למנהי נטיר מנייהו (ה) בתפוי דסטרא דיוכלא יקרא בתרי גוונין, בחיור ואופם, ואנח ליה למשה ולמישט ביניהו, (ו) לאשתמודע ביניהון, בגין דזמין הוא ללסקא ביניהו, זמנא אתרא, לקבלא אורייתא.

שמו) ותירד בת פרעה. דא היא, דאתיא מסטרא שמאלא דדינא קשיא, כמה דאתמר לרחוץ על היאור. על היאור דייקא, ולא על הים. ואי תימא, הא כתיב ומטף אשר הפית בו את היאור. ומשה לא הכה אלא בים, וקרייה קרא יאור. אלא יאור תנה דמתא אהרן על דא דמשה, ושוייה קרא דאיהו עבד.

מסורת הזהר

חלופי גרסאות

(U) (תהלים קד) שמות ס צ"כ. (F) (שמות ז) בשלה קיז ל אקרי. מ רבני ימא בלא יקרא נ; יתירא; דטיטי רובלא יתירא; דטיטירו בלא יתירא. נ ל"ג למישט; לאשתמודע. ס דאשתמודע. ט לאסתלקא.

דרך אמת (H) מכסה ונראה מלשון סתר כמו תסתירו בלא יקירו מכסה בלא כבוד אלא מכוסה בחמר וזפת כנודע.

מאמר

הסולם

לידת משה

וזאת היא שם המלכות. בתחילה קראה בת לוי, וכך הוא ודאי, ולמה קראה תחילה בת לוי ועתה אשה. ומשיב, אלא כך למדנו, אשה, מטרם שנשאת נקראת בת פלוני, ואחר שנשאת נקראת אשה. אף כאן בת ואשה מדרגה אחת היא. דהיינו מלכות, אלא מטרם שלקחה לזוג, נקראת בת לוי, ואח"כ אשה.

שיג) ותצפנהו ג' ירחים; אלו הם ג' ירחים שדין קשה שורה בעולם, ומה הם, תמוז, אב, וטבת. וע"כ השכינה הצפינה אותו. שואל, מה משמיענו בזה. ומשיב, שמשמיענו, שמטרם שירד משה לעולם היה נמצא למעלה, וע"כ נתחברה עמו השכינה מיום שנולד, ושמה אותו. מכאן אמר ר' שמעון, שהרוחות של הצדיקים נמצאים למעלה מטרם שירדו לעולם.

שיד) ולא יכלה עוד הצפינו וגו': שואל, מהו ותקח לו תיבת גמא. ומשיב, שצפתה אותו (דפו"י דף קע"ד ע"א *) דף קע"ד ע"ב

בסמנים, שיהיה נשמר מאלו דגי הים, דהיינו מלאכים עליונים, השטים בים הגדול. שכתוב, שם רמש ואין מספר, והיא כסתה אותו, שיהי נשמר מהם, בצפוי מצד יובל היקר, שהיא בינה. בבי גוונים, לבן ושחור, שה"ס חמר וזפת. כנגד בי קוין ימין ושמאל. כי זפת ה"ס שמאל, אלא שמעורב עם המלכות דמדת הדין, וע"כ האדום שבשמאל נעשה שחור (כנ"ל באד"ר נשא אות רי"ד) שז"ס האי שחור אדום הוא אלא שלקה. והניחה את משה לשוט ביניהם, בין המלאכים, ולהיות נודע ביניהם משום שהוא עתיד לעלות ביניהם בזמן אחר, לקבל התורה.

שטו) ותירד בת פרעה לרחוץ על היאור; זו, בת פרעה, שבאה מצד שמאל של דין הקשה. כמש"א, לרחוץ על היאור, על היאור הוא בדיוק, ולא על הים. כי הים רומז על המלכות, אבל היאור היא דין קשה מצד

קבא

שליח לך

שימוז כהאי גוונא וימלא שבעת ימים אחרי הכות יי את היאור, ואחרן הפה, אלא על דא דאתא מסטרא דקב"ה, קרייה קרא הכות יי, לבתר קרייה בשמא דמשה. ונערוטיה הולכות, אינון שאר משרין דאתין מסטרא דא. **שיז** ותפתח ותראהו את הילד. ותראהו, ותרא מבעי ליה, מאי ותראהו. וקא אמר רבי שמעון לית לך מלה באורייתא, או את חד באורייתא, דלא אית ביה רזין וקירין ועלאין. אלא הכי אולפנא, רשימא דמלכא ומטרוניתא אשתכחת ביה, ואינון רשימא דוא"ו ה"א, מיד ותחמול עליו וגו'. עד פאן לעילא. מפאן ולהלאה לתתא, בר האי קרא, דכתיב ותתצב אחרתו מרחוק. אחרתו דמאן. אחרתו דהאי איהו, דקרא לכנסת ישראל אחרתי, כד"א פתחי לי אחרתי. מרחוק: כד"א, מרחוק יי נראה לי.

שיח מאי משמע. משמע דאינון זכאין, עד דלא נחתו לעלמא, אשתמודען אינון לעילא לגבי פלא, וכ"ש משה. ומשמע דנשמתיהון דצדיקיא, אתמשך מאתר עלאה, כמה דאוקימנא. ורזא דמלה אולפנא, דמשמע דאב ואם אית לנשמתיא, כמה דאית אב ואם לגופא, בארעא.

שימז ומשמע דבכל סטרין, בין לעילא, בין לתתא, מדכר ונוקבא פלא

מטרת הזהר (שם ז) שמות ס צ"ג. ק) (שם ב) שמות סא צ"ט. (שם ז) שיר ה) צו נה צ"ה. ט) (ירמיה לא).
פ עד וליג ע"ד. צ דהא איהו קרא לכי; דהאי קרא לכי; נ; דכ"ח. ק ליג אחרתי.

מאמר	הסולם	לידת משה
מצד השמאל שהמצרים עשו אותו אלוה שלהם (כמ"ש לעיל וארא אות קל"ז) ואם תאמר, הרי כתוב ומטך אשר הכית בו את היאור, ומשה לא הכה אלא הים וקראו הכתוב יאור. הרי שיאור אינו בדיוק, ומשיב, אלא יאור הוא, שהכהו אהרן על ידי משה, ושם אותו הכתוב, כאלו משה הכהו.	עליונים, מכאן ולהלאה מדבר למטה בעולם הזה, חוץ מבכתוב הזה, שכתוב ותתצב אחרתו מרחוק. שואל, אחרתו של מי, ומשיב, אחרתו של ההוא דהיינו ז"א, שקרא את כנסת ישראל אחרתי, כש"א פתחי לי אחרתי. מרחוק, פירושו כש"א, מרחוק ה' נראה לי. ושיעור הכתוב, ותתצב אחרתו של ז"א, שהוא המלכות, על משה, מרחוק, בסו"ה מרחוק ה' נראה לי. שנואית למשה אז מרחוק.	צדית משה
שטז) כהאי גוונא וימלא וגו': כעין זה, וימלא שבעת ימים אחרי הכות ה' את היאור, אע"פ שאהרן הכה אותו, אלא משום שבא מצד הקב"ה שצוה אותו, קראו הכתוב, הכות ה'. ולאח"כ קראו על שם משה, מאותו הטעם. ונערוטיה הולכות הן שאר המחנות הבאות מצד שמאל הזה.	ש"ח) ומשמע וכי: שואל, מה משמע מכל המאמר הזה. ומשיב, שמשמע שאלו הצדיקים מטרים שיורדים לעולם הם נודעים לכל למעלה, וזהו לכל הצדיקים, וכל שכן משה (דהיינו כמ"ש באות שי"ג) ומשמע שנשמותיהם של צדיקים נמשכות ממקום עליון כי מבית צוי רומז מחו"ב עליונים. כמו שהעמדנו (באות שי"א) וסוד הדבר למדנו, שמשמע שיש אב ואם לנשמה, כמו שיש אב ואם לגוף בארץ, (כמ"ש באות שי"א) כי איש זה ז"א, בת צוי, זו היא המלכות, שמזווג נולד נשמת משה.	לידת משה
שיז) ותפתח ותראהו את הילד: שואל, ותראהו, ותרא, היה צריך לומר, מהו ותראהו. והרי אמר ר' שמעון, שאין לך דבר בתורה, או אות אחת בתורה, שאין בה סודות עליונים ויקרים. ומשיב, אלא כך למדנו. רושם של המלך ומטרוניתא, שהם ז"א ומלכות שה"ס ו"ה דהויה, נמצא בו, והם הרושם של ו"ה הנוסף על ותרא, וע"כ כתוב ותראהו. מיד, ותחמול עליו וגו'. ע"כ למעלה. בעולמות (דפו"י דף קע"ד ע"ב)	שיט) ומשמע דבכל סטרין וכי: ומשמע שבכל הצדדים בין למעלה שהם ז"א, ובין למטה	לידת משה

ש"ח לך

קכב

אתיא ואשתכח. וקא אוקמוה רזא דכתיב, ^ט תוצא הארץ נפש תיה. הארץ, דא כנסת ישראל. נפש תיה, נפשא דאדם קנמאה עלאה, כמה דאתמר. אתא רבי אבא ונשקיה, אמר ודאי שפיר קא אמרת, והכא י הוא פלא.

שכ זכאה חולקיה דמשה נביאה מהימנא, על כל שאר נביאי עלמא. בגין כך, לא אשתדל ביה פד אסתלק מעלמא, בר קב"ה, דאעליה לפרגודיה. ועל דא סליק משה בנבואה עלאה, ובדרגין קיריין, מפל נביאי עלמא, ושאר נביאי חמאן בתר כותלין סגיאין.

שכא ^ק ויראני את יהושע הכהן הגדול, מאי קא חמא, דהנה קאים קמי מלאכא, ומתלבש בלבושין מלויכלין, עד דכרוזא נפיק, ואמר הסירו הבגדים הצואים מעליו. אמר רבי יצחק, כתיב הקא ועומד לפני המלאך, מאי לפני המלאך. דהנה דאין דינוי, שהוא דכתיב ביה, ^ק ואל תאמר לפני המלאך כי שגגה היא. מאי קא משמע לן. דכל בר נש דלא זכי בהאי עלמא, לאתעטפא בעטופא דמצוה, ולא תלבשא בלבושא דמצוה. פד עייל בההוא עלמא, קאים בלבושא טנופא, דלא אצטריך, וקאים בדינא עליה.

שכב ת"ח, כמה לבושין מנדמנין בההוא עלמא, וההוא בר נש דלא זכי בהאי עלמא בלבושין דמצוה, ^ט פד עייל לההוא עלמא, מלבשין ליה בחד לבושא דאשתמודע לגבי מאריהון דגיהנם, וההוא לבושא, ווי למאן דאתלבש ביה. דהא

ח'ופי גרסאות
ד כלא הוא. ט כר נטיל.

מסורת זוהר
ט (בראשית א) ב"א קב צ"ב. א) זכריה ג) וירא קי צ"ה. ב) (קהלת ח) יתרו קט צ"ה.

הציצית

הסולם

מאמר

המלאך ומתלבש בלבושים צואים, עד שיצא הכרוז ואמר, הסירו הבגדים הצואים מעליו. אמר ר' יצחק, כתוב כאן ועומד לפני המלאך. מהו לפני המלאך. היינו שהיה דין דינוי, אותו שכתוב בו, ואל תאמר לפני המלאך כי שגגה היא. שהוא המלכות. מהו משמיענו. היינו, שכל אדם שלא זכה בעולם הזה להתעטף בעטוף של מצוה, ולהתלבש בלבוש של מצוה, דחיינו בציצית, כשנכנס בעולם ההוא, עומד בלבוש מטונף, שאינו צריך להיות כך, ועומד עליו בדין.

שכב ת"ח כמה לבושין וכו': בוא וראה, כמה לבושים מודמנים בעולם ההוא, ואותו האדם שלא זכה בעולם הזה בלבושים של מצוה, דחיינו בטלית בציצית, כשנכנס לעולם ההוא, מלבישים אותו בלבוש אחד הנודע לאדוני הגיהנם. ואותו הלבוש, אוי למי שנתלבש בו, כי כמה חוקרי הדין עתידים לאחו

למטה שהם או"א דעוה"ז, הכל בא ונמצא מדבר ונוקבא, וכן העמידו סוד הכתוב, תוצא הארץ נפש תיה. הארץ, זו היא כנסת ישראל, שהיא המלכות. נפש תיה זו היא נפש של אדם הראשון, העליון. כמו שלמדנו. כי המלכות היא אם של נפשו דאדה"ה. בא ר' אבא ונשקו. אמר ודאי יפה אמרת, וכך הוא הכל.

שכ זכאה חולקיה דמשה וכו': אשרי חלקו של משה נביא הנאמן על כל שאר הנביאים שבעולם. משום זה כשנפטר מן העולם לא נתעסק ביה חוץ מהקב"ה, שהעלו למחיצתו. וע"כ עלה משה בנבואה עליונה ובמדרגות יקרות מכל נביאי העולם. ושאר הנביאים ראו מאחורי קירות רבים.

מאמר הציצית

שכא ויראני את יהושע הכהן הגדול: שואל, מה ראה, ומשיב, שהיה עומד לפני (דפו"י דף קע"ד ע"ב)

קבג

שלה דף

כמה *גנדיני נמוסין, זמינין לאתדא ביה, ועיילי ליה לגיהנם. ושלמה מלכא צווח ואמר ב כל עת יהיו בגדיך לבנים.

שכג תאנא ברזא דספרא דצניעותא, ארבע מלכין נפקין לקדמת ארבע. "בהו תליין פענבים באתפלא, צריזן בהו ז' רהיטין, סהדין סהדותא. ולא קיימין בדוכתייהו.

דעיא מהימנא

שכד *ציצית, פקודא דא איהו, לאדפרא כל פקודי אורייתא בגינה. כד"א וראיתם אותו וזכרתם את כל מצות יי' ועשיתם אותם. דא איהו סימנא דמלכא, לאדפרא ולמעבד.

שכה כתיב ועשית ציץ זהב, והא אוקימנא רזא דציץ לאתעטרא ביה פהנא רבא. ודא איהו ציץ, לאסתפלא ביה עיינין, דאיהו סימן דעלמא עלאה, דאתעטר ביה פהנא רבא.

שכו ובגין כן אסתפלולתא דיליה מכפרא על עזות פנים, דלא קיימא

חלופי גרמאות

מסורת הזהר

(ג) (קהלת ט) תרומה קעא צל. ד) (שמות כה) פקודי צג
א) ל"ג סהדותא. ב) תוספתא.
צ"כ.

הציצית

הסולם

מאמר

מלכות, ולא ד"א. הטעם הוא, מפני שחגת"ם דו"א אינם מאירים בהארת החכמה במקומם עצמם כד"א, אלא במקום המלכות, וע"כ מרומזים במקום המלכות שה"ס ציצית. וז"ש, ולא קיימין בדוכתייהו. כי הן כנפי הבגדים והן הציצית והן הכריכות, הכל הוא בחינת מלכות. כי אין להם גילוי במקום ד"א. ועי' להלן (אות של"ג).

דעיא מהימנא

שכד **ציצית פקודא דא** וכו': הציצית, מצוה זו היא לזכור כל מצות התורה בשבילה. כש"א וראיתם אותו וזכרתם את כל מצות ה', ועשיתם אותם. זה הוא סימן המלך לזכור ולעשות.

שכה **כתיב, ועשית ציץ זהב**, וזהו העמדנו סוד הציץ לעטר בו כהן גדול. וזה הוא שנקרא ציץ, שפירושו ראה, מלשון הציץ ונפגע (חגיגה ד') שישתכלו בו העינים. שהוא סימן של עולם העליון שהוא ז"א, ששם סוד ההשפעה של הארת החכמה המכונה הסתכלות עינים שנתעטר בו הכהן הגדול.

שכו **ובגין כך אסתפלולתא דא** וכו': ומשום זה ההסתכלות שלו, של הציץ, מכפרת על עזות פנים, משום שאין עומד לפניו, אלא פנים של אמת, כי הסוד של כל אלו פנים העליונים, שה"ס

לאחזו בו, ומכניסים אותו לגיהנם. ושלמה המלך צווח ואמר, בכל עת יהיו בגדיך לבנים.

שכג **תאנא ברזא דספרא וכו'**: למדנו בסוד ספרא דצניעותא, (אות ט"ו ט"ז) ארבעה מלכים שהם חגת"ם דו"א, יוצאים ונאצלים לפני ארבעה, שהם חכמה, ובינה, וימין דדעת, ושמאל דדעת. חסד מחכמה, גבורה מבינה, ת"ת מימין דדעת, מלכות משמאל דדעת. וחגת"ם תלויים בחב"ד כענבים באשכול. כלומר שנמשכים ויונקים מהם, כל אחד מהבחינה שכנגדו. ונכללים בהם, בחגת"ם, ד' רצים שבד' ספירות חגת"ם, יש ז"ס חג"ת נהי"מ. מעידים עדות, שמגלים הארת חכמה שנקראת עדות, ואינם עומדים במקומם, בשעה שמעידים עדות. כלומר בשעה שמגלים הארת חכמה אינם עומדים במקומם, כד"א, אלא במקום המלכות. שאין חכמה מגולה אלא במלכות (כנ"ל ב"א דף רע"ו ד"ה ועוד כמה).

פירושו: **ארבע מלכין**, שהם חגת"ם דו"א, הם רומזים על ד' ציצית, וד' כנפות שהציצית תלויות בהם, הם רומזים על ד' בחינות מוחין, חו"ב, וימין דדעת, ושמאל דדעת, שחגת"ם, שהם ד' ציצית, תלויות בהם כענבים באשכול, וז' כריכות שאנו עושים בכל ציצה, רומזים על ז"ס הכלולות בחגת"ם. ואע"פ שאלו ד' מלכים חגת"ם, הם כד"א, וציצית הם בחינת

(דפו"י דף קע"ה צ"א * דף קע"ד ע"ב)

קבד ש"ח דף

לקמיה, אלא פנים דקשוט, רזא דכל אינון פנים עלאין, דאינון פנים דקשוט, פנים דאמת. דכלילן באמת דיעקב.

שכז ציצית איהו נוקבא, רזא בעלמא תתאה. אסתפלותא לאדכרא. ציץ דכר, ציצית נוקבא*, ודא לכל בר נש. ציץ לכהנא.

שכח ותנינן, אסור לאסתפלא בשכינתא, בג"כ אית תכלא, דבגין דתכלת, איהו פרסייא לבית דוד, ותקונא דיליה. ודא איהו דתכלא ימן קדם יי' לדתלא משהוא אתר. ועל דא וראיתם אותו וזכרתם את כל מצות יי', ודא פרסייא דדיינין בה דיני נפשות, במה דאוקמוה, דכל גוונין טבין לחלמא, בר תכלא, דאיהו פרסייא דסליק בדינא דנפשות.

שכט כתיב ונתנו על ציצית הכנף פתיל תכלת. ונתנו על הכנף לא כתיב, אלא ונתנו על ציצית. דדא איהו דחפי על שאר חוטיין.

חלופי גרמאות

ג ל"ג דכר. ד גוון. ה דאיהו. ו ל"ג מן מן ער מההוא. ז דיינין.

הציצית

הסולם

מאמר

המלכות, שלא להמשיך החכמה ממנה ממעלה למטה, ומי שממשיך החכמה ממעלה למטה היא מתעוררת עליו ולוקחת נשמתו. וז"ש, אסור לאסתכלא בשכינתא, החכמה נקראת הסתכלות עינים, שאסור להמשיך אותה ממעלה למטה כנ"ל, בגין כך אית תכלא, משום זה יש תכלת בציצית, בגין דתכלת איהו כרמיא לבית דוד, שהוא כסא דין אל המלכות הנקראת בית דוד, ותקונא דיליה, שהתכלת הוא תקון המלכות, לשמרה שלא ימשיכו ממנה החכמה, ממעלה למטה. וכיון שסוד הציצית ה"ס הארת החכמה, כנ"ל בסוד ציץ וציצית, ע"כ צריכים לשום עליהם תכלת לשמירה. שלא ימשכוה רק ממטה למעלה. וז"ש, וע"ד, וראיתם אותו וזכרתם את כל מצות ה' וגו' שמפחד התכלת תזכרו לקיים כל מצות ה' כהלכתן. וע"י היטב לעיל (אות קכ"ד) בהסולם, ששם הארכנו.

שכט כתיב, ונתנו על גו': כתוב, ונתנו על ציצית הכנף פתיל תכלת. ונתנו על הכנף לא כתיב, אלא ונתנו על ציצית, כי זה הוא המכסה על שאר החוטים. כלומר, שציצית, רומזת על הארת חכמה, ע"כ רק הם צריכים כיסוי ושמירה מן פתיל התכלת, וע"כ כתוב ונתנו על ציצית.

וראיתם

(דפו"י דף קע"ד ע"ב * דף קע"ה ע"א) *תוספת ביאור בתע"ס חלק יג עמ' אישש אות קלט

שה"ס הארת חכמה המלובשת בחסדים, שנקרא פנים. שהם פנים של אמת, היינו פנים של אמת הכלולים באמת של יעקב, שהוא ז"א. בסו"ה תתן אמת ליעקב.

שכז ציצית איהו נוקבא וכו': ציצית היא נקבה, שהיא סוד עולם התחתון, דהיינו מלכות. שהיא הסתכלות לזכור. דהיינו כמ"ש, וראיתם גו' וזכרתם. ציץ הוא זכר, דהיינו ז"א. ציצית היא נקבה, שהיא מלכות, וזה ציצית, היא לכל אדם. ציץ, הוא רק לכהן.

שכח ותנינן אסור לאסתכלא וכו': ולמדנו, אסור להסתכל בשכינה. משום זה יש תכלת בציצית, משום שתכלת הוא כסא לבית דוד שהוא המלכות, ותקון שלו. וזה הוא כדי לירא מפני ה', לירא ממקום ההוא, וע"כ, וראיתם אותו וזכרתם את כל מצות ה'. ותכלת, הוא כסא שדנים בו דיני נפשות, כמו שהעמידוהו, שכל הצבעים טובים לחלום חוץ מתכלת, שהוא כסא העולה בדיני נפשות.

פירושו. תכלת, ה"ס התכללות בגוון אוכמא, שהיא כח המסך דנקודה דמנועולא שה"ס מלכות דצמצום א' הבלתי ממותקת בבינה, וכיון שיש התכללות הו' בתכלת, ע"כ ה"ס כסא, שדנים בה דיני נפשות, שהיא שומרת על

קבה

שלה לך

של וראיתם אותו וזכרתם, וכתיב, וזכור את אשר עשה לך עמלק. מ"ט דא. אלא לברא דפריץ גדרא, ונשכיה פלפא. כל זמנא דאבוי בעי לאוכחא לבריה, תהו אמר הוי דכיר פד נשיך לך פלפא. אוף הקא וראיתם אותו וזכרתם, דדא איהו אַתְר דסלקין נשמתין למידן.

שלא פגוונא דא, ונהיה כל הנשוד ונראה אתו וחי, אמאי. אלא פד סליק לעינוי, וחימי דיוקנא דההוא דנשיך ליה, תהו דחיל, וצלי קדם יי, ותהו ידע דאיהו עונשא דחייביא. כל זמן דברא חמי רצועה דאבוי, דחיל מאבוי. אשתויב מרצועה, אשתויב מפלא. מאן גרים ליה לאשתויבא. ההוא דחמי בעינוי ההוא רצועה, ההוא רצועה גרים ליה לאשתויבא. וע"ד ונראה אתו וחי, חמי רצועה דאלקי ליה, ואיהו עביד ליה לאשתויבא. אוף הקא וראיתם אותו וזכרתם, ועשיתם ודאי. ואי לאו, הא רצועה, דהאי יגרום לכוון, למחוי תבין לפולחנא דילי תדיר, וכדין ועשיתם.

שלב ולא תתורו אתרי לבבכם, ימנע מנכון בישין ארחין אתרנין, ודאי לא תתורו, ולא תעבדו בישין. ועל דא סלקא גוון תכלא. דא תכלת, דמאי לפסא הפבוד, מה פסא הפבוד, עביד לבר נש למחוי לארחא דמישר, לדפאה ליה. אוף האי תכלת, עביד לב"נ למחוי בארח מישר, ודאי דכלא אית לדחלא מהאי אתר, למיחוי במישר.

שלא פתיב מנפך הארץ זמירות שמענו צבי לצדיק ואומר רזי לי וגו'.

חלופי גרמאות

ח גוריה. ט ל"ג ליה; קא. י ואיהו. כ ל"ג מן לאשתויבא. ער לאשתויבא. ז טבין.

מסורת הזהר

ה (דברים כה). ו (במדבר כא) בהשמטות ח"ב רעב. ז (ישעיה כז) ח"ג רפד. ז"ח ל ט"ג שי"א שיד. ז (ישעיה כז) ח"ג רפד.

הציצית

הסולם

מאמר

הרצועה גרמה לו להנצל. וע"כ, וראה אותו וחי, ראה הרצועה שהכה אותו, והיא גורמת לו להנצל. אף כאן, וראיתם אותו וזכרתם, ועשיתם ודאי. ואם לא, הרי הרצועה, דחיינו התכלת, שזה יגרום לכם שתשובו אל העבודה שלי תמיד. ואז ועשיתם.

שלב ולא תתורו אתרי לבבכם: שראיתם התכלת תמנע מכם דרכים רעים אחרים, ודאי לא תתורו ולא תעשו רעות. וע"כ עולה על הציצית מראה תכלת. תכלת זה, דומה לכסא הכבוד. מה כסא הכבוד עושה את האדם שילך בדרך הישר לטהר אותו, כן תכלת זו עושה את האדם ללכת בדרך הישר, ודאי שלכל אדם יש לפחד ממקום זה ללכת בדרך הישר.

שלב כתיב, מנפך הארץ וגו': כתוב, מנפך הארץ זמירות שמענו צבי לצדיק ואומר רזי לי וגו'. מנפך הארץ, זהו הכנף של ציצית, שהוא

של וראיתם אותו וזכרתם: הוא כמו שכתוב, וזכור את אשר עשה לך עמלק. מה זה הטעם. אלא בדומה, לבן שפרץ גדר ונשכו כלב. כל פעם שאביו רוצה להוכיח את בנו, הוא אומר, הוי זוכר, כשנשך אותך הכלב. אף כאן וראיתם אותו וזכרתם. כי התכלת הוא מקום שהנשמות עולות בו לדון אותם. וע"כ הוא דומה להכתוב, וזכור את אשר עשה לך עמלק.

שלא פגוונא דא, והיה וגו': כעין זה, והיה כל הנשוד וראה אותו וחי. למה. אלא, כשמעלה לפני עינוי ורואה הצורה של אותו שנשכו חי מפחד והתפלל לפני ה'. והי יודע שזה היא עונש לרשעים. כל זמן שהבן רואה הרצועה של אביו הוא מפחד מאביו, ניצל מן הרצועה ניצל מכל. מי גרם לו להנצל, הוא מה שראה בעינוי אותה רצועה, נמצא שאותה (דפו"י דף קע"ה ע"א)

קבו

ש"ח אף

מכנף הארץ, דא כנף דציצית, דאיהו כנף הארץ. זמירות שמענו, אלין שאר חוטיין, דנפקין ופליין מאתר עלאה, גו אינון שבילין עלאין, דנפקין מחכמה עלאה. צבי לצדיק, דא צדיק חי העולמים, דאינון חוטיין אינון שפירו דיליה, דהא מניה נפקין, וכל חוטא פלילא בתרין סטריין. וכד אסתפלנא, אמינא רזי לי רזי לי, דהא מגו רזא עלאה דכל מהימנותא נפקין. וכד אסתפלנא בתכלת, וחקמינא רצועה לאלקאה, אתר דחילו למדחל, אמינא אוי לי, דכני נשא לא נדעי לאשגחא ולאסתפללא על מה מתענשין לשקרא, בהאי בוגדים כגדו, דהא קורין ק"ש בלא ציצית, וסהדין סהדותא דשקרא, ואלין אינון בוגדים דכגדו, משקרי דגרמיהו.

ש"ד וכגד בוגדים כגדו, לבושא דלהון בלא ציצית, אקרי כגד בוגדים. לבושא דאינון בוגדים דכגדו, דמשקרי וסהדין סהדותא דשקרא בכל יומא. ווי לון, ווי לנפשיהון, דסלקי בההוא פרסייא דתכלא למידן. ועליהו פתיב, דובר שקרים לא יכון לנגד עיני, והוא כגד דלהון אשתמודע לגבי כל מאריהון דדינין. ווי לון, דלית לון חולקא בעלמא דאתי. ופאין אינון צדיקייא, דמלבושיהון ותקוניהון אשתמודעין לעילא, לאוטבא לון בהאי עלמא ובצלמא דאתי. ¹

ש"ה פקודא דא מצות ציצית, כליל תכלת ולבן, דינא ורחמי בנונא. אשא תונרא לא אכיל, תכלא אכיל ופשי. ² ותאכל העולה, תונור מימינא, תכלת

מסורת הזהר
(ח) (תהלים קא) ב"ב רטו צ"ב. (ט) (ד"ב י').
1 מ ל"ג וסהדין. 2 בדפוס"י כתב שמות מ"ג א' והיה לאות וכו'.

מאמר	הסולם	הציצית
<p>שהוא כנף הארץ, דהיינו כנף המלכות שנקראת ארץ. זמירות שמענו, אלו כל החוטים היוצאים ותלויים ממקום עליון, תוך אלו השבילים העליונים היוצאים מחכמה עליונה, כי החוטים, ה"ס חגת"מ דז"א, היוצאים מחב"ד העליונים (כנ"ל אות שכ"ג ע"ש) צבי לצדיק, דא צדיק חי העולמים, שהוא יסוד דז"א, שאלו החוטים דציצית שהם חגת"מ דז"א, הם היופי שלו. משום שממנו יצאו ונתנו אל המלכות. וכל חוט כלול בב' צדדים, דהיינו מחסדים וחכמה, שהם ימין ושמאל. וכשאני מסתכל אני אומר, רזי רזי רזי רזי. כי מתוך סוד העליון של כל האמונה הם יוצאים. שהם כללות כל אודות המלכות, הנקראת אמונה. וכשאני מסתכל בתכלת, ואני רואה רצועה להכות, שהוא מקום היראה כדי לירא, אני אומר אוי לי שבני אדם אינם יודעים להשגיח ולהסתכל על מה הם נעשים לשקר, בוה בוגדים כגדו. כי קוראים (דפוס"י דף קע"ה ע"א)</p>	<p>קריאת שמע בלא ציצית, ומעידים עדות שקר, ואלו הם בוגדים שבגדו. שמשקרים בעצמם. ש"ד וכגד בוגדים כגדו וכו': הלבוש שלהם כשהוא בלא ציצית נקרא כגד בוגדים, דהיינו, לבוש של אלו בוגדים שבגדו שמשקרים ומעידים עדות שקר בכל יום, אוי להם אוי לנפשם, כי עולים אל כסא התכלת לדון אותם, ועליהם כתוב, דובר שקרים לא יכון לנגד עיני. כגד הוא שלהם נודע לכל בעלי הדין. אוי להם שאין להם חלק בעולם הבא. אשריהם הצדיקים שמלבושיהם ותקוניהם נודעים למעלה להטיב להם בעולם הזה ובעולם הבא.</p> <p>ש"ה פקודא דא מצות וכו': מצוה זו היא מצות ציצית, כלולה תכלת ולבן, דהיינו ד' חוטים לבנים, וחוט א' של תכלת, שהם דין ורחמים באש. אש לבנה אינה אוכלת, תכלת אוכלת ומכלה את הכל. ותאכל העולה. היינו אש לבנה מימין, ואש תכלת משמאל. עמוד</p>	<p>חלופי גרסאות</p>

ש"ח אף

קבו

משמאלא. עמוּדא דאמְצעיִתא יחוד בין תְּבוּיָהוּ, זְרוּק. ובג"ד אוּקמוּהּ מאַרי
מתְּנִיתִין, מאימְתי קורִין אַת שְׁמַע בְּשַׁחְרִית, מְשִׁיפִיר בין תְּכַלַּת לְלַבָּן. ובג"ד
תְּקִינוּ פְּרֻשֶׁת צִיצִית לְמַקְרִי לָהּ בְּיַחְדָּא. (ע"כ רעיא מהימנא) ^ט

ש"ז) אָמַר רבִּי יְהוּדָה, כַּמָּה סְהָדֵי עֵבִיד קב"ה לְאַסְתְּרָא בְּהוּ בְּכַנֵּי נֶשֶׁא,
וְכַלְהוּ בְּעֵיטָא וּבְסַתְרוֹתָא קְיִימִין לְקַבְּלֶיהָ. קָם בְּצַפְרָא אוּשֵׁיט רְגְלוֹי לְמַהֲרָ,
סְהָדֵיָא קְיִימִין לְקַבְּלֶיהָ, מְכַרְיִין וְאַמְרִין, רְגְלוֹי חֲסִידֵי יִשְׁמֹר וְגו' . שְׁמֹר
רְגְלֶךָ כַּאֲשֶׁר תִּלְךָ. פִּלְס מְעַגַל רְגְלֶךָ. אֶפְתַּח עֵינָי לְאַסְתְּרָא בְּעֵלְמָא, סְהָדֵיָא
אַמְרִי, עֵינֶיךָ לֹנְכַח יְבִיטוּ. קָם לְמַלְלָא, סְהָדֵיָא אַמְרִי נְצוּר לְשׁוּנְךָ מֵרַע וְגו' .
אוּשֵׁיט יְדוֹי בְּמַלֵּי עֵלְמָא, סְהָדֵיָא אַמְרִי סוּר מֵרַע וְעֲשֵׂה טוֹב.

ש"ח) אֵי צִיַּת לָהּ, יְאוּת. וְאֵי לָא, כְּתִיב וְהִשְׁטָן עוֹמֵד עַל יְמִינוֹ לְשִׁטְנוֹ.
כְּלָהּ סְהָדִין עָלֶיהָ בְּחוּבוֹי לְעֵילָא. אֵי בְּעֵי ב"ג לְאַשְׁתְּרָא בְּפוֹלְחָנָא דְקב"ה,
כְּלָהּ סְהָדִין סְנִיגוּרִין קַמֶּיהָ, וְקְיִימִין לְאַסְתְּרָא עָלֶיהָ טְבָאן, בְּשַׁעְתָּא דְאַצְטְרִיָּה לִיהָ.
ש"ח) קָם בְּצַפְרָא, מְכַרְךָ כַּמָּה בְּרַכָּאן. אַנַּח תְּפִילִין בְּרִישֵׁיהָ בֵּין עֵינָיו.
בְּעֵי לְזַקְפָּא רִישֵׁיהָ, תְּמֵי שְׁמָא קַדִּישָׁא עֲלָאָה, אַחִיד וְרָשִׁים עַל רִישֵׁיהָ. וְרַצוּעִין
תְּלִין מַהֲאֵי גִיסָא וּמַהֲאֵי גִיסָא עַל לִבֶּיהָ. הָא אֶסְתְּפַל בִּיקְרָא דְמֵאֲרִיָּה. אוּשֵׁיט
יְדוֹי, תְּמֵי יָדָא אַחְרָא, מֵתְקַשְׂרָא בְּקִשּׁוּרָא דְשְׁמָא קַדִּישָׁא. אַהֲדָר יְדֵיהָ וְאַסְתְּפַל
בִּיקְרִיָּה דְמֵאֲרִיָּה. אַתְעֲטָף בְּעֵטוּפָא דְמַצְוָה, בְּאַרְבַּע זַיְזִין דְקְסוּתִיָּה, אַרְבַּע

מסורת הזהר
ט' (ש"א ב) ב"א קמט צ"ג. כ) (קהלת ד). ל) (משלי ד) וישוב עב צ"ה. מ) (שם) וישוב עב צ"ה. נ) (תהלים לד) משפטים קמט צ"ק. ס) (שם). ט) (זכריה ג) לעיל אות שכא צ"א.

הפוסקים

נצור לשונך מרע וגו'. מושיט ידיו לדברי העולם, אומרים העדים, סור מרע ועשה טוב. שלז) אֵי צִיַּת לָהּ וכו': אם שומע להם, טוב. ואם לא, כתוב, והשטן עומד על ימינו לשטנו. כולם מעידים עליו על עונותיו למעלה. ואם רוצה האדם לעסוק בעבודת הקב"ה, כל העדים נעשים מליצים טובים עליו, ועומדים להעמיד עליו עדות טובה בשעה שצריך לה.

שלז) אָמַר רבִּי יְהוּדָה וכו': אר"י, כמה עדים עשה הקב"ה להעיד בבני האדם, וכולם בעצה, ובעדות עומדים כנגדו. קם בבוקר ופושט את רגלו ללכת, העדים עומדים כנגדו ומכריזים ואומרים, רגלי חסידיו ישמור וגו'. שמור רגלך כאשר תלך. פלס מעגל רגלך. פותח עיניו להסתכל בעולם, אומרים העדים, עיניך לנכח יביטו. קם לדבר, אומרים העדים, (דפו"י דף קע"ה ע"א * דף קע"ה ע"ב)

שלה דף

קכה

מלכין נפקין לקדמות ארבע. ארבע סהדי קשוט דמלכא, תלייא מארבע זינן, ותליין בהו פענבים באתפלא.

שלא מה אתפלא, דאיהו חד, ותליין ביה כמה ענבים, מהאי סטר ומתאי סטר. כף האי, מצנה תדא, ותליין ביה כמה ענבים, וזגין וזמורין צרירין בהו, שבעה רהיטין אלן אינון שבעה צרירין התכלתא, דבעי לכרכא ביה בכל חד וחד, או לאסגאה עד תליסר, מאן דיוסיף, לא יוסיף עליהו על תליסר. מאן דמעט, לא ימעט משבעה.

שמי ותאנא, האי תכלת, הוא רזא דדוד מלכא. ודא חוטא דאברהם, דזכה ביה לבנוי בתרוי. מאי תכלת. תכלית דכלא. רבי יהודה אומר, כסא הכבוד אקרי. **שמוא** רבי יצחק אמר, שבעה פריכין דאיהו שכינתא ושביעתא דכלא ודאי. דהא היא מתברכא משיפתא אחרנין, על דא דצדיק. ואי תלת עשר, תלת עשר אינון, כמה דאוקמוה בתלת עשר מילין. והאי היא פתחא דכלהו.

שמוב והיא חוטא חד, ורשימא בגוונתא, וגוונא דילה נפיק, מחד נוניא דאזיל בים כנרת. וכנרת על שמה אתקרי. ועל דא, כנור הנה תלוי לעילא מערסא דדוד, דהא ודאי איהו כנור דדוד, מנגן מאליו למלכא קדישא עלאה. ובג"כ, גונוי עייל עד רקיעא, ומרקיעא עד כורסייא.

חלופי גרמאות

ע ל"ג ארבע. פ ל"ג על תליסר. צ ל"ג תכלת. ק מוסיף וכלא ודאי. ד ל"ג שביעתא. ט בגוונא. ת שמוא. א מוסיף דהא דוד.

הציצית

הסולם

מאמר

כי תקונה, הוא תכלית כל העולמות. ר' יהודה אומר היא נקראת כסא הכבוד. שהוא מלכות.

שמוא ר' יצחק אמר וכו': רי"א ד' כריכות שכורכים על הציצית, היא השכינה, שהיא שביעית הכל ודאי, כי היא מתברכת משש ספירות האחרות חג"ת נה"י על ידי הצדיק, שהוא יסוד, וע"כ כוללת כל הז'. ואם עושים י"ג כריכות, י"ג הן כמו שהעמידוהו בי"ג מדות הרחמים. והמלכות היא הפתח של כולם וע"כ כוללת י"ג.

שמוב והיא חוטא חד וכו': והיא, התכלת, היא חוט אחד ורשום בצבעיה, והצבע שלה יוצא מדג אחד ההולך בים כנרת, ונקרא כנרת, על שם המלכות. ועל זה כנור היה תלוי למעלה ממטתו של דוד, אשר כנור ה"ט המלכות, כי היא ודאי כנור של דוד המנגן מאליו למלך הקדוש העליון, שהוא ז"א. וע"כ צבעיו של תכלת, עולה עד לרקיע, שהוא ז"א. ומרקיע עד הכסא, שהיא בינה.

והכא

כנפות כסותו, ארבעה מלכים יוצאים לפני ארבע, דהיינו ד' עדי אמת של המלך, שהם ד' ציצית, תלויות מארבע כנפות, ותלויות בהם כענבים באשכול. (וכבר נתבאר כל זה באות שכ"ג).

שלט מה אתכלא דאיהו וכו': מה אשכול, שהוא אחד, ותלוים בו כמה ענבים מצד זה ומצד זה, כך זה, הציצית, הם מצוה אחת ותלוים בו כמה ענבים וזגים וזמורות. דהיינו כמה מיני מדרגות כנ"ל. כרוכים בהם ד' רצים. אלו הם, ד' כריכות של תכלת, שצריכים לכרוך בכל אחת ואחת (כנ"ל אות שכ"ג) או להרבות עד י"ג כריכות. מי שמוסיף אל יוסיף עליהם על י"ג. ומי שמעט אל ימעט משבע.

שמי ותאנא האי תכלת וכו': ולמדנו, תכלת זו היא סוד דוד המלך. דהיינו מלכות, וזה החוט של אברהם. דהיינו בחינת המסך דקו ימין בסוד נקודת החולם (ב"א ט"ו ד"ה החיא) ששם הוא נמתק בבינה, שזכה בו לבניו אחריו. מהו תכלת. היינו תכלית הכל.

(דפו"י דף קע"ה ע"ב)

קבט

שלח דף

שמוג) והכא כתיב מצוה, כד"א * מצות המלך היא. * מדוע אתה עובר את מצות המלך. * כי מצות המלך. ותאנא, יסודא ושרשא ב במלכא מתעטרין פחדא. והאי הוא דדוכרנא ופתחא לכל שאר כתרין. דכתיב, פתחו לי שערי צדק. וכתיב, * זה השער לי. וע"ד כתיב, וראיתם אותו וזכרתם את כל מצות יי, לאכללא בהאי כל שאר כתרין. וע"ד אינון סהדי סהדוּתא, ולא קיימי בדוכתייהו בגין דאיהי מצות.

שמד) ותנינן, תשמישי מצוה, נזרקין. ואי תימא, הא לולב וערבה וכו', תשמישי קדושה אינון, אמאי נזרקין. אלא תשמישי קדושה, בגין דרשימין בכתיבה דשמא וקדישא.

שמה) א"ר יצחק, אינון חוטין, לאחזאה היף תליין מפאן ומפאן, לד' סטרי עלמא, מהאי אתר. ואיהי שלטא על פלא. ברזא דלב, דאיהי לפא דכל האי עלמא, ולפא דעלאי, ותליא בלב עלאה. וכלא הוא בלב, דנפק מחכמה עלאה. א"ר יצחק, שעורא דהאי, ואורכא דהאי, אתמר באינון גליפן דר' אלעזר.

חלופי גרסאות

ב במלכו, ג כתר. ד מצוה. ה ל"ג מן תשמישי עד אלא. ו מוסיף קדישא, שיש חילוק בין תשמישי קדושה ורשימין בכתב גנוזין וראיין רשימין בכתב נזרקין אע"פ שהן תשמישי קדושה. ז וא.

מסורת הזהר

פ (מ"ב יח). צ (אסתר ג) ח"ג פב: ת"ז בהקדמה י. ק (נחמיה יא. ד) (תהלים קיח) ב"א שלט צ"ג. ו (תהלים קיח) בשלח מג צ"ש.

הציצית

הסולם

מאמר

שמד) ותנינן תשמישי מצוה וכו': ולמדנו תשמישי מצוה, דהיינו של המלכות, נזרקים. ואם תאמר, הרי לולב וערבה, אשר לולב רומז על יסוד דז"א, והערבות לנו"ה דז"א, וא"כ אינם תשמישי מצוה, אלא תשמישי קדושה, דהיינו בז"א, ולמה הם נזרקים. ומשיב. אלא תשמישי קדושה היינו משום שרשומים בכתב של שם הקדוש. אבל לולב וערבה, אע"פ שרומזים על ז"א, מ"מ הם כתשמישי מצוה, ונזרקים.

שמג) והכא כתיב מצוה וכו': וכאן כתוב מצוה, דהיינו וזכרתם את כל מצות ה'. משום שהמלכות נקראת מצוה, כש"א, מצות המלך היא. הרומז למלכות. מדוע אתה עובר את מצות המלך. כי מצות המלך. שכל אלו רומזים על המלכות הנקראת מצות המלך. ולמדנו, היסוד, שהיא ספירה אחרונה דז"א, והשורש, שהוא הכתר, שהוא שורש כל מתעטרים יחד במלכות. וזו המלכות, היא הזכרון והפתח לכל שאר הספירות. שכתוב, פתחו לי שערי צדק. שהיא מלכות הנקראת צדק. וכתוב אחריו, זה השער לה. להיותה השער לכל הספירות. וע"כ כתוב וראיתם אותו וזכרתם את כל מצות ה', שהכתוב בא לכלול בזה, במלכות, כל שאר הספירות אשר במלכות הנקראת מצוה, נקראות כל הספירות הנכללות בה בשם מצות, וע"כ למדנו (לעיל אות שכ"ג) סהדי סהדוּתא ולא קיימי בדוכתייהו, שהספירות דז"א מעידים עדות, שמגלים הארת חכמה הנקראת עדות, ואינם עומדים במקומם בז"א, משום שהיא מצות, כי הציצית ה"ם המלכות הנקראת מצוה, והספירות דז"א הכלולות בה נקראות מצות. וע"כ הם שלא במקומם, בז"א, אלא במלכות.

שמה) א"ר יצחק אינון וכו': אר"י, אלו החוטים, דציצית, הם להראות, איך הם תלויים מכאן ומכאן לד' רוחות העולם ממקום זה, והיא, המלכות, שולטת על כולם בסוד ש"ב, שהיא הלב של כל עולם הזה, ולב העליונים, דהיינו מג' עולמות בי"ע, ותלויה בלב העליון, דז"א, והכל הוא בסוד הלב היוצא מחכמה העליונה, דהיינו ש"ב רומז, על ל"ב נתיבות החכמה המאירים בו. א"ר יצחק, שיעור של זה והאורך של זה, של הציצית, למדנו באותיות חקוקות של ר' אלעזר.

אמר

דפו"י דף קע"ה ע"ב

ש"ח דף

ק"ל

שמו א"ר יהודה, אָמר קב"ה, מאן דכְּעֵי לְמַתְּךָ בְּתַר דְּחַלְתִּי, זְהָךְ בְּתַר לְבָא דָא, וּבְתַר עֵינִין דְּקִיִּימִין עֲלֵה. מאן אינון עֵינִין. כד"א, "עֵינִי יְיָ אֵל צְדִיקִים אֲבָל אַתָּם לֹא תַתּוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם. מ"ט" בְּגִין דְּאַתָּם זִנִּים אַחֲרֵיהֶם.

שמו אָמר ר' חֵיָא, מאי טַעמָא הָכָא יְצִיאַת מְצָרִים, דְּכָתִיב אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מְצָרִים. אֵלָא, בְּגִין דְּכַד נִפְקוּ מִמְצָרִים, בְּהַאי חוּלְקָא עָאֵל. וּבְהַאי, קָטִיל קב"ה קְטוּלָא דְּמְצָרִים. וְע"ד בְּאַתְרֵיהּ אַתְדְּכֵר, וּבְאַתְרֵיהּ אֲזַדְהֵר לְהוּ בְּדָא. מאי בְּאַתְרֵיהּ. בְּגִין דְּהַאי מְצוּהָ, הִיא אַתְרֵהּ דִּילָהּ.

שמו תַּאנִּי ר' יִיסָא, כְּתִיב "כִּימִי יָצֵאתָ מֵאֶרֶץ מְצָרִים אֲרָאנּוּ נִפְלְאוֹת. כִּימִי, בְּיוֹם מְבַעֵי לֵיהּ, דְּהָא בְּחַד זְמַנָּא נִפְקוּ וְלֹא אֶתְעַכְּבוּ. אֵלָא "כִּימִי יוֹמִין עֲלָאִין, דְּאַתְבְּרָכָא בְּהוּ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. "כִּי זְמַן קב"ה לְאַפְקָא לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל מִן גְּלוּתָא, וּכְדִין כְּתִיב "וְאַמְרַתֶּם בְּיוֹם הַהוּא הוֹדוּ לַיְיָ קָרְאוּ וְגו', וּזְמֵרוּ יְיָ כִּי גָאוֹת עָשָׂה מוֹדַעַת זֹאת בְּכָל הָאָרֶץ. מאי מוֹדַעַת זֹאת. בְּגִין דְּהַשְׁתָּא אֲשַׁתְּמוּדְעָא זֹאת בְּעֵטוּפָא דְּמְצוּהָ. "בְּהַהוּא זְמַנָּא אֲשַׁתְּמוּדְעָא זֹאת, בְּכַמְהָ נְמוּסִין "דִּילָהּ, וְדִעְבִּיד קב"ה אֶתִּין וְנִסִּין בְּעֵלְמָא, כְּדִין כְּתִיב "בְּיוֹם הַהוּא יְהִיָּה יְיָ אֶחָד וְשִׁמּוֹ אֶחָד. בְּרוּךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן. יְמִלוּךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

חלופי גרסאות

ח עאלו ט באינון. י כד. כ דאשתמודע זאת השתא.
ל ל"ג בההוא זמנא. ט דיליה. נ מוסיף ואשתמודע זאת
בההוא זמנא דיעבדי.

מסורת הזהר

ח (שם לא) יוצא קמב צ"ג. א) (מיכה ז) שמות מב
צ"ל. ב) (ישעיה יב). ג) (זכריה יד) תרומה מה צ"ת.

הסולם

מאמר

שמו (שמו) תַּאנִּי ר' יִיסָא וכו': למד ר' ייסא, כתוב, כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות. שואל, כימי, כיום היה צריך לומר. שהרי בפעם אחת יצאו ולא נתעכבו. ומשיב, אלא הפירוש הוא, כימיים האלו העליונים, חג"ת נה"י דז"א, שנתברכה בהם כנסת ישראל. כך עתיד הקב"ה להוציא את ישראל מן הגלות, ע"י ימים דז"א, ואז כתוב ואמרתם ביום ההוא הודו לה' קראו וגו' זמרו ה' כי גאות עשה מודעת זאת בכל הארץ. מהו מודעת זאת. ומשיב, משום שעתה נודעת זאת, שהיא המלכות, בעטוף טלית של מצוה, דחיינו בציצית. בעת ההיא תהיה נודעת זאת בכמה דרכים שלה, שיעשה הקב"ה אותות ונסים בעולם, אז כתוב, ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד. ברוך ה' לעולם אמן ואמן. ימלוך ה' לעולם אמן ואמן.

שמו אָמר ר' יהודה וכו': אר"י, אמר הקב"ה, מי שרוצה ללכת אחר יראתי, ילך אחר לב הזה, שהוא המלכות, ואחרי העינים העומדות עליה. מי הן העינים. הוא כש"א, עיני הויה אל צדיקים. דחיינו עיני ז"א. אבל אתם לא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם. מהו הטעם. משום שאתם זונים אחריהם.

שמו אָמר ר' חֵיָא וכו': אר"ת, מהו הטעם שנזכר כאן יציאת מצרים, שכתוב, אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים. ומשיב, אלא משום כשיצאו ממצרים נכנסו בחלק הזה שהוא המלכות. ובוה במלכות, הרג הקב"ה הרוגי מצרים. ועל כן נזכרת יציאת מצרים במקומו, ובמקומו הזהיר להם בזה שכתוב אני ה' אשר הוצאתי וגו'. מהו במקומו. הוא משום שמצוה זו דציצית, היא מקום שלה. של המלכות.

(דפו"י דף קע"ה ע"ב * דף קע"ו ע"א)

